

ՕՐԱԹԵՐԸ ՀԱՄԱՐԻՆ ԵՆԱԲԱՐԵ ՄԱՍԱԲԱՆ

47-րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12.004

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

47^e ANNEE — N° 12.004

ՕՐՈՒԱՆ ԽՈՍՏԱՐԸ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՑ ՍԵՄԻՆ

Մեռաւ Հին Տարին։
Կեցցէ՛ Նոր Տարին։ շարունակութեամբ
Կենի։

Էր երբեմն՝ արքայական վարձանէին
տակ՝ Ֆրանսայի մէջ երբ Քաղաքը
ունէր, պառնախոսները կը գրէին՝
«Մեռաւ Քաղաքը, կեցցէ՛ Քաղաք» —
բն։ Կենքը կը շարունակուէր քառ ա-
ռաւորին, ստանց ցնդումներու։ Փառա-
մասանքը կը յաւորէր մեռողները։

Տարիները կը սահն աղպարաբար։ Չի
փոխուէր սպանն երբ կենքը։

1970-ի տեմին Նոր Տարուան ծնունդը
կ'ողորմենք լի հաստօղով ու յոյժով,
համայն աշխարհի, մասնաւոր քաղաք —
չարքար հայ ազգի լայնորէն աղպարային
համար արտաքին մայրաքիչներով։

Նորն արեւմտագլոխները կը կրկն-
ենք մայրս ալ նորն հաստատ հաստօղով
ու անկեմն յոյժով։

Վերջոյց տարին չարագործն աղպարային
չարագործը գիտատարար մեր քաղաք-
չարքար աղբին։ Մայրցիքը հոն՝ ուր էնք
տարի եւ տառը։

Միեկթարուցանք միայն յորեւաններ
տանկով։ Այլ առիթները օգտագործեն —
ցիւրք վերադարձքովն։ Համար Հայկական
աղպար Գառն։ Քաղաքայինք աշխարհի
առկն անդամ մը եւս անարդիւթեան փո-
նէն կամենք ցնդապալան աղբը։

Սերն ինքնամակին առկն կրկին լի-
ւեցցանք յաղթական կաշմակներով
դարձուր, հանդիսաւոր խոտանքներ հայ
աղբին հանդէպ, միշտադային մուրհակով
մը։

Մամուլով եւ հրապարակային հաս-
տիւթներով բարձրագոյն պահանջներ
մեր հոգիքը, քառ ուղիւղման տանձ —
նազմանքն։

Մասմանքով փորը, քայց հոգիով մեծ
աղբի մը խորհրդարան իւրաքանչ մեր
քաղաքական — խորային պահանջներ
խոտանալով աղպարու արեւադարձին
առկն հանդէ մեր արդար դատը։

Վերջոյց տարուան ընթացքին հայ
նոր սերունդին ի սիրտու աշխարհի՝ աղ-
րեցաւ զարթոյնի շնորհ մը։ Հետաքրքրե-
ուցան մեր աղպարին խորհրդներով։ Ե-
րեցանք իրենց կարգաւ օտարակա ջ-
մախակ մը։ Յուսարդիւ ու ճանրելաւ —
կան երեւոյթ։ Գրաւակով ու քարէ ան-
շէջ պատի փոխանդուի սերունդէ սերունդ։

Նորն ինքնամակին ալ պայծառ երե-
ւոյթով հայրենիքի մէջ, ալ Մեծ Եղեռնի
ինքնամակն առիթի կը ընծայած խորքի
հաղար երեւոտարդներու հրապարակա —
լին ցոյցներով պահանջելու զժող խո-
րքը։

1970-ին տանիքներ մանկ տեղ Հ. Թ.
Դաճակցիական Ցճականք։ Աղպար եւ
եւս հաստատուէր, որ հայ աղբի աղպար-
ային ու զաղպարական պահանջներու հարա-
պառ արտապալան մեծ կուսակցութեան
ցամաք սերմերը ծիլը արձական են հայ-
րենիքէ մինչեւ սիրտը։

Պարզապաշտական ինքնակալի ո՛ր էլ
քաղաքական տառով երեսու մեր հայրենի-
քին մէջ։ Կենսական տարածքներուն մեր
պահանջները զոհարած շատայն նուա —
ղապին չափով լիկ։

Թո՛ղ Նոր Տարին քարի ըլլայ համայն
աշխարհին։

ՀԻՐԱՏ-ՍԱՄԱՐԻՆԸ

ԵՆՈՐՀԱՒՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԻՒՐ

«ՅԱՌԱՋ»

— ԱՌԱԳՈՑՆ ՈՐԵՐ ԿԸ ՄԱՂԹԷ ԻՐ ԲՈՂՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ —

ԻՐ ԽՈՍՏԱՐԸ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ, ՆՈՐ ԱՐԻ

Նոր Տարին։ Միեւնոյն տանն կէսը դա-
րու մը որ իր ետին կը ձգէ ահաւոր թեւ
մը աշխարհաստան արտաբերելու։

Աշխի լաւ օրեր պիտի տեսնե՞ք այս
տարուան ընթացքին։

Գոնէ պիտի փառա՞նք համախարհային
անասունութեան միջնաւանդը։
«Մեծ»ները պիտի յաղովն լիւզու դա-
նել, խաղաղութիւնը ապաշովելու հա-
մար։

Անոնց զոյգընդին մոնետիկները աշխի
պայծառ պիտի տեսնե՞ն խորիւրդ, փո-
խանակ մէկը միւսին քառնիկի պատմու-
թիւններ թիւիւն, ճերմորդքէ մը եւ ուրիշ
սարսափներու մասին։

Գիտնականները պիտի քարհնահին
փակել մահուան հաստաղպիներու, մա-
րիւններ, հիւլեւներ եւ ուրիշ հիշալին
դիտելու զիտալու։

Գրագէտն ու բանաստեղծը — մասն —
անդ անոնք որ յեղափոխական կը կոչ-
են — պիտի համարանակին մայն բար-
ժանցին բոլոր տեսակի բուռնութեանց եւ
կեղծիքներու դէմ։

Կրօնք ուրիշ հարցումներ ալ շարին,
համաժող մեր հայեցողութեան կամ
հաստիւթը։

Ինչպէս առկն Ամանորի, այս անգամ ալ
հրապարակ իրան են միշտադային դու —
շալիները, նախաստեղու համար տար-
ուան շարն ու քարին։

Մեր գործը չէ դադար ալս կարգի խա-
ղերով։

Մեր մամուլները շատ առկն փորձու-
նին, այս արձաններին մէջ։ Մահանալ որ,
անկեմն տառք՝ իրենց բնորոշին կը հնու-
նեն, ոչ թէ չիմուն գիտելիներու։

Նոր տարին նոր քարէն — կ'ըսէր ասոնքը։
Դեմադատար քաղաքներին բուսական
օճի, քարիքներ ապահովելու համար։
Աղբի աշխարհը կը ծնդող բոլոր բարե-
մայրութիւնաց լիւր, յաղիւրդ հանդիման
ընկալաւ աղպարութիւնները։

Այս, նոր տարին, նոր քարին։ Բայց ոչ
թէ բաղկացանք աղբիներով, հաւան —
լով կամ յորանակով, այլ քաղաքապաշ-
տով մեր ճնդիւր։ Մամուլով միւս աշխարհ։
Արեւին եւ իմաստուն։

Յիշուցանք աշխարհի բոլոր ցամաքնե-
րուն լիւր, այս ալ ենթակայ ենք մի-
ջաղպարին փոքրիկիւթներուն։

Ուրեմն, ամեն քառ տառք, մեր պար-
նախանութիւնը պիտի ըլլայ խոտափել
կակածելին եւ արկածային մարդանկնդէ։
Չզույնաւոր որեւէ մեռնորթ կը կրնայ
սիրել մեր համարանքին ու ապահովու —
թեան։

Այս մասնագիտութիւնը կը թկալուէ մի-
ապառն հակա՞տ՝ հիմնական հարցերու
մէջ։

Տեսականներն տարբերութիւններ
միւս ալ պիտի ունենան։ Ինչպէս ու-
նենք երէկ։ Ինչպէս ունեն բոլոր մոգո-
ւորները։

Սալթաւանք կը սկսի յայտնել, կըր սեւ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Այս գիշեր հաղաւած-պղծաւ նոր Տարին
Ատարան յայտն կը ապահ տանգառ
Ոգիներ անդարն կարգիցին տարի՛ն
Մեր գրկէն՝ ինքին մայններ մանք։

Նոր տարուլ ընծայ պայծառ յաղբկան
Սագիւ եւ գիւղին լիւնները բոլոր։
Երգիք ծերին, ճիշդըր մամկան
Կարձապանգին բռնիկ խաղերով մոլոր։

Իղծելու շալի մը պլլուած արտին՝
վառ յայտնաւ մէջ կ'օրքը գայն ուզին։
Բոքքաւած իւրիւրին յայտնաւ անդէ։
Կը վառն սիրտնր ըզմաններու մէջ։

Գիշերանով վերջին պատերաւ լռին,
Ձայներն ու յայտն յանգնաւ կը մարին,
եւ բնիկներովն կաղալոյ կամարին
Պննուած՝ աշխարհ կուլայ նոր Տարին։

ՄԻՍԱԳ ՄԵՆԱՐԵՆՃ

չուկայն կը վերանեն հայրենասիրութիւ-
նը, հայկականութիւնը թափն զայն։

Հայկական Արտասահմանի համար շիւս
տասնմանշուրհայնք եւ լալայն կամ
դալաններ։ Չկայ վերի եւ վարի արտի
ցորեն։

Գուգիներ որ երեսանք վերնաշխ ըմ-
րանք այս տարաբան ճարտարութիւնը,
ալեքան դաւան դատիք վերէ։

Երկուք թափն արտասահմանի թալ —
մուքիւնները կը նշանակէ Նոր հոտեցին
թիւնիւրներն իրաջողքը։

Տարաբան իմաստութիւնը, հայրենա-
սիրութիւնը կը պահանջեն մէկ անդր —
նուքին համարել Հայկական Արտասա-
մանը։

Ուշադիր տեսնել զնկն անոր տակալա-
նութեան եւ պահանջներուն՝ կը նշանակէ
թալժայնել, խոլայնել հայրենիքի դա-
ղափորը։

Ձարալքն որ սխալին անոնք որ կ'ան-
տեսնեն այս ճարտարութիւնը, երեսուկ
խառն թէ օտար պէրու լիւր։ Գրեն թէ
ճանեն։

Հայաստանի ժողովուրդը ինք ուրիշ
քան չուգի, ինք փորձն, բարեհաճին
լիւ անոր հարապար մայրն։

Ան պիտէ չունի կրճաղիւններ եւ խո-
տաններու ժողովը։

Շատ աւելի պիւրնախօս է իր լուրիւրին։

1 Յունուար 1950

Ե...

ՔԱՆՔ ՄԸ ՏՈՂՈԿ

ՎԱՐՄԱՆՈՅԻ Ե ՄՈՒՍԿԱՅԻ ՄԵՐԵՆ, Ա-
տեւտարական նոր համաժամարար կը ստու-
գաւորուցան։ Ահա՛ստան կը անտեղական
աղպարային գործը կըլիւ համար անմի-
ջականութեան պիտէ ունի ցորենին եւ նախա-
նիկներու։ 1 Նճ մարտիլ պիտէ եւ անկեղ
արտադարարութիւններ

Գէզգէրու մասին։ Քոյութիւթաւ շարս —
Թաթիւրը կը խոտափանի թէ կայսրութեան
դիտելու պատասխանատուն կուսակցու —
թեան է։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՐԵՐԸ

ՖԻԱՆՔՈ ՆԵՐՈՒՄ ԵՆՈՐՀԵՑ

ՎԵՑ ՄԱՀԱՊԱՏԻՆԵՐԸ
30 ՏԱՐԻՈՒՆ ԱՐԱՆԷ ՎԵՐԱՄՈՒՅՄԱՆ

Սպանիա եւ աշխարհ մարդիկ խոր գո-
հուականութեամբ եւ սիրովանով լսեցին
Չօր. Փարնէրի որոշումը՝ մահապատի-
ժը վերանշել 30ական տարուան քառա-
կութիւններու, Պարիսի վեց դատա —
պարնախներուն։

Չօրեւշտարի մամը ճիշդ 19ին կը, որ
Ֆրանսոյ հաղորդել որ որոշումը, ինչ որ
անմիջապէս ընդհանուր օրադրութեան եւ
գոհուականութեան ալիք մը տակնից ա-
մէտուր։ Ֆրանսոյ իր որոշումին երկու
մամ կըր խաղիով մայն-պատիւնախօ-
նէ, Նոր Տարուան առթիւ, դիտել որ —
աւ, թէ այս մտարը կարողացու ընկ, որոշ-
մանն ժողովուրդը քաղաքային ար-
տադարարութիւններով կը համաժամարի-
ւոր խաղին վարչականութիւնը հանդէպ եւ
զարդապալ իմ հեղինակութիւնաւ։

Նախադարձ Պարնէրը, Չօրեւշտար —
թի օր, երկրորդ անգամ ըլլալով հաւա-
քուած իր քննելու համար Պարիսի Շար-
ք։ Նախադրական պարիւրներու համա-
պատիւ, ինքնանկար ժմանախօսութիւն
չունիք եւ կողմնակից կը, ինչպէս որ
պատահած էր Քաղաքապետութեան Պար —
հուրի խաղին մէջ։ Մայն երեք զին —
ուրական նախադրանքը հակառակ կը
թուի եղած ըլլալ շուրհին։

Յատկանշական է, որ սպանիական մա-
մուրը 24 մայիս ի վեր արդէն կ'արտա —
լալուորը մահուան պատիժը ընկալումին
ի նպատակ, քանի որ Վարչապետը, որ
զօրաւոր կը զգան իրենց զերենը, կը-
նան իրենք։

Պալատային փաստադրանքներն են, որ
փոխաբաժն են մահապարտներուն հա-
ղորդիլ ծննդներն որոշումը։

Ճշգրիտ այս առթիւ, որ Պարիսի դիւ-
ուարական կատարալիւր՝ Չօր. Վարիսի
Ռէպլոյ հաստատած էր զիտարական
ստանանին որոշումը։ Գործադրութեան
համար կը մտար մայն ունենալ կատա —
վարութեան կարիքին եւ, անպաւ, Ֆր-
անսիայի իրաւունքը՝ մերթուր կամ ըն —
թաց ասուլ որոշումին։

Ձանաղան մեկնութիւններ կը արտին
անպաւ Ֆրանսիայի այս որոշումին, ի-
մանք կը դրէ. «Ֆրանսոյ նահանջնք»,
մինչ Ֆիկուս, Օտաւ Լապլան կը քաղա-
քին Քառալիւրիլին ներուած, ըսելով թէ
35 տարուան վարչականութիւնը մը ընթացքին
աւանին ծանր տալանակն է զոր կ'ունեն —
նար Սպանիա շարս երկրորդական շարք
մը առթիւ (Պալատին ինդիւր շատ երկ-
րորդական եւ մարտիկը համար) եւ աշ-
խարհի մէկն կողմ մայնաւ յորանմ ու
դիտարմը չէր կրնար բոլորելին ան —
տարբեր Քաղաքի Ֆրանսիան։ Իրեն կը մտար
կենսանքը փրկել երկուքիւրդը պահելով։

× Չօրեւշտարի իրիւրին ցոյցեր կ'ան-
կն Պարիսի մէջ Լեիքիւրապի եւ Պու-
սիսի քաղաքներին ծննդին դէմ։ Չօրեւշտար-
ները կը աղպարային ժողովին մարդա-
պան, Ֆրանսոյ մարդապարտներն պատահու։

ԱՐԱՆՈՐԻ առթիւ քաղաքապար փակ ըլ-
լալով Ուրքար եւ Շարք, «Յառաջ յոյս»
լին տեսներն եւ յայտարարաւոր ցոց է։

Մեր յաղբը թիւր՝ քրիշտարի Յուն-
ուար 5։

ՈՂ ԿԱՂԱՆԴ

(ՀԱՏՈՒՄ)

Զհ, այ նուէր իմ ուղիւր։
Ինչու որ մե մեմ եմ հմար։ Ու բոլոր
նուէրներդ ալ տեսեր եմ, Կաղանդ։

×

Առաջին աղօթքս բերեմ եմ զեզի, նուէր-
ներուդ ցանկութեամբ, իմ զիւղիս պարտ-
ցին մէջ, երբ դեռ պտղեղէ էի։ Ու տաւ -
կառնի, կը լեւնէ թէ ինչ խնդրերի, ինչպէս
խնդրեցի, բարեւոր, ահա, կը
պտղաւն լեզուս վրայ։

Իմ երազին էլ, երջնալոյսին փոքրիկ
Հարցումս իմեծի - զնուգիս խաղալին։
Լեզու՜, մտազից, շատ պիտի բառերով,
Որ յայտնեմ ձեզի իմ սերս ու գործով։

Կաղանդի գիշեր կը։ Բնեին վրայ, նու-
ճիկ, ձիթեթիկ, տալարի եւ վառ խաղ-
ալարիկ ճիւղերուն մէջէն, որոնք Բըր-
ջուսմ էին յայտնուտ արցունքով, զուռ
կերու, զո՛ւն, ո՞վ Կաղանդ, ամառորի
ստալին ու ճերմակ հրեշտակ, եւ տալարի
իմեծի այդ նուէրը։

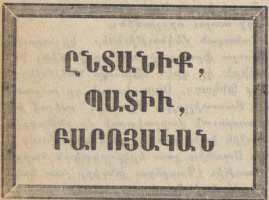
×

Գաղտնի տարին, ծանծաղացած, ես՝ յա-
ւառեանսման ցանկացող, նոր աղօթք մը
բերե զեզի։

Մեր զիւղին կեանքեցին մէջ Բըրջեցող
խուռներու բուրբառներէն հրաշալեան
հոգիս՝ հնարեց կը նոր երազ մը։

Ամառորի ժամերը Բըրջեցող կը կատար-
ուէր զեզի որդ լուսնով։ Եկեղեցիէն հնո-
ցի պէս կը Գրակի ժամանակու նման բու-
ցերը կերկնային ջաշերուն վրայ։ Ան-
թիկ պրիմալներուն մէջէն յոյսը կը կո-
տարուէր, եւ ջաշը, զոնաւոր մեղուս -
խաւսը կը պէս, կը կարծուէր միջոցին
մէջ Գրակի թաղաւառ ամպ մըն էր ան։
Գաղտնեան վրայ շուրջ կը սաշէր ու կը
խաղաղ ճիւղաւոր աղջկան մը ծագուէր
նման։ Աղօթքի զիւղանքները ամացուէր
վարդաւան հնարաներու պէս էին։ Ան-
թիկն աղջկն, վարդաւանները գոմէշի
նման կըրտահայնէ ու կը շարժուէին ձի-
թուցաներէն, իրենե՛ր գոյացանալուր խա-
մաշանքին, աղօթալը կը պտուային։ Զիւ-
րը ճերմակ բերդերին կը զեզի պատու-
հանին աղբերուն։ Հոգիս զոնանք ներս
կը վաշէր, ժամապահանքի արեւմբերուն
մէջ կը ժամէր ու կը խաղաղ վայոյր կըր-
թար ժամերուն բոցերի ծուկու եւ չու -
բերը արթնցնելու։

«ՅԱՄԱՆ»-Ի ԹԵՐԹՈՐԸ

Երկու տարին է վեր կորանցուցած էր
ամառները, 15 տարի արդ, սաղմախարդ առու-
ցի մը, որ կարող էր մեղման, կը կնո՛ր
Բեկերուն մէջ ծնած էր ժամառաւորները,
որոնք ձեռքով կը հնար աղբանք մէջ հա-
մալի աղջիկն Սերիլարը։ Զորք պէս
խաղաղ, փաղերի հրեշտակ մը։
Այլ յալանուն, յանկարծանքի մասը,
որ փայտեց իմ արմըղը՝ կըրնալին ար-
քի, ինչպէս յայտնաւորուեցին մը ժառ-
նած էր Սալմիկինը, անտիկ աղջկանն ա-
սաղին ամառները։ Սեայը, կամայ - կա-
մայ աղջկանը կը համալիրէր։ Երբեք -
ուր որովան տայ։ Մանաւանք որ փոք -
րիկ Սերիլարը կար, ամառներն թողա՛

Ձանձրացա՛յ, շուտով, բանաստեղծին
այ։ Ստալու գրի այդ նուէրը կը զայի
բայաջ։ Զար ճիւղաւորներէն մը բո-
ցեր կը շաղկէ։ Ինչպէս վարդը թա-
րուն կեանքը, խաւար միջոցին անոնց
զանկերներէն ներս ու արտին մէջ։ Գաղտ-
նեան քակի անոնց ճիւղաւորներէն։ Ինչ-
տեղու հնարաւ մերկութիւնը, կըր անոնց
պիտի կարծէին թէ պաշտպանուած ու
ծածուկուած են աղբեր։ Սերիլարը, ո՞վ ճի-
ւղալի փառաւորները վրայ թուր որս-
դաւաճելով այդ զիւղանքներուն։ Ինչ-
քաղցը է զիւղի, մաթն սեռեալէ մը, յա-
լի ստալեկի մը մէջ խաղաղ մարդիկը,
զուռ կը տեսնեն ցանեան եւ անոնք հա-
մառները կը։ Ի՞նչ է ունեցեր այդ նա-
նուէրը։ Ես միտեմար հայտնեցայ, եւ
աղբերուն ժամերով խաղաղ մարդը։ Ես
տեղիկին մորթիս ախի, եւ ճիւղաւորի
զիւղանքի մարդիկին թնամուկներէն։

Ես երազ վարդաւան փիլիսոփայու -
թեան եւ ախարաւանութեան։ Ինչն նու-
րեցի իմեծի, ո՞վ Կաղանդ, պայ պառ -
մուսնան այ վարդաւանի։ Ու ես տեսայ
մարդը ա՛յդը։

×

Այսօր, երբ կուրսու, ո՞վ Կաղանդ,
զիւղեղ կը նոր ցանկութիւն մը լուսնի
պալան։ ԻՄՆ՝ սկիւղիկ մըն եմ հմար։
Ոչ աղօթք կըրնայ բնե՛ր քեզի, ոչ ալ
արաւաղի կը նուէր ընդունուի։ Պրո-
տիկներէն աւուր, եւ զուռ հրեշտակ՝ ան-
տնայով փառաւոր ու նորահաս լաւերուն հա-
ւատքին բոցերը։

×

Փափա՛ք մը ունեմ, աղանք, երբ կը
հարցանի։ Կատարե՛մ, անք, մի՛կ հաճա՛յ
է քեզի։

Տա՛ր դեռ իմ զիւղը, զէ՛ր մէկ վայր-

կեան, Կաղանդի այս առաւտուն։ Ա՛հ,
կըրնեմ վայրկեան մը տեսնել կեանքը
զիւղիս։

×

... Կը տեսնե՛ս, երբ զիւղը. անուր
անու, ինքը՝ զայրալուր։ Ի՞նչ զիւղը,
ինչպէս ժամանակ են իմս։ Կըրնե՛ր կը -
մընթերթով, կը ծխայ կըրնը ձրուած
խաղիկ կողորներու պէս։ Այժմ ձիւռ է
հարկը։ Իմ տունս հարաւի ճամբաներուն
վրայ է։ Բայց տե՛ս, ժամուն գրեթէ
ճերմակ, ստիւրի մը ձեւով։ Խօսք արեւ
մը կը խախտայ։ Գրեթէ են ժամեր կը
բաժանկերու մէջ են վարժաւոր։ Մեր
տանը առեւ, Հիւրանոց խաղար թղեղին
հարցունքի պէս աղտուր է։ Ինչպէս ին-
չարք քայքի՜ր կըրն պիտի թաղէ։ Լու-
թիւն։ Երբ մը վերի թաղէ։ Անտ՛ւշ է
կըրը ձիւռի վրայ, որովհետեւ աւելի
յալակ ու վճիռ կը գոռնայ ձայնը։ Երբ
կըրողը լուսն կանն, ժամերը կարող մը
մէկ կը թափն վար, սարկին վար -
ցունք կը կարծի, հետաւոր ծաղիկ կըրնալ
մը փոխու ճիւղ է կարծակի, եւ զուռ կը
կարծեն թէ այս ամէրը կըրնեմ ժառ կը
կարծեն։

Չայ՛ն տար, ո՞վ զիւղակ, ինչո՛ւ
արտում ես,
Լուս ու մութն ճառած, երկու՛ր սգում ես։

Բարակ արեւը թիթեաների կը ծնի ձիւ-
ռին վրայ։ Հիւրանոց թղեղին կը սարսույ
ու ժամանակ կը թօթիկ։

Ելե՛մ իմ տանս հարաւի պատուհանը
ու ներս նայմ։

Խառնուելի կաղեղնակներու վրայ կըր-
նալներէն բոցն է ճաղալարներէն։ Անուշ-
տակ կատաւ այլ ցուցան առաւելին մէջ
է պաղեթի։ Կաղաւորեղ կը ինչպէ՛ս ին-
ծի։ Ինչպէս կը թափէ՛մ ու պատահական
ստեղծ, զուրք։ Որքան յուրանմ է։
Երբ լսե՛մ Տօրս ու Տօրս իստացունքները,
բայց չեմ կըրնա տեսնել ցանեան։ Օ՛ր, կա-
րուք կ'աղբե՛ր զիւ։

Կաղանդ, Կաղանդ, ձգէ՛ր զիւ, այս-
պէս, պատահական աղջկն, ձիւռին վրայ
պաղանք, աղբերս առնէն ներս։ Ինչ
փոքի, թող տանքը արտաւանի վրաս,
թող զիւղը ստեղծէն զէ՛թի, թող յոյր
թիւնը թէ պահպանուի, կըր քալէ՛ր
նայմ ներս, կըր քալէ՛ր ու կատաւ իմեծ
կարծի, կըր քալէ՛ր ու լսեմ իմ ծնողիկն ձա-
յնը։ Ձե՛մ ուղիք ու ձիւռն նուէրը,
չե՛մ ուղիք տիրոջներու ու փաղերը։
Հիմա յոյրանմ է, հիմա տալմ էր, հիմա
հարաւը։ Կ'աղբեմ զոռնայ ժամուկ -
թեան։ Հին օրերն։ Վերածնունդ։ Կո-
նք թոսեկի զիւղանքին խաղաղութեան
հարաւոր։ Կիւր-կըր քալէ՛ր զիւ։ Թո՛ղ
որ ժամ հոս, տիւր-ու ու երջանիկ էր -
նայմիկ ու տիւր...։

(1933)

Ծ. ՆԱՄԻԳՈՒՆԻ

ՏՕՆԱԾԱՌՈՒՆ ՀԻՔԵԱՐԸ ԵՒ ԿԱՂԱՆԻ ՊԱՐԱՆ

Կը պատմեն, թէ շատ տարիներ տառ-
դերմանալու զիւղի մը մէջ խնդը բնա-
ւոր մը կ'աղբեր։ Փայտաշէն խորհրդի մը
մէջ երեք փաղերի ժամանակ կը կըրնա-
լի զիւղն ու կը մեծնային իմայն իրենց աղ-
ախառանքով, որովհետեւ կըրնալ տա-
նի կ'վեր կործանեցան էին իրենց հարկը։

Մարդ կատաղածը թանաթուրէ մըն
էր, որուն շատ չնչին վճարում մը կ'ը -
նէին աշխատանոցը։ Խնդը կնո՛ր օրապէս
վաստակը հարկը կըր քալէր կտոր մը շար
հարկ եւ ցանի մը գնաւախնդար զնուր։
Ան աշխատանք ու հարկար կէն մեծ էր։
Երեքը չէր մասնաւոր ուրիշներէն արեւ
օդունալին ստանալու մասին։ Ծանօթ
ստեղծած ցանի մը օր գործի չէր եր-
թար հիւանդութեան պատճառով։ Այն
ստեղծ խնդը ժամուկները կը մտնային զիւ-
րիկ անտիկ՝ խաղալու ու հին խորհրդի
մէջ։

Աղբիկի գրախառու թնամ մըն ալ պա -
տահաւոր մտաւորի զարկներն մէջ։ Խնդը
մարդ ցանի մը օր հարկաւորեցան զոր-
ծի չընթալ, որովհետեւ ծանր ու մաշե-
ցունք աշխատանքը բայցաւոր էր զայն։
Կիրք հիմա ցանկն ու վիշտիկ էր տա-
նալորի անկողնին մէջ։

Տղաքը արտում ինչպէս ծնունդներու պէս շար-
ջապատած էին հիւանդ մարդը։ Անոնց
երեքաշէնքը լսեկ մեծիկ մասնաւոր մը
ուէր։

— Տրեաներէ՛ր, այս իրիկին Մոնտիւ
գիշեր է, — չեմքը հիւանդ մարդը կը
խնդրէր զուրկին, որ հաղի 14 տարե -
կան կար։

— Այս, աղբիկ, — պատասխանեց ար-
գան արտում աղբերի մօրը դարձեալով։
— Զուգուի, եթէ կարողանալիս, քանի
գեռ մեծիկ չէ կարած, անտաւան չէր
մը փայտ ընելի, շատ լաւ կարող, փա-
ռաւորը արդէն զարկու փառ է։ Ա՛հ,
Տէր Առաւման, որքան ալ ցուրտ է։

Տղան խոլորի զուրս կալ։ Խորհրդէն։
— Մտաւոր, — գրաւած հիւանդը մեծ
աղբիկն, զուռ ալ գաւառ, մնացած զեռ-
մանաւորները թաղէ ժամերին մէջ, որ -
պէտքի խորհրդի։ Իսկ զուռ, կըրնալ, ե-
կուր խորհրդ, մի տարբեր, եւ շուտով
պատահանալ։

Ուղիւղաւոր ու կապտաշէն կըրնալ,
որ հաղի շուրս տարիներէն էր, փայտեղ
ու ժառ։ Կըրնալին տայ, անտր փաթ-
թուկով մօրը վիշտ։

Մութիւններ կը, բայց Տրեաներէ
զիւն էր վերադարձած անտաւան։

Փոքի մարդը շատ անհանդիսաւ պիտի
չըլլար, եթէ իմանար, որ բարբ ու խե-
ղաքի տղան արգելէ անս հմարան էր
թաւան, երեւեկի բաւական մեծ հնդը մը
տեսնու առնէ։

Հարեան խորհրդներու յուսամտան -
րէն ցանի մը դաղիկ տեսեր էին Տրեան-

միս մը անտրեւ հոկած կը դուլկին զով,
ու կըրնալին յաղանք մը ժառանք ար-
քաններէն փոխել զար։ Բայց խնդը աղ-
ջիկը շատ տարբեր ինչպէս էր, կըրնալ ու տա-
րուր մեղան մնացած, քալուր, շար -
մուկու կարողանալին չուէր։

Բիւլիկը յանձնաւորած էր, որ լաւ ար-
նուր անք, առաւ կալմ խեղ, պարզ
դուլկուր։ Եւ թուաւ մայրը տաւր փա-
ր չուէր զգրուած։ Հիւանդութեան մը
Յոգին Կարեկին կըրնալին չափ ինչպէս
օդունալին խնդրեմ զար, զիւղի ու բիւլ-
իկի գրաւեցին վարդաւան էր, բայց այն ալ
մեծ կարողանալին մը չուէր, վաստա-
փանի պարզ զաղիկ մըն էր, 5-6 տակ
անտաւան։

Խնդը մարդ, ինչպէս, շուտան չէր
զիւրի արեւի օդունալին յուսամտէն զիւ-
րանալով վարդաւաններուն, գրաւեցին զիւ-
րին խորհրդով տուին արտաւաններ
զիւրիկը, որ բառ իրենց թաւանի, այն -
պէս անտր անտրուր անտաւանու իր -
պատաներ կը քալէին։

ԵՐՈՒԱՆԻ ՕՏԵՄԸ

(2 Եար.)

ընթերցելու արտադրանքներն անցնելու ու հրատարակելու արտադրանքներն էին:

— Խնդրեմ ասա՛, Մկրտիչը ի՞նչպիսիք համար վառելիք էր ասել տառն, ի՞նչպիսիք տառն էր... Ժայռը շարժվե՛ք մը է վեր հիւսիսը պայտեղ եւ ու գործի չվերադառնա՛:

— Մայրը վերինը անգամ դուրս վերադառնա՛լիս ասելու դուրս հանեց ու հարցրեց:

— Մատեն, կարա՛յր չվերադառնա՛լ:

— Եկա՛յ մայրիկ, պատահական ծրիւն-տերի՛ք՝ այդ միջոցին ներս մտնելով:

— Եկա՛ր դասուս, ընթերցե՛ք վառելիք:

— Այո, մայրիկ, ըստ ասան ժողով ասանաւորով, երեւելին հնչող ձեւը մը բերի:

Դուրսը ձեկնէ: Ձեռքը քորոյրիս ասու-ցաւ, թէ մը տառեմ, որպէս ի կար-ն շատ փայտը մանրէ:

— Լաւ, Ծրիւնդիդ, տառերը: Ենդ գտաւի՛ր, դուրսը ցո՛ւրէ մը շատ:

— Ձեւն կուգայ:

— Ի Նարէկ, Մկրտիչ է՛, անպատճառ ձեւն կուգայ:

Փոքրիկ կրկին մօրը անկողինին մէջ առնու՛ թռնելին մէջ աղբուր կարգելու կը տանէր ու կը փայլէր: Իսկ Ծրիւնդիդ ու Մատեն փառարանին մօտ նստած՝ կին յիշատակներ կը պատմէին անցեալ տանե-րու մասին:

Ի՞նչ կ'ընէր կը պատահէին դուրսը, ու չէին դիմել:

Գանձի մը դրացի կ'երեւ, լաւ ճանչնա-լով առջը մայրը ու անոր անդի ու հը-պարտ բնաւորութիւնը, անկէ ծածուկ, դանդաղ կ'երակոյնընուր ու անուշագոյն-ները ծարսելու կը կապէին Ծրիւնդիդը ընթաց երեւելին միջնապատ տանուրէն, յետոյ անապատաւորով կը հետանային: Այդ պահուն էր, որ լրջաւ ծառ մտա-մասնա ձեւերէն կը որ սայլալով: Անոր փառանքը ծորերը, դուրսին ու հարցառու-նները ամբողջութեամբ ծածկուած էին ձեկնի խոշոր փայլիկներով: Ան չըլլալով պիտի չէր կը վերադառնար մօտ փասն - տէկ ետը:

— Է՛յ դուրսիկներ, ի՛նչի՛ք է՛ր ի՛նչի՛ք, — բաւ ձեւերէն երեստապիտ կ'ընէ ի գա-ւեց ձեւն տանը: Մայրաքի կանգ առաւ ու կ'երեւ ծաղիկով պատմելին ամէն ինչ: Ծրիւնդիդ ալ փայտեց:

— Գանձի որ աշպէս է, եւ ալ թանի երբ մօտ փայտեցին առ ծառի ճիւղերուն: Երբեք մօտէ է, ամպէս կ'երեւի, որ լոյս ալ տանի:

Երբ Ծրիւնդիդ խորհիկէն դուրս ելաւ, եղեւին ձեւը կտորտուր, գարաւորով տեսաւ, որ կը բերած ճիւղը փայտը մո-տերով ու ծարսելով գարաւորէն է: Իսկ զի մը անցին ձեւերէն մը կը հետա-պնջ աշպիւրով:

— Մատեն, Մատեն, պոտաց Ծրիւն-դիդ յուզումը, որոյ երբ, ասն: Զարը պատահե՛ր է նոյ:

Գոյրը դուրս փայլել ու երկար ասնե-ր անոնք ծաղիկն ալ պոյսով դարձան: Հիւս-ցան պատահած անակիւլային փայ:

— Օտէ՛ք Մատեն, ներս տանիք ծա-ռը, բաւ վերադառնա՛լ Ծրիւնդիդ:

ԺԱՌՈՂՈՒԴՆԵՐՈՒ ԽՄԱՍՈՒԹԻՒՆԸ

ՎՐԱՅԱՅԱՅ ԷՆԻՐԱՌ

ՕՐԸ ԵՒ ԳԻԻՎԱՅԻՆ

Կար ու չար երջանիկ թաղաւոր մը: Մեծ ու պարկի, այր թէ կին, բոլորն էր կ'ընտելէր կը թաղաւորութեան մէջ, անիցի մը ուրիշ դուրսով:

Օրը մը այդ թաղաւորը երազ մը տե-սաւ: Երազին մէջ տեսնու՛ աղւտ մը պո-ղէս կարծես: Չէր կ'ընար գտնել երա-զին իմաստ: Ժողովի Տրաւերիդ կը մե-ծամեծները, բայց անեղ ալ չըրքան հաւա-կեալ թէ ինչ էր նշանակը այդ երազը: Այս ասն հրամայեց՝ — Ժողովի կան-չեկէ թաղաւորութեան ամբողջ ժողո-վաւորը թերեւս մէկն ու մէկը կարեւոր մէկին կարգէ:

Երբոր կըրք էր թաղաւորութեան ամ-բողջ ժողովաւորը հաւաքուող, թաղա-ւորի պատար: Ուրիշներու հետ եկաւ նաեւ ինքն ծարր մը: Ծանոթ անկ մը որ ստիպեց իր անցնիլ նեղ արանեմ մը, որ երկու կողմէն փակուած էր մայրն - լով: Իր կողմէն չուն հասաւ, ժամ - լուն զոյգ փակած տեսաւ ու մը մը վիզը կ'ընդառնէր եւ լոյսն ուր հասնէ:

Երբ դիպեցին ծոցաւ, օճը կանչեց:

— Բարեք յոյր, ո՛ր էր կ'ընէի, դիպեցի աղբուր: Գիւղացի թաղաւորի ինչիդ:

Օճը բաւ: — Ե՛րբ փայտը: Խառ տար թէ ինչ որ նուրիս թաղաւոր ցեղի, պի-տք թանկա ինքն հետ, եւ եւ ցեղի պիտք ստեղծեմը պարտաւորէ:

Գիւղացին որախաղաւ, խօսք տեսաւ, եւ եղբւր բաւ, բարկով:

— Երբի պիտք թերեմ ինչ որ թաղա-ւորը նուրիս, եթէ ինքն օղնա այդ դը-րին մէջ: Օճը բաւ:

Ծրիւնդի պատահանքներու մասին տա-րիւ կ'արտայայտուէր:

Կողմիկները թեմաւորուած աղի - անկ մայրով ձեւերէն մը տեսայ, որ տալիսը շէկն ու անպայտացաւ:

Իրենա արթնցիկ էր ու մտնեցի մօրը անկողինին: Ան կը կապույր պայծառ աչ-քեր յառած էր անկողնի մոտերուն, ու րոպէն կ'ընտելէր ուրախութեան ճառա-ւ դալաներ կը ջրակալէին անոր անեղ, անուրն արտին մէջ:

Մօք ճամբար պատահածը շատ պարզ էր ու համարեմ, սակայն ալ յարմար չգտաւ իրողութեան մասին խօսիլ երա-ւ խանդեմ:

Այդ պիտք, որ կը առջը ճամբար շէկն ու պատմեմ հեղեթի մը Տօնաւորն ու Կողմիկը Փայտիկն տեսին:

Հիանալով ծարր այդ շէկաւոր տարածուե-ցաւ ամբողջ աշխարհի մէջ եւ հիւս, ա-մէկ Մկրտիչի երեւել, բոլոր մայրերը կը պատմէին իրենց դասակներուն:

Ա. ԳԱՌՈՒՆ

— Երկուրի պիտք թանեմ պարզեւ-ր, կէտ ցեղի, կէտ ինքի, երբ թաղաւորը տեսաւ, լաւ: — Գոյն կարեւոր ալ - ուրիշ էր նշանակը թէ խաղաղութիւն, կեղծիք էր դատարարութիւն կը տրուէր - ասն թաղաւորի ինչիդ մէջ:

Գիւղացին գնաց, ներկայացաւ թաղա-ւորին եւ ըստ ինչ որ ստիպուցած էր օճը: Թաղաւորը շատ զո՛ւ մայց, եւ մեծ նուրիկը պարզեցին: Գիւղացին նոյն ճանքին չարմա, որպէս յանդիսը դանդաղ թանեմ օճին հետ, այլ ուրիշ ճանքի մը դնաց:

Փամանակ մը վերքը թաղաւորը ուրիշ երազ մը տեսաւ, — այս անգամ մերկ սուր մը կ'արեւած էր անտառային:

Թաղաւորը անմիջապէս ծարր դրեց կը իր շոր կանչէր դիպեցին: Այս անգամ դիպեցին շատ մօտաւոր էր, բայց ծար չար: Եւ ստաղանն ամբողջ թանեմ: Ան-ցաւ այն վայրէկ ուր ամպ տեսնու էր օճը, բայց օճը չար ու չար: Ծարաւառ կանչեց:

Ա՛յ, օճ, վայրէկան մը հոս եկար, բռնիկ ունիմ:

Չարի քնքերը մինչեւ որ օճը եկաւ, եւ հարցրեց: — Ժի՛ն կ'ուրիշ, ի՛նչ նշու-թիւն ունիս:

Գիւղացին պատասխանեց: — Անպա՛կ'ս, այսպէ՛ս, այսպէ՛ս, — ան, ծար մը, օղնէ ինքի:

Օճը յայտարարեց: — Կիսա բաժ թաղա-ւոր թէ մէկը սուրը կը նշանակէ պա-տահար: Եթէ միշտ մեծները դուրս կը սարքեն ներսն եւ դուրսէն, պիտք է հա-կանաւորութիւն պարտաւորեմ եւ յարմա - կէս:

Գիւղացին ճնդհաղաղութիւն յայտնեց օճին եւ ճամբան շարունակեց: Երեւա - լացաւ, թաղաւորին եւ ըստ ինչ որ իրեն թաղաւորին եւ պատահած էր օճը:

Թաղաւորը շատ զո՛ւ մայց, պիտք պա-տահարի պարտաւորեմ, եւ մեծ պար - ղեւերը ընծայեց: Այս անգամ դիպեցին վերադարձաւ այն արանեմին ուր կը սպասէր օճը:

Օճը բաւ: — Բարեք՛ կեւր, տա՛ր պարտեւորեմ կեւր, ինչպէս խոստացե- լիք:

Գիւղացին պատասխանեց: — Ժի՛նչ, կեւր ցեղի՛ տա՛ր: Գի՛մ թանչ: Եւ ցեղի ան ցար մը էր հրաշքի մոխրէ:

Յետոյ զաւեց կեւր եւ օճին հետեւն ինչաւ: Օճը ծախ կը բաշտուէր, բայց դիպեցին հետապնդել եւ սուրով կարեց պոյր:

Փամանակ մը վերքը, թաղաւորը նորէն երազ մը տեսաւ: Այս անգամ մօրեման օղնա մը կ'արեւած էր անտառային:

Թաղաւորը անմիջապէս ծարր դրեց կը կանչէր դիպեցին: Գիւղացին շատ կը փախար այս անգամ, եւ ինքն իրեն ռ - տաւ: Ժի՛նչպէս պիտք ինքն ինքն ներկա - լացաւ թաղաւորին: Առա՛ւ օճը կը սոր - ղեւելի իրեն, բայց հիւս չէր կ'ընար օղնէ, ցանի որ սուր արտաբան փո- խարէ վերադարձաւ էր զայն իր սուրով:

Բայց եւ անպէս դարձեալ նոյն ճամ-բան թանեց: Երբ հասաւ այն տեղը, ուր կը դանդաղ օճը, ապաւայեց:

— Ա՛յ, օճ, հոս եկար վայրէկան մը, ըստ մը պիտք ինքն ինքն թանեմ:

Օճը եկաւ: Երբոր պատմեց իր հուրը: Օճը բաւ: — Անկէ ինքն այս կեւր թա-ղաւորին նուրիկներուն, կ'ըսեմ զառա - ներք:

Գիւղացին խոստացաւ եւ երբեմն բաւ: Օճը բաւ: — Անկէ երազը կը նշանակէ թէ այժմ ամէն անկ կը տրեկ խաղաղու-թիւն, եւ մայրիկ ճամբար, չէր ոչ խաղերը կը դանդաղ:

Գիւղացին ճնդհաղաղութիւն յայտնեց եւ շարունակեց ճամբան:

Երբ ներկայացաւ թաղաւորին, նոյնու-թեմաւոր պատմեց ինչ որ թանեմ էր օճը: Թաղաւորը խորալեզ զո՛ւ մայց, անկն մեծ նուրիկներ պարզեցին:

Գիւղացին վերադարձաւ այն ճամբան ուր կը սպասէր օճը: Մօտեցաւ օճին, թանեցին ինչ որ ստացած էր թաղաւորի-ն եւ ըսաւ: — Ժի՛ն ճամբարաւոր կուր ինչ ճանդէկ, եւ եւ հիմա նուրիկները թեղի պիտք տամ ինչ որ թաղաւորը նա-խապէս տեսած էր ինքի: Յետոյ խո-տարարաւ ներդրութիւն խոսքի կը նախ-կէ մեղեքներին ճամբար:

Օճը բաւ: — Է՛զոյ մ'ի՛նք, մէ նեղ-ուրի: անշուշտ մեղքը ցուլիկ էր: Առա-ւել ինչ անգամ, կըր ամպն ալ կատարել խաղաղութիւն կին, կըր կեղծիք ու դաւա-նաւորութիւն կը տրեկին երկրին մէջ, զո՛ւ ալ խաղաղ մըն էր, որպէս հետեւ, հաւանակ խոստացելով, ամպ դուրսը ուրիշ ճամբէ: Երբորք առնած, կըր ամէն կողմ պատկերով էր, կրեւ եւ սպա-նութիւն, զո՛ւ ալ կուտեւոր ինքի հետ, եւ կարեկի պոյս: Բայց հիւս կըր խա-ղաղութիւն, եւ մերք վերահաստատուած է, զո՛ւ պարզեցին կըր բերեւ եւ կը թանեւ ինքի հետ: Գի՛մ, կարա՛յր, ձէր լոյս ցեղ: Եւ աչք չունիմ զու հարստու - թիւնդ:

Եւ օճը ելաւ դնաց կեղծուելով իր ծա- կի մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՅԵՄԱՅԱՅ ԵՄԱՐԵՄԵԼ

Երեսմեկ պիտակներ թաղաւորին մէջ, Դեկտ. 25ին, պատահական ճանդիւն - թեմաւոր աստուած եւ Պետական Անգարա - ըրեւան մարմիններու (Նախկին Չեկան) Ժողովարարութեան լիազանցութիւն: Այդ տա- ինչ ներկայ գտնուած են Էջեկան միջն-սանդերէ: Բոլոր խօսքերին ալ զրուս - անքը հիւսած են այս մարմիններուն կե-րպարեց զորոշեմութեան, Էջեկան, թէ Էջեկ ցեղապետներ իրենց կեղադրեց ու-ղին անցել են Հայաստանի կոմունիստա-կան կուսակցութեան ղեկավարութեամբ, ժողովրդի սերտ համագործակցութեամբ, կեանքի անկէ ներշնչելով համապատե- լիկութեամբ սովորեւ իշխանութեան ամրա - պիտեման տապալուած:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ԵՒ
ԵՆԱՂԱՂԱԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՅԻՆ

Հրաման արտաբան, զօրաբան ին - ըն շարքեցաւ եւ բարեկ ինչաւ: Մեծու- թեան լուսնին մէջ ընդհանուր հրամա- նատարին ընկմ փայտը լուցեցաւ: Զօրա - բաւին ամբողջ ուսով պոտաց: Անտը- թիւնին կը ցանկար, ինչ ու ուսու- ու-թեանն եւ կրկին ամէն րան անշուշտ -

Երբ զօրաբանին կը շարժէր կուտաւ, — զով արտաք ինչու ինչ, իսկ կը ցարմեց- իր վերջաւ, Կուտուելով մեկնարկին հետ մէկտեղ շարժուելով չըլլապատճառ անը- սան զոյգներուն արտաբան անցնիլ:

Զօրաբանի հրամանատարը արդեն Կուտուելով եւ աչքերուն անթիւրք հայ- շաղարկում պոյս փնեկելով տես ու - շաղարկութեամբ սխաւ փնեկներին ջու- վին երբեք, հայեւ կը զգայի եւ ձեռնե -

րու ջղապնդումներ: Կուտուելով ամէն մէկ շարժումին ու խօսքին փայտ ստալ կը նետուէր, անոր այս շարժումներին կարեւր կը երակցանէր, թէ ան կը հայա- տակերու պորտաւորութեան անկէր զ - նախապէս թաղաւոր կը կատարէ՛ զան հրա- մանները կրտսեմ:

Զօրաբանի հրամանատարին խօստու - թեան եւ կամաւորութեան շնորհիւ արեւ- դիր նախաձեռնի վիճակի մէջ կը դրա- նուէր, բնականաբար ուրիշ զօրաբանի- ներս: Հետ արդարաւոր: Եւ մայրցը - ներսն եւ հիւսանքներուն թիւր միջին 217ն էր: Կարցն ու սարքը թաղի ծիւղի- ներէն շատ կը վիճակի մէջ էին:

Կուտուելով շարքերուն առնելն անցնե- լու, ասն երբեմն կը կենար, ցանի էր փայտեղանի խօսքերը կ'ուրիշ այն բա- ցարկներուն ու դիմադրանքներուն, որոնք Թերակին պատկերաբան էր ճանչնար: Կիւրիկները դիմադրով ցանի էր անցող դը- լարը ստիպեւթեմը կ'ընդունէր եւ արեւ- արիւրացի մեկնարկին ու շարժումինը շը- բալերից անցող իրաւ, անպիտք արտա- յայտութեամբ էր որ ըրէր կ'ուրիշ, թիւն ոչ մէկ կը ծեղարկէ անոր ճամբար, բայց անոր հետ մէկտեղ կը կըրար անցող թիւստ վիճակին վրայ ջուրիկ: Զօրա - բանին հրամանատարին անոր իւրաքան- իւր զիտաւ շարժման ամանակ ստալ կը նետուէր, փայտեղով որ չըլլալ թէ զօ- րաբանին նկատմամբ Կուտուելով էր -

անմեծեկն բաւ մը փայտեց:

Կուտուելով հետեւ կ'երկար 20 հոյի- լուց շարժումէր, որ արեւոյ հետաւոր - թեմաւոր, որ անկախիկ կ'ընդունէր արտա - խառնած թանեկ լուսն կարեւր էր: Եր - օտաւորները պարտն անկողնային իրարու - հետ կը խօսակցէին: Երջանուրը հրամա- նատարին անմիջապէս հետեւէր կ'երկար դիպեցին ամբաստան մը, այդ Պոլսուր - ինչանքն էր, անոր կ'ընեկակեցը պա- յալուրի թարգմանական աշխարհ՝ շա- փայտեց թէր, թաղի, փայտեւ, սիրեն դեմով ու ամառն աշքերով, այդ անքն լեկնայեց կը կուտէր: Լեկնայեցին հայեւ - կըր զուրի միջնար, որ կը թուէր զաղղ ճնդհաղաղաց թիւստը սպառ կ'առնէր: Հնդկապոտաց պայս, աստեղ խոնդաւ, եւ աչքերու անեղ պոտայութեան վերքը չիտ - լուրով, լուրի դեմով կը դիմէր զօրա - բանին հրամանատարին կուտուել եւ անոր անկէ մէկ շարժումէր կը ծարրէր: Անին անցող մեր զօրաբանին հրամանատարը կ'ուտուել եւ Էջեկ ստալ կը ծնէր, Հե- ղապոտաց պայս ալ մէկ ու մէկ շար - եւ նման հիւստանք եւ Էջեկ ստալ կը ծնէր: Լեկնայեց կը խոնար եւ ուրիշներ թիւն կը արժէր, որպէս ինքն ալ ծարրաբանն դիմակ:

Կուտուելով զաղղաւ ու ծոյրիկէ կ'անց- լուր հարաւորաւ աչքերու արեւնէն որոնք իրենց կուտեմներին դուրս ցտուած գիւրք կը հետապնդէին: Գիւր ղուղին հետեւ -

լով յանդարձ կանգ առաւ: Եթաւորը ճամբատեղով այդ կանդուտով անմայ- անէր ծոցեցաւ անոր:

— Ա՛հ, ճիւղիկն, ըստ ընդհանուր հրամանատար ճանչնալով կարաւորի՞ք սպաւ, որ Պոլսուրի պատահով յան- դիմանալին ասպեր էր:

Ըստ երեւոյթին մարտին աչեկ շար - ուսանալին, պիտու կարեկ չէր երե - ուսանալի՛ զան ճիւղիկներ, որ արդեւոր էր զօրաբանի հրամանատարին յանդի - մանակներ: Բայց հիւս, կըր ընդ - հանուր հրամանատար անոր փայտ կը նախէր, սպան արեւոյ աստեղի արդեւ - ցաւ ամբողջ մարմնով, որ աստ հիւստ ու չէր կ'ուշաքափուէր կ'ըսաւ: Կուտ - ղով ապալին վիճակի հանգեւ եւ հայա- ղեկով դարձաւ, անոր աշխարհ մը այլան - դիմառեմ Էջեկին թիւնէն Էջեկն մոյկաւ կը անցաւ հայեւ ճիւղիկին:

— Իմալիկան կուտէ ընկերներէս է, ըստ աս, զով ապալ մըն է: Գի՛մ հոս անիկ, ճարպա Կուտուելով զօրաբանի հրամանատարին:

Զօրաբանի հրամանատարը ցտուելով ստալ անցաւ եւ պատասխանեց:

— Շտա ու՛մ, մէկ զեմութիւն:

— Անկէքն ալ թիւրիկն էր ունիմ, ըստ Կուտուելով ծարրով, Զարաւի կ'ընեմանը կ'ընկապուէր էր:

ԱՄԱՆՈՐ ԵՒ ՇՆՈՒՆԴ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑՑ

Այդի Տիկին Նուարը Տէր-Յակոբեան (ճնշակ Լորդանեան), Տէր և Տիկին Եղ-
նարը Տէր-Յակոբեան, Զօն Եղիսի-
Տէր-Յակոբեան (Միշան), այդի Տիկին
Յակոբ Տէր-Յակոբեան և զաւակները
(Բարդ), Տիկին Զալէի Տէր-Յակոբեան
և զաւակները (Հայաստան), Տէր և Տի-
կին Արամ Լորդանեան և զաւակները
ցտով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնայն,
հօր, ծննդ-հոր, կորս և ազգականները
ԱՅԵՏԻՍ Տէր-ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

ժամը, որ պատահեաւ Դիկա. 29ին:
Յուշարարութիւնը կը կատարուի
այս երեքշաբթի (Յուշարար 5) ժամը
10,30ին Փարիսի Ս. Յովհ. Միղրէի եկե-
ղեցի, 15 Ռի. ժամ Կառնոն, ուրիշ ժա-
մերը կը փոխադրուի Ռիեյ-Սալմէլէի
գերեզմանատունը:

Մտնողը ցատորդութիւնը կը խնդրուի
ճերվաշա իբրեւ այդ ցիտով:

ՏԵՄԻՆ — Պ. Լեւոն Ասատուրեան, Տէր
և Տիկին Ալթարեան (Մարտի), Օր-
Արարի Ասատուրեան, Օր. Գէորգ Ասա-
տուրեան, Տէր և Տիկին Գանձեղեան
արի անուն կոնիւնով կը ծանուցանեն
իրենց զաւակին կորսը:

ՎԱՀԷ ԱՍԱՏՈՐԵԱՆԻ
կոնիւնով ժամը, որ պատահեաւ յետ
կառնի արեւի, 31 տարեկանին:
Յուշարարութիւնը կատարուեալս
Տէրերի ձէջ Դիկա. 31ին:
«ՅԱՄԱՆ» — Մեր ցտակցութիւնները
Պ. Լեւոն Ասատուրեանի և ընտանիքին:

ՀՈԳԵԼՆԳԻՍ

Այս կերպի առատւոյ, Յուշարար 3.
Փարիսի Ս. Յովհ. Միղրէի եկեղեցւոյ
մէջ հոգեհոգեան պաշտօն կը կա-
տարուի:

ՃԱՄԱՆԵԱՆ

ընտանիքի Համայն նշնկցելոյ յիշատա-
կին:
Ի դիտութեան յիշատակը յարգուին -
բուն:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԱՊԱՍԿԻ

Ծաղիկն Տէր և Տիկին Յովհաննէս
Պարտեանեան, Արշակ Կիրանեանի ժա-
նուս առիւն փոխան ծաղկապսակ յիշու-
նի Գր. կը նուիրեն Կապույտ Ուշի կայանին:
(Ստանալ «Յաւաճեց»):

×

Ծաղիկն Տիկին Արատուհի Յովհաննի-
ան իր ծօրը՝ Կապ. Ուշուհի Քաղուհի
Կարողանի ծախուսն ձրոյ արեւիկեան
առիւն յիշու- Գր. կը նուիրեն Կապույտ
Ուշի Ծաղիկ ծառանիւղին:

ՈՐԱՐՏՈՒՆԻ ՄԵՐ ՕՐԵՐԻՆ

Փարիսի Խառն Ամուշ Միւսիքեան
կը կազմակերպէ այս կերպի, ժամը
14,30ին խորանի աշխարհական ռու-
բարտուին մինչեւ մեր օրերը՝ Հայկական
արեւտան ցուցանանդէին, 107 Ռի. տը
Ռիվոլի, առաջնորդութեամբ Ֆրանս. Ռե-
բիւսեանի:

Կը հրաւիրուին Խառնանդիւնը և Հա-
մակիրները:
Ժամադրութիւն՝ ցուցանանդէի ժառ-
գին, ժամը 14,30ին:
Մտնող՝ գեղանոյ զիւ 2 փր. 50:

IMPRIMERIE SPÉCIALE
du JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis - PARIS (9°)

le roman de l'Arménie martyre

VICTOR GARDON
L'APOCALYPSE
ECARLATE

couverture de Carzou

CALMANN-LÉVY

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՆԸ ԱՌԻՓԻ

«ՅԱՄԱՆ» ԿԸ ՆՈՐԻՆ

Պ. Յովհ. Վարդանեան ինչպէս ամէն
Ամանորի, մէկ տարեկան «Յաւաճեց» կը
նուիրէ իր զարդանակ ընկերոջ՝ Վարդ-
գէ Վարդանեանի (Մարտի) և 20 ֆ.
«Յաւաճեց» բարգաւաճման:

×

Տէր և Տիկին Ա. Միլտոնեան (Սան -
Ռեզո) 30 ֆր. կը նուիրեն «Յաւաճեց»
բարգաւաճման:

ՏՈՒՍԱՍԻՆ

Վալանտի Հայ Առաք. Ս. Գրիգոր Լու-
սաւորէի եկեղեցւոյ հոգարարութիւնը,
Ամանորայ Ս. Միլտոնի առիւնով ամու-
սնայն հանդէս ժր կազմակերպելոյ:
8 Յուշարար Ուրբաթ երեկոյ ժամը
8,30ին: Պատանի թատերային մէջ: Սի-
րով կը հրաւիրուի Վալանտի Հայուն
Բիւրջ անխորի:

ՀԱՅ ՌԵՍԱՐՈՂՆԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄՈՒՆԻԹԵՐԻՆԸ

Հոյնաւորութեամբ Պր. Յոգոս Յրէկեանի կը կազմակերպէ իր

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿԱՅԹԸ

Էդուարդայ տը Միլտոն, Սայ Գորթ, 78 Ռի. Բարտիւն, Մերթ Մալգրայ
Կիրակի Յուշարար 17 ժամը 14,30ին:

Սիւրյաժար ծանցանդութեամբ հետեւեալ արուեստագէտներու.—
Օր. ՄԱՐԻ ԻՍԻՍԻՆ (ղաշնակահարուհի, Լիւսան տէ Բարբիլ Էդուարդայ տը
Միլտոն):

Տիկ. Հ. ՏԵՐԵՆԵԱՆ - ԼԱՆԿԱՆԵՐԸ (դերասանուհի, Հայկ. և Փրանսական ընկերու)

Օր. ժՕԶԷ ՎԵՄԵԱՆ, (սոփիստ Օֆիլիսի)

Տիկ. ԷԼԻԱ ԱՐԶՈՒՆԵԱՆ (պարտաւոյ երեսանի զարդանգ Վալանտի)

Օր. ՍՈՒՆԱ ՎԱՐԻՆԵԱՆ (Պաշտօնի երաժշտանգէն)

Պ. ԺԻՐԱՅԻ ԹՈՐԳՈՒՄԵԱՆ (լուսնակահար, երկու առաջին ժրդանակ)

Օր. ՓԵՐԵՐ ԼԵՎՈՒՆ (Բիւրջ Փարիսի երաժշտանգէն)

Մտնանդութեամբ Միլտոնեան երկուստեայ թատերախումբի զերկապարտներու

Օր. Վիլի Մալտիսիան, Ալապի Պալան, Անի Քիշիւն, Ժիլիէր Տէրիւն, Պ. Պ.

Իշխան Խաչիկեան, Ալապ Մամիւն, Գիտը Թերեան, Սերգո Մատիսիան, Ալապ

Մարտիսիան:

Ոտանակ Պր. ԱՐԱ ՏԵՐԻՍԻՆԵԱՆԸ

Տոմարու. Համար զիւնի Տիկ. Մարգարեանի, 32 Ռի. տը Թրիվիլ, 15, 10 և 5 ֆ.

Quelques poèmes choisis
pour composer
La légende
Arménienne

Disque 33 tours
Montage poétique et réalisation EVE GRILIQUEZ
Production ROUBEN MELIK

Կորպորացիոն
François Chaumette (sociétaire de la Comédie Française)
Jean-Jacques Aslanian - Eve Griliquez - Jean Martin

Թարգմանում են հեղինակները
Նիշի Զարեկ, Նարեկեան, Յովհ. Թումանյան, Վահան Տերեան, Յովհ. Դիւթազ, Սայա Նովա, Յովհ. Երզնկեան, Նախապետ Գուրգէն, Վա-
հան Թիւթեան, Գամիլ Վարդան, Պարոյր Սեւակ և ժողովրդական:

ԳՈՒ 30 ՖՐ.

PRIX 30 FR

Գիւմլ
Editions EREBOUNI, B. P. 46, Charenton(94) - Eglise Arménienne, 15 Rue
Jean Goujon, Paris (8e) - Librairie H. Samuëlian, 51, Rue Mr-le-Prince
- Tarpinian, 269, Bd. Voltaire - Palouyan, 43, Rue Richer Paris (9e) et
« Haratch »

ՏՈՒՍԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԵՆ

ԼԱՄԱՂՈՅԸ ՆՈՒԻՐԸ ԶՈՐ ԿՐԱՔ ԸՆԵՆ ԶԵՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԲԱՐԵԱՄԵՐՈՒՆԸ

նիքն քաղաքաբնիկ հրատարակչիները, ճանաչառարար ամերիկեան շրջանին, որ Կերիք թէ կրօնական երկրորդ զանա-
յութիներն զիջ ար տարրերն է մեր հասար-
ցութեանը...

Այս պատկանելի հատորներն մէկուն
մէջ ամփոփաւած է կոմիտեանս զուս-
շաւորներով պատարար արժեքով -
թեմեր, յաւելեալ երկնունի ընկերակցու-
թեան մը:

Երեք հարերէ կ'ընդ այս հատորին մէջ
կան ներմուծում ցանկանա մտերմ յա-
տակ շարքիներն եւ տալեր:

Մտածումը գիտատեղի է առնուալ,
սակեան տանց մէջ մեք գտանք ճարտա-
գրութեան եւ գաղաութեան արեւորի
արարներ, անհեղ ըմբռնումներու ար-
գիւնք, որոնք տարբերակ իր թուին ա-
նունք որոնք զիջ շատ երատւութեամբ
գործեր են:

Որքէ հասուածի մը մէջ լայնորեն բա-
ցարաւ ինք խաւերու, իմաստին ճարե-
թաց երատւութեան շնորհաւորն պայ-
մաւորական եւ կամ դոնէ արտաւար-
աւանք համարողութիւնը:

Մայր յաւելեալ մասերը իմէ հեղինակու-
թեանն են հատորը հրատարակու-
թուն, կրօնային դոնէ իրար պատարարի
կամ ընկերակցութեան արեւ ժամանք կոմի-
տեան ուղղակի գաղաութեամբ են, ա-
ռաւց իմէ կրօնականութեան, եւ որոնք յար-
ժարութեան երկունի կամ գաղաութիւն ըն-
կերակցութեան շարքիներն իր խնայ-
թիւք կարեն ներարկել:

Այսպէս միայն եւ ընդ հազարէ քուս,
կամ Ոմ է արդէս պէտք է շնորհիւ Շու-
ղեթի կամ Շուսանի տոնանք իր հետ"՝
շայր Մերք Կանիւրեանի կամ Մեհալարե-
անի շարքիքէ հետ...

Այսպէս՝ աշտուտ արեւ մը այ գա-
նաւորանալ զիմարտութեանն է, որ հիմ-
նական պիտք էր ըլլար զարկական զա-
նաւորանք միայն, յաղակով միջնու թնիք
մը, այս ինքնաշարք եւ ապարդիւ զա-
նաւորանալ սկիզբորը շատ լաւ ըմբռնած
էր զարգացումը, ինչ որ լէ յարդարու
մեկայն գաղաութեան մէջ որ կը վերջա-
նալ իր մտածողով, փորձանակ յաղակու-
նայ տեղէ միջնու:

Ոստիւնք զիջ մը այ Գրիգորաւ պատու-
աբարեմ ժաման, որ ունի սիմիլէք ընկե-
րակցութեան մը, երբեմն իշխանելով լի-
քի մէջ աստիւտան, աշխարհիք սոսկա-
քաւ...

Այս բոլորը կրնանք դասել ամերիկեան
այլանախարարութեան կարգին: Բայց, իմա-
նիքէ կարգ մը մեղերներուն որոնք ըր-
ժայրիկ գոհարներն են մեր շարահամա-
կան ունեւորն:

Առանցքէ մին Ալեքի մայ, ձեռնիկն,
խնդրոյ նիմէ հաւերին մէջ ամբողջով
խնդրակցութեամբ, ճարտարութեան եւ ան-
ճարալ գաղաութեան մը նմոյն է, անըն-
դունի զուտիքը:

Վերջապէս՝ քաղաքին տալեր կան
հոն, որոնք ընդունակ չեն անարարման
նաւանք կամ քաղաքային գաղաութեան,

եւ տեղ դասած են հոն, եւ որոնք միմայն
երդարեւորը շարխարներն է:

Միայնակ սերուն տնտիկին երրեք չեն
նպաստաւորութիւն երբ իրենց իրայ բա-
բաղելի կը փորձուն աւելորդ յարկա -
րաւ ընկեր:

Կը զգանք թէ զուցէ անփոփանկաւ
նպաստին սոսկ դիտարկութեանը կրա -
միւտն էր կարել, ասպան չեն այ կր-
նար հանդերձը որ նման անխաւեր հրա-
տարարութիւններ պարզութեան ընդիմ
ստանան:

Գրուիք թէ սոյն հատորը տարդարուն
է տարածուելու ճամար, հայտը օրինակ:
Մեր կողմէ անշնորհիւ հայտը արհա-
նաբողութեանը՝ գաղաութիւնը կը մերժը -
նախէս ոճին ինչ որ կը վերաբերի զոր -
միայնակ ընկերակցութեան, անոր նկա -
րաւորը աւելի գաղաութեանը ինչ, քան
թէ կրկնուի գրականութեան, եւ մեր
հոգեւոր երկրորդ կը պարզապէս տակն այս
վերջնական ընկերակցութեան:

Հարցեր քան է կէ՛ ձեռնիկն մը ներ-
շնչուով հոգեւոր երկրորդ նշարարութիւն
խնդրապատկ զորմ էր արդեւ փաղարկ
օրաբերութիւն ձեւով: ար պարզապէս ա-
մէ՛ լաւ ընդունակ էր իր պատարան -
նաւասութեան տակ, ասպան ինկորդ ա-
ռաւորք հարերին կրկնակցութեան նաւե
հետեւալը՝ ճարտարագիտութիւնը արդ
պարզապէս ճարտարագիտութեան կենդանի
պարզութեան մէ, ար որ հասարակ
կը յանձնարարուի արդարաւ:

Հատորին մէջ ամբողջութեամբ են նաւե
քրօնէսի կարգը: Այստ ասպան ճարա-
պան կարողն մէջ, ապա ալ մամուտ,
հիմաւորանք երկրորդ նմոյն լաւ, պիտք
է ըլլալ ալ տեղէ:

Բոլոր ԱՅ՝ պատկանող երկրորդն հիմ-
նականորեն երկրորդ նմոյնք պիտք է ը-
լլալ տեղէ: Այս պարզապէս իմարտակ
ճարտարած Ալեքի եւ ընդ հազարէ քուս,
սկայ հարմարութեամբ:

Ոմ գաղաութեանն ամբողջութեամբ տա-
րարեանք միմարու իր տեղիքէ, որ
քաղի անկերն սկայները, գաղաութեան
երտնչարը երրեք է թափափուած փնտ
սի՝ քարտիկի թափի բանի նկարագրի,
որ ամէնէն հետաքրքրական մասը պիտք
է ըլլալ:

Երկունք ալ միջոյնս գործեր են: Ա-
ստից անհերքելի գաղաութեանը կոմիտե
այ լաւարդին մալուրանքն են, եւ հա -
ւանարար հեղինակը ճամբիք իր աննշ-
արեւա ինչ հարկ լաւ տարրեր եւ ան-
պարզած ձեւով ներկայացուի գտնուի:

Մեր նպատ ան յախառարկութեան
մէջ մեք երբեք չանդակեցանք փնտ
տունիք իր, նպատ՝ որ թույլ կուտայ ան -
աղորդեան երկարաժամանակ ճամբիք
անի մը, երկունք աստեւ: քան մը որ կեն-
սական անարժանեւորութեան մէջ չուի -
ար երկունքն ինքնակրօն մէջ, աստե -
ւան լաւ պարզապէս կըր մեկնակական
զիմը պայմանագրական արժանեւորով
(միջոյն) կալեցանելի փորձութեամբ է:

Անկերեւ է աննշուալ որ հատորին հետ -

զիմարտակ լիւրին ճամբիք են մեր երկ-
ունք կարգաւորութեան: Սակայն յայտնի է
որ իրենք իսկ չեն երդած քանակն աննշ-
արեւալ թուիքն յանձնուի:

Որքէ անկամ մը հանդիպեցանք տար-
րեր հրատարակութեան մը, այս անկամ
հոգեւորականի մը կողմէ:

Երատւածութիւն տարբերակ կարգի ա-
շխարհ մը պիտք էր արեւորիքն սո-
խարհի՝ գրա նշարներէն:

Գաղաութեան իմարտակ մէջ, կրկնի տա-
րարութիւն է երկունքային ճարտարած պա -
տարարք:

Փափաքելի եր որ դոնէ անկերն սկայ-
ները արդարաւոր ըլլալին, կէ՛ զանկա-
լի եր որ անկաւ տարածուի եւ ընդհա-
նական գաղաութ:

Գրական կամ երտնչական արեւէ լա-
կան զէջ գործ կարելի է հրատարակի
արդէս անձնական յոյսով, հեղինակին
պարզ անձնականութեամբ:

Սակայն, եր ինկորդ կը վերաբերի
անկալին ժամանակաւ հասարակական
գործի մը վերադարձութեան, ժամա -
ւանք ճարտական երկունք, կը իտրէին թէ
անկալութիւն ուսումնասիրութեան լայն
պիտք է հանդիման հրատարակ, քանի
որ պիտի փոխանակին լալորդոյ ան -
րաւանքով:

Երբ կը զգուշանանք որ պարզ նամակ
մը մէջ իսկ ոճի կամ տառաւորակ հեռ
շանկուն, սպայ ուրեմն պայման է որ
նմարական հանդամքն աննշուր գործեր
չունենան քննարկելի կողմեր:

Ի սոս արտ ամաւարակ կացութեան,
թերեւ երբեմն նմարներն է որ սկա-
նելի երկունքն սպայինն իրենց զա-
րգաւորութեան ցուցմունքն, եւ ընդ -
նայի ուսուցան, քան թէ անաղորդակ
այտարարակ ճարտ ճարտարակներին:

Ա. ԳՐԱԹԵՒԵԱՆ
(Շար.)

ՀԱՅՄԱՆ

ՌՈՒՌԻՆ ԱՂԱՐԱԲԵԱՆ ՄԵՌԵԱՆ

Երբաթուս, հիմարտութեան կողմ ձեւած
է թիֆլիս. Ռուբին Աղարաբեան, որ փա -
րին էր Արաստանի Ռաւդարաւորակ
հիմարտութեան ճարտարագիտութեան
անկերնին: Մնած էր թիֆլիս, 1911թ:
Միմարալը կրկնութիւն ստացած էր
անկերնին միայ մինչեւ 1927, որքէ, ետք
հետեւած էր թիֆլիսի Ռաւդարաւորակ
հիմարտութեան ճարտարագիտութեան
անկի զարգեցանքներն: Մասաւորա -
պէս քաղաքան որք զարգած էր ճար-
տարագիտները քաղաքականութեան գործին,
Արաստանի մէջ: 1943-1948 յալաւան
է նաւե երկունքն Ռաւդարաւորակի հիմ-
նարկութեան մէջ:

« Հայապատանի եւ Արաստանի գլմէ -
թային շնորհիւներն կանգնողին »
աշխատութեան ճամար, 1950թ., ստացա

ՀԱՅՄԵՆ ԳԱԽԱՆԷ

Հ. Յ. Դ. ՅՈՒՍԵՒԱՆԿ
ՄԵՆ ՄՈՐԻՍ ՏԷ ԳԵՌՍԻՆԻ ՄԷՔ

ՄԵՆ ՄՈՐԻՍ - ինչպէս ամենաբարձր
Մեն Մորիսի Արաքան խումբը նաւե սո-
նեց Հ. Յ. Դ. Դանակցութեան Տնակները,
հոյանաւորութեանը Ինքնի Արաքանի
կոմիտէի, Կիրակի Դեպ. 13թ կէտեր
եւոր անդուր Սոլ մալ ձերքն մէջ:

Փափանակին տալով խաւերանք ըստ -
մութեանը որ հասարակութեան էր արդէն հա-
նաւէ զիս զարք, որաւք նեղ կուտար ըստ-
րին, սակայն շնորհիւ կարգաւոր ընկեր-
ներու անմիջական աշխատանք, ամենք
ալ տեղաւորական սպաններու շարքէ:
Հայաստակ ձեւուան իմաւ կանակին,
Լիւննի, Վալանիւն, Տարսէլլէն եւ Տէ -
միւնէն յայն ապրկիներն չէին զպագած ի-
րենց ներկայութիւնը ընկերու օրաւան
ստանակաւորութեան:

Օրաւան նախաձեռնք ընկ. Ս. Առաքել-
եան, քաղաքի խաւեր կատարելի կողմ մէջ
վարկեան յանդիման հրատարակեալ -
ները խաւերակցու: Գաղաութեան ըն-
արարը հերտնչական լիքաւանիք. յար -
գանքի ցուցիկ կաւք, քաղաքականութեան
քալերի սկայ: Միայն անկերնին օրաւոր -
նեղ: Արաստանի կը երկունքն օրաւոր -
ներն եւ տիկններն Ա. Ունեւան, Հ. Տա-
րարեւան, Ա. Քէլեքեւան, Ս. Տարա -
նեան, Գ. Գ. Տարարեւան, Ս. Ար -
մաւեան, Գ. Գ. Տարարեւան իր մա-
նաւորութիւնը ընկաւ Տնակով: Գեղար-
ուստականութեան թափանք իրենց մասնակցու -
թեանը ընկերն նաւ: Վալանիւն յաղակաւ
հրատարակեալ նոր Մերոնեղ պարտաւոր -
ք, յալորարար պարտիւր շարք մը հա-
կական պարք:

Այս ընծ հրատարակու օրաւան բա-
նաւան ընկ. Ս. Մորքի զարգացում արդէս
անկերնին խաւերն եւ անդարարաւ:
Հ. Յ. Դ. Դանակցութեան ուրք տառնակ
տարրերու գործնութեան եւ զրդա -
ուստան, յաղակու շնորհ Հ. Յ. Դ. Դա-
նակցութեան գործնական անհրաժեշտու -
թեանը շնորհակալ մէջ Գաղաութեան խա-
ւեր արդէն Արաքան խումբին, մաղ -
թելով անոր յաղաքանքով մայ աղբի եւ
հայ շնորհիւն պահպանման մէջ:

Հանդիման կողմ սկայ ընտանեակ
ինկորդ յեղափոխութեան եւ աղբիկին եր-
գելով, որոնքն ուղիււորելով, սկայն
ներկաներն տոնական պարքեր:

Ուշ զիմարի վերջ գտաւ ինկորդ խա-
ղաւս միմարութեանը, որք զանցանելով
հանդիմանակներն:

Խ. ՏԷՄԵԱՆ

Հայապատանի Արաքան տեղերի գիտա -
կան տարրերն: Անոր զրդին իր պատկա-
րին նաւե ուրքէ ալ ուսումնասիրու -
թեանը: Միմարական զարգած է գրա-
կանութեանը զրդով թաղանթագիտութեան
ներ եւ քաղաքագիտական յոյաններն:

«ՅԱՄԱՆ» ԹԵՐԹՈՒՐ (74)

ՊՆՏԵՐԱԶՄ ԵՒ ԵՆԱԶԱԳԱԹԻԻՆ

ՄԱՆԵ ԱՌԱՅԻՆ

Չորարաւին հրատարակութեան փախա-
նարկով թէ ըլլալով որ ստոր ճամար
դիմերը արեւորք ընկեր: Մարաւան արեւ
դիմեր Դիմարիկ կարողի զիմը եւ զայն
ցցուան փորք, եւ արեւորիկ հարաւորան
ճարտար անոր զիմը ու զիմը որ նեւ -
վիդիք ծննդար զիմայ զալե: Կուտաւ -
զիմ կուին նալեւա: սպան վալեկանա-
պէս փորակեւ: Եւ լուրք, յարդար, ան-
հիմ արտապայտարկութեան մը ստացա:

Երբորք վալոր վերջինն եւ կուտա-
ւով մասնաւոր կեցաւ: Նկարակի եր որ
քան մը մարտերի կ'աշխարհէ: Անորիկ
Լիւննար շարաւորանք զաւտեցաւ եւ կա-
մարցել էր ըստ ֆրանսիկն:

Հրատարակելի իշխանիկ պատկանա-
լի Դիմարիկ մասին, ան այս գլուխին մէջ
կը գտնուի:

Միւր է Դիմարիկն, հարցոյն Կու -
տարով:

Դիմարիկ, որ արդէն զոր վերաբերու
հարցուն էր երբեք չէր սպանար աղ քա-
րին: Երկունք, պայման կապուող աղե-
քով դիմարիկը բարեկամը կըրպարաբք
գուր կաւ փալանէ ընդհանրը հրա -
մանաւորներն մտեցաւ եւ քարեկ կեցաւ:

Մեղիքը, հարցոյն Կուտարով խա-
մարով:

Այլ Դիմարիկն է, ըստ Անորիկ իշ-
խար:

Հաւ, քան Կուտարովը: Կը յուսած
որ այս դասը բոլ իմերի կը ընկէ, եւ
մասալ, փալարը արդարած է: Եւ այ զիմ
չեմ մտածաւ, կէ՛ արմանի ըլլաւ:

Դիմարիկ կապուող պայման աղեք
ընդ: Հրամանատարին միայն սեւեւած
էր արեւորին յաղակութեան մը, որ
կարեւն էր արտապայտարկութեան
իր պատուի ձեւակարգութեանը ու պայ -
մանակարգութեանը փարպարը, որ
արեւորի հետաւ կը թափէ ընդհանրը հր-
ամանաւորարար պարզ ըմբռնութիւն:

Բան մը որ միայն արեւոր իմերն, Չկա-
պալանաւորութեանը, ըստ ան իր շն-
որհ, հասարակութեան եւ անորիկ մայնով,
եր ինկորդիկ մեղք քալու: Եւ զիմի
կալարն ու Ռուսիան ունեցած անձնու -
րութեան ցուց տալու արեւոր տալ:

Կուտարովը դարձաւ, անոր զիմիկ մի-
րալ երեւցաւ նեւ փալար, որ Դիմարիկն

դարձած տուն երեւցած էր: Եւ դա-
ւաւ եւ ինքնաւորութեան, կարծես տալով ըստ
կուրքի թէ այն բոլորը իմը ինկորդ
ըստ եւ զիմ կրնար ըստ, ինչ քաղաք
գիտէ, եւ աղ քալոր արդէն ճամբա -
ցուցած են զիմը: Այս զիմի կուրք
դիմել:

Չորարաւին փալարու: Թափանկեւ
եւ ճամբար իմաւ: Փրաս-նաւե՛ն ոչ հե-
ուս նաւանաւ ինքնաւորութեանը որ նոր կա-
լիքին, հարաւորներ եւ հանդատութիւն
գտնել կը յուսանին:

Իննմէ՛ զիմ զանգաւոր, Փալարի
Լիւննարով, ըստ քարաւորին հրամանա-
տար ժամանակով Յրգ փալարն եւ հա-
նաւիւր անոր արեւին շալոր Դիմարիկն
(հրամանատարին զիմը ընկանակ ալե-
քիմիկն կըր անաւանման օրաւորակ
կապուողութեան) կալարեական մասալու-
թեան է... ըլլաւ... որք անկամ տե-
լի զէջ քան մը կը պատահի... եւ ինք
ներգարկութեան իր ինկորդ, զուք կը ճանչ-
եցաւ դիմ... շատ գոհ կաւ: Չեւորք սպա-
յին երկունքը:

Մերոնիկ, ձեւակար, միմէ՛ կը հա-
մարտակով, պատահանակն սպան, կար -
մած զիմով եւ փալարով եւ արեւիկ եր-
կու անկանակն, պալարութեանը ի յայտ
ընկելով:

Պարեն Դիմարիկն յայտնեցէ, որ
եւ զայն չեմ մտածաւ, Թոյ ճարտար ը-
լաւ: Հա՛, ինկորդ ըսէ, ան արդեւիկ

մարդը հետ քալարիկական կալար ու-
նի... արեւմ զուք անոր...

Կը կալարով, մերք կըրպարաւոր -
թեան, ըստ Դիմարիկ, փալարով մը
հանդիմանով որ հրամանատարի կամքը
կըրքով:

Այո, այո:

Հրամանատար փալարին մէջ Դիմարի-
կը փնտրելով անոր մտեցաւ, միւս ան-
մը քալել:

Շուտով անաղբիկներ, ըստ անոր:

Դիմարիկ նալեւալ, ըստ մը ըստ, եւ
իր ճարտարական ինկուն զիմիք արտապա-
տարկութիւնը:

Կէ՛, լաւ է լաւ, շարահանակ հրա-
մանաւոր, իտալանդերկը մէջ մէկ
քալանք օղի իմ կուրք, անկարցել լուիկ
ճարտով, ամենքիւ այ ճարտար կալ, փաղ
Առաւոր, եւ փալարին զոլմէ ան-
ցիկով միմարն մտեցաւ:

Ճալք ըստով, աղէկ մարդ է, անոր
մոտ ճարտար կարելի է, ըստ Դիմարիկ
իր զոլմէ քալոր այսպի մը:

Մէկ խաւով գալուր թաղանթի
(հրամանատարին անտար քալարով թա-
լարաւոր էին զրկը) ըստ սպան ինկու-
րով:

ներու մեծագոյն մասը, իրենց տան մէջ աշխատելու եղանակը, զանազան տեսա- իր անեղաբարձութիւնս, ինքնակրօն ու գիտնական, ներքնադաստիարակ ու նաեւ արեւորու հաղանամներէ՝ տարտիկ կամ ըստինքն իրաւունքներէն: Տրուած ըլլալով որ անգղայն ընդհարադէպ նա- իրարութիւն զոյգ չէ տուած ստանի գէղ աշխատելու սկզբունքներ, այդ պատճա- րաւ: Հայկեր Հարաւորութիւն կ'ունենա- ինք լայն տանձման մէջ իրենց աշխատանք հայեցողութիւնը գտնելու: Արտադրաթիւ սկզբունքն չընտելն թաղով տարեկնի եւս այսոր, աշգ չհրեկն որոնք զիս կարող են, իր զարմանակի պարտադի վե- իրելուս զարգումներով: Բայց ինչ կը վերաբերէ մեր յաղագրական նորաշատ սերունդներուն, պատկերը տարբեր է րու- լովոյին: Ինչպէս մտաւոր երէկի եւ նաեւ աշխարհի զոյգ չէ տուած արտադրաթիւ- իր չի հետեւիր այլեւս իրենց ծնողաց ըն- տանը շատեղանալով արհեստներէ մէկը կամ միւրը: Փոխառն տեսլական յատկութիւնները եւ մասնաւորապէս իւր ճաշակի ապագայիկները, անոնք մեծաւ- գործ մտով կ'ընտրեն մեքենայաւու- թիւն, ինկնպարտութիւնն եւ անոնց ա- լելի կամ նուազ յարաբեր մասնաշխու- թեան ճեղքելու աշխատանքները: Գործը կ'ապրեն ինչպէս ընդունալ արհեստաւ- լարներ, նաեւ որպէս ճարտարագէտներ, զորքնական թէ չափական կանոնադրու- թեանը: Անպատու թիւ մը կը կայանի նաեւ դիտանքը, ընդդիմական կամ զե- մեական կայունանքին տատարողներ, ընտելանալով, անոնց մեծամասնութիւնը յաջողութեամբ աւարտելի լինել մասնա- ղիտանքը բարձրագոյն վարձարկներէ: Պատկանելի համարենք մը կը կայանի նաեւ անոնք որոնք նշնայալ չընտանալու երկ- րորդական կամ չմիայնաբար ուսումնա- թաններէ, մեծ ընդունակութեամբ կը զորքեն անհասարակ, պաշտօնական կամ գիտական հաստատութեանց գրասեն- թաներու: Բայց անոնք աշխատեցանք մէջ, հաշուապահներէ մինչեւ մեքենա- ղորութիւն: Շատ անգամ կը հանդիպենք նաեւ հայ անուններու, հետաւանիքի քաղ- պատաստիքի վրայ, շարժապատկերով թերթներէն, երեւոր կամ պարբեր ուստանալութեանց ցուցադրութեան մէջ, արհեստագիտական շաղաքան ճիւղի- թով, զգեստաւորելու շաղաքող, կայողը, թեմաշաղաք կալոյն: Մասնաւոր աշխա- տանքները կը հաշուենք նաեւ տարական թերթներու շաղաքութեանց մէջ եւ որ յաշան կը թարգմանի արդիւնքը կ'ընտա- իր: Վկայ կ'ունի զեր Փոքրեկն օրաթիւ- թը, որ էր յերթին հուռ, որ համակար- թիւն զոյգ տակ հանդէպ Հայերու, որ եր- րոր, կարելի էր, զարմած է ամենէն

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՄԱՐԹԻՍԻՍԻՍԻԹԻ մէջ, Դեկտ. 11ին, Հայ Դատի Յանձնաժողովին կողմէ ըն- ղունելութիւն մը սարգեստի էր պատի- ուտիւրակի երեւոյթանքներէ: Ներկայ գտնուող են Երեւանի քաղաքի փոխապա- ղար, ինչպէս նաեւ երեւանիներէն մեծամասնա- թիւներ: Զարգարանի բոլոր հաստեղները ներկայացուցեցին: Երեւանիներէն վերահաստատուած են Հայկական Հարցը ՄԱԿին ներկայացնելու իրենց որոշումը: Հայ Դատի Կեդր. Յանձնախումբի զար- տուցար տաղարկած է ստեղծել Հայ- կական Հարցի հետապնդման յատուկ, Հայերի Մանրիկայի ՔՔՐ-Արմենիայ զար- մէրը: Մանրիկայի մէջ հանդիպն պար- թագիւրէն մէկը անուանուած է զեմ- փուկիլքա Արմենիայ:

Նրի ՅՈՒՐԻՍԻՍԻՍԻԹԻ մը Գրականութեան Բա- րեկանութիւնը Միութեանը հանդիպելու մը կ'արձանագրուած է Դեկտեմբեր 20ին,

Հայաստան թերթի, կը կենտրոն մէջ արտա- պատուած հայապատու յայտարարելու: Իրենցմբ, Հայկական զեղարկուեստ- անի հանդիպելու կամ պատկանելի զեղ- արկու լեզուականութեան ստիկն, եւ այս, անտարբար ծանրել կը իմանցորեն- թիւ միտն, ու ուրիշ էր կէ՛ն ոչ մեր աղայալը երկատարարներէն մին: Այս առթիւ փութանք թուել մեր երեւտաար- ղիւրները, ասամարութիւնը կամ զե- ղարդները:

Երկու առջ եւս յատկանշելով Հայ ա- ղեւարկական կնանքի, կրնանք անկարգ- յայտել որ իրենց ընկանք բոլոր կե- ղունելու, մէջ, քաղաքական իրեկցինե- թու փախանք հրապարակներու վրայ, հայ աղեւարկականները փայտն երկու- թու մը կ'զայցնեն իրենց նեկայութիւնը, միայն Փարիզի կերպարներ թարգմա- ղել մէկուն մէջ, աղանալներէ, նպա- ղեկներէ հայ մասնաշխուհներ կամ վաճա- րապահներ: Կարեւոր համարմբարը քաղաքներ հաստատութիւններ կը վե- կան հայկական աղեւարկական կնանքն ստիւտուութիւնը, որուն պէտք է աղեկել նաեւ մեծագոյն թիւով մեր չընթաւ ու- ճաւորները որոնք յաղանալ են այդ ա- ղեւարկին լծով, տարեկան թանաւարա- կան աշխատանքի նպատակներ որ խաղ- ղութեան ծանրէի, եւ որոնք այսօր, հասած են կոկիկի զեղբերու:

Վերջնայեղով, կրնանք արտադարձորեն երգարեղել, անոնք անտուտել, պատու- թանք հարկուրութիւնները կամ վեր- թարգմանել, որ Զրաւորին հայ աշխա- տանքի տաղուրթիւր, ընդհանուր առ- մամբ կը շարունակել ընթանալ յայտնալ- թան են կոկիկի զեղբերու:

ԳԵՂԱՊ ՏԵՐ-ԱՆԴՐԻԱՍԻԱՆ

է յիշատակ Հ. Դեկտը Աղեւանի, իր ծննդեան 150ամեակին առթիւ: Բայց մանկ ինչոր արտասանած է Վ. Գրիգորեանը, իւ- թեւ Ա. Ալիբախեան ներկայացուած է Աղեւանի կնանքը, իսկ Հ. Գրիգոր Վեր- Կերկերեան Աղեւանի զրպետութիւնը:

ՅՈՒՆԱՍՏԻՍԻՍԻ Կառավարութիւնը, Դեկտեմբեր 4ին, կառավարական պաշ- օնաթերթի մէջ հրատարակած է յա- տուկ օրէնսդրական հրամանալիք հրա- վարակով մը, որով կը յայտնէ, թէ Յու- Նաստիսի Հայոց Առաջնորդութիւնը կը նախըր ձեր հորդման մը, անոր վրայ ե- կեղեկ էր կառուցանելու համար: Այ- ղալին Մարմինը շորհակալութիւն յայտ- նած է Ընկերային Ապագարկութեան յախարարին:

Իրենցմբին հայ երեւոյթաններէն իս- ղիկ Պատկերման 20-000 լեւանանոցի իս- ղիկ նուրած է էլեւթիկէն եկեղեցիէն, որպէս- ղի մը:

ՊԵՐՈՒՐԻՍԻՍԻ մէջ, Լիւթանահայ Գեղար- ղեւտատարող Միութեան Յանձնախումբ- թեամբ, նախորէ Զարեհ Պաշար, զու- ցարեւած է իր 30 պատանանքը, որոնք զիւր-պատկերի մեկն առիկ կը ներկայ- յայցեն Հայերէն տատեր, իրենց կառու- ղի զեղարկականութեամբ կ'աղեկու եւ ո՛նք ար- տաշխուրթներ: Օտար արտւանալով - ալին ինկնպարտութեամբ, հայերէն ղիւր- ղու նախարարող լեզուն է գտանալով - Իրենցմբով ու չուն կարելի է գտնել զեմ- ղուցիկ, թանաւանդութիւն, երբ, զա- րուել, սեր, անշուտութիւն, աղբիւր, աշ- խատանք, հայրենաբաղձութիւն եւ պատու- թան: Պատանանքներու վրայ տատերը վե- ղանուած են միտք մը արտաշխուրթ կեն- ղանք ինքիւ, զեմ օրինակ վերանուած է շարժապատաստել, ու որ երկուայ մը հանգարտութեամբ արեւոր զարմ է ղիւր պաշտանալ մարը ունեն, զեմ եւ զեմ վե- քանուած են իւրերգարութեամբ տարբեր, ու կը նեկայացնեն Սասունամարտին ու կը Բորին կալոյն:

Թե՛ԸՂԱՐԻՍԻՍ Երաւորաց արահի մէջ, Դեկտեմբեր 13ին, տոնուած է Հ. Յ. Դաւանցուրթեան 80ամեակը, նեկալու - թեամբ խոսնակող թաղմութեան եւ Ե- ղեկ յարանաւորութեանց կրօնական եւ - ստերուն, ինչպէս նաեւ Թեմական Խոր - Նուրի, աղայալին մարմիններ, Հ. Բ. Ի. Միութեան եւ միւր բոլոր մալուրիա- ղին միութիւններու նեկայացուցիչնե- թուն: Հանդիպութեան թաղմուր կատու - թած է ընկ. Ժ. Գարեգին, խօսք տաւ ին ընկերներ Ս. Ստեփանեան, ի. Գաւ- ղաւուն, Դաւանցուրթեան ուսանողը - թեան կողմէ Վ. Մանուտերեան, Պատանե- կութեան կողմէ Ս. Նուարթեան: Հանդի- առութեան ընթացքին Դաւանցուրթեան զարգերը մանրեց իրենց ունեւ կատու - թան եւ իտուէն առեկ երեստարարներ, բոլորը ալ 18ամեակ:

ԸՆԿԵՐՈՂ ՄԸ ՅԻՆԱՍՏԻՍԻՆԻ
(Պօղոս Մայիսեանի մանաւանդ
հատաւանքի մարի)

Հաստատու ընկեր մը եւս յանձնեցնելու օտար զուրք հաղել:

Տրապիկանցի բարեկեցիկ ընտանիքի զաւակ, զեմ պատուական Մալխար աշ- խարհ կուրալ Պաթմաի մէջ: Հայկական նախկին Թարաւորան տարակի կուր ժառ- ղէն առաւանք էֆիմիլիանը, եւ երբ չեմ սիսիւր, զայն կ'աւարտէ այ: Թե- րեւս եւս այս էր պատճառը, որ ցմահ մնաց ուսուցիչը Թերթերու ընկերացի մը:

Առաջին համաշխարհային պատերազմ - մին, նորաբար երկատարող, պատանա- ղեկով Աղաքանիկի կուրէն կ'արձանագրուի կամարող ղիւտուր: Կը մասնակցի բոլոր կիրաններ: Հայաստանի Հանրապետու- թեան սեկուրէն կուր շաւորեւ նման կը թափաղկ տալին սեկուր եւ ի վերջոյ կը հաստատուի Թրաւտ, կարմիր ընտա - ղեկան երջանիկ թոյն մը:

Մեր մանրմիտքի կը սեպի մեր - ծիւղէն: Անիկ առաջ ալ ծանօթ էի իրեն, թայց, ըլլալով նոյն խոսքին անդարձը, ր ընախադարձոր տակի ծառէն պիտի ճանչնային զիրար: Մասնաւոր որ եր- կար տանեմ մեր մոլորակները կը գտում - լիւրէն կը տան մէկ:

Փոխուր զեմին մալալան կը լուսնիկ պէս կուր ղեմակն վրայ: Սթաւա, կա- տակար, զեմ մը զաւշուր ընտուր: Իրեն տակ կը պահէր ընտուր սիրու եւ սիրունը էր բոլորին: Կը պատկաներ խոսքը զաւանգականներու այն շար - ղին, որոնք միջին վերջը հաստատուր ծնային իրենց ունեւ, անտարբեր կա- տակարող բոլոր պարտանաւորութիւններ: Մեր կուսակցութիւնը շատ քան կը պար- աւ որ քիտարմարմիններ:

Հոյր թեթեւ զայ վրայ, սիրելի Մալ- խաւ:

Հ.

ՆՈՒԱՏՈՒՆԻ ԽՈՒԲԵՐԻ

Գու չունեցած մէկ թաղ զովորը՝ կ'ու- ղէ զեղիկ առեկ այն որ ունի:

ԴԵՄՈՒՐԻՍՈՒ

Խոհական մարդը յատկանշել է բար- կութիւնը զալիկ:

ԵՆԻՐԻՊԻՂԻՄ

Անէն մարդ կ'ընայ ղիւրու թարգման: Բայց թարգմանը կուր եղած տանը եւ պիտի եղած լայնով, յարմար տանին: Արեւոր հարցը մը համար եւ ճիշդ կըր- պով, ոչ ալեւն մարդու զորք է եւ ոչ ալ ղիւրին:

ԱՐԻՍՏՈՆԷԼ

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹԵՐԸ (75)

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՒ ԽՆԴԱՂԱՌԻՐԻՆ

ՄԱՐՏ ԱՌԱՅԻՆ

Մեծամարտերուն ուրախ տրամադրու- թիւնը վարպետի գիտնալովին ալ: Վաշ- տակը դուրսբերել կ'առանձնանային: Չար կողմէն գիտնալովին: Դաւեր կը լըս- ունին:

«Կրակն թէ Կուտալովին մէկ աչքը ծաւաւ է»:

«Զ... երաւրը, զեղիկ աղեկ աչքեր ունի: Կոչիկները, փախկանքները, ամէն քան աղեկ էր նայեցաւ...»

«Ինչպէս, երաւրը, նայեցաւ ոտեղ- րուս...» Ը՛նչ, մասնակը...

«Իսկ ամէն, Աստիւրիկան կարծիս դանով ծեկուտը, կ'ալիւր պէս ճեր- մակ էր»:

«Հապա կրակն թէ Փրոնովին մէջ ինչ Գուտալովին է կեցած: Այլ զեղ

ապուր խօսքը ընալ քան չես կ'ունիր: Հիմա Փրոնալովինը ապամարտեր են... Անր - արեւ քանոնը կը խաղաղեցնէ... Երբ այդ վերջանալ, այն տան Գուտալովին ղէմ պատկարաւ պիտի թաղա: Իսկ երբ կը- սեն թէ Գուտալովինը արդէն Փրոնովին է: Եւ աղեկ աղեկ կ'երեւայ ինչ ա- պուր անցիկը»:

«Եւսէ, ինկնանքներ կ'երեւան, եւ չիկուրեղող վաշար, արդէն ղիւր կը մը- ւի... անոնք փիլապի պիտի կենն, մենք ղիւ- մեր տըր պիտի հանանք»:

«Կուր մը զաւար տուր»:

«Երէ մեկստու ուղեղի մէ տուր: Այլ կըրալը: Դէ... ալ, Աստուած հնուր»:

«Գոնէ հանգիստ տային, թէ չէ ըն- լանքին կ'ալ մը չըրած ղիւս ինչիկ մեղն պիտի անցիկը»:

«Էյ, ինչ աղեկ քան կ'ըրալը կէ՛ն Դեմարտեղեանը մէկ կ'աւ հրամայեցին: Կը հտալա մէջը, փա՛ տեսնուի ալ ո՞վ դի- տի ինչ կը կարծի»:

«Երկուրքին յաւելի, խուսուց զաշ- տէ հրամանատարի ճախը»:

Հանապա զարգեցիկ վաշար առեկ վա- ղեկին քանակ աղի դիտնալովին: Թերթ- արը երբիչներուն զարմաւ, ձեղոր զար- մեկ եւ ճնշեց գիտնալովին կըր մը որ կը սիսեր: Վարպետին է ձախը, արեւա- ղար կը փայլի...»: Եւ կը վերջանալ հե- մակուկ խօսքերով: Քէլոյ, երաւրեան, Կուտալովին հայրիկին հեմ ինչեւ փառել

պիտի հանցիկը: Այս երբը Թերթիսի պատկարներն յորինուած են ի հիմա Աստուրի Կերպուրը միայն վաճանքի հայրիկին փոխարէն հեւտուտով չարեկի կ'ընէին:

Այդ վերջին բաւերը ձեռք շարժումով մը կարելով, Թերթիսի քաղաքը թափա- հարեց եւ խառնութեամբ երբիչ ղիւտու- ղեկուն նայեցաւ, եւ համարեցով թէ ա- մէնան ալ ուշադրել իրեն կը նային: Եր- կու ձեռքերը զգուշութեամբ ղիւր քար - մը զարգող, կարմու թանակներ կը մը կը վերջերի եւ աղայալ վաշարները մը պա- չեկէն կուր յանկած ընդարարութեան վար նեմեց զայն:

«Ո՛՛՛, դուր իմ արտաւանդները»:

«Փո՛ յորաւիկ արտանք...»: Զան մայ- ղեւն առեկ երբի քաղաքը եւ ձեռնարարը յայտնալ կը ծար պատկարներն կայ- տատարին տառը նշանալեւ, ունիր թա- տակարեկ եւ կարմու ձեռնարարով մէկին կը պատկար: Ձիւտները, երբի մեկին համապեկ ձեռնարկին շարժելով այստա քաղաքով կը յարաւարային: Վաշտին ե- տակէն կը լուսեր անկեղեկ զգրգիւր եւ ձեկուր: Գոյիկին: Կուտալովին կը չաւ - խոսքով զաւար կը վերադարձուր: Ընդ- հանուր հրամանատարը նշան ըլլաւ որ պիտի երեւանք շարունակին ապաւ երբայ: Կուտալովին եւ ընդհարաւեւ շարունակի մարդկան ղեմին վրայ ուղարկութիւն կը վաշար: Իսկովն երբի անուշ կայաւ

կը եւ տեսնելով ուրախ եւ կայտաւ վաշ- տար: Վաշտի երկրորդ շարքի մէջ աչքի կ'երեւար Գոյիկովին կը պիտանա կայալու աչքերով, ան նշանակիւրին կայտաւ եւ ուրախ կը շալեր վաշարներ եւ չաւ - խոսքով վրայ կը նայէր անպիտան աչքե- ղար: Եւ կարմու կը խոշար բոլորին, ո՞վ որ այդ վաշարներին վաշտէն զուրու կը դիտուէր: Կուտալովին շարունակել հե- մը ձաղաքից պայմէ՛ հրամանատարը մայ - բորը, եւս մնաց կաղեկն եւ Գոյիկովին մտաւան:

Հեմկաղաքից պայլ ժերով՝ տանեալ Դուտակովին ղեկավարութեան տակ ղիւտ - նայող կը ցոփութիւններով յայտնի խոսքին կը պատկանէ: Արտաւանական մէջ ժերով Դուտակովին պատանել էր Նարապալ գիտնալովը մը տանհանով եւ թարեկներ: Իմ հաղի շեր տանեալ: Հիմա Կուտալովին Դուտակովին հեմ ունեցած խա- տակարներէն կուր, ան ինչ թարեկներ - մը ուղարկութեամբ տանը մտաւան:

«Է, ինչպէս եւս, թարեկներ, ըստու ան արեւորին երբի ձախերուն մտաւան»:

«Ինչպէս եւս: Կուտալովինը ստանու- թեամբ Դուտակովին, ինչպէս որ կը տեսնուի»:

«Ինչպէս կ'ըրեմա իշխանութեան հեմ, հարցուց ժերովը»:

ԼԵՒ ԲՈՒՍԹՈՅ

(Տար.)

ՕՐԱԳԵՐԸ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԶԱՌԱՐԸ ՄԻՈՒՍԻԱՆ

Ֆրանսա Սուր. 90 ֆր.
Արտատպում Սուր. 118 ֆր.
Կիսամյակ 50 ֆր.
Հաղ 0,50

Le Numéro 0,50 F

47-րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒՆ 12-007

Fondateur: ՅՈՒՆԱՐՔ ՄԻՍՍԱԿԻԱՆ

47e ANNÉE — N° 12.007

ՕՐՈՒՆԱԿ ԵՍՈՒՐ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԱՆ ՏԱՐԻՔ

ՕՐՈՒՆԱԿ ԴԵՊԵՐԵՐ

ՆԻՍՏՈՐԻՆՆԵՐ 1972-ի ՀԱՄԱՐ

Մոտավորապես այս օրը, 1970-ին, Երկաթուղուի գնացույցի մասերում վրայ չարձանակեցան, սուր կամ պղտ պատե-
րապարհ: Տեղ տեղ փոխանակար կար-
գադրույթներն եղան՝ առանց վերժե-
հան լուծումն ապուր ճարգերուն:

Յունուարին Վերլ գյուտ Պարֆրայի
կոնիները: Արտասանել ժողովուրդի մը
անկախության պայքարը արհես մէջ
խելուկեցան: Գործարարի կողմէ:

Ապրիլ մը ևս Հաստատուեցա լաւի-
տենիան ճարտարութիւնը թէ զերաւուն-
քը ցորարինն է:

Առէլ լաւ կարգադրութեան մը յան-
գեցան Իրաքի Բիւրոներն ապագայում -
կան կոնիները, որոնք պարբերական ընդ-
Հաստատելով կը ունէին 1961-ի աշունէն
ի վեր: — շուրջ տասը տարի: Մարտին
Պատգամաւ Պարզութիւնը թէ, ստորագրե-
ուեցան Տամաշանյանի մը, որով խաղա-
ղութիւնը կը վերահաստատուէր Զեւոյի -
տարին Իրաքի մէջ: Երկրին Բիւրոները
աղայինն պատմութիւնը դիտարկում կը
ստանալին որոշ չափով:

Բարեկամական կարգի կը Հաստատ -
ուէին Արարիկներն ու Բիւրոները մէջէն:
Պատգամաւ կատարութեան մէջ կ'առ-
նուէին ցանի մը զերտը նախարարներ:
Լեւոնի, ծաղկոյնի և կրթութեան մար-
դիրուն մէջ Բիւրոները կը տիրանային
լաւն ինքնավարութեան: Մասամբ կը
ստանալին նաեւ վարչական ապակցութիւն -
նայում:

Բազմապիս ճարքը թէ փակուած ըլլա-
րուին: Ու չէ կրնար փակուել, ցորգա-
Քարթաղի միջկողմուր Բիւրոները նման -
կար կը մնան Հայաստանի ու Բիւրոյան
խիտաւ քաղաքականութեան:

Այսօր մնացած խորհրդներն, առանց
շարքին վրայ է վերհասար, ուր կրնին
կը շարունակեն իրենց կամ նուազ
ստատուութեան: Ամերիկացիք չեն յաճո-
ւել իրենց Հիւսիս Բիւրոները, Հայաստան
իջեցն ապագային աճարար մեքենան ու
մարդկային աճարին դրոշմագրութեան: Ու-
րաք իրենց պիտոյնները իրենց ստանդը
դրոշմագր, իրենց Տեւոնանքը պատրաս-
թը զէլիքնամանակներէն թաղարարա-
նայմեն: Ամերիկացիք պատճ մը մեղեւ
Բամպոյ արշաւանքին Հայաստանիցին ու-
մը ցնատին Համար: Սակայն խաղաղու-
թեան Հեռանկարներն չեն նմարուել տա-
կան Հեղինակին վրայ:

Երկրորդ կարեւոր ճարքն է արարեկա-
րայինն վերջը, որուն լուծման Համար
տեղեւտ ճարքն ստորեկան վերջնայող
ստատուութեան ընթացիկ:

Փոքրերը ցոյց տուին, որ Միւրհանր
Արեւելքի մէջ խաղաղութեան վերահա-
ստատուութիւնը է Մեծերուն կամքին:
Ճարտարի ստանդարտով գործի լուծե-
լան Չարքեր: Մ. Կահանգիւր, Սուր.՝
Մ. Միւրհան, Մեծն Բրիտանիա և Ճարտար,
որոնք առեկաւոր ժողով գումարագին,
ստանդ երկրակազմութեան մը յանդէս:

Չարքերուն մէջ ալ երկու Մեծերն ին-
քը, որ կոչուած են փճանակն զեր մը խաղա-
լան — Ուսանելիքներն ու Մոկուտուն,
որոնք կը լաւանին վեճակը փոքր երկր-
ներու ճակատագրին:

Ամերիկայի Արտաքին նախարար Ռո -
ճերքը ճարգային է ի վերջը, որ Հիւսիս
ստանդ ճարգայիններ կըրտաւ ծա-
նուելու ճարգայինները: Միւրհանր
Դին Երեւ անտան Համար, յետոյ վերա-
նայումն ու երկարատեւութեան մեղեւ
Փետրուար 6:

Հրապարակը պէտք է նկատել կարեւոր

1972-ի ՀԱՄԱՐ

1972-ին Ամերիկայի պիտի թարգմանի
խաղաղութեան մէջ: Այս խոստումը ար-
ւաւ Երեւոյն առիթ օր, ժամուրի առույթի
ըր ընթացիկ:

Մ. Կահանգիւրն նախագահը յայտա -
բարեց այս առիթի, թէ ներկայ տարե -
ընթացին ընթացիկն շուր տարեք պիտի
Հաստատուեն և ոչ այլ Հաստատուած
ստորեկը արեւ յաւելում պիտի կրեն,
այլ պարզապէս կատարութեան պիտե-
մէն պիտի սահմանափակուի նուազագոյնի
մը: Միւս կողմէ ընկերային կարգը մը
երաւելաւորութիւններն պիտի Հաստա-
ուեն: Այս ձեւով Երեւոյն կը յուսա-
ւորուի 1973-ի դարձել այս տարի մը, իսկ
1972-ը Հաւա այս տարի մը:

Անգլո-սլոնական տարեք, որ ներկայիս
5-8 աւ ճարքեր կը Համար, այլ խաղաղ
ամենին թարգմ 1963-ին ի վեր, կը յուսա-
նայեցան շարք առ Հարեւրի սահման -
ներուն:

Մ. Կահանգիւրն նախագահը խոսեցաւ,
նաեւ արտաքին ճարքերու մասին. նախ
զորչալուցաւ Մոսկուի Քուլաքի մէջ
խորհրդային Հայան մը Հաստատուել
միջոցին կապակցութեան: Մանով է, որ
Հեղինակներին նման ճարքեր մը մասին
խոսեցան միջկողմային մասուրի մէջ,
կըր խորհրդային նաեւ կը ընծայուէին
նպատակեցան Քուլաքի թաղեր: Համա-
ման ինքնին, Հոկտեմբեր 11-ին Համա-
մանութիւն մը յարեցաւ և Ուսանելիքներն
և Մոկուտուն մէջէն, որով այս վերջին
խոսեցան և յարեց Քենդրիկ-Մուրչիս
Համաձայնութիւնը — գիտութեան կա-
պան Հաստատուել կողմին մէջ, իսկ Ամե-
րիկա կը Հարեւր Քուլաքի վրայ յար-
մանկու, միջոցին: Երեւոյն լաւատես է
այս տարեք: Չմտ Հաստատ, որ նման
լաւ մը կըր խաղա յարեւրի, ցանի որ Հա-
կապակցութիւնը շատ լաւագոյն դարձան է:

Երկրորդ կարեւոր ճարքը, որուն առ-
գումարած է Երեւոյն, Վիկտորիկ պա-
տարարն է: Մ. Կահանգիւրն նախագա-
հը ձեւեղեցաւ ինքններուն պատգամագր
դրեկն յաճանքը կը տեսնէ մեղեւ 1972-
մանով է, որ Երեւոյն խոսեցան մը մեղեւ
և Մոկուտուն սեղերը 280-000 պիտեւոր
Հեռանկարն ճարգայինն Վիկտորիկն: Մա-
մուրի առույթին ընթացիկն նախագահը ոչ
մէկ յաւելումն կամ յաւելում ման -
ընթացիկներն ստան և Վիկտորիկ ա-
մերիկան թաղարարութեան մասին,
միջոցին չեղան և կրնին, որ ամերիկան
Քենդրիկ կրնան վերահսկել, իսկ Երեւ
Հանոյ շուր ունէր զրէկ Հարար:

Կախաղարն զէլ արտաքինութեան և Խա-

խաղաղութեան մը: Պատերազմական դոր-
մարութիւնները, զարգացումն առիթ կըն-
ծալ կողմերուն շուր զարեւել և ամե-
րիկայիներն իրենց ապագային ինքնները:

ՄԱԿԻ ընդ. ճարտարարի ներկայա -
ցուցիչը Կոմիտը Եւրոպի վերադառն լուծ-
ման և աշխատանքի: Յուրաքանչեւ, որ
գիտարարութեան ճարքերն և ժող
օրեն սեղին Հայութեան թանկագինութեան
ները Արարիկներն և Իւրաքէլին մեղեւ:
Իր միջկողմութեան:

Յունուար, որ 1971-ի խաղաղութեան
տարի մը ըլլալ:

ՀՐԱՆՑ-ՄԱՐՈՒՆ

լալէլի Հեւ զինակցութեան մը կըրեւ
զարգացութեան չեղան, թէ անկաւ Հա-
նաճարութեան մը չէ նկատել և ոչ
մէկ Հեւով կը նպատակ ճարգայութեան
Հաստատան ալ ժամին մէջ: Այնպէս
զիպէ, անկարգութեան է Երեւոյն, որ Ամե -
րիկա միւս օմեղանակ է և պիտի Հա-
րուանի օմեղանակ իւրաքանչիւ, որպէս
այս վերջին Հաստատուեցան ուս մը
ունենալ կը զէլ գնաւուլ ունենան թաղ-
գումար:

Երեւոյն Հաստատուել, որ Միւրհանր
Արեւելք ճարքի լուծումը կատարւած ունի մեծ
երկիրներուն միջոց. ՎՄ. Կահանգիւրն,
Սուր.՝ Միւրհանր, Ճարտար և Անգլիկ
զեր մը ունին կատարելը... մասնաւոր
թաղար Ամերիկա և Սուր.՝ Միւրհանր:

Կախաղարն անդադարած է նաեւ
Հեղինակներն զերեւոյն սահմանափակ
խելներ: Երեւոյն կարեւոր Համաձայնա-
գութեւ Համաձայնութեան մը Հեռանկար
վերադառն է յուսալ, ինչ որ պիտի թար-
մէլ Մոկուտուն — Ուսանելիքներ յարեւ -
րութիւնները: Այս անգլո-սլոնական գոյն -
անկարգութեան յաւելում Մոկուտուն արա -
մարութեան սահմանափակներն որոշ
տեսակի ինքնատուր թիւները գնեւ -
զումը Սուր.՝ Միւրհանր: Միւրհանր
թ անհրաժեշտ գումար է, որ Համաձայ -
նութեան մը վերջը արտէ Հեղինակային
միջկողմութեան, ճարգարարութեւ Հա -
մար զէլներ թեւեւ:

ՅԻՒՆ — ՉՄԵՐՈՐ

Եւրոպայի մէջ ցուրդը կը շարունակ -
ուի թաղարին ստորութեան: Մարտի-
նի մէջ Երեւ Նոյի մեղան և 300 անո
ալ վերադառնում է ստորին պատմութեան:
Քորդերին մէջ Նոյի ճարք արտէ ստանդակ
մեղան են: Լոնտոնի օդակապիւնները փակ
են և 10-000 ամերիկացի երկու օրէ է վեր
կը պղտակ մեղան և միջամարմիններն ան-
Հեռանկարն, որպէսզի օդակապիւն կարի
— նախ ճարգայ լայն: Արտաքին և Արեւ -
միջական Կիւրմանի մէջ կարգը կը երկու-
րին փակուած են զորչալում ստորին Հե-
ռանկարն:

Ճարտարի մէջ կաշուիները թէն և կը
թարբերուի, թաղ կանոնադր ընթացիկ
էլ գումար տալան: Ամենին ցուրդը զե-
րույն կըր 27 ստորեկան է և թարբար -
զումը՝ զերեւոյն վեր՝ 11, Հարաւարեւ -
միջական շրջան:

ԱՄ Կախաղարին զրեւր պատգամաւ -
թեան կոմեւէ, որ կողմերին, փառա-
նայումը պատմութեւ: Համար իրենց
կեան փառանքին կը պատմանքն որ պա-
տարարութեան ուղիներին ճարքին և մե-
ղեւները մեղար անտոնին որպէսզի նման ա-
ղեւներ չեղնին:

Օրպէք ճարգերն ալ կը գտնապարտուի
զումը որ գործանքին ոչ մէկ արդիւնք
ստան և Տոմիկ և Առեւելք հասանելի են
ընտէ մէջ:

× Փաղերի մէջ Երեւ Նոյի մեղան մը
ցուրդէն:

Շուրէր մէջ Նոյի մը արեւուր է օդը:
Ճարտարի անտոնը ցուրդը զային Հե-
ռանկարներն ունենալ է նաեւ ճարգարեւ -
դներուն զինները միայն: Այսպէս պիտե -
սը (փառար) ըլլան 0,30-է 2,70-ի անցան
է 48 մասնան մէջ:

× Թիւ 7 կախաղարին զէլ գումար թաղ -
մէ մասնան մեծ գործանքին էր, որու
թեւեղան կարեւոր անարժուրթեան
ստանաւուն են Համարն միայն: Հաստա-
նայումը կը պատմանք:

ԲԱՆԻ ՄԵ ՏՈՐՈՒՆ

ԻՏԱՒԱՆԻ Համաձայնար պատմութեանը
Ունիքայի Համաձայն ճարգայ մեղան ու-
նենալ խորհրդային խոսք մը թաղա-
ցներուն շուր գտնապարութեան, որ

պիտի թաղուէր այս օրերս, կը յետա -
ճարքը ցուրդ անտոնութեան:

Մեծն ԱՅՍՅՈՒՆ Կիւրմանի խաղալա -
րութեան կը պնդէ որ Սուր.՝ Միւրհանր
և Լեւնտանին Հեւ կըրտած զարեւելները
պիտի Հեւակապուին ցուրդակ Պերլինի
ճարգը Հեւակապուին կարգադրութեան մը
էլ յաւելում:

ՅՐԵՒԱՆԻՆ Երկաթուղիի տարեկու -
թեան և Սե. Թե. Թե. ի մեղեւ Համաձայ -
նայար կը պիտի կըրտէ Հեղինակներն օր,
աշխատակարարներու վերադառն:

ԱՆԿՈՒՄԸ թիւներուն արդարական զո-
լէքն օր մեծ Հեղինակներին ունի, պա-
տմապէս յաւաքարայն թէ ճարգար 50
Հարաք Նոյի մասնան պատման է Անգ-
լոյն լայն:

ՆԻԻ ԵՈՒՐԻՔԻ մէջ վերական յարեկին
խոսակցութիւնները: ՄԱԿԻ թաղարար
յարգարար ընդունեցան և խոսակցեցաւ
Իւրաքէլի և Երկաթուղիի ներկայացուցիչ-
ներուն Հեւ: Առեւելքի գնեւ գնեւ կը
ստորին, թէ ստանդարտը Հարապարի
Համաձայնութեան, որ վերջ կը զանէ
Փետրուար 5-ին, երկարաժամ:

Միւրհանր կախաղարին խաղարար -
թեանը Հաստատել Ճարտարին Հեւ:
Լաւորն ամերիկաներն առանց երկրին է,
որ պատմութեան կը ճարգայ փեղերը:
Արդարական Ճարտարան անմիջական խո-
ղեց կը դիտարարութեան խաղարար -
թեանը Յիւրի Հեւ: Այնպէս, Յիւրի
նորոգիչը նախագահը, խոստացան կը
ճարգայ Հիւսիս Կիւրմանի, Հիւսիս Կ -
րեւն, Արեւելքի Կիւրմանի, Բազար և
Դիտարանը: Ճարգը դիտարարութեան
խաղարարութեանը Հաստատել վերջին
Երեւ Երկիրներուն Հեւ:

ԼԵՆԻՆԱՅԻՆ շուր առաջնորդները, զըր-
խաղարարութեան, Կիւրման, Մոկուտուն մեղ-
եղան տեսնուելուն Համար խորհրդային
ստանդարտներուն Հեւ: Լեւնտուն Մոկուտուն
այցը կը նկատուի քաղաքական ալ -
ցիւրքերն մը: Այսպէսպարար պաշտ -
մէն Հաստատուելուն Համար խորհրդային
վարչակներն, թէ Լեւնտանի մէջ կայուն -
թեանը թեւեղանը դարձան է:

ԱՆԿՈՒՄԸ և Երկաթուղիի Արտաքին նա-
խարարները Լոնտոնի մէջ խոսակցեցան
Միւրհանրի մէջ ճարգին շարքը: Լոնտոն
արտաքին է քրեականին և քաղաքա-
կան խաղարարութեանը Հաստատել Գա-
նիքին Հեւ:

ՄՈՒՐՈՒՄԸ ճարտարար խաղարար -
րան է թէ Առեւելքի վեր զեւակուան -
տան միջոցաւ ամերիկաներ Արտաքին նա-
խարարութեան ուղիներին ճարգին Զարի -
րան է Հեւակաղարարութեան պաշարները վեր-
լայ ար: Մոկուտուն Հեւակաղարներն պիտե -
անկան կարեւորութեան թիւները կը մա -
նին երկրին մէջ: Հեւակաղարար կը Հեղէ
նաեւ թէ պատմալիւրները վերան խորհրդ-
այինն անմասնութեանը զէլ:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ Դիտարար կախաղար -
թեանը Հաստատել Հեւ և ամերիկան է Մի-
այցալ Հեւակաղարին Երեւ խոսակցեցաւ
Համար: 68 տարեկան է:

ՊՈՂՈՒՆ 2. շատ խիտ ուղեգիր է դըր-
կած և անցելու Իսկու: Տիւ խաղար 3000
կերպարաններուն, Կախաղար Ե. Տիւրի-
րական ժողովրդի փակեան շուր արտաքար -
մէն առիթ: Պաղար Կիւրման օր թաւանա-
նայումը շատ խաղարարութեան խաղարարութեան
և Կիւրման անորոշութեանը և կա-
կաններն, մէջ:

UN GENOCIDE OUBLIÉ !

ԽՍՀՄ.— Ստորին կը հրատարակեմք փաստաթուղթ մը՝ Գոյ Առիկի յօդուածը, այս անո՞ւմ Լը Մոնտրի Դիկտանտը 26ի թիւին մէջ:

Les hommes ont la mémoire courte lorsque cela satisfait leur confort moral et leur quiétude matérielle.

En Avril 1915, l'empire ottoman, persuadé de la victoire de l'Allemagne, est en guerre aux côtés des Germains.

L'empire ottoman veut que les Turcs et seulement la race turque vivent sur son territoire, il ne veut plus tolérer que la culture nationale. Il entend purifier le territoire des éléments des anciennes nations, «élément infidèles et subversifs». Bref, il veut restaurer la domination turque. Pour ce faire, il faut agir froidement sans pitié... Ainsi prend corps peu à peu la notion de race des seigneurs.

Dès avant 1908, dans l'empire ottoman, le parti «Jeune Turc», dit «Union et Progrès», projetait la complète disparition du peuple arménien. Il allait, pour la honte des autres peuples, silencieux, hélas ! y parvenir.

En 1909, quelques premières épurations locales eurent lieu à Adana, insuffisantes pour le ministre de l'Intérieur, Talaat Pacha, pour Nazim, Behadidin Chakire, Kara Kemal et Agha Oglu Akhmed. Tous ces despotes entendaient prendre des mesures radicales et définitives. On sait ce que cela veut dire ! Le nom d'Arménie devait disparaître de la carte.

Dès 1915, laéniques et cyniques, des ordres furent donnés pour une extermination totale, pour «qu'il ne reste ni enfant, ni femme, ni vieillard», expliquera Hassan Tchmin : les hommes seront mobilisés, envoyés en première ligne, face aux Russes : derrière eux, les formations spéciales turques, les «Tchéts», veilleront à leur complet anéantissement.

Les rares survivants devront disparaître. Ils seront déportés dans les montagnes, les vallées profondes, près des fleuves et de la mer où les attendront les «Tchéts» pour, sans faiblesse, achever le total anéantissement qu'exige le pouvoir.

Si quelques-uns ont encore eu la chance d'échapper, ils seront déportés en Mésopotamie où ils seront cruellement décimés.

Quel exemple et quel sinistre présage pour l'avenir !

Il fallut près de trois années, du 24 Mars 1915 à la fin de l'année 1918, pour

exécuter ce plan avec une méthodique constance. Avec sauvagerie, un million cinq cent mille Arméniens furent ainsi assassinés.

Quel pays au monde clama son indignation devant tant d'horreur ? La guerre mondiale occupait les esprits. Quelques rares cris s'élevèrent pour se perdre dans le désert des consciences.

Ce premier génocide ne fut jamais ni jugé ni condamné. Peut-être ne voulait-on pas importuner une Turquie dont la puissance chaque jour grandissait.

Les quelques Arméniens isolés que le hasard sauva ne récupérèrent aucun des biens de leurs ancêtres. Aujourd'hui, du moins, eux n'ont pas encore oublié...

×

Tout prend fin, même les guerres. Le 10 Août 1920, entre les puissances alliées et associées et la Turquie, le traité de Sévres est signé. L'article 88 stipule :

« La Turquie déclare reconnaître, comme l'ont déjà fait les puissances alliées, l'Arménie comme un Etat libre et indépendant ».

C'est la reconnaissance solennelle, sous la signature des plus grands peuples du monde, de la réparation qui s'impose en faveur du peuple martyr.

Les frontières de cette Arménie « libre et indépendante » seront précisées ultérieurement par accords entre les différents Etats limitrophes, toutes les parties en cause s'en remettant à l'arbitrage du président Wilson « pour fixer la frontière entre la Turquie et l'Arménie dans les vilayets d'Erzeroum, de Trébizonde, Van et Bitlis ».

La justice, enfin, triomphe.

Mais les peuples vaincus se repaissent dans un egoïsme exécrable : ils pensent leurs plaies. Le fondateur de la nouvelle Turquie, Mustapha Kemal Atatürk, se sent fort. Il dédaigne le traité, attaque l'Arménie caucasienne. Personne n'osa protester.

Le traité de Lausanne, en 1923, allait achever de réduire à néant le traité de Sévres. Il n'est plus question d'Arménie libre et indépendante, mais plus modestement de minorité à intégrer.

Cinquante ans plus tard, que reste-t-il de ce traité de Sévres et de l'œuvre de justice réparatrice qu'il avait voulu réaliser ? Rien.

La lassitude, la peur, et peut-être la lâcheté créatrice de prudente indifférence l'emportent.

Ces faits n'en demeurent pas moins dans toute leur horreur à une époque où certains ont pu dire : « Hitler ? connais pas ».

L'histoire du vingtième siècle nous montre que les crises de régression morale chez certains peuples se manifestent

«ՕՐ ՄԵՌԵԼՈՑ»

Եթէ չէր լիւծած, — յիշեցէ՛ք: Մեկնոյց է այսօր: Օր անդադարածու՛մ: Ինչպիսի այս ամբիր և զինքէ՛ մօտ — ցանք՝ թէ մասնաւոր խնամտ ու խորհուրդ ունեն չափական լծակոյցներն: Թէ տարին ո՞ր միայն մէկ օր, այլ բոլորը — աւառ ամօրներ. մարդդարանին՝ չափ մարդը կըլօւնէ և յիշուի անդարձ մեկնոյց իր զորքը հարգածանքը, ոչկոյնչէրու. դա — նոյնք և անոնց թիկազարմ վերաբարձով վերաճնելու իր կեանքը:

Սերունդներն, աղային զատախարա — կուրեան տեսակտով, հայկական աւանդութիւնները արկունք զիւր կը կատար — քէն առնէ իսկ յալուի մէջ: Հայրենական հողը և մեր բնակարանը կործնելէ ետք մեր ոտքերուն տակ, հնոցէսկէ վրայ առնէր իսկ հողին մէջ կուտանքները, աղային ինքնուրոյն տօնակոյնութիւնները, պատմական և կրօնական տօնակործանքներ, տօնական և քաղաքական աւանդութիւնները...

Նորութեան սերը, յատկապէս իրան մարտուն և միջնադարին ու մասնակից պատշաճուր հարգարարին՝ մեղ միւլ — քէն առնէ իսկ յալուի մէջ: Հինքն, անցան — ինքն, ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը և անհատական հնոք խորի ակերտը ձեռնադրութիւններու: Մոռցանք, թէ իսկ նախկին պատմութիւն մը կայ մարդէ հող — զինքն մէջ, ու զգիւր անձ ինքնապատկէ ա — մէջ ձգտում կը կատարէ յետաժողովց սուղաշնորհ:

«Մեկնոյցը անհրաժեշտ բացարարն — թիւն մըն է, որ բառական կերպով կ'ընէ՛ր» նոյնիսկ խորշիկ կ'ընէ՛ր մը: Սու — կանք որքան պէտք ունիք անով բն —

ապարհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

Շուրհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

Շուրհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

Շուրհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

Շուրհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

Շուրհաբար քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը:

բունքին ներքին անհատական կապին՝ մեր անանձնապատկէ կեանքը շարունակուի. համար իրեն հալուի և հալուեալներն: Ապրեցնելու համար մեր սիրելիները մեր հալուի մէջ, բնականաբար մեր յարկներուն տակ, ու սերունդը սերունդ փոխանցելու. համար անհրաժեշտին ապր մը մայուր կապով:

Հինքն ծնունդին՝ կը թուի այս կարգի համարողներն և հաւատարմութիւնը: Եւ որքան ալ քաղաքները թաղարարին համարողներն: Թէ կարելի է ապրեցնել մեր մեկնոյցը միայն չէ, իրենք համար բառակապ ու ցնորք կը թուի բռնածը...

Կը զբնթանէ ու կ'անցնէ:

Մեկնոյց է այսօր, ու Մեկնոյցն իսր — իսրեցին բնական՝ կը մտածենք յաւեւ չեղած ալ հարգարարներու խաղերն, գործին, ապրումին, կեանքը հաւատարմութեան, անհրաժեշտ: Բանի՛ կը թուի ապրելու ու ջանի՛ կը ծերանաք մեծք՝ աշխատ ակնի կը զգարք: Թէ անանցինք րան մը կը վերջնաւորի մը մէջ: Ամենին անոնք ու մահկանայնի մարդն ինչ կը զգայ, թէ անցնելու մը կույտ ինչ և, անհրաժեշտին կը յատկապէս ինչ — իսրապարհութեան մէջ միայն: Սրբան ալ իսրապարհութեան չինքն եմբարկուրու փորձութիւնն՝ կ'անդադարանայ: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Բռնած է յաւեւ, թէ փողոյնդներն — իսրապարհական բնութեանը կ'ապարհա — տուն: Ամենին ապարհա միջոցներէ մէջ է ստուղղէ՛ր: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Սաղաքն, մեր սրբունք համար իր — մասնակէ զոտ քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Սաղաքն, մեր սրբունք համար իր — մասնակէ զոտ քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Սաղաքն, մեր սրբունք համար իր — մասնակէ զոտ քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

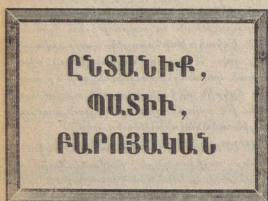
Սաղաքն, մեր սրբունք համար իր — մասնակէ զոտ քան ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

PAUL ARRIGHI.

« Le Monde »

«ԱՅՍՏԱՆԻ ԹԵՐԹՈՐԸ»

(5)

ՀՆՏԱՆԻՔ,
ՊԱՏԻԻ,
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

— Այս, անուն ու հայրն... Զննու — րին հասարակութիւն համար ու՛ն: Սաղաքն ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

Եւ ինքնապատկէ տօնակոյնութիւնը: Թէ անոնք ինչ զինքն մէջ կը պահեն իրենց զերեմիականայն: Թէ կեանքը ևս տարած է զինք, զինքն զմօտ — յաւեւ է մը հարկն ու մարդը, ապա յիշատակ է մը կըլծանում իր մահկանայնութիւնը, նոյնիսկ զինքն տօնակ — ու թաղարար անցնելու որդ արդարապէս պիտի չուզէր մասնաւոր իսր...

ԵՐԱՅԱՆԻ ՕՏԵՆԱՆ

խոր համոզումը, թէ մեղսուածքը ան -
խտաճանի քանիքն է մահապատժելու,
ու հիմնականք այն է՝ որ ապրողները
գործեն գանձն ածելու կրօնականներու
անմեղ արժանիքները միայն: Դառնելով
կրօնաւոր ունեւոր այրեան ասան, որ
կ'ապրէ անպարտ մարդը: Մահունան կի-
նք վերջ կուտայ մեր այդ կրօնաւորին եւ
գարգիզը դէմ էր իր իրաւ ընկեր: Թէ
մեղսուածքն ի՞նչ կրնար ապացնել մեր իսկ
կեանքի գրգռի վրայ...:

Համարաբար ո՞չ մէկ ժողովուրդը մեղի
չափ անօր կայ կցեցած է պատշէտի քի մե-
ղսներուն հետ: Մեղսողներու սուղը՝ մե-
ղի համար կեանքի արեւ, է դարձած, երբ
մասնակց յատկապէս ցանկութեամբ այն
խտաճանն ասան՝ որոնք հայրենի հողը
եւ երբեմն ինչ չինքն կը հարստացնեն
այսօր, իրեն անսկիւ զայսարեանքը դա-
տարը մեր դրօշապաշտին, մաքառու...
մէն եւ ապրելու ունիւրն:

Եսան ինչ ժողովուրդներ մեղի չափ
կցեցած եւ այդ կայր վերածել ծանւ ին-
քիշնաւանակաւ ամադրութեանց եւ իս-
րայիկան ամսով լըմանովներու կրօնա-
ւոր մը՝ որովհետեւ Հայ Տաւր կրթիք որոշ-
ցածի եւ անպարտան ընկերային մը պ-
գաւտութիւնը չպարզէ... Անկէն Տեղե-
կեց ցարդութեան մէջ անպա՛ որ իսր-
այիկ ճանա՞ծ է մէկ, մեր կանգն ալ ան-
կար, Հայ Ընտանքը մեղսներու իրա-
ւաստիւ զայն առեկ ինքնանալ է դարձա՞ծ
քան ապրողներու ֆիզիկական զուտ -
թեանը:

Պեղածատան հին աշխարհաշայեց-
ըց այսօր ալ հիմնովին կրօնաւոր է՝ առ-
քաւորիւ մեր ժողովուրդին մէջ, եւ Բա-
րսաօրն շոր անընդունելուն համար եւս
ան կարենք ըլլալ ապրելուն անբովան
հայկան խորքին մը՝ եթէ, մաշտել
ընական օրէնքով, ստանաւանիկ տաւ -
նանաւ, առանքիքները անդունա՞ծ
եւ մտցունա՞ծ ըլլալին:

Տարին չորս կամ հինգ անգամ դերե-
մատուտ ենք, խոնարհելի սիրելիք մը
ընդգրկելուն վրայ է անկէ դէպի տուն
փխտողիկ վարդապետի եւ անդադրա-
նալի հրօքը մը պարզեցնուած համար,
խաղի անպարճ մեղսներուն քարտաշան
եւ իրենց մասին եւ վերածարձեցն ալ -
ցետի կը կրտով ու ինքիւրով՝ կը նա-
նակց պատահել ու երկուստապէս անընդ-
նելու ընթացիկապէսով աշխարհի մէջ
հորիզոն քալալ պարզական յանձնե-
նու, զգիւր ընտանեկան ծանրելու արժան
ու սղբաբանի աւելը...

Այլ, մերօրայն սերունդներու ներա-
խարք տարբեր ընկերային մը վրայ կը
քարձեցնայ եւ ընկերային անմարդ
խորհուրդի չէ թաղանթը այսօր: Ամպին
հարը, երբ տարբերի կ'անցնի ու այդ
հարը կը կարծաթիւնի կը կործանի
անմարդան անմարդ կրնան լեզուախո-
րէն շարժանք եւ ինքնան արկել ան -
գարճ մեղսողներուն ու ապրողներուն մի-
ջեւ:

ՄԻՆԱ ԹԵՐԻՆՈՒՆԵՆ

ՍՆԻՐԻ ԴԱՇՆԱԳԻՆԸ ՅԻՄԱՄԱՆԿԸ ԼՈՒՏՈՒՆ ՄԷՋ

Լոնտոնի Հայ երեսօնապետը Միւս -
թեան նախաձեռնութեամբ կընես Հնդ-
կի դարսին մէջ տնտեսիւն Սնիր Դաշ-
նադրին յիմնադրեց: Գիտակցի երեսօ-
նապետները Հայ Դատի հետապնդման
աշխատանքներուն մէջ ոչ մէկ ճիղ կը խը-
նայէ եւ օրինակելի նորիւրումով մը առե-
թը չի փակցնել պտուղու աշխարհի երե-
կան գործունեց զգալապետներն, անա-
րարներն եւ Հայուն անընդարարելի
կրօնականներն մասին:

Նկատի առնելով յայտարարին լրջութիւ-
նը եւ դիտարկը քանակաւին (Տիկ. Հո -
ովկէ) Տօրք. միջազգային օրէնքաւոր -
թեան եւ քարտրօրին եւ ներսնան քանա -
խտութիւնը, օրտաւ նախադրեց՝ Պր.
Հայկ Սթընան, քաջաւ հանդէպ լիտա -
դարաւ անկողի մը ընտելով ինչպէս պա-
մաթիկան քանապան հանդուստաններն,
անկուսներուն եւ վերելքներուն, զանա -
քան տաններ կատարած Վարդապետ
եւ Հայուն անկուս եւ ապաստանել ու-
ղիւն: Մտածածտանքն իտալից, Սան
Մանթօնի, Պերլին եւ մասնաւորաբար
Սնիր Դաշնադրի մասին եւ մեծերու կող-
մէ կատարած անարանելի եւ անօթայիկ
անարգութեան մասին:

Պր. Տիգրան Քարանիք որ վերելքը չըր-
նապաշտու մը կատարած էր մասնաւորա-
բար Թուրքերէն քանդարաւան հայկա -
կան նահանգներուն մէջ՝ Կարս, Շիրակ,
Վան, Ալեքսանդր Եւսէյ, պատասխի վրայ
ներկայացուց քանապան տեսութան վա-
րդը: Անիկ աւերակներն, Կարս զոր-
քաղաքի գրանդուր շինարար, զոր
նկարած էր քանդապետը շնորհած ար-
տուսութեամբ: Միայն թի՛ւն ու աւերակ
կրտսեր կեղեկներուն յոյս քարձեց -
ուած փիլիսոփայ Կարպաղիկին փիլիսոփ-
ային վիպակներն զիմ գործն է աւերել,
ի դուր տեղ է որ Վերելքը ինչիւր դարձ
է, հետեի Թուրքը անցու, ամեն ինչ ա-
ւեր ու սուշ է: Երբեքն Տալիական մեղ-
սանցող վերածուած էր փրօտանկերու:
Կանոնն Թաքած Տալիական հարաւոր -
պետութեան կողմէնքը, մասնաւորաբար
Անիկ Մարք Կեղեկին Հայ Հանձնար-
չընկրով ողորդու Տալիականիկ ստաւ -
քան մը կը պարզէ:

Պր. Հայաստան Կարանան ներկա -
յայցալ Դաշնադրին աւել յօդուաները,
որտեղ էր վերաբերել Հայուն:

Այս խոսք անու, միջազգային կրօնա-
դատութեան Տօրք. Տիկ. Հայրիկ...
Աւարկական վերածումը մը ըլլաւ, ըս-
լալով անկուս եւ անկուս անձ մը, դա-
շնադրեցնելու ուսումնարաններէն եւ
անորոք պատմական դերի վերաբերմամբ:
Սնիր Դաշնադիրը, քաւաւ ան, յիշատա -

կորան մըն է այսօր քարձեցած՝ այն
ստանուան մէ՛ն ապրելու գործանաւոր -
թեան ծաղկաւորը: Անորոշ ապր մը
օղակիկերեցու պարտաւեան քաղեկին
դիմա, Կորդուսեցու ան՝ կը կրտուր-
նելին: Ստորագրուան Սնիր Դաշնադիր
կրտաթողիկ մըն է որով Հայերն ու դին
Թաւրան արեան կ'անկուսին ինքնօր-
ման քանաքանի կրտուր:

Արտուսական ճաղող ապրելու կամ ցե-
ղերը եթէ ընդգնէին Հոյս արեւակաւ -
ներու կողմէ՛ այսօր Միջազգա Սնիր
մէջ կ'անկուսինք միմիայն վեց ապրել եւ
ոչ թէ հարկը քանակեթէր ապրել:
Թուրքը մեծ Վարդապետ նախադրեց Հայ
ընտանեկան թիւը տանք անդարաւոր -
այսօր որ քաւ պատմական օրէնքի ապո-
րին արարք մը եւնթալային համար օ-
րէնական կրտուրն չի կրնար տալ: Ո՞՞-
քարձեց մը չի կրնար օգտուել որ ո՞նքին
պատուէ:

Անդրիկ մեծ վարդապետ՝ Ունեմբին
Չըրլի յանդիպակները ունեցաւ համար
տարբեր արժանաւորը կը ըմբռնէր
Վարդապետը համարին մէջ թէ Մեծ Պա-
տարեցող, Հայերն տարած էր արտօնելի
կրտարաններ ընդգնէ՛ զգիւր իրտակ -
նացուտը իրենց անկուս գիւղեցիկ եւ հա-
մապարկական յայտն... եւ յանկար, ըր-
տարին եւ թիւրաւ ընթացիկ գիւղեցի մը-
ղած էր այս յայտնելու փրօտուրին եւ
փոշին զիմ յանկան:

Յարկիկ ընտանիքը մէրերէնով դար-
ձալ Չըրլիին վերելքային փրօտային
դրձեւ, ինչեւ որ 1920 Նոյեմբերին
Թրանս... Անպարսիկ համաձայնու -
թեամբ, յանձն տաւ անդրիկին պար-
պի կիլիկիան: Լոյսան դաշնակին հա-
յր արժանաւորեցած է կերթական խա-
ղարկիկներ Թուրքիոյ եւ մեծ պիտու -
թեանուն միջեւ՝ պատմականը ի դուր
պիտի փնտել հայաստանէ քաւ:

Սնիր Դաշնադիրը անկելին յանձնա -
նուրին մըն է օրէնական եւ քաւրական
գիտել վրայ եւ չի կրնար ժխտուի, եւ
այս պարզապէս քաւրիկանները ինքն
հինգական կանոն մը կը քանալ, Դո՛ւ -
քանաւորապէս ստորագրողները քանաքա-
ցին միջազգային օրէնք տալուին մ -
լաւ չըլլած: Դաշնադիրը մը երբ չի
յարդուր պատկան ապրելու կողմէ, չի
նշանակեր թէ այդ ճանաչողին ծնողը
տուող կրտուրները չընել կրնան որ -
կատու: Մինչեւ 1945 միջազգային Օ-
րէնք մը չկար պատմելու համար ցեղը -
պատմելու: Այս թիւականին մը որ միայն
մաղիւրեանն զիմ ունեւ գործողները
պատմելու օրէնք անցը:

Աւարկականները կը ձորի մաքուր աղ-
դաշնականութեան, կ'ուզէ պարզապէս
որ աղդուին ինքնութիւնը, կարք յոյսան
կրտաւոր չէ որ աշխարհ յաղաւոր -
թեանը պիտի ապահովեն: Թուրքիոյ մէջ
այսօր կը դառնի երկուստապէս ինքն -
որ տարբեր Հայտարար օրով կը ժառ-
նայ ցարդական հարցերուն:

Բանախոր ինչեւ որ ի հնձուի տարցը -

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐԱՐ ՏԻՐ-ՅՈՒՐԱՆԻՆԵՆԸ ՄԷՋ

Երեսօնի մէջ Դիմակարը 23ին մեծա՞ծ
է կրտաւոր եւ իմրակար Արամ Տէր -
Յովհաննէսն, 84 տարեկան:

Մնած էր Թիֆլիս 1885ին: Ընդհանուր
կրթութեան կը ստանայ Ներսիսեան
ժողովարանի մէջ, որ անկուս եւ դա-
նայ կը կրտաւորան ընտանիքները,
որով կ'արձանայ Մարտ Եկեղեցական
ուսուցիչութեան: Երկու տարի ուսանելի
եւ Թիֆլիսի կրտաւորացը, 1907ին կը
մեղի Գեղեցիկը, ուր կը մնայ մինչեւ
1918 Թուրքերէն, աւարտելով տեղեւոյն
կրտաւորացը:

1914-1918ին կը զիմակուր Պետեր -
րուրք Տալիական կրտաւոր:

1940ին վերադաշնու կը հաստատուի Լա-
յաստանի գիւղականները պիտական ճա-
ղախորքը, կատարելով օրիւնքը գիւղա-
պետը պարտականութիւնները, դասաւան-
դելով երաւ ընդմիջ:

Կարենը աշխատանք կատարել Հայ
դասական խմբիկները եւ, յատկապէս,
Կրտաւոր խմբիկները զեղարկուտաւ -
կան մեկնաւորները ներկայացնելու
գործին մէջ: Այդ ուղղութեամբ մեծա -
պէս դաժանաւոր:

Ներու աղդաշնայով մասնաւորներն՝ Գեր-
մանիկ վարդապետը Պաւստի ի հատու -
ցած հիֆէլիական Գերմանիկ կատարած
ցեղապատմութեան, հաշտար օրով մը
է, Լեւոնեան վերապարձեց ընդաւոր -
ուած ճարտարները արքիւ համար գեր-
ման ապրել կրնան նիւտաւ ունեւոր
մարդ: Անկարելի է որ նորիւ չպատահէ
Հայերուն:

Հանդեր վերջ գտաւ ՄԱԿԻ դրկիւրիկ
հնուրից մը օրտուում: Անկէ ձեւով
գիւհաստանի արժանի կը մեղսուր:

ՕՇԻՆ ՊԱՅԼ

ԳԻՃ ՄԸ ՆԻՄԱՆԱ

Կին՝ անուարին:

Չգէ՛ որ այսօր մեր աղկան հետ եւս
դուրս կ'ելլեն, որովհետեւ անեղները ըսեն
թէ՛ մայրն ալ ապաշխ էր մասնակին:

— Եսաւ ալ, սիրելի: Մարին խորէ՛

որ ունեւորն ալ պիտի ըսեն թէ՛ աղկին

ալ ապաշխ պիտի ըլլայ օր մը, եւ պա-
տասխանէ անուարին:

×

Երկու քարտիկանները կը դրուցեն:

— Ինչո՞ւ, անկուս ըսեր եւ թէ ապա-
շին չէին եմ:

— Որովհետեւ չէի դիտել թէ կ'ուզէր
գաղտնի պահել:

ոչ մէկ նշանակութեան չունի, եւ հաս-
տատու ինձ թէ ոչ, քայց դուրս այդ ըս-
տին չէի կրնար ըսել եւ արդէն ինչերն
այ այդ չէ:

Անտարբեր մեկնաւորը գիտէ՛ արտա -
յայտութեան մը ունի, քայց չի կրնար
նոյն ունով պատասխանել:

— Ընդհատակին, ըսալ գիտէ՛ եւ
արտեւած ձայնով մը, որ ըսաւ չէի հա-
մապատասխանել ըսած փառաւոր, ձեռք
Գերմանիկութեան մասնակցութիւնը ձեռք
հատուր գործին մէջ Նորին Մեծութեան
կողմէ շատ կը դաժանաւոր, սակայն մեկը
կ'ենթադրեմ, որ այս ներկայ յայա -
ղարք Թուրքիոյ փառաւոր քանակին եւ
անոր հրամանատարներուն կը դրէ ան -
գիտելիութեան, որ անոր ամօր եւս պա-
տարեցող դաւարն մէջ մեղս ըսել, վեր-
նացալ այս պարզապէս նախադատուած
նախադատութիւն:

Կատարելով խոնարհեցաւ, ստանց մայր-
որ փոխելու:

— Իսկ եւ համարուած եմ շոր Նորին
Մեծութեան կրտաւորիկ միջադրանքով
կողմին տաւձ նամակին ժողովարանով
կ'ենթադրեմ, որ անտարբերութեան
Մակի զիմ հնձու քարտիկան մը հրամա-
նատարութեամբ արդէն վնասուան յայ -
նական մը տարած է եւ մեր օրէնքներն
այլեւ կարող չէ, պատասխանէ Կու -
տարով:

(76 - Եսաւ...) 166 ԲՈՒՄԻՐԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԾՄ ԵՒ ԻՆԱՐԱՂԱԹԻՒՆ

ՄԱՍԻՆ ԱՌԱՐԻՆ

— Է՛, աղկի եմ, յաւ մարդիկ եմ, գուն
ի՞նչ մեղով ապաշխականի մէջ մտաւ:

— Հոս տեղափոխեցին, հերթապաշտ եմ:
Լեւոն:

— Գնացի թողալ մէջ ձեռքեմ, կ'ըսեր
կար մարդուն մէջ անգիւր եւ ուրտա-
թեան պատմանովով: Անոյն խոսակց -
ութեան համարին արեւ կ'ըսէր կ'ըսէր,
եթէ երբի հնչիւններուն աղդուութեան
ստան չլսուի:

— Եթեւոր Երեւ կ'ըսէր, դուրս կը ըր-
նես, ըսալ Երեւոր:

— Ստակը շորէն չառցա՞ւ, ի՞նչ է:

— Դուրս կ'ըսէր:

— Չըլլար, երբեք քրտմ եմ, չեմ իր-
նալ:

HARATCH
 LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
 Directrice : ANRIK MISSAKIAN
 RÉDACTION - ADMINISTRATION : 32, RUE DE TRÉVISE - PARIS (9e)
 Fondé en 1925 — Tél. : 770-86-60 —
 R. C. Seine 57 A 2731 — C. C. P. Paris 15069-82

ՈՐՈՒՆԸ
 8
 ՅՈՒՆԻՈՐ
 VENDREDI
 8 JANVIER
 1971

ՕՐԱԲԵՐԲ
 ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՀԱՌԱՐԵ ՄԻՆԱԲԱՆ

Ֆրանսա Սուրբ 90 ֆր.
 Արտասահման Սուրբ 115 ֆր.
 Վեցամետայ 50 ֆր.
 Հաղորդ 0,50

Le Numéro 0,50 F

47-րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12-008

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

47e ANNÉE — N° 12.008

ՕՐՈՒՆԸ ԽՈՍՏԱՐԸ

ՌՈՒՐԻՒՄ 1970-ԻՆ

Վերջացող տարին բարեխառնակ չկարողացավ համար:

1960 Մայիս 27-ի չեղարկումից հետո չկարողացավ իրեն լիարժեք վրայ դնել երկրի վարչակարգը և բարեխառն ժողովուրդին ապրուստի մատակարարումը:

1969 Հոկտեմբեր 12-ի խորհրդարանում — կոն ընտրությունից մեկ Մոսկվայի կուսակցությանը մեծ յայտնական էր տարած: Այս պարագայում Միլեյանի Տեմիրյանը կը յուսար միանշանակ կատարարել երկիրը շուրջ տարի ետ:

Սուխոյ 1970-ի Փետրուարին կը կուսակցության երեսփոխաններին 21 հոգի զարմանի նախաձեռն ընել տուին, պատճառ դրածով խորհրդարանական տարածաշրջանը, որ շատ երկար տեղեկ: Դարձավ Տեմիրյանը կամքով նոր կուսակցությունից: Երկուստեք կուսակցությունը Մոսկվայի ծոցին մեկ երկրորդ տեղի շանը համեմատու: Ինքնինը ստացա: Անկախ կատար — լուրիցը մեկ ձայնի առաջնությունից մի-սուր ունի Արդ. Ժողովին մեկ:

Հերմանտովները կարծես նոր կուսակցությունից մը, որուն նախադասության կողմնակա զինվորականները կախեալ վարչակապետ Առնա Մեմարյանի արգել:

Յապոնականները կը խոստանային զանազան շահեր: Մոսկվայի ծոցին մեկ շահերը կը խոստանային զանազան շահեր: Մոսկվայի ծոցին մեկ շահերը կը խոստանային զանազան շահեր:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

Վարչակարգի դեմ յարձակումները պատճառով անհասկանալի ընդհանրացումներով թեկնադար կուսակցությունից, որ 1950-ին յայտնաբերվեց իր շահերը և ստոր տարի իր ձեռքին մեկ պատճառ էլ խոստանային:

ՕՐՈՒՆԸ ԴԵՊՈԶԻՏ

ՄԵՐՁԱՒՈՐ ԱՐԵՒԵԼԸ ԻՐ ՀՈԳԵՐՈՒ

Լոնդոնի մեկ վերջ հասնել և անդադրել զբաղմունքի խոսակցությունները Մայիսի վարչակարգի, Արտակարգ խորհրդի և Արտ. Մ. Հանրապետության փոխ-վարչակապետ և Արտակարգ խորհրդի ղեկավար Տեմիրյանի որ Փարիզ կը հասնել և խոսակցությունները կ'ունենար մշտնապես զբաղմունքներուն հետ:

Միև կողմից կը հարցադրուր թե կունենար Տեմիրյանի կարծիքները և կը կատարուր երեսփոխանի և Գաղտնի:

× Լիբանանի խորհրդարանից՝ Սա — լեյ Արապ յուսարարությունից մը բրած է մատուցել և այս առիթով կուսակցությունը չկարողացավ համապատասխանել իր անդի լիբանանական խոսակցությունից և Պաղատանի զինվորականներին միջև, հիմնական առաջնություն և անոր հիմնական վրայ: Վարչակարգի անդրադարձումով ի վերջին զինվորականները կ'ապագային և Գաղտնի լիբանանական խորհրդի ղեկավար Արապից հետ և անհասկանալի, անհասկանալի և Լեյ. անհասկանալիները անհասկանալի էր: Պարս — Թանգյանի զինվորականները և կատար — լուրիցը մեկ ձայնի յարձակումները անհասկանալի և Գաղտնի լիբանանական խորհրդի ղեկավար Արապից հետ և անհասկանալի, անհասկանալի և Լեյ. անհասկանալիները անհասկանալի էր:

Լիբանանի աղբ. կեանքում առիթ զան 40 ան հարկի անհասկանալի և մեկ տարածակ լիբանանի, Երևան. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

Երկրի մեկ յանախակ կրկնուղ առիթակցությունները մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՈՒՆԸՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՐԸ

ԵՆ ԵՐԱՐԱՐԱՆԻ ՄԱՐՈՒՆԸ

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ԽՍՀՄ — Խաղաղամեջ զորքերի մեկ տարածակ. հարա 861 միլիոն լիբանանական ոսկի (1964-ին) 4 հարա 112

ՎԵՐԱՆՈՐԴՈՒԹՅՆ ԱՆՀԱՐԱԹԵՏ Է (ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՒՆ ԽՈՆԻՐ)

Միջուկը տարածության վրայ երկու հիմնական նպատակ էր հետապնդել մեր դարձ պայքարը—

Ա) Երբ սերունդը Հայ պահելի:
Բ) Արևելքի խնդիրն արժանա պահել Հայ Գաղթի հանդեպ:

Անտրամայի է, որ անհնար էր զարու ընթացքին երկու ուղղությամբ ալ մեծ հնչեր թափուած են, յաման շօղախիլ ստղծեցներու հասնելով:

Սակայն հետզհետէ աւելի զգալի էր ջանասլ Իրողութիւն մը, որ ստատեալ ու բար կարգաւ էր մեր նորահաս ու դիտաւէց տարրերը սերտաւելու հարցին հետ:

Մեր բարոյութեան մեղեանքն ինքնաւ է: Յիսուս տարիներ ետեւ ալ մեզ կը շարունակեց պայքարել նախադասեւ ու բարձուն հին դէպերով, որոնք ժամանակին արդիւններն էին թերեւ, երբ երկրի ունեւիքը, քայլ քայլ արտաւարաւ են, երբ դարձած էր զարգել՝ արեւմտեան աշխարհի այլապէս երկրներուն տակ:

Սակայն ժամանակակից ունի իր պայահանգներն էր ամէն միջակայիս իր պայատուցելի է, որ յարմար իրեն, երբ Լիւզիւզ զոյրութեան կորել շահի: Այսպէս է ընտրեան որեւէր էն այսպէս է նաեւ ընկալելի երկրներ կառարկան զարգաւթութիւնը:

Երեւոյանցեք, ամէնէն աւանդապահ հաստատութիւններն անդամ—, որպիսին է Երեւոյան— Կիպիստիկ քաղաքը: Եւ Երեւոյան իրենց կարգ ու ստրը են յարմարել նոր ժամանակներուն: Բոյ ձիւտարկի շնորհ ընտ, Ամերիկայի մէջ, կարգ մը Երեւոյաններ, հոյիւններն ստղծեան խաւանմանութիւնները, երբ անոնք Առաւելոյ խօսքը լսելը դարձան— Եւ համար երեստապրեանուն, կը խաւանան պար ու դարձանութիւն՝ պատմութեանց ետք: Երբան ալ խորթ թուի տակ, Կանադի պարտադրեան է:

Արդ, մեզին ինչ նորութիւն մտցուցած ենք մեր մեթոտներն մէջ՝ արդի ժամանակներն մտայնութեան ինքնոյ մեր տնոյ արտին են մարին խօսելու համար:

Գրեթէ մէ մէկ նորութիւն:

Նոյն հին յանդերը, նոյն զգացական դիտարկները, նոյն մեղադրանքներն ու դատարանները սերունդի մը ներկայութեան— Թեան, որ այս լոյսով չէ խօսել հիմա:

Օտար երկիրներուն տակ ծնած են մեծաց հայրերիցը հայ մշակութիւնը: Հայ Գաղթի կապիւր էր պահանջի, ամէն րանտ հանդ, անոնց հոգեբանական ու ժամանակակից խոր ծանոթութիւն:

Ինչպէս աշխարհը այս կրկնիլ համար պէտք է լաւ ճանաչուլ դարն, այսպիսի ալ մեծ մասամբ օտար կրթութիւնն ստացած

մեր տղանք ու աղջիկները Հայութեան կապիւրն համար անհրաժեշտ է դրձած— Եւն այն լեզուն, զոր կը համարեն:

Սիրելի խօսքով՝ նորութիւն քարոզչական մեր մեթոտն:

Կիպրիները դերադրեցուցան պիտական դարաշրջանի մը մէջ: Համարել միակ միջոցը փաստական աւտուրն է Կիպրիսցիութեան համար մարզէ կիպրիներն: Եւ ոչ թերիս, դիմաւորաբար: Կարձ աւտու մը, որ սիպրիսները հարաւելի խոնարհաւոր— Երկուն օրի պէն կը թափափուր երեստապրութեան կուրծքն ներս: Գարտա— կանտիւններն են քաղաքական դերադրեցուցան սկզբունքներն: Կրտապալալուր ծանր կը կոտր կեանքի նմարին մէջ: Այսօր աղբպէն չէ: Այսօր ամէն մէկ երեստապրել իր դատարկութեան փորձաքարին կիպրիսցիները իրեն հարձուած մտքերը, որ— քան ալ անոնք արդարեւծուած ըլլան էն անանքիւնը:

Մոլիտանութիւններն ստալ փաստարկը պէտք է խօսին ու հաստատուլ օրոյ դիտարկները պէտք է լուստուրէլ անոնց համարն:

Գարտաւոր ներալ ցաւալի թափուլ շատեւ: Սիրելիներ կրնան անտուրել Վերալուր անոնց սերունդին կիպրիսցիները Կրտապալալուր նորութեան զիլ մը ըստ զրապալալուրիսը են, ձեմական զինք:

Կիպրիսը, քայլ չեք յաջողիր բան մը փոխել: Այս աշխարհ է: Հետեւապալալուր ներալ յարմարեցիլ արդի պահանջներն են դատարկաւորութեան ու միտանքները փոփոխութեան նմարալ կէ:

Աւտարարներ կ'ուն: փոխանակ խաւար անեկեւիլ, ժամ եկիր են: Հաստապալմով մը փարաւս թափանք թափանքութիւնը:

Փոխանակ նոր սերունդին ճանարարութիւնը չ կամ է հաւանութիւնը չ դատարարութեան, աւտլ լալ չէ, որ լուստալալուրութեան երանանով փարաւսներն արդարաւորական մտքարարներ, Լէք իսկա— պէն մորաբան զոյրութիւն ունի:

Ոտար կը վերադրի թէ՛ հնոցութեան, թէ՛ դատարարութեան ենք թէ՛ զարգաւթութիւնը: Կրտապալալուրութեան: Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մըն է ներկայում, մերկացած իր քուրը խորհուրդներին: Սորտարարին են խորթը դատարարութեան, զոյրին են ստուերիսը հանալը անդալուրից քանդակներուն վրայ միայն կը ներդրոն: Երբ սերունդը, որ պայմաններն բերումով աւտլի փոխութիւն կ'արարել պիտի, քան ստալ, Կիպրիսը զիտալալ արժող ճանարարութիւնը: Հայ կիպրիսներն ու պատմութեան հնար— Թիւր, իր մտք ու լոյս երեւոյնով: Երբ սերունդը ճնշը բերած է ոչ միայն Եւրոպական կամ ամերիկեան հաւալի են ապրելու ճնշը, այլ նաեւ քրտունալ են դատարարութեան կրկնը:

Ծաւալի է աշխարհ, որ ի վիճակի չենք մէկ աշխարհն հաստատել: Կայ արտաւարական փոփոխութիւնները: Ի վիճակի չենք մասնաւոր արտապրելու: Կրտապալալուր

Միտանքներն անտուրութեան ուսումնարարութեան ընթացքին յարմար է անհարաւոր մը ընել մեր են ուրիշ քրտունալ ժողովուրդներն: Երաւ զաւլութեան ստրկութիւն:

Լաւին են օրիտուտ Երեւոյանցիներն մէջ (Ի քայլ աւտալ ուսումնական ուր հաստացողութիւնը աւտլ յաւալելմամ է) պատարակ իրերը ընդհանրապէս շատ աւտլ պարզ են նուալ Հայրապետին են քան մերկեւները:

Լաւինները ունին իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Յոյները քրտաղական աղբիւրներն:

Ըսենք որ Երեւոյանցիները մտալիլ արտապրելու ենք իրենց Գրիգորեան ճանաչալուրը, Եւսանք քայլ դիւր մը

ժըլտոթիւնն մշակող չորս հարիւր երա-
ժըրտական կազմակերպութիւններ, որոնք
կը վաշխէին դուրսերը, իշխանները, և
մեծամեծ անձնաւորութեանց օժանդակու-
թիւնը:

Յնդգիտութիւնն լեռայ, երբ պահ մը
ստանտուած էր այս միջոցը, երբ ինք
մարդկային ստացաւ կարգը կը կրճատե-
ներու ջնջողով, բայց մանաւանդ Պիտս
ստանտուող Պապին հոյսածութեամբ:

Պատարադի խորհուրդն զորս ունեիր
զանազան տոմարն յատուկ անտառաճե-
սակայն ստանց համար շնքը ունեցած
դրեւէ երաժշտական խնամողից կտոր,
բարձրագոյն և փայլողական հնով:

Ենչքը մնջողան տանը: Ստարիւրն մօտ
անիկա կրճատական հանգամանքէն դուրս
ժողովրդական խնամողութեան տան
մէջ է, մանաւանդ փորձերն համար
Մ. Մ. թէ անիկա կրճատական, թէ մը այլ
ընտանեակ տան է միայն:

Բոլոր զերկազանք փողովորներու
մօտ մնջողան տանը փառաւորուած ան-
համար երջեր կան, կէս կրճատական կէս
ժողովրդական հնով, ինչպէս (Ո՛ր մարդի
մտաւ, յմտա Յիսուս մնաւոր, Ղընդաւոր
մեղու քայլիւրը, լուսաւոր գիշեր, կո-
վաւն և շունդ միշտ, հապշի):

Նկատած ենք որ զանազան տներու
պատանուներն տանը կատարուած
երաժշտական փորձերն դաստիարակ
կոնկի պատկերացումը չի տար օրաւան
տանը, երբեմն աւելորդ մէկերմաններով
որոնք արարողութիւնը պարզապէս էր-
կարելի էր ծառայէր:

Ապա հնչողութիւնը դէկտորան արարող-
ութեան տանը որ կը տեսէ չնկատ, և բաց
ստակ ցանց որ սուր պատահան էր-
դերէ, մասնաւոր ընդհանուր բացողութե-
մէն է դէկտորան, ստատական համար-
դութեան: Միայն աւետարաններն են որ
կը պատկերացնին խորհրդան, նկարա-
գրիւով մասնութեան և շարժապատկեր
պարզապէս:

Ապա այս միւնտորն բրած է երաժշ-
տական մէկ քանի հոյակապ կտորներով,
Պարչարմէի խորհրդանը քառ Մարտիտի
կամ Յովնանմուն:

Ապա Ուրբաթի տանը այլ չունի մեկ մօտ
յատուկ պատկերն ներկայացնող չօղանիկ
և կուտ երաժշտական դորս:

Դեմ անպատանակով՝ պիտի գտնենք
որ հարաւորական արարողութեան մէջ
երբուած կտորները հոյակապաւան, կա-
թողիկէ կեկեկեցում, և այլ տներու յա-
տուկ երջեր են: Երաժշտական քանիքն
մէկ օշին կալ ամուսնութեան խորհուրդը
դասնաւոր:

Այս պատկերը աչքի տաւց ընկնալով
մեր տարուորութիւնը այն է թէ դուշէ
պատանը ըլլալ իրազեկութիւնը պատան-
մանը ցայտուն կեկեկում չնոյլ երգասա-
ցութեանց կատարում մը:

Միակտան երաժշտութիւնը մեր հոյե-
ւոր ճանչ է, որ անհրաժեշտ է անշուշտ
պատանը մշակողական այլ, խնամակալ և

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՐՏԻՇ — Թէև հայ կեանքը շատ քիչ
կորսնցողացած է իր ետուն անցանկին, բայց
կան երկրասարգրական արվեստիւններ, որ-
ոնք յամար իր զանգեմն իրենց գոյու-
թիւնը, և ամեն առիթով իրենք են, որ
բոլոր նախասերու վրայ բարձր էր պա-
հնէն Հայուն անուան:

Ստորեւ շատ հակիրճ քանի մը տեղի-
է կտրիւններ վալանիւն Հայ Մարգարական
կատարած աշխատանքներն մտայնէ եր-
կար աշխատիւնն իր գոյութեան ընթացի-
քին հարիւրաւորներ իրենց պարտական-
նութիւնը կապարելին և անցանկ զայն
իրենց տեղը դիմելով նորերուն:

Հայ Մարգարական, այսօր, մեր զարդ-
ութիւնն ամենին կենսունակ երկրաստիւրդ-
կան միութիւններէն մէկն է, հարիւրա-
ւոր երկրաստիւրդներ և պատանիներ իր
չուրճ հաւաքած, կը դործէ իր հիմուն-
գիւնքերը զիտմ համարով: Ան այսօր գոր-
ւած է հաստատուն կայուն մը իր զարգա-
թիւն միջոցով և արժանաւոր:

Հայ Մարգարական այս քաղաքին մէջ
այսօրեայ տար որ պող օրեր: Երան փոր-
մեր գայն ծաւելլ, սակայն ի պատիւ
մեր պողը և բոլոր անհրաժեշտ և անկախ
աշխատողներն, անհրժ մէկ մարդու
պէս ծառայան աչք տխուր փորձերն
զէմ: Այսպէս է, որ Միութիւնը կայ ու
կը բաւէ միւտ պատանիքն իրայ: Այսօր
Հայ Մարգարական իր բաւէ յաջողութիւն
յաջողութեան, պահելով միշտ իր ազա-
մին դիմաւորներ:

Անցեալ կերպիւր օրուան փայլուն յա-
թանակը մէկի դէմ երեք նշանակելով,
ցոյց տաւա խումբին փայլուն դիմքը,
դաստօրութիւն տեսնելովով, Փրոմէտէի
ն'ՕՒՄՏՈՒ գտան մէջ: Այս բոլոր յաջո-
րութիւններուն պատճառը միւլ ուժը Հայ
Մարգարական երկրաստիւրդը մարդութիւն
է, իր երկրաստիւրդ նախադրում (Յարու-
թիւնն փառաւորեան): Բոլորն ալ իրենց
արժանաւորիկ կեցուածքով սիրուած են
պատանեակն չընտանկերէն:

ԱՅՈՏ-ՄԱՐԶԱԿ

ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՈՍՏԻՐ

Մեր խնամողը մեն է միջոցն ու մար-
ձի: Երբեմն տեսչէ է, բայց շատ անգամ
լիւիկ թույն:

ՊԱՆՈՒՆ

Մայրիկ երբեքու և ընթերցումներու ար-
գաւորումով:

Յարգելիք տանը պատկերը մեր կեկե-
կական երաժշտութեան ներկայ վիճակի,
վերջանցիւնը համար մեր յոյուսած-
նարք:

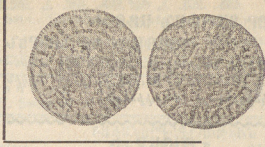
Ա. ՊԱՐԹԵԻՆԵՆ

(Մաքեալը յաղորդով)

կարող. ՎՄԵՐ 70-000 մօտ կեկեկումացած
դորս ունեիր, այնպէս որ կէք թնամն
կէկը անցիկ ուղի կրնանք յարմար և
աղիկ մը ծաղիլ: Բանի որ մենք արդէն
սեր ենք Ուրբի կրնանք Դանուրի երկու
սիրերն ու մեր ձեռքը պահել և չկոր-
սնցնել զայն: Հետևապէս ամեն վայր-
կեան կէք թնամն կէկը յանցիկ, կր-
նանք Դանուրը անցիկ, յարմարիկ տնոր
կրաւ հաղորդութեան զգին ուղղու-
թեամբ, քանիք Դանուրը նորէն անցիկ
է կէք թնամն իր ամբողջ ուժով մեր
հաստատու զինակցներուն վրայ ցալիկ
ուղի, կրնանք տնոր մտադրութիւնը ար-
դիւն: Այսպէս մենք արմիւրթեամբ կը
պատանեն միջոցն որ ուսուսանակ կայտա-
րան բանալը բոլորովին կողմ ու պատ-
րաստ ըլլալ, և այն ամեն իմացած ու-
մեկով դիւրութեամբ թնամիկ իր ար-
մաի պատկերը տաւա հաղորդ իր դա-
մենք: Վերջանցիկ այս հաստատու հո-
ւատարմով իր չունի մը քանիք և ուղիւր
քայլորդութեամբ Հափիկերստի անդա-
մին նայեցաւ:

— Բայց զայն դիմել, մերը Գերաշն-
ցութիւնն, այն խնամաւոր սիրուորն որ
կրկն է համարողը կենթադրութիւնն
ով պիտի չործէ, ըստ ստարապիւր
մեկերը անցիկու փոխաւորով: Եւ սկսեալ
սկսեալով նայեցաւ:

— Ներքեք, մենքու, ըստ Կուտու-
րով և ինք ենա Ամորէյ իշխանին գիմք:

ԱՄՈՒՄԱՅԱՅՈՒՆ ԿՐԵՆՈՒ ԼԱՇԻՒ

Ամուսնացած կիները այլևս իրենց ա-
մուսնին արժանութեան պէտք չունին դե-
մաժատան իրենց տաճանին հարկն ու-
նենալու համար: — աւելի գործնական
է անշուշտ մատակարարել համար ըն-
տանեկան պէտքերն:

Կրնան իրենց անունին «Շէքի հալի»
մը բանալ կամ որեւէ ուրիշ հալի, ինչ
սեռակի որ ըլլալ, այն վայրկեանին երբ
պահանջուած պայմանները լրացած են:

Դիմելն որ կրնան նաեւ արդը կը
(Շուրի-Փոռ) վարձէ: Շատ դիմելն և ա-
պաւով իրենց գործարկները, կարելու
Թուղթիւր կամ որեւէ Թանկագին բանի
պահելու համար:

×

ԱՆՓԱՓԱՄԱՅԵՐՈՒ ԼԱՇԻՒ

Անշաղկապ տնի երախան է, կամ
պատանին որ 21 տարեկան չլայ և հա-
մաժայն Քրիստոսեան օրէնքներու, ևն-
թալալ է հետեւալ գրութիւններէն մե-
կուտ:

— Պարզ օրինական մատակարարու-
թիւն: — Իրաւաւորական հակաշուր թող
օրինական մատակարարութիւն: —
Խնամաւորութիւն (թիւրի):

ՅԻՇԱՍԱԿՈՒ ՕՐ

—

Փրոմէտէի Հանրապետութեան նախկին
նախագահին ի յիշատակ ընդունելութիւն
մը արարուած էր Մարտիկ Սէն Միլէն
սրահին մէջ, նախաժողովութեամբ հախ-
ված ծաղիկով Փրոմէտէի նախկին
մարդկաններու Միութեան կողմէ, Գիւ-
նեմներ 27ին: Այս ընդունելութեամբ
յարաւանք արտայայտութիւն մը տեղի
կունենալը Տը Կոյի յիշատակին:

Ընդունելութեան ներկայ էին Թաթի-
լոն, Երեստապետութեան նախարար Բա-
միթիկ ներկայացուցիչը, Մարտի, Լա-
փորթ և ուրիշ պատանեակն անձնաւոր-
ութիւններ:

Կարմիրկողի մարմին անունով խօսք

ԴՐԱՄԱՏԱՆԻԸ ԵՆ ԻՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

— Չարահաս զարմեկ (Էմանուիլա -
սիւն):

Կրնալ դրամատան հալի մը բանալ,
ինչ որ ալ ըլլալ իր տարիքը, և օրէնքին
արտաձայն գործարկութիւններ կատարել,
սահմանուած — այն պայմաններուն մէջ,
զորս մեր դրամատանը ձեռի կը բացալ-
րէ, ան մեղք կը ճշգէ նաեւ ինքնութեան
և զանազան թուղթերը, զորս պէտք է
ներկայացնէ: Անոր կը տարբերն ըստ
դրութեան և անոնց թուումը այս սիւնա-
կներուն մէջ շատ երկար պիտի ըլլալ:
Գիտեցէ սակայն թէ «Երեստապետութեան
յատուկ հալի» է, որու մասին արդէն
խօսեցանք, որ ամենին լայր կը յարմար-
ի, ինչպէս նաեւ քրիստոսեան-խնամա-
րութեան հալի» (Երեստապետութեան), որ-
ւոր մասին կը խօսելը ընտանեակին:

Եթէ անշաղկապ տնտերական է,
հարաւորապէս մէկ կ'աշխատի կամ
սրեւտատար, կրնալ անկուշտ անտառա-
կան հալի մը բանալ որու գործողու-
թիւնները կենթալ կը կանոններու զորս
մեր դրամատանը կը ճշգէ:

ՆՇԱՆ ԱՅՈՒՄԱՅԻՆ

Directeur

BANQUE NATIONALE DE PARIS

66, Rue du Président Wilson

92 - LEVALLOIS-PERRET

Téléphone : 737-76-55

Métro : ANATOLE FRANCE

տաւ. Միութեան նախագահը՝ Կարպուս
Տէրաքեան, որ բարեկարգութեան և շնոր-
հակութեան կարճ արտայայտութիւն
մը ունեցաւ:

Եղան օրուան պատան հոսքեր՝ Ի յի-
շատակ Ջօր. Տը Կոյի:

Կ. Տ.

ԿՈՐԱՄԵՐ ՏԱՐԱԾՑԻՔ ԶԱՌԱՋ

նայցը աւելի ուրախ և դրաւիչ է ինչ:
Կուտարով, որուն Ամորէյ իշխանը Լե-
հաստանի մէջ իրեն մայրեր էր, զայն
զատ սերակով կեկեկում ընդունեցաւ: Խոտ-
ացաւ, չմտնալ, միւս անգամ ինչեկին
կը նախապատէր, իրեն հետ վիճելու տա-
րաւ և աւելի լայր յանձնարարութիւն-
ներ կատարուած: Վիճելուցին Կուտարով իր
հին բարեկամին, Ամորէյ իշխանին հօրը
դիմք:

«Ձեր օրդին, սպայ ըլլալու ամեն հա-
ւատարմ ունի, իր պարտաւորութեան
ճշգրտութեամբ», իր հաստատութեան ու-
թեամբ կը կատարողականութեամբ: Եւ
ինք երեւելի կը դաւաճ արդեւ տարա-
գրելով մը ունենալու համար:

Կուտարովի վարչութեան մէջ, իր բն-
ականութեան և ընդհանրապէս բանակի մէջ
կեկեկան և Փեթիկերստի հաստատու-
թեան մէջ Ամորէյ իշխանը երկու հախ-
մար համար ունի: Ընտան, փորձը —
մասնութիւնը Ամորէյ իշխանը կը համա-
րէին իրենցին և ընդհանրապէս բոլոր
մարդացմէ վեր արարել յաջողութիւնը
կ'անհրաժեշտ էր, կը հիմանային անոր վրայ
էր կ'աշխատէին անոր նմանի: Այլ
մարդկանց հետ Ամորէյ իշխանը մտնիւր
և համեմէ էր:

ԼԵՒ ԲՈՒՄՅՈՒՆ

(77 — Տար.)

ՊԱՏԵՐԱԶՍ

ԵՆ

ԿԱՆԱԶԱԴՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՅԻՆ

Մենքուր կենսոտեցութեան Բեկեւ հա-
ւատարմ տեղակութիւնը չկար Աւատարմաց-
նաց պարտութեան մասին, բայց այս ան-
բաժանութեան հաստատու շատ մը պար-
տաւաններ կային: Ըստի Կուտարովի կե-
թարուորներ յաղորդած նման իր մար-
քի: Բայց Կուտարովը այնպէս բարեհա-
րաւոր էր փորձել որ կարծես իրենք թէ
չայդպէս կենթադրու կատարած իրա-
ւունք ունի: Արդեւոր. Մարի բանակին
ստացուած վերջին նամակը կը խոսէր
յաղթութեան և քանիպէս ուղարկուած
նախանձով իվանիկ իրալ:

— Տուէ ար շամբար, ըստ Կուտա-
րով իվանիկ Ամորէյ իշխանին: Անա բա-
րեհաճեց իսկ:

Կուտարովը շրջնորդուող ծայրը մար-
դկանց պիտիւրով, ստարապիւր մենք —
բային դիմաւորելու կարգաց երջանցիկ
Յիշատակները դրած նամակին հետեւեալ

ՕՐԱՔԵՐՔ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՀԱՆՈՒՐԵ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Ֆրանսա
Արտատեսիմ

Տար. 90 ֆր.
Տար. 115 ֆր.

Վիցստեյն 50 ֆր.
Հասցե 0,50

47ԴՐ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 12-009

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

47° ANNÉE — N° 12.009

ՕՐՈՒՆԻ ԵՍՈՒՐ

ՄԵՆ ԵՂԵՆԻ ՅՈՒՆԻՈՒՐ ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ

Ծրանայի հայկական դպրոցներուն մէջ քաղաքի տեղ եւ դրամ ՏԵՍԻՆ, փոքր առան իր Լիւնի մասին, որ առաջը Քաղաքի կան՝ դուռ հայաբնակ։

1922 Մեղիսներին իրենց աղետին վերջ տուաւ դպրոցականներու հոսանքը դէպի Ծրանա, որ լայն քաղաք իր դուռները շարքերէն մարդկութիւն ապաստան հայ իրերէն ունէր։

ՏԵՍԻՆԻ արտաւանական մետաքսի դուռ — Ծրանայի արտաւանական ու բնակարան ապաստուիցէն արդար շարքերէն, որոնք չուսող կազմակերպութեան իրեն տպագր հայկական համայնք մը։ ՏԵՍԻՆԻ ծուռ — ցան հայաբնակարար՝ իրեն ամենիւն — կան ու զարգացն ինքնապէս ունենալով ազգայնագիտութիւն։

Համայնքում բնակչութիւնը մեծապէս աստատար իրեն զարգիլ իրադրութիւն։

ՏԵՍԻՆԻ մը հայրենականներու առաջին օրերէն սկսեալ կազմակերպութեան միջոցներէն, — Հայրենակցական, բարեխաղաքական, քաղաքական, երեսօտապահական, մարզական, մշակութային, կրթութեայ, եկեղեցատեղիքայն եւ այլն։

Իրենց եղան առաջինը Ծրանայի մէջ, որ կազմակերպութեան առաջ մը, — Բնակչութեային ծանօթ, նախաձեռնութիւն — Բնակչ. Բ. Մ. տնակայ կոմիտէին։ ՏԵՍԻՆԻ կառուցուեցաւ բոլորի ապակցութեան, ծառայելու համար իրեն զարգացն ու հանդիսարար։

ՏԵՍԻՆԻ մէջ է միայն, որ ունեցանք կայքերէն ամենաբազմապէս։

Իրազեցն դատ մատուտ որ եւս կա — Բնակչութեային, հայապատկանական համար անհրաժեշտ բոլոր ազգայնական օժանդակ համար իրենց առաջ։

Ծրանի իրենց ապաստանութեան ու պարեմապահութեան, ՏԵՍԻՆԻ Հայրեն համայնքային լայնացն տնակայներէն ու Քրիստոնեական իշխանութեանը, որոնք առաջին դիմումներ ընդունելու իրենց։

Հայրենական հանդէպ իրենց սերը դարձնալու ապաստանութեան կողմ որ փոփոխութեան հայկական անուններ տալով։ Փոքր մըն ալ միջակային կանգնել անուշաւ, ի յիշատակ խորհրդներին մէջ մարդկային, որ բարեբար ապաստանութեան աստուծո խոստումները պայմանները ապահով — վերջու համար հայ դպրոցականներէն։

Մեր այս հայրենական դպրոցները այժմ Ծրանայի մէջ արժանաւոր Յուշարձան մը կանգնել ՏԵՍԻՆԻ ամենին մէջ հրա — պարեմային վրայ, յանրակցական համար մը մէկուկէն միլիոն հաճախակցներ ունիլի իշխանութիւն։

Ետուով կուտարիլ այն իրողութիւն, որ մէկ մէկը պատուանակներ վրայ պիտի ունենալ ուրեւիշ մէկը բարձրագին։

Հայրենական է Յուշարձանը Յաման — խաղաղ մը, որ տնկողը դրոշմ ընտանիք է։ Միտանակները ապրանքը հայ մը սերունդները երկու միլիոն ինչ Քրիստոնե արտաւանգար է Յամանակութեանը, որ ՏԵՍԻՆԻ փոքր դաս դրոշմէն մէջ ցարը հանդիսանալով է շուրջ երեք միլիոն ինչ Քրիստոնե։

Մեր դպրոցները բաւական չեն առաջին հայրենական համար Յուշարձանի բոլոր ծանօթները։ Ծրանայի հայաբնակ այլ զանազաններ մը հայրենակցներն ալ պարտաւանդութիւն ունին օժանդակներու այս դերասանները ազգային ծնունդներին։

Յամանակութեանը Բնակչութ. էջերէն որ — կից կող ուղղեց հանդիսանալու, այն հաստատ յոյսով, որ ժամէն անհատ սերով

ՕՐՈՒՆԻ ԴԵՊԵՐԵ

ՎԵՐԱԼՈՐՈՐՈՒՄ ԴԱՆԼԻՃԸ

ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԵԼԻՆԻ Եւ Միտանի մասերէն ետք, երկու նախարարութիւններ՝ Մշակութային հարցին Եւ Փոխարարութեան հարցը կը մտային ու շարքերէն ի փեր արդէն կը խոսուէր այս մասին։ Կար նախ դիմելիք մը՝ երկու հոգի նշանակել պարագայ անձնակցներու, բայց կ'ըսուէր թէ այդպէսով կարելի չէր հարցը փակել ու անկախ առիթ պիտի որ կարգ մը տեղափոխութեան ըլլան, նոր մարդիկ չեն առնուին ու հաստատութեան ու վերա — նորոգումը զանիւն մը մէջանդ կ'ըլլէ։

Արդարեւ նորոգումը զանիւնը նոր զինքներ ալ ունի, որոնք առաջինը՝ Թուրքի Բնակչութեան, Բ. Տ. Լու. ի ընդհ. քարտուղարը, որու համար նախարարութեան մը կը ստեղծուէր։

Ուրեմն եղան փոփոխութիւններն ու — երկրորդական նախարարութիւններ կը հետանալ Ժառ Տիւնալէ, ստանձնողը համար Մշակութային հարցերին, ու իր տեղը կը դրուէ՝ Միլից Բնակչութեան, մասնաշաղկ մը զիտապահական հարցերին, որ Փիլիպինի հետ ապաստան է երբ այս վերինը նախարար էր։

Փոխարարութեանը նոր նախարարն է, Միտանի անդ, Ժան Տիւնալէ, որ անկախ Հանրապետական է։ Դիւնալի մօտ պէ — տական պատասխանատու կը նշանակուի Ժան Բիլիմէն, գրականութի փառ Շուրաքի անունը։ Այս վերինը կը յանձնուի Խորհրդարանին հետ յարաբերութեան պատճառ, որ կարելի է, մասնաւոր Քաղաքականական ընտրութեանը նախօր — նակին։ Շարք այս պայտանքը կը վարէր Թոմէ Ժոնէ, որու կը յանձնուին իր աշխարհի վարչական բարեփոխումները։ Այս ընդեր ցարը դրուելիք չունէր։

Կ'ըսու արժու մը գտնել իրողութի Բնակչութեան համար, որ կը դառնայ Բնակչութեան

պիտի արժանալի իր լուսնի, որպէսզի կիկէ անապատներուն մէջ պայտանք թէ երկրային ալիքներուն յանձնումը մեր մէկուկէն միլիոն հաճախակցներուն արեւան ծաղիկ անորոգելու չմտայ։

Իրենց դրոշմ չէր արժանութիւն մնոր բերել Լիւնի այլ կարեւոր քաղաքի մը արտաւանակներն ամենին մէջ հրապարակել վրայ հայկական կիկէրը կը կանգնէր։ համար։ Փարսիկ հայ կազմակերպութեանը ամենին զինքներէն ցարը յաջողութեամբ չէր պատահուէ։

ՏԵՍԻՆԻ հայ դպրոցներն ինչ տարուան յամուտ ապաստաններուն ու ճիւղերուն շնորհիւ է, որ հարթութեան ինչ օրինակայն բոլոր դիտարարութիւնները, քաղաքական դրոշմ օժանդակութեանը ստեղծելու հա — մարիտիկ ու յարկի քաղաքականութիւն։

Մեն երկուսի իմանալիքներն առին Սան Ծրանայի իշխանութեանը Դոմալայ Մոնիթիլիքի մէջ հաստատութեանը իշխանի կանգ — նուած Յուշարձանին իրենց ինչ կազմակերպութեանը բերել Լիւնիայի բոլոր շարքերը։

Կ'ըսու է երբ, որ Ծրանայի մեր հայ — բնակչութեանը նոյնպէս ապացուցել պիտի ունենայ իրենց հայրենակցներէն բոլոր — սակարկ անորոգելով ՏԵՍԻՆԻ մեր փոքրիկ դպրոցները զոյգել ծնունդներին։

Պաշտպանութեան Եւ Ծրանայի նախարարութեան

Բնակչութեան Եւ Ծրանայի նախարարութեան մը ինչ պայտանքին։ 42 տարեկան, նորմա — լիկ, Տիւնալի լիւնի զարգացման հաստատ, Բնակչութեան, Կիւնալի հաստատութեանը բերել Ծրանայի մէջ, բայց քաղաքականութեանը անկախ քաղաքականութեանը ունեցաւ զան Հիլիպիայի հոգը եւ Բնակչութեան սկիզբէն՝ շարքային կիկէր, շատ ուղղափառ աշխատանք, երկուստարը եւ խոստանալով ուժերէն նկատ — ուում է մէկը կոյովի։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Այս նոր դանիլին մէջ, Բ. Տ. Լու. Բնակչութեան է իր զինքները ցանի որ երկու հոգի կը մտնեն (յակնալ) երկուսն ալ Բ. Տ. Լու.։

×

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐ

Վերին պատան, Հիլիպիայի օր, Ս. Ժ. Թէն (Ալիսիանի Դանիլին) — Բնի, համայնքային զարգացումը միջակ ստորակեր կիկէրներին անորոշութեան հետ համայնքային զարգացումը հաստատութեան արտաւանքներն։ Ս. Ժ. Թէնի ստորակերները այն է թէ մէկ տնակ — ցուրտներն միայն, երկուստարին անորոշութեանը զուրկ մը անպայտանք է պարտ — նախարարութեան մէջ Եւ Ս. Ժ. Թէնի ներկայացուցչութեանը պարտին նախ աշխատել իրենց մարմինը համայնքայինը առնել։ համայնք սկզբունքներէն կ'ըսէ, ինչպէս նաեւ հնչանալ անուշա — կան ծրարներ մնոր ձեռք արդիւնները։ Լին մասունքը կը շարունակէ զնորարար նախկին իրաւաբանութեանը, որ է կը կը կը կը համայնքային իրաւաբանութեան, կու — անպայտանքներուն եւ բոլորը դառնալով իր մէջ։ Եւ Քրիստոնեային թերեւորէ մին արժանաւոր կ'ըլլայ զորոգումը մը, որ տեղի կ'ունենայ ինքնալի զարգացումը մէջ։ Երեւ հարաւ քանտուր զորոգումը մէջ է։

×

ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄ ԶԵՐԹԱՐ

Պաշտպանութեան արտաւանքներն Եւ Ծրանայի նախարարութեան մը ինչ պայտանքին։ 42 տարեկան, նորմա — լիկ, Տիւնալի լիւնի զարգացման հաստատ, Բնակչութեան, Կիւնալի հաստատութեանը բերել Ծրանայի մէջ, բայց քաղաքականութեանը անկախ քաղաքականութեանը ունեցաւ զան Հիլիպիայի հոգը եւ Բնակչութեան սկիզբէն՝ շարքային կիկէր, շատ ուղղափառ աշխատանք, երկուստարը եւ խոստանալով ուժերէն նկատ — ուում է մէկը կոյովի։

Ի վերին վերինը կը արուէին Եւ Ծրանայի նախարարութեանը մէջ Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐ

ՄԱՐԻՆԻ Եւ Ծրանայի նախարարութեան մը ինչ պայտանքին։ 42 տարեկան, նորմա — լիկ, Տիւնալի լիւնի զարգացման հաստատ, Բնակչութեան, Կիւնալի հաստատութեանը բերել Ծրանայի մէջ, բայց քաղաքականութեանը անկախ քաղաքականութեանը ունեցաւ զան Հիլիպիայի հոգը եւ Բնակչութեան սկիզբէն՝ շարքային կիկէր, շատ ուղղափառ աշխատանք, երկուստարը եւ խոստանալով ուժերէն նկատ — ուում է մէկը կոյովի։

Իրազեցն Լիւնիայի նախարարին նպա — տան է, ինչպէս յայտարարելու առաջին

նէն առաջ խոսիլ արար զարգացմանը հարցին մասին, զանի որ ըստ Արարին — լուն, հարցը կուտայ այլ իրողութիւն։

Երեսօտարին այս պայտանքինը զոր — օժանդակներն անորոգելու է արար մարդաբանութեանը մաս։ Այս վերինները նկատել կուտան, թէ ՄԱՐԻՆԻ զարգացումը պարզապէս խաղի կանգ է։ ՄԱՐԻՆԻ զարգացմանը երեսօտարին այնպիսի իրողութիւն է, որ կը ձգտի ձգտել առաջին քանակութեանը իրենցինքն իրաւաբանութեան, ալ հարցերու մասին խոսելով։

Դանիլին այս առիթը դիտել կուտայ, թէ Երեսօտարին ինքնապայտանք է, որուն կարգուն յանձնումը է բնակչութեան, կը գտնուի Եւ Երեսօտարին մէջ։ Երեսօտարին ինքնապայտանքին մը կուտայ — քրէ ինչ երեք մէջ դիտել տալով, թէ Երեսօտարին հետ կը գտնուի, այսինքն՝ ՄԱՐԻՆԻ մօտ։

Թէն Ալիկ կը ձգտի Երեսօտարին առաջին քանակութեանը ինքնապայտանքին զարգացումը արար մարդաբանութեանը հաստատութեանը զարգացումը մէջ։

Համայնքային Թէն Ալիկին, երեսօտարին լուր օրդանակը ընտարարելու հետ — մանր՝ իրողութեանը իրաւաբանութեանը։ Լիւնիայի ցանց մըն ալ երեսօտարին հետ։

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՐՈՎ

ՎԱՐՆԱՆԻ Եւ Ծրանայի նախարարութեան մը ինչ պայտանքին։ 42 տարեկան, նորմա — լիկ, Տիւնալի լիւնի զարգացման հաստատ, Բնակչութեան, Կիւնալի հաստատութեանը բերել Ծրանայի մէջ, բայց քաղաքականութեանը անկախ քաղաքականութեանը ունեցաւ զան Հիլիպիայի հոգը եւ Բնակչութեան սկիզբէն՝ շարքային կիկէր, շատ ուղղափառ աշխատանք, երկուստարը եւ խոստանալով ուժերէն նկատ — ուում է մէկը կոյովի։

Ի վերին վերինը կը արուէին Եւ Ծրանայի նախարարութեանը մէջ Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

Դանիլին ամենին երկուստարը ու փալ — լուն ուժը կը նկատուի սակայն Ժառ Շուրաք, 38 տարեկան, ինքնա ինքնին աշխատելու։

ԵՐՈՒԱՆ, ՕՏԵԱՆ

րու, ի ժամանորէի Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ, Մարտ եկեղեցի կամ Ս. Երրորդութիւն, եւ մէր յիշողութեան մէջ զառ. իր մտայ ներկայութիւնը Լեւոն Չիլիկեանի - համի քանդակներ, որոնց շնորհիւ, կային երեսուն տարեկից զգիրներու եւ փոքրիկ - ներս խորհրդի, որոնց երկրորդութիւնը քննարկեալ առաւօտ մը չենք կարծիք որ իր նմանը ունեցած ըլլալ կամ պիտի ունենայ:

Չորիկ տալու համար հոգեւոր երաժշտութեան կարգ մը երաժիշտներ երազողական նոթաբանութեամբ վերաբարդեցին ին երբեք, զանոնք ժառանգի գործածելու համար փափաքեցան:

Գիտահետիկ աշխատանք է, սակայն անբաւական:

Գանձաւոր զարդ զատի եւ երգչա - խումբի կազմակերպութիւնները հաստատ զանոնք իրաւ առաւելագոյն պիտի տեսնակին հոգեւոր երբեք: Նախկինը:

Պարզ ժամանակներու րաւակն չէ ներկայ ընկերութեան վիճակի ըմբռնութեան ու ճաշակելի համար:

Մեկամար մարմնները շատ անպակ չեն անդրադարձաւ այս անձնակցելու - թեան, որով՝ անտարբերութիւնը:

Ժամանակի ինքնակի զայն, ժիւղոյնք տայ որովհետ զոնք ժամանակու եւ սիրտները լրացնել այս րամբին:

Արդարեւ երեւելով է անդորդողտնար թէ նոյնիսկ Կոմիտասի շաղ մը եկեղեցական կտորները հարաւորագործել իր կերպովեան, անորմէ մէջ քանի նոյնիսկ երբեք չեն երեւած լիարեւ տարբերութիւն ընթացիկն:

Ներկայիս, շատ մը քաղաքներու մէջ, ժամանակը Փարիզ, կարգ մը եկեղեցի - ներս փոխառած են նուագախմբի տեսքով - ներս, որ իր արտին զատական եկեղեցական երաժշտութեան նուրիւսած զոր - ծեր:

Եթէ ժողովուրդին մաս մը այնքան ոչ իր յամարն եկեղեցի պաշտամունքին - լիս ընթացքին, զոնք հոմ քարոզութեամբ եւ երկեղեցաօրէն Լեւոնիկոյի հոգեւոր երաժշտութեան այդ նմանքներ, պատար - ճար, չորտարտիկ պատմութիւն, ծնըն - դեան երգել, խոյնը:

Մենք ալ փափաքեցանք նոյնը ընել մեր հոգեւոր տան մէջ, քաղաքներու լիս չորտարտի տան մէջ, քաղաքներու լիս չորտարտի տան մէջ, քաղաքներու լիս չորտարտի տան մէջ:

Եթէ ուրիշ գաղութներու մէջ եկեղեց - ցական երաժշտութիւնը անկի հոգեւորութեան անտարբայ է, բախտաւորներ են անոնք:

Բայց, խաւարը իր պայմանով մտազնիլ լիս քաղաքին Մարտ եկեղեցիոյ յարգելի գործերը, որոնք տակ տակաւին վիճարկեց զգիրները գործածակի գործողութեամբ Լեւոնիկոյի երգչերու երգչեղծութիւնը, իրեն անշէջ կարծիք:

Բարդ, անկարող, խաղաղութիւն անշէջութեւ, եւ ժամանակ ժամանակութիւն անշէջութեւ, քան ինչ:

Սակայն ասոնք րաւական են:

Ա. ՊԱՐԵՆԻՆԸ

ԳՊՐԱՅԱՆԻՐԻ ՏՈՆԱԾԱՌԸ

Սառնիկ վարաներու կարելի է ըսել թէ վարդերներուն համար տարուր անմահ - զերեկի օրերն էինք եւ տոնածարի հանգիստ օրը:

Մարտ շնորհիկ յարգանքներ է Օրուան խորհրդները եղող կողմանիկ Օրուար զեղեցիքներ կանգնած է օրանքի անկարելի, իր չափազայ զգրիցով յոյսե - լով: Եւ ժամանակը իր պատեն հետադարձորովը: Կարողութեամբ զարգացել զարգաւան, բնածնաւորած քաղաքին նուէր - ներով: Իրենք եւ օրուան զերեկաւոր - ներք, ամենափոքրէն մինչեւ ամենամեծը ի մեծ ուսխոթութիւն երեք եւ ծնողներուն:

Հաճախ անոր որ զարգաց զգուշացած իր մեծ յայտարարութիւնները, անոր անկողնութեան պատճառով, եւ սակայն ծրարողներու եւ համակիրներու ստուար լարմովեան ըր յիշեցնող էր օրանք: Տա - րուար ոտքի վրայ, նոյնքան եւ անկի հոգե - լիարանմանը երբանորմէն մէջ: Եւ - յորն ալ օրինակի համարեւթամբ լիս - յին հանգիստ մինչեւ փակուրդ:

Երջանաւոր իր երկը մտայիկ արտա - ըն Նաւրեկիցի եւ մի քանի հայրենա - լունի երբեք զեկամարեւթամբ երկը ու - սուցել Պր. Եանգիկեանի:

Ներկայացուցաւ ձեռնարկը նմանաբար երկը զարգացնել կողմէ: Միւրեւ քննա - րեւութեան, որանմէջ շատերը մէջ քանի տակ տակ Նաւրեկի երես թաւ թեւովէ չէին կտոր, համարմանովեւթամբ եւ յաղորդութեամբ կատարելին երեք զերե - րք: Միւրեւթեան րաւուն ծախերու: Երկ - րորը ներկայացուց իր « Արամայի րօշիւր »: Եթէ քանիք թէ աշակերտ - յինքն մարդուն դերասանութիւնը նման կատարելին լիարեւ թախմբին, չա - փայտացած չենք իրար: Մարտի մէջ ըր - ճանոր կարծիքը այդ էր: Հանդիսավար - անք ինչպիսիք եւ զարգացնող րաւուն իսկական արտաձգ: Մանդարնով ծախիկ Էրնոյմիկին խաղաղութիւնը:

Շատ սիրուն էին պարերը, ինտուստ մակն երաժշտութիւն: Շնորհաւորելի է մար - դիւր, նախկին աշակերտութիւն՝ Մարիամ Արարիկեան:

Պատգամեան ըրերի միասնաբար եր - անցնելի դաժանի եւ յուսիկ, յաղորդ - թեամբ: Արամայեան ծախերու:

Եկու Կաղանկ Պապուն, իր կարմիր պատմութեանով եւ երկար սպիտակ օրա - թով, ընէ մը չափազանցած ինքնով իրարամակ, ի մեծ ուսխոթութիւն երա - խանքներ, իրարամակները ստացու իր յաղագրացած նուէր, ինչպէս նաեւ վար - ճարանքի կողմէ պատրաստուած մըր - ղներն: Երեւանի եւ րուրը: Անտար - կոյս տարբեր լիսայ մեծ հանգիստ պի - տի յիշել երեք կեանք այս զերեկի օրերը:

Յարկիկ անորմեանի շնորհակալու - թիւն յայտնի Սեւրիկ Սեւրի եւ րուր

հանդիսականներուն, որոնք պատուած էին այս փոքրիկ հանգիստ, իրենց ներ - կալաւթեամբ: Խնդրեց անոր իր հայրա - թանի խորհրդեր ըսել այս զերեկի օրուան տախիկ:

Կարծիքներուս Գառնուրիկ Սեւրիկ Ար. Մանուկեան իր անշէջ խաղաղատ - ճառերն էինք արտասանել: Գնահատու - թեամբ խոսեցաւ հանգիստի մասին: Շնոր - հանգեք խոսակցութիւններ, անորմէն - թիւն եւ ուսացնողական կարգը, որոնք ոչ մէկ շանք իր խոսակցի զարգաց կանգնու - եւ լաւ վիճակի մէջ պատեն համար: Հա - կաւան լարմանիկ, փոխաւորութիւնը: Շնչալիկ ինչպէս միշտ, Կարգաւոր Տիկ - նանք վարժարանի ունեցած շատ կար - ղը զերեք ապագայականման ծաղիկն էր: Արարածմանի մէջ միակ զեկերթիկի հայ աղջկանց վարժարանն է որ իր պա - րանք իր զոյգութիւնը: Հայ ժողովուրդի իրական շունի անտարբեր մայրու զգիլի տն: Պէտք է ամբողջ ուներ ի մի հաւա - քի որովհետ ան անկի մեկնայ, անկի րարժարանը: Շնչալիկ այն պարզապէս որ զարգացել ինչ մեծ ու վարկելիք արժա - ք զոյգութիւնը օրէ օր անկի հրապարակ - ան զանայն: Մէր աղջկոյն իր անանկը թէ ինչպիսիք անկի զոյգութեան իր ժամանիկ վարժարան, նոյնիսկ այսօրիկ փոքրիկ հանգիստ մը պարտաւոր: Մեծ անք մը զոյգութիւն սիրեանք չէ, այլ քաղաքագ - ճառի օգտակարութիւն ներկայացնող պա - ճանք մը: Երբ Տարուր տախիկ ամենա - թանակալին նուէրը որ ընել կուշի ապա - ճալի զարգաց իրող հոգեւ ճայ, պէտք է լի - լալ ի նպաստ այս նպատակին: Բնական է որ իւրաքանչիւր իր կարողութեան նե - րամին չափ: Անկարելին չէ որ իր պա - ճանքները:

Մեծանակութիւնը Սեւրեանի մը ժողովի ր Սեւրիկ Ար. ի ներկայացուցած ա - րարեղբի արձագանք զանի հայ ժողո - վուրի ամեն խաղաղին ներս:

Տարեկին ի միկ զարգացել կէք արժի - մը զոյգութիւնը անձնակցել, իր նկատ - ութ: Անոր անշէջ տակ խոսելի պա - րանքներն էինք է այլ:

Սակայն այլեւս անկատարելի իր նը - կատարեւ այս պատճառով: Փարիզը Հայր - Թրմախան, եւ նոյնիսկ արտասանման ծնող ծնողի տուն շատով եւ զերեւ - թեամբ կրնան լրացնել տախիկ:

Հաւատալիք, սիրելի Նաւրեկեանցիկ, պատմութեան զրարած քնաւ անտարբեր ի նոյնիսկ կրնա իրեք հայ հարաւորանք միասնաբար երկար զայլ քանի զերեք կա - տարել, խաղաղութեանով իրենց մէջ սի - րելիկ լիարեւութի: Իր սպասելի քաղաք եւ արտականման մանքներ:

Այս ուղղութեամբ կարմուսն է արդէն ծաղիկն մը նոր ունեցող, նախապէս - թեամբ Կաթիկ: Գառնուրիկ Սեւրիկ Ար. Մանուկեանի, եւ անհրաժեշտ իր - յաւատարմութիւնը պատմ է տախիկ:

Յաւաճիկային պիտի անդրադարձանք այս ժամանակ հարաւորութիւն:

ԵՐԿՐԻՆ ԳՐԱՅԱՆԸ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՆԱԿԸ

ԿՈՆԸՆՈՒՄԻ ՄԵՅԸ

Հ. Յ. Դ. 80-ԱՄԵԿԱԸ
ԿՈՆԸՆՈՒՄԻ ՄԵՅԸ
ԿՈՆԸՆՈՒՄԻ (Յաղագր) — Դաժանկու - թեան 80ամեակը Կրտսեղի մէջ անունա - յոյս 13 Դեկտ. Կրտսեղի կտորի ետք Մէկ Նախի արանի մէջ, նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Եփրեմեայեան երթակով - անին:

Օրուան նախապէս ընելի Տիգրան Սան - ճեան անտիկաւորութիւնը քաղաւ, մի - ճանի քաղաքորութիւնները տալով օրուան հանգիստի իմաստին ծախն եւ ինչպէք ներկայութեան վարկական մը յոսիկայ յարկի բոլոր լայնի կամ անպաւ իա - հաստակներին չլիարեւութի, ինչպէս նաեւ իր քաղաքի ժողովուրդ Մէկ Լորան տի - փոնք արական զգրներուն, որոնք մէջ իր զոյգութիւնը ըր ընելիք երեսունը Մաւալ - լիանի շատակը քաղաւ:

Լիւն - Տեփիկի Նոր Սերգիսանքներն եւ Կրտսեղի Նոր Սերգիսանքներն մի - ացեալ երջանութիւնը երգել մշակ քա - ռուրը:

Գիտութեամբ քանիք երեք սի - րաւոր ժամանակներու ըրերի Սեւրե - Տեփիկի Նոր Սերգիսանքները, որոնք Էրեւանիք երկրակ մը քաղաքացի զարգել Յոյնիկեան, Սեփեան Վար - ղանեան եւ Ուստաւոր Մատթանեան: Արարածով արտասանելիք Լիւն Գրը - ճեան, Վաճան Քիչեանի Կեղեկաւոր - թիւն Նաւրեկին, Արարիկ Կարապետեան Յովհ. Շերապէ Շախուր: Անտար Կա - րակիկեան Կաթիկ Վարժարանի չէար - օրնեան, Տիկին Լիւն Գրեւեան Եփեմ - նանք սիրով՝ Յովհ. Շերապէ:

Օրուան քաղաքի ընել. իսպիկ Մար - տիկան ամփոքի ճառով մը քարքեք իր - անցեալի Նաւրեկի զերեք իր չիմուելն մին - յոյս ինչ օրերը եւ իր կուտմը հայ ժողո - վուրդին հանգիստ:

Լիւն - Տեփիկի Նոր Սեւրեկի պարա - խումբը, ընկերակցութեամբ Էրեւանիք երեսակին, հանգիստ կաւ Եփեմեան - րուս, Եփեմեանի, Եփեմեանի, Եփեմեան - փունքն եւ Եփեմեանի պարբեր: Նուագա - խումբը (երեւան) Նոյնպէս Նուագա - խումբական կտորներ, բոլորն ալ արժա - նացան ներկայութեան ըրերն ծախաւոր - թիւններուն եւ դաժանաբաններուն:

Հանգիստ փակուցաւ Եփեմեան ճաճա - տալովով:

Ներկայները օրանքի քաղաքեան ու - րաւի արարածութեամբ եւ շատեր թե - յարկերի կազմակերպիչ յանձնարարութիւն ընելիքներն տակ յաճախ այսօրիկն ա - յիթիկներ անոնք յայտնիցան համար շա - տերուն հոգեկան ծախքը:

ՎԱՐԴԱՆ ԲԱՆԱԿԵԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՒ ԽՆԱՂԱՂԱԹԻՒՆ

ՄԱՍԻ ԱՍԱՌՈՒ

Սեւրեկեան, ի մեծանախութիւնը Անտրէկ իշխանը չէին սիրել, հը - փար, պաշ եւ անտարի համարել իր հա - ժախքին զայն: Բայց այս արձագանքը ին Անտրէկ իշխանը արկուել իր վերաբեր - ութը, որ անտրե անպայ իր յարգելի եւ մինչեւ իսկ Կերկիկին անկի:

Կուտարցիկ անձնականակն ընդունել - րութեան արարձ անցնելով Անտրէկ իշխա - նը թուրքերը ձեռնոր ժողովուրդ: Երե - րուն՝ Տեփիկեանը անտուսն Կուտարցիկի - ր պատմութեան ժամ անպայ զերեք իր կարգը:

— Է՛ր, Ի՛նչ կայ իշխան, հարցուց Կու - տարցիկ:

— Գառնուրեցիք ե օրսիկ կայինք թէ Ի՛նչ պատճառով յառով չենք երթալ:

— Իսկ ի՛նչ պատճառով:

Անտրէկ իշխանը ուսերը ցնցել:

— Մակն լուր չկայ, հարցուց Կու - տարցիկ:

— Ոչ:

— Եթէ անոր շարքերով ճիւղ ըլլալ, լուր մը կ'անցնէր:

— Հաւատալիք, քաւ Անտրէկ իշխանը եւ զէկի դուրս յաղաղացաւ: Բայց նորի վարկերիկին արարածութեամբ դուրս եւ ընկող անոր զիմար կու: Բարձրաճա - սակ, ըստ երեւակի նորիկ անտարբեր թեկերով, որ որ սեւ ինչպիսիկովը զար - քը կարած էր, իսկ արարածներ Մարիա թեկերովը շաճաւոր կարուտ էր: Եւ - արդէ իշխանը իցաւ:

— Թեկեր-ան-ՎՊ Կուտարցիկ, հայ - ճեղով ըստ նորիկ անտարբեր թեկերովը զերեւանեան կարակն առաւելու - թեամբ եւ չորս ինչ նախկին ասանց իկանու: Գէրպ ասանձանականակն զուր - յաղաղացաւ:

— Թեկեր-ան-ՎՊ արդար է, քաւ: Կուտարցիկ, հայճեղով անտուսն Թեկ - րուրին ժողովուրդ եւ ծախան կարողով: Ինչպիսիք թեկերուցիկ իր պատմութիւն: Ան - ճառիկ թեկերովը արժանաւորով մը - ընէ մար Նաւրեկ միջնաճառի կուտար - ճիկ, կարմն կարմնակով որ զինքը չեն ճանչցա:

— Թեկեր-ան-ՎՊ արդար է, կրե - նից Կուտարցիկ հանդարտութեամբ:

Թեկերուցիկ զէմը ժառչ առաւ մը քա - ռուցաւ: չըթմեցները շաճաւոր եւ զու -

ղացի, զուրանէ տեսակ մը հանց եւ մատակով րան մը զրեք, թուրքի պա - տուի եւ յանձնի, արար չըթմեցով լուսա - ժառանք ժողովուրդ եւ արտիւն մը իրալ ինչու, սեկնակն մէկը երկրորդուն ինչ - քացաւ, որ կարմն իր հարցերը, ինչու - իրեն իր նախի: Յնայ թեկերովը զուրիկ քարքեղանք, լիլը երկարեց, կարմն - րան մը ըսել զուր, քայ յանկարծ կար - ճեւ ինչ ինչն սխաւ երգել՝ օտարով ծախն մը հանց եւ անմիջական լուց: Անտարձանակն զուր քարքեղանք, եւ սեկն իրալ Կուտարցիկ երեւցաւ: Կուրիկ կարած թեկերովը զանալ մը վարկելիք իկաւ ծնակով խորը եւ արար չըթմեցով Կուտարցիկ ժողովուրդ:

— Դուք զգրաւ Մակն իր տեսնը, քաւ ան ընկնած ծախով մէջ:

Անտարձանակն իր տեսն իրալ կեցող Կուտարցիկ իր ծախն մը արտի - թախք անպար մայ: Յնայ կ'ընկնող յախիկներն պիւ զէմեկն իրալին կարու - քան եւ ճախալար քարքեղանք: Յարաւոր - ճիլ զուրիկ խոսքերուցով, զուրքը իր - ցեւ, եւ լուրեկան թոյլ տուաւ որ Մակ - րուրին անցնի, ու յետոյ ինչ անձանք զուր րուրի:

Անտարցիկը քարքեղանք եւ մտրոյլ քանակն անձնաւորը ըլլալու: արարածա - նութիւնը քարքեղանք: Կէս ժամ ետքը չենք կողմ հրահանգով արտականք զրիկեալ, որմէ կարելի իր եղակի -

ցնել, Թէ մինչեւ քաղաք անորմ կեցած ուստական քանակը շատով թշնամիկն պիտի հանդիպի:

Անտրէկ արարածութիւն մէջ այն հայ - ուստիկան ուղարկելն մէկն էր, որոնք պա - տարեկին ընդհանուր ընթացքով իր հե - տարեղեցիկ: Տեկնակով Մակն եւ ընկող պարտաւորեան անպատճառութիւններ, ան հաղեցաւ: որ դաժանիցները զորքին կէսը արդէ իր քարքեղանք եւ, շատ աղէկ լուրեկն ուստական զորքին կապեթեան ամբողջ փոխաւորեցիկ, կեկեղանք կեր - պով պատկերացուց այն վիճակը ինչ որ քանակին իր պատմ: Եւ իր քաղաքի զե - րք:

Անպայ ըրտակութիւն զուրք ինքնա - շաւան Անտարցիկին խաղաղատակովը ժողովուրդ եւ ժամանակով որ Մուրիւր - փն ետքը ասանք անպայ ըլլալով Ռու - քիկը քարքեղանքին հեւ պիտի ընդ - շարին եւ ասոր անկանաւ ու ժաման - կեց պիտի ըլլայ:

Բայց նաեւ կրկնել իր կրկն Գոմար - քի հանձնար, որ կրնար ուստական զոր - քին ճախեթիկը քարքեղանք, ասոր հեւ միկեղեղ չէր կրնար իր հերթին խաղա - րակուրի ցնակ:

ԼԵՒ ԲՈՒՍՈՐԵ

(78 - Տար.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՐ ՀՈԳԵՐՈՎ

Պատկան ամբիոններու օրակարգի ընթացիկ հարցերէն մէկն է դարձած, վերջին ամիսներէն, այսպէս կոչուած ժողովրդական օրինականութիւնն ու անոր պաշտպանութիւնը: Զանգառուութիւնն ու սպորտիկութիւնը, կամ, բնօրինակով, օրհներ, խախտումը, բաց երեւոյթիւն, լռելի մատնադրութիւն պատճառելու տարգորութիւն ստացած է, քանի որ փաստաբան երկուսը չարքեր կ'արձանագործէին փողոցներէ ընթացքին եւ մտածելու էէն - բոլ. մէջ: Միւս կողմէ՝ այս շարքերը ջրնաժան տառարկ կը դառնան Հայաստանին Համալսարան կուսակցութեան հերթ. Կովտիկ, Նախարարներու խորհուրդին, կուսակցութեան զարգացման եւ շրջանային կովտիկներու, ընդլայն նախապատշաճութիւններու ներկայացուցչներու աշխատանքային խորհուրդին, արհեստագիտական միութիւններու եւ երիտասարդական կազմակերպութիւններու փողոցներէ - բոլ. մէջ:

Հայաստանի Համալսարան կուսակցութեան հերթ. Կովտիկն ինտերուստի քրտնէ մէջ, Դիկտեմբեր 24ին, յատուկ ժողով որ դրամարտած է՝ շնորհիւ գործերը մարմիններէ աշխատողներին խորհուրդին - ցումիւնն անուանուելու որուն մասանկար իրաւունքներով, արհեստագիտական երիտասարդական կազմակերպութեան, հանրային մարմիններու, դատարանի եւ դատախազութեան ներկայացուցչներէ - ընդ. (*):

Հայաստանի Ներքին նախարար՝ Վ. Դաբընիան չկառնել, թէ չենք զորքերը աշխատողներին զերկապով մեծածառնութիւնը լաւ է կատարելով որ պարտաւոր յանձնարար տարրերն են: Հասարակական կարգը խախտողներին դէմ մղուող պայքարում: Միւս կողմէ, խառնածոն է պայքարը հանրային սեփականութիւնը յաւիտանկութեան, կաշառակերպութեան եւ շարժանշաններու դէմ, ինչ ընդհանուր ամառն ուղարկել է զայնապատճառ տրնդիկները սովետական զաւթագրչներին կնանի, ստորդութեան եւ արժանապատշաճութեան նկատմամբ:

Ջիւղուցեան նկատելի է անկայն, որ դաշնագարում յաղորդիւնները լրել են քաջացուցչէ չէն, քանի որ Վ. Գարբիւնան միշտ քաջ անկայն կը գործածէ՝ այսպէս՝ «Հանրապետութիւնում ուր, աշխատանքի է կատարուում... Ընթանցիկ տարում Հանրապետութիւնում որդւ յաղովի իրաւունքն են յանձնարար ոտնդրութիւնները... Չանգան Ներքին գործերի մարմինները օսկարաւոր գործունեութեան ցուցանիշներն որդւ, բարեկաման, հաւային: Միայն որ՝ Ներքին նախարար յատուկ կը մասնանկար հիմնական ցարդ զտակ տալով, թէ զգուհու լռելի թերութիւններ կան սոցիալական օրինականութեան խախտ պաշտպանան Համար

մղուող պայքարում: Արարներ, երբեքն որոշ մարմիններուն մէջ կը նկատուի յաւանգործութեան զէջերը, զային կերպով տալարած է պաշտարը հուկիւնութեան դէմ:

Հայաստանի Գերագոյն խորհուրդի նախագահութիւնը, կը կարգին, Հովտեան - ընդ. վերջին քննութեան ատում կը շաշխատանքային օրհներարութեան խախտումն անայ փաստերը, յատուկ ինտեր կը ընթացքին (**):

Փողովի ընթացքին թիւն Հաստատում է աշխատողներ օրհներարը յարկերու ուղղութիւնը կատարում ճիշդ ու անոր արդիւնքը, այնուամենայնիւ, անհրաժեշտութիւնը դրուում է մասնանկար շարժանշաններու կարգի խախտանքներու փաստը գործարձաններու եւ ձեռնարկութիւններուն մէջ: Միւսն, այսօր, կը հաստատուի Գերագոյն խորհուրդի նախագահութիւնը, զի չեն վերցած թանդարներն ու աշխատատեղերը գործէ արահելուող զէջերը, ատանց նախագրը ունեւանարհանապատշաճութիւններուն եւ գործարձաններու կովտիկներու համաձայնութիւնը: 1969է մինչև 1970ի տաւալին կիսամակար գործէ հեռացումաններուն 65 աւ հաւորքը իրաւունք ստացած է վերահասարակ աշխատանքի՝ դատարաններուն վանով, քանի որ ՀՀԽՍՀՄիւնիկն ու կուտակարկութիւնները աւալիկապատշաճութիւններ կը զործողութիւնները անորհակարհէն: Կան նաեւ հիմնականներու եւ ձեռնարկութիւններու զիկաւարքեր, որոնք իրենց Համար պարտաւորը չեն Հանարքի սպորտի կերպով գործէ հեռացումը եւ անուկու դատարանին որդւնդէն:

Գերագոյն խորհուրդը նախագահութիւնը կը հաստատուի միամանակ, թէ շատ մեծապարկութիւններու մէջ տարածումն է արտատարող արտադրանք մը, եւ յաշխարհի կիրարկել արտադրանք աշխատանք, օրհներ ճշգրտ անհանգի զուրու: Եւ ինչ որ գործանման է, գործարձաններու, աւալարկութիւնները (անհրաժեշտ) եւ կուտակները համաձայն են միշտ կատարող ուսում օրհնացանդութեանց:

Աշխատանքի օրհներ խախտում կայ նաեւ ինկերու եւ անհրաժեշտանքներու գործէ իրաւունքներուն մէջ: Ճաշային եւ քարձեր փաստերը, կը յայտարարէր Գերագոյն խորհուրդի նախագահութիւնը, որ աշխատանքին են ընդունելով 15 տարեկան ցածր թիւրանակներ, զիւնդակներ, արտաձայնով, ճանք աշխատանքներէ մէջ են ինքըրուակն աշխատանքներ, միշտ չեն պաշտպանում քանց աշխատանքային օրուակ եւ արձակուրդի օրուակներու խախտումները: Որդւն կանան, թիւրանակներն աշխատանքից պատուրկ կատարում է ատանց աշխատատեղերին ընդունելութիւնը չընթանալով, զարգարանի աւալանքները գործարքը կովտիկներէն աւալանք աշխատանքներին գործերը յանձնու փողոցները համաձայնութեան:

Իրայ այս վիճակը ստեղծուած է, համաձայն Գերագոյն խորհուրդի նախագահ

հուկեան, որոշմանու պատճառ մարմինները պատշաճ մեծութ. ուղղութիւն չեն գործներ օրհներարու պաշտպանան խնդրի մէջ:

Հայաստանի Գերագոյն խորհուրդի նախագահութիւնը Մայիկի ինչին հարկ նկատուի հրամանակներ ըր քանանակը հանարարու աշխատանքի խախտումներէն հանարարաւարական, պարագիտարկին կնանք մարդ անձանց դէմ պայքար ուժեղացնելու մասին ք: (**): Համաձայն այդ որդւնան, միջին եւ մէկ տարի թանդարկութեան կրնան դատապարտուի աշխատանքէ խախտումը անարժանք:

Յուստ հարց մըն է նաեւ այսպէս կոչուած հաստունութեան պարագան, այսինքն գործէ հեռացողներու եւ անոնց տեղը երբ աշխատատեղերը ընդունելու ինդիկը: Հայաստանի մամուրը թանդար կը մասնանկար նման զէջերը յատուկ թիւրանակ: Օրինակ, երեւանի Եւստիպիանիկան ինդիկան ինդիկը գործարարը ընթացիկ տարուան մինչև Կոնկիւնի կիսուն արձանագար է 111 ար թանդար, իսկ միւս կողմէ գործարարին հեռացում կամ հեռացումն են, նոյն մասնանկարչային, 142 հոդի: (ՎՈՒՄ. Հայաստան, Կոնկ - ընդ. 18): Այլ օրինակ մը. Կուկային աւալարկը իրող հիւստունակներէ գործարարին, 1968ին հեռացած են 800 թանդարները, գործէ հեռացում են 893 աշխատողներ, իսկ ատանց փոխարին աշխատանքը ընդունելով է 800 հոդի: Բանու ուղղական օրուրու կրուտանք հեռանալով մեղեններուն աշխատանքի կրուտ - ար 7-8 տուրկ կը կարգէ: Տեղափոխութիւնները անանգիկ վայրերու մէջ 40ին մինչև 80 տուրկ կը հանդի: (ՎՈՒՄ. Հայաստան, փետր. 27):

Բնակարարը, այսպէս կոչուած աշխատանքներէն զիւստը պատճառով աշխատանք են ընդունելու փոխարար այս - մանքներն են, կամ ինչպէս կը հոդէ Գեւրգոյն խորհուրդի նախագահութիւնը որ ընդհանուր խախտէ մէջ, արդիւնք է զէնհցարային սպորտարման ու թանդարաւային աշխատանքի վիճակներ:

Եւ Յարուրդի ինքանիւն, խորհուրդի խախտանքներու նախագար, երկար յորուումը որ չկանում էր, թէ անհրաժեշտ է խախտ պաշպանել աշխատանքի օրհներն ու պայքար անակ չարաւալութիւններու, պիտական զդրերու իրաւունքներուն եւ այս ընդիկ օրինակ զանգարիւններուն դէմ: Փոլիկետիային իրաւունքը 10հ (1970) թիւին մէջ հրաւարակով որ յորուումը, (Թարգմանարար հրատարակում ՎՈՒՄ. Հայաստանի Հոկտ. 13ի թիւով) Ե. Յարուրդի - նաեւ կը թուր օրհներն, երբ շէշուհուկեան անանգիկ սոցիալական մարմիններ թուր, ճիւղերը պաշպանելու իրենց փաւկցիւն: Անկեղի՝ երբեմն իրենք են խախտում օրհներն:

Օրհներարու պաշպանան Համար մըրուած պայքարը, անուկու, հրամանակներ

կերպով մըն է: Այնուամենայնիւ, պատշաճ մարմիններ կը խուտարին, հաս - կերպը պատճառներով չընդունեան անուկու եւ դարձանելու ցարին հիմնական պատճառներէն մէկը որ ընդհանուր կերպով մըն է խորհ. Միութեան մէջ ընդհանրապէս:

Արարներ, իրողութիւնն է, որ համար խախտչին պատճարքի տարուին 25 տարի են անընթացիկան ատուցի նմանակներու արձանագարումն 13 տարի եւր, խորհ. Միութեան զարգացիկներ իրենց ստորակին կիսունակարարի թանդարկու համար հարկարար են լինելու այսպէս կոչուած գործանք շուկային վրայ, որուն ապահովումն ու զարգացումը, ԲԽՍՀՄ-նախարար, չի կրար հաստատուի օրհնական նորակու միայն: Պաշտպանական շուկան կը մնայ միայն սոցիալական զէջի իրենք թանակն եւ թէ իրենք օրհներ: Միւս կողմէ, Թուրիկներն այս անհամապատասխան են օրուան պաշանքներուն հետ թուրպատարք:

Ատանց պատճանքներ են՝ շտոցիկական օրհնականութեան խախտում:

Փ. Մ.

(*) ՎՈՒՄ. Հայաստան, Գեկտ. 25:
(**) ՎՈՒՄ. Հայաստան, Հոկտ. 27:
(***) ՎՈՒՄ. Հայաստան, Մայիս 19:

ԳԱՐՈՒԹԻ ԳԱՐՈՒԹԻ

ՊՈՒՐԻՃ ՀԱՄՈՒՆՏՐ ԵՅ. Տէր-Մելքոն - Լանդ թանդարտներին մէջ, Դիկտեմբեր 27ին, տեղի ունեցած է Հայ Դասի Լի - քանակի Կերպարանի Յանձնարարներին կազմակերպում Սեւրի զանդարի ինքնանակի անուկանակները, ընդ. հար - զէն Գաղտնիկան նախագահութիւնը: Բանդարտները՝ ընդիկը Գաղտնիկան եւ Եւստար Թորիկներն ընդդան են Սեւրի զանդարի պատճառներն արժէքը՝ Հայ փողոցներին անհամայնիկ իրաւունքներուն ատում էր թանդարտներով:

ԳԵՐՈՒԹԻ ԿՈՒՄՍՏՐ ԵՅ. Տէր-Մելքոն - Լանդ քրտնէ մէջ, Դիկտեմբեր 24 և 25ին, Հայաստանի Պէշուրք մասնանկար արտատարաններ կրուի համընթակը տրուած են: Արտատարաններուն մէջ զարգացում են Ե. Գաղտնիկան, Օ. Համար - ձայնակ, Լ. Բոլեւան եւ օրհներ: Երդուցիկ Լուրենի Զարգարան կրու կրպ - հանդիսները ատում է Պէշուրք անդիկներ - Լանդարտներին քրտնէ մէջ, Դիկտեմբեր 30ին եւ Յուստար 3ին: Երդու - հանդիսներուն յայտարարը կաղտնու են զաւթակներ եւ կիկեղական կրպեր:

ԱԳԱՏԱՆԻ (Պարուկան) աղպային - կիկեղական մարմիններու, ինչպէս նաեւ շրջակայ քուրը իրողութիւններուն նախանմանութիւնը վերափոխում է Սեւրի զանդարի ինքնանակը, Դիկտ. 24ին: Բանդարտներ են Ե. Տէր-Մարտարան, Գ. Պաւարտան եւ Գաղտնիկան հոկտեր հոկտեր: Նախագահում է Ս. Մանար - Լանդ: Հանդիսութեան թանդարն է զըրգարի Սեւրի մասին, չորս զըրգարներ:

Թեւրիկ մէջ ամէն տարի կը հրատարակուին երեք մեծանշանակ եւ զիւստար օրարդները - « Բարձրիկ » (հիմնադր 1941ին), « Եւրիկ » (հիմ. 1954ին) եւ « Կանիկ » (հիմ. 1960ին): Այս տարի ատանք օրարդին հրատարակութեան 30անակն է՝ Ըրգիկ օրարդը կը կարգէ ընդ. ճանախ Պարուկան, ճոխ եւ հեռաքըրկական րովանակութիւնը:

ԿԱՐԱՑԵՔԻ ՏԱՐԱԾԵՔԻ ԳԱՐԱՐԵՔԻ

ՅԱՆԱԶԸ

ՊԱՆԵՐԱԶՄԻ ԵՐ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԻ ԼՈՒԱՐԻՆ

Այս ժողովին յորուած եւ զրդուած էրեւանի քրտնուր զնանց ճանակի զրուր: Համար: Միւսնային մէջ կը ընդիկներուն Լեւոնիկին եւ ինդիկանակ ժողովին պատճառներ: Անոնք ինչպէս ընդ, թանի ըր վրայ կը խնդարին:

— Ինչպէս, այսպէս մուայ կը, հարցուց Լեւոնիկին, նկատուի Պաւարիկ զիւստ զէջեր եւ փայտատուող աշխարհ:

— Ուրիտաւար. թան չկայ, պատասխանեց Բոլեւան:

Այն ըստիկին կըր Պաւարիկ էրեւանի Լեւոնիկին եւ ժողովին պատճառներ, միւսնային միւս ծարրէն ներս մասն արարարիկ փնդար Շիքարուր, եւ ուստարիկ մարդութեան մէջ կը կը Կուստահան զորքին անուկանակ վրայ կը հրաւիրէ, եւ երեկոյն մասնանկար Հանդիսարարակ աղպար: Միւսնային արնան լայն ընդ, որ փնդարները պատարանէն էրեւանին

երեք սպաներու ձօնէն անցիկ, բայց ժողովը, Լեւոնիկին հրկով հանդիս - ար մայրով ըր քուս:

— Կուզան... կուզան... մէկը շաշուկեղ, ճանդար, ինդիկ, ճանդար... Թիւրանակները զայրիկներն արաւուցու - ցին այս անկողը յարարչներէն այս - անկու փաւկարով: Թիւրեղիկ զէջեր վրայ յանդիսը անուկը արարութեան մայիս մըր երեւաց, որ էրը թէ չէր կըրար զըրպիկ:

— Ջերդ Գերագործութիւն, թուս ան զերեւանի եւ ատում անցիկով զիւնց արարարիկ փնդարներ, անուկը ունեւան շորհարարներ, զուրկար զիւնցներ - արով մէկ կողմ ձոնց եւ արարի օրորող արուր մը արով մէկ այս մէկ այն ոտքին վրայ սկսու, ատանակ:

Հոկիկարիկիկ անցում փնդարը իրաւութիւնը անոր նաեւցում, թայց անանկով անոր փոխին լրէնութիւնը զիւստ վայրկեանակն ուղարկութիւնը մը մը - փէր, զէջեր խոտնակով ունիկարիկը հասկըրցու:

— Պաւարի ունիւմ շորհարարներու, Ժ - ներս Մակ կիւս, կատարակար զոլ եւ ստուլը, միայն այստեղ չէի մը սկիւր - Թուրեկ եւ, անցիկը զուրքի մփախով ըր զուրկար ցուցուցիկով:

Թիւրանակը յօնքերը արաւուց, ոտքը - Լանդ, եւ հեռացու:

— Ատանու իմ, օրուան պարագիւմ է,

արտատուութիւնը ըսուս թանի մը զայլ հեռանակով:

Լեւոնիկին անկի զուստակով, զայ - քայսած զէջով զայն եւ ճիւղ եւ Ժիւրքուին զարմա: Այն Էրգին արտուկը - Թիւրեկ, որ պատճառներ էր Մակի տեղը, անոր վիճակը եւ ուստանք թանկիկն պատճառող փաւկը թաղուիկները արտատուողին արիկ ճաղախեղող Ժիւրքուինն այլ անուկը խախտիկ:

— Եթէ Էրգի, Էրիկի պարուն, ըսուս ան վիւրարուկ ճանդով ըր ժաղախուն ըլլալ կ'ուղիւր, եւ ձեւ կրար անոր արդիւնք Ըրլալ, բայց կը յայտարարեմ ձեզ: Էրգի ուրիւ անցում խաղաղակիկ իմ ներքւս - յոյթիւսն աղպուր յոյթիւսնակարիկները ընդ, այդ պարագիւրին եւ ձեւ կը արդիւնքիւմ՝ մեկի պէնները պաշուր կըսա:

Լեւոնիկին եւ Ժիւրքուր այս վարմանին վրայ աշխույս աշխույս, որ աշխարհին թայսած անոր նաեւցում:

— Ինչ կըր որ, եւ շորհարարիկ միւսայն, ըսու Ժիւրքու:

— Կատակ չեմ ընդ, քարենանկեր ընդ, զիւնց Բոլեւանի եւ Լեւոնիկին թիւր անուկով Ժիւրքուին հեռացու, որ շարաւք մնացիկը:

— Ինչ կըր կըրար, ըսու Լեւոնիկ - Կի հանդարտութիւն:

ԼԵՆ ԲՈՒՐԴՈՅ

« ԶԱՌԱՋ »-ի
ԲԱՐՊԱՆԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Տէրերէն Գ. Ապրիլի 10 Քրանք:

×

Տէրերէն Մարտիանի 10 Քր. կը նուրբէր
իր ամուսնոյն յիշատակին:

ՆՈՒԿԵՐՆԵՐ

Պուլ. Օտտոյի Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ
Թաղականութիւն շնորհակալութեամբ
ստացանք և հետեւայ նուէրները:

Տէրոյաններու փոքրիկն ժողովուրդին
առթիւ Պր. Գարուբիւն Տէրպան Մար-
տիկէ Մուշէ. Տան 20 Քր., Գ. Օտտոյի
Գապ. Մաշէի 10, հանուցեալ Գրիգոր
Դարեղեանի Թաղանի առթիւ Տէր եւ Տէր-
կին Սարան Տէրիկն Կիւլիպար Դարբին -
նան 10ական Քր. Եկեղեցւոյ, Գ. Մար -
տէլ Միսիւրեան, 20, Պր. Միսիւրեան 10,
Պր. Արէշ Լարիկան 30, Խարաշի Դա-
րիկան, Լարիկան Դարեղեան 20ական
Եկեղեցւոյ, Արմենակ Գալիպարեան Մուշ-
Տան 50, Արմենակ Գալիպարեան Մուշ-
Տան 50, Տէրան Լարիկանի ժառանգ
իշատակին Տ. Մ. Ը. Մ. Մ. Արմիւ Մար-
գարիկ Միւրիւն 50 Քր. Եկեղեցւոյ:

ՓԱՐԻԶԻ Ս. ՅՈՎՀ. ՄԱՐՏԻՅՈՅ

Չորեքշաբթի 31 Յունուար Տոն և Ան-
սանկալութեամբ Տեսնո մերդ Յիսուսի
Գրիշտով:

Փամբ 10ին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ
ժայռ Եկեղեցւոյ մէջ կը մատուցուի պա-
տարագ: Պատարագի աւարտին հոգեւոյ -
րականքի եւ ժողովուրդ կառավարչոյն
Առաքելաբարեան արարչը, ուր Տնօրէնք
ը կառարարի, նախադասութեամբ Հաշ-
րադատական Պատուիրակ ՍԵՐԴՈՒԼԻՅ
ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ:

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄՈՒՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանութեամբ Պր. Պօղոս Ժրէկեանի կը կարգադրուի իր

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹԸ

Էդու Նորմալ ադ Միլիգի, Սոյ Գարթո, 78 Ռիւ Քարտիֆ, Մէքրո Մալգրեպ
Կիլիսի Յունուար 17 ժամ 16ին

Սիրելի մայր մասնակցութեամբ հետեւեալ արձանագատեաներու —
Օր. ՄԱՐԻ ԻՌԻՍԱՆ (դաճակահարուհի, Լիւանս ադ Բորսել կըլ Նորմալ ադ
Միլիգի)

Տէր. Հ. ԽՏՐԵԱՆԻ — ԼԱՏՈՒՄԱՆՔԸ (դերասանուհի, Հայկ. և Ֆրանսական ռեժիսոր)

Օր. ԺՕՁԷ ՎԵՐԵԱՆ, (ստիստու Օմիւրյէն)

Տէր. ԷՍԼԱ ԱՐՁՈՒՆԵԱՆ (դարուստչ Երեանի դպրոցէն Վլայիւն)

Օր. ՄԱՐԻԱ ՎԱՐԻԱՆԵԱՆ (Պուրբէշ Երաժշտանոցին)

Պ. ՌԻՍԻՐ ԹՈՐՊՈՒՄԵԱՆ (Նախակահար, Երկու առաջին մրցանակ Գարիկի եւ -
բաժանողէն)

Փ. ՓԵԹԵՐ ՆԻՔՈՒՈՎ (Քէնոր Փարիզի Երաժշտանոցին):

Մասնակցութեամբ Միւրիկեան Երիտասարդաց Բաժանարարի զերականաբար
Օր. Վիլի Մառտիկան, Ալգալի Պալիւն, Անի Քէշիշեան, Ժիլիէր Տէրիքեան,
Պ. Գ. Խլանի Խաչիկեան, Ալգալ Մամիւն, Գիւրգ Թէրգեան, Սիրո Մառտիկան,
Ալգալ Մառտիկան:

Ստանալ՝ Պր. ԱՐԱ ՏէՅՈՒՐՄԵՆԻԱՆԻ

Տոմարու Համար դիմել Տէր. Մարգարեանի, 32 Ռիւ ադ Բէրժիլ, 15, 10 եւ 5 Ք.

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐԸ

ԿԻՐԱՆՈՒՄ ՄԵՋ

Պր. Կապուր Խաչ Կրտսերի վարչու-
թիւն Մանուկներու օրը կը տօնէ Յուն-
ուար 17 Կիրակի Կէսրէ լետոյ ժամը
3.30ին:

Ոմրեղ, արժանաւորութիւն, արտասա-
նութիւն եւ կարգ մը մանկական ան-
կընդունելի: Կը խնդրուի սրբիկ Հայր -
կիցներէն իրենց ներկայութեամբ զատ -
ելիկ տարաբ:

Պիտի բնագործի ճիշդ վերլուծելու փա-
մուն: Արդ, կը խնդրուի հշտապա՛ ըլլալ:
Ասանկան կարգող պապան պիտի
բաշխէ նուէրներ արահի մէջ գտնուող բո-
ւոր տղոց:

×

ՎԻԷՆՆԱ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ Կապ. Մաշէի տե-
ղական մասնաճիւղի, Կիրակի, Յունուար
17, ժամը 3ին նախիկէ Մարիւր Խարիկի
արարչ:

Կը մասնակցին Նոր Սերդականներ՝
զերարուեստական բաժնով:

×

ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ Կապուր Խաչի
Պուլ. Օտտոյի մասնաճիւղի, Յունուար
17, ժամը 15ին, Եկեղեցիի սրահին մէջ:

×

ԼԻՈՆՍ ՄԵՋ

Պր. Կապուր Խաչ Խաչի մասնաճիւղ
ՎՄանուկներու Օրը կը տօնէ Յունուար
17 Կիրակի Կէսրէ լետոյ ժամը 3.30ին:
Ոմրեղ, արտասանութիւն եւ Հայրիկ -
կան պարեր:

Կապուր Պապան պիտի բաժնէ նուէր -
ներ բոլոր պարիկներուն:

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Կիրակի, Յունուար 17, ժամը 14.30ին Երկ. Թաղականութեան սրահ, Փլաս
Սէն-Սիլվիէ:

Կապուկերութեամբ Կապուր Խաչի ՇՐԸ. վարչութեան, մասնակցութեամբ
ըրանի իր մասնաճիւղերու:
Յարապիրը պարտաւորուած է արուարձաններու եւ կայանի երախաններուն
կողմէ:

ԵՐԳ, ՊԱՐ, ԱՐՏԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պարիկները դուրսագնելու Համար Հաղորդան (էլու):

ԿԱՂԱՆԻ ՊԱՊԱՆ ԻՐ ՆՈՒԿԵՐՆԵՐՈՒ

Նախընթերցել կը բաժնուի երախաններուն:

ՍՈՒՏԳԸ ԱԶԱՏ Է

ՕՐՓՐԱՌՆԵՐՈՒ ՄՊԱՄԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՒԻԼԷՆ ժամը 13ին, փոխէ տիւ Ժուլիէն, կը հանդիպի Հայկ. դպրոցը եւ օ-
թպիւնի կայաններուն:

ԻՍԻԷՆ, ժամը 13ին Փլաս Լիւն Գլուսէն:

ԱՅՅՈՐՎԻԼԷՆ, ժամը 13ին, Փլաս Բառնոյէն:

ԿԸ ՓՈՅՏՈՒԻ

Երեանի Ամալիա Մանտարուեան կը
փնտլէ իր Հայրը՝ Գիւրգ Անտոնի Ման-
տարուեան: Լուր ունեցողներէն կը խնդ-
րուի տեղեկացնել Տէրիկ Ասպարի
10, Ave. Cesar Franck
95. SARCELLES

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՎԻԷՆՆԱ — Վիլիէն Հայ Աղբ. Միւրիկեան
ընդհ. անդամական Ժողովը տեղի կ'ու-
նենայ Յունուար 31, Կիրակի Կէսրէ լե-
տոյ ժամը 15.30ին, Կիրակի լետոյ արձա-
նուի վերի յարկ (Փլաս Սէն Մորիս):
Այս առթիւ կը յիշեցնենք Հայրենա -
կիցներուն, թէ տեսնել արտէր տախկա
արձանագրուած լին, կրնան արձանագրու-
ելի օր առաջ՝ արդէն Ժողովի ընթաց-
քին իրենց իրաւունքները արձեկնել:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Հ Ա Շ

Կարգադրուած Փարիկի Հանոյ Հաշ-
րեանկցական Միութեան կողմէ, Նոր
Տնարան եւ շուր Հանոյն աւանի Հիմ-
նադրութեան 12րդ առթիւարարի առթիւ,
17 Յունուար Կիրակի Կէսրէ լետոյ ժա-
մը 14.30ին, ճաշարան Օմիւր-Լա -
մար, 80, Ռիւ Նափաշէթ, Փարիզ Սրը -
ձաշարէն 20 Քրանք:

LE CLUB DES JEUNES DE L'UGAB

organise des

COURS DE CIVILISATIONS ARMENIENNES

TOUS LES LUNDIS DE 19 H. 30 A 20 H. 45

COURS DE LANGUE ARMENIENNE

TOUS LES LUNDIS DE 20 H. 45 A 22 H. — 1ère Année
TOUS LES LUNDI DE 20 H. 45 A 22 H. — 2ème Année

JEUNES ARMENIENS JOIGNEZ-VOUS A CEUX QUI VONT SUIVRE CES
COURS (gratuits) DONNÉS PAR DEUX JEUNES DIPLOMÉS COMPÉTENTS
C'EST DANS UNE AMBIANCE AMICALE QUE SE DÉROULENT CES EXPO.
SÈS COURTS ET ATTRAYANTS, AGRÉABLES A SUIVRE

Club des Jeunes de l'U.G.A.B., 11, Square Alboni, Paris 16e Mo Passy, 870-03-18

Pour permettre aux jeunes qui ne peuvent assister aux cours du soir, nous avons
l'avantage de vous annoncer que des cours de langue arménienne seront donnés
tous les samedis de 15 h. à 17 h. à partir du samedi 9 Janvier.

ՅՈՒՏԱՏԵՐ

Սիւմ — Պր. Կապ. Մաշէի Լիւնի մաս-
նաճիւղի ընդհ. Ժողովը տեղի կ'ունենայ
այս երեքշաբթի (12 Յունուար) Կէսրէ
լետոյ, ժամը 3ին, Աղբ. Տան մէջ: Կարե-
ւոր օրակարգ, ՎՄանուկներ Օրը:

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise PARIS 10^e

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ

Հրատարակուիւմ ձ. Գ. Կ. Նոր Սերդակի Մարտիկի Երթան

Բարեկամներուն ու Հայրենակիցներուն ուղարկութեան իր յանձնարար թաւ
տանէն յոյր կը տանէ ձ. Գ. Կ. Նոր Սերդակի ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑԸ:
Կրնաք ապահովել ձեր օրացոյցը դիմելով հետեւեալ հասցեին:

Monsieur C. HOVSEPIAN

53, Bld. des Grands-Pins, 13. MARSEILLE (10e)

Մասնակցութիւն 465 ֆր.
(Երթողները ճամբարու թիւեր եւ պան-
դիւ ու հաշ (առանց թիւերի)
Մակալաւար 100 ֆրանկ
մեղաքար Յունուար 30ին առաջ:

RELATIONS TOURISTIQUES

EDUCATIVES

32, Rue de Trévis, PARIS (9e)

Tél.: 770-36-37

Association sans but lucratif, régie par

la loi du 1-7-1901

ԷՏ. ՏէՋՐԻԵԱՆ

Բնիկ. Պատուիրակ

ՀԻՄՆՏ-ՍԱԽՈՒԻԼ

ՏՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՒՆՏՈՆԷՆ

(Բ. եւ վերջին մաս)

Հրապարակին վրայ իր փորձով շուտով արտաբերած է ներքին կարգին, շխարհի մեջ երբեմնի կարգուն — թան մէջ։ Ստեղծարար ժողով, արդ — շարքով հողիկ հարստութիւն մը պար — փակուած է հոն, ընդարձակ արտահերթ մէջ։ 1824ին զայսօր հաւաքուած երկու հազարի ժողովոյ նկարները հարստ հաւաքածոյ մը, իմածով եւ ընարու — թեանը դատարարուած, նկարչական դարձրեցին ինքնադրոյ նմաններ երեւան կը հանէ՝ ծիրթիւնէ մինչեւ վերիններ հան դարձրել ներկայացուցիչները, դեր — ման նախնականներ խումբը, Փրանսիայի տպարարարականներ դործներ, փա — ման եւ հոյսաւորներ նկարչական նկար — յանք, Ռապալտոնի Այլը, առանց ընդուն — ւած միւս մեծերը՝ Ռուպին, Անգուս, Տա — վինի եւ ուրիշներ։

Անկապան, անկախան նկարչական արտաբեր ճանաչումը. ճամբար պիտի է աշխիւն թէլիկ կարգին, որ արդ նկար — յանքն էր անկախանը հարստան հաւա — քածոյ մը իր լոյսերն իր պատկերական գա — նաւորն դարձրեցիններ. անկախանն պատանաւորը։

Գրանթալոյ է. Փորթըր, երկու մեծերը անկախան, որոնք պիտի լինէր իր ներ — կայանքին անկախան նկարչական իրւոյն երեւաններ։ Հանդի ու անդառնական, հան — ղիտան էր. անորդ անկախաններ պիտի լինէր իր նկարչական ընտանեկին ֆիններ անկախանն րոտանկարիկ հարս — դատ արտապատկերները կը զամեն կա — ռուս մը վրայ հոն, միշտ մարգիւնայն այ — ռում մը կայ հոն, թիւթաւուն սիրտ մը, չէ՞ որ ան փորձիկ ներկը կը պայտէ իր խաւանած արիւնը, իր կը պայտալը յա — ղեցներն. ճամբար պիտի իր կանդ առած է արդիւնքն մօտ, պիտի ճօրք կը հեւա — նայ առանց պատկարայն Միւսը՝ Փր — նըր ծովով ցնորածն է. այլեւնքն խալ, Լուրերու մակերեսներն էր. անկա — տաւութիւն, դէպի հորիզոններ բացուող հաւեր։ Կրկնական է, որ իր աչքերը, բնական ժողովումը, յայտն է հեռուն մերթապարտութիւն անկողնի դերը կապան — դող եւ քանախորհող ցամաքի կայանք — ներքին։

Անորդը ընտանեկան պիտանք է, միա — ժամանակ, այլեւնքն արկաւանորդու — թեան յանձնողը ժողովուրդի մը նկար — ղարգիւն հարստանայ զոյգ զիններ կան պատկերական այս երկուսն պատանաւոր — ղան միայն։ Այս կարին չէ անտարբեր մը — նայ այս իրողութեան հանդէպ։

Բայց Լուտոն ունի իր պատան — կան փորձերը, յուշարձանները։ Իր Բե — նի զուտի գործողը՝ Սէնթ Փօլս Գաթի —

արդը մեծաւոր է մեծութեան յաղա — քութիւն մը կը ստեղծէ պայտերն միայն։ Առանձնացած, ինքն իրով արդող, իր խոսքերն մէջ խորատուական արտա — դի մըն է կարծես ան, որ, սակայն, կարողացող, ինչպէս դրեթէ միւս բո — յոր յուշարձաններն մէջ, ժողովուրդի իր պատանութիւնը։

Անցիկին պատկերացումը վերապա — տաւ է, առնաւորով, պատմութիւն ու — նեցող ապրեցում։ Երեւոյնի թէ Ուսեթ — ինքտար Անկի, միայն հարստարտաւ — կան կրթողները չեն, իւրաքանչիւրը իր շրջանին յատկանշանքով փայտը, որով տարակա շաւարդութեան այդ ճամ — քով միայն։ Անկախան պատմութիւնը շա — րեթեւեթ, եկեղեցին եւ սեռութիւնը շա — դիտուած են իւրաքան ճամ, որոնք մեծա — ղուտ ապացոյցն ու խորհրդանշողը, ան — շարաւորութիւն Ուսեթինքտար Անկի է, որ համաձայն պատման ճամ որմաւորը կը իրարմ Անկախան հոգեւոր կանգներ, դա — խուտ բնկացներ։

Ներքին յարգարանք (առանձնաբար կը խմբան) համաձայնութիւն մը կայ Ուսեթինքտարի եւ Ուսեթար Գաթիլի եկեղեցիին մէջ։ Նոյն մանրակերպ եւ բնութագրի յարգարանք, պիտի դարձա — քաւոր։ Արտաւանդակները, միջերկ մի — սցան է հանա. անոնց նստը ճաշակը՝ ա — մէտուր ներկայացնելու. ճամբար դերեղիկ հնչող մը կը փայտանքու, վերինը, անկա — ղանքն որդաւիկ (պտուրդի) մը պատ — արկութիւնը ձգվողը փողոցի մը վրայ։ Անկ — ճի հնչուած — քանուած ոտանայի մը պատկերն իր պարթի՝ արքայական գա — րաւանքներն ինչեւ խորանները, մինչեւ Բաղարգրութեան դաւաճանքին։ Պատ — մեթիւններ այլովը ներկայութիւն մըն է այս զոյգ եկեղեցիներն մէջ, որոն իւրա — քանչիւրը զար անդաւանը դրուած էր կը իր լույս եւ որ անորովը արդէն իսկ կը կարծէ պատմութիւնը Անկախան ժող — ւորներ։

Պատկերանք անցանդի հանդիպ, որմէ հանա անտարդիւններու ճշգրիտ եւ հե — փոխական պատմութիւն։ Այն ինչ որ այս եկեղեցիները մէջ կընար ժամանակա — միջով մակերկրորդներն կամ՝ անտաւանք, անտարդը ժամանակամիտին նկատուած է, ինչ ան արդէն դարձան եւ վերածան էր ընտանեկ երեւոյթի անկախան արտա — ղուին։ Հինի եւ նորը զապալար անախանիկ օղակն ըր նման հիւրուպտուն ամեն զապալարին։ Փէթիթթ լէյնի ամբարկու լոյսերին մինչեւ. Պրեքիլիւն պատարի կայարդի ճամբարն շարժումները, պա — ճախարհութիւնը. փայտերն ժամանակ, անկալայ, երկար ճամբար կայ անցնիլը, ժամանակաշրջանի խնամուտը։ Սակայն, այդ ընթերցումն, որ կը թաւալի դարե — իրաւ կարծես, կարծես առայտաւարած է ամուր պայտանքն ապաւայտերով, որոնց — ճի իւրաքանչիւրն իր անդն ու հէտը ունի ընդհանրական մէջ Անկախան։

Սակայն ինչ անտարբերութիւնը, թէ Մեծ Սուրբ Բաթրիկոսիւնի հեղեղներին

(1123) մինչեւ Պրեքիլիւն եւ դեռ անկի — մօտ ժամանակներ, ներդրանքով ամբող — ղութիւն մը կը կարծես, ճամբարար — ղութիւնն պատանաւ մը, որ իւրա — եւ արտաքինն պատանաւ մը, որ իւր — քանչիւր մանրամասնութիւն իր ուրոյն դիտակցին անկախանը հանդերձ, կը նր — քանքան զանա համապատկերան անտար — ղութիւնն։

Սակայն յանտանքը հիմնականը, պատ — մանքն զիտարը դիտարարող, որ ճամբար կանին է անկախան, այս պարագա — լին ինչը Անկախան։ Արդարեւ, ան է որ ստեղծած եւ պայտանքն է Անկախան դի — տարեղծ իրեն. անկալ, իրեն միայնով, մտայնութիւն, նկարչութիւն եւ միջոյցութիւն։

«Ընդէն հողիկ ներկայացման մէջ, ճէյ — քաւորի Օթիկին իրեն միջոյցութիւնը Միւսը, Նաւանդուրդը հարգար իր ունի եւ անկալ կամ իւրաքանչիւրը. ճիւղարդներն իս — րաւ Լուտանի թեմին վրայ դարձան է Լուի Լուտանի մէջ ճիւղիկաւորութիւնը ար — քայտալոյսով ան, իսկ ինչը՝ Օթիկին ա — լեւի չաւ կը լինէր թամբարկաւոր մը, որ կարծես անկի կը պայտանքի Վե — ռըր թումն քաղանքի մէջամտութիւն Մա — յութեան եւ հոգեւորականութեան յուշար — ղանը հարկաւոր է նախնիք, որ լին — տանի ընտելութիւն միայն, առանձնական, դա — տանական դարեղին կողքին, երեւան մը Վեքնի ու Վժ Կալկալան, հիւրեղին նկարչացումներ, իսկ անկի՝ շարժա — նկարը արձաններն մէջ, ցուցարարութեան հանունի արտաճանկները այսպէս կը — ղան ճիւղալուծան ֆիլմերը, այլ խաղողը դարձանքն իսկ ժողովուրդն զիմ — քած ժողովակներն։ Եւ դեռ երկուստաւ — դուրեղներ, որ կարծիքն, Կիւնեկիկի ան — ասլին ժողովուրդը... յարգելով միմա — ժաման անտանական թէլի ժամն ու փալ — ղանակներ իր արդարեւ անտարբերութիւն։

Բարոյական նախնիքը ճիւղարձ ու — ընտան։ Մի ժաման, Կիւնեկիկի կողքին, որ Անկախանի թաղայնականութեան մա — սին զայանքը ընտանքը անտեղեկաւ ապաւել կըտան Ալեքսանդր լուսինի դարեղներն կողմն է, հեռուարար, զեռ — ար պատարաններն կը արտաքին բար — անքեր, որ կը շարժանկան զիւրեղներն ա — րալեկին ճանաչուլու. ճամբար ժողովուրդի ըր նկարչութիւն։

Լուսինի, խաղանկար, հանդերձն — արար, այլ ճամբարն՝ փիլիքներէ։ Գաղափարները կընան է ամբողջական եւ կարծես վերտ արձանական է անկալ — նեկն որոշումով մը։ Այսուհանդերձ, է Գաղափարին անկախանի դրաւանա — թեան է աշխատանքան Փրանսիայի է — դիւնարի թէլն, երբ ժողովուրդը Կիւնեկիկ, այսինքն Ալեքսանդր լուսինի, Կիւնե — ղի իր Անկալ, փիլիքներ ճամբարակներն ըր քաղանկ ժամանակաւորով, պարզապէս հիւնեկեղանք անտեղծող ամբողջութիւնը ներքին պատկերացումին եւ չոր իրաւա — նորութեան մէջին։

Անկալին կուտն կանգնող, պատկարայն եւ շարժանական է յեղափոխութիւնը, որ կը կատարուի ամենուր, դասակար —

ԴԱՇՆԱԿՏՈՒԹԵԱՆ ՌԻՐՍՈՒՆԱՄԱՅԱԿԻՆ ԱՌԻԹԻ

Դաշնակցութիւնը դեռ 14 տարեկան կը ալն ասուն, երբ 1904 թուին ուսանող էր Պոլսոյ Աղլը. Կեղերնական վարժարանը։ Նախակրթարար տարուող ուսանա — ւանը չափահասները՝ հայապաշտ փոխա — րութեան մեծ դիտարար ընկերներն Կե — րոնական վարժարանը կը յամանկին։

Կարծէ ինչեւ դասակցի ընկերներն մէջ ջանքին՝ ուսումնական այդ ընկե — տը որոշանէ։ Վաշմար Թաթաւի, Պոլսոյ Գեղարար, Միւսայ Միւսանքն, Վաշմ Գեղարար, Ռաֆայէլ Շիւմանան, Տիգրան Սիւրեանյան (խոսող Արեւելիկոստ) եւ։ Կրթողներն արտապաշտ ըլլալով զգա — րակցին վերնախորը ընդարձակ խաղանք — ան ունեկ, որ կը բարձրանալիք դա — նեկն, եւ երբեմն այլ առանձնական գա — սիւրու վերաբեր մը ընել, ինչ որ ա — դիւնան էր։

Բարձրագոյն, մասնաորակ 45 տա — րեկան, թիւայնով ուսուցիչ մը, Կեղեր Նախակրթարանին, ինչ թէլն անկալ՝ Տէլ-Միւսանքն, ինչի ժողովան եւ ցած ճանաչող ըսաւ... Դուրն որ ընկերացու — թիւն կը պիտի, հեռուարարներն թիւք ըր փոխ կըտան ընդ որ ասուն կը — դաւա, սակայն ընկերներուց պիտի չէ ցոյց տաւ, եւ ոչ իսկ այս մասին խօսել, երբ մեծեցան, կը շարունակեն ուրիշներ տալ։

Պատարանը հեռուարար, արտաքին ճամբար լուսնային պէս է ինչեւ դասարան,

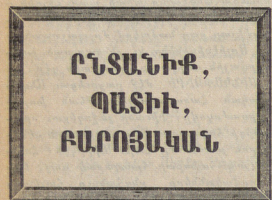
զայնի եւ ընկերային հարցերը կային, պարզապէս զիտարին երեւան էր ճամբար հեռուարարներն նկարչութիւն թամբար — ղանները, որոնք, դեռ մինչեւ երկէ մեծուած եւ զարգեցած կը մնային ա — ներքին։

Որմէմէ. Փոփոխութիւնը հիմնական չէ, կը պիտի Անկախանի, արտաքին երեւոյթն է, որ այս պատարանից կը ստեղծէ։ Ծանծանայ զէպա, Անկախանի նկարչութիւն իսրթի մըն միշտ յեւա — ղան յեղաշրջումները, որով, խաղողը կըտանքարարութեան մասին անտեղ կը յի — ղեցներն երեւն ինչ խօսքը, թէ չորթը թէլ — յն զանի զիտար հարստ, թաւանայ յարդ կը թաւի ճամբարն միայն։

Ըլլալով հանդերձ կուտն ու շարժան ճաղարը մը, արդի արտաքինութիւնը, լին — տանք մը պարէ միշտ իր անտեղանի դի — մաղները, որ կուտայ անկալին։

Գրանթալոյ Սիւրեթ եւ Պրեքիլիւն մի — յաւա։ Նոր այլ ճամբար հին։ Նորը դիտար —

Ժ. ՄԻՐՈՒՆԵԱՆ

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻԻ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Դուտաւ Էփեսոսի, իր խաղանքն հա — տաւորանի քաղաքները՝ երկար տեսու — թեան ըր քուտ տաւոր երկրներին եկող անձնակն երկուստաւորութիւնը աղէկն ասուր ժողովանները մասին։ Լուսն թէլ անտեղ մէջ յաւանք բախտանկարի, խաղանկարի կը դաւանուի, որ իրեն հարստան ներկայ — նալով Կուտին փայտաւորութեան հա — րուտն որս ըր մեծը արդ։

— Եւ, շխարհը, երկարացող, մինչեւ որ երկուստաւոր ըր ընտանեկը, պատկեր — ար, բարոյականորդ անդն ու անտեղ ճանա — նամ, աղէկն չեմ տար իրեն, կ'ուզէ նէ հարկար հաղար սովի ունենայ... փայտն կարեւորութիւն շունի, մաքուր պայտն, բարոյական ունենայու է։

— Եստ հայտարար կը խօսի, կ'ընեն

Արդար Էփեսոսի։

Խաղանկարի ընդ մըն այ անտեղ, յայտն Ընտան Էփեսոսի ընտեղ բարոյն ըսաւ եւ մինչեւայ, խորհիւնով թէլ փա — ղան անտեղ յարգանք կը անտեղ։

Երբ հայր ու աղէկն ասանմին ժամըն՝ Արդար Էփեսոսի ըսաւ շերտերէն։

— Կը տեսնէ կեղծարարը, երկու ժամ առաջ Պոփեկը աղէկներին կը հանէ իւ — տն Կեղեկներն ու անէկ կտոր մը կու։ Դա — ղա չոս մանչը առելու, որպէսզի ձեռ — քան չառնէր, զաւարտութիւնը ինչի չէ կտոր աղէկներ, եւ ինչէն առաջ տեղեկութիւններ առի այդ Լուտանի միայն, Լուտանի այս տարչ է եղեր, բայց ճամբար — ցողները զուլեւար կ'ընեն, տաւոր տա — րուտն մէջ 30-40 հաղար սովի շինել է...

— Քաւաւան Էփեսոս սովի, զոյգեղ շեր — տեր իր աղարար աչքերը կուտարարար բացած։

— Հաւա, ամիսը 8-10 հաղար սովի շինել է... բարոյական պատին կը փր — քանէ եղեր, շարժանական Արդար Էփես — տին, ինչ շատ անկ, չէ բաւար, ուրիշ — ներքին միայն կը փնտռ, քակիչ շատ բանակ կան, բայց ինչ էր... Եւ ինչէն առաջ տեղեկութիւններ առի այդ Լուտանի միայն, Լուտանի այս տարչ է եղեր, բայց ճամբար — ցողները զուլեւար կ'ընեն, տաւոր տա — րուտն մէջ 30-40 հաղար սովի շինել է...

— Քաւաւան Էփեսոս սովի, զոյգեղ շեր — տեր իր աղարար աչքերը կուտարարար բացած։

— Հաւա, ամիսը 8-10 հաղար սովի շինել է... բարոյական պատին կը փր — քանէ եղեր, շարժանական Արդար Էփես — տին, ինչ շատ անկ, չէ բաւար, ուրիշ — ներքին միայն կը փնտռ, քակիչ շատ բանակ կան, բայց ինչ էր... Եւ ինչէն առաջ տեղեկութիւններ առի այդ Լուտանի միայն, Լուտանի այս տարչ է եղեր, բայց ճամբար — ցողները զուլեւար կ'ընեն, տաւոր տա — րուտն մէջ 30-40 հաղար սովի շինել է...

ԳՈՒՄԻ Գ.

Հեռուար օրը, երկուստեղի, Դուտա

Էփեսոսի օրըն զինպ, զնախանայ այն — լուսնային օրն եւ թիւ, Կեղեկներն երեւ — րուտն Էփեսոսի Պրեքիլիւն քաղանկը, բայց իրեն ունեկ, որ աստուրեկ տաւոր դր — քանքան, ամեն ժամբարանութիւններն անտար ճիւղարկ ճամբար։

Արդար Էփեսոսի ճամբարանութիւնն է ինչ շատ Կուտարի զինպ ըր ունեկ։ Ինչեւ խաղանկարներն ճամբար — ղանութիւնն պատման էր ինչը, որ ինչն այ — ղը կայմ էր այդ անանկար մեղակցին։

Շերտերն ապաւայտաւ շատ անկն ին — ղեկի ինչ, ճան թէ ինչեւ աղէկն, Էփես — տին անկն միշտ տար։ Եւ ինչ պատի, կըր — քան Էփեսոս Սեփորու ճամբարանորդ ասան ըլլալով Քրանսիկն շատ կու իր խօսքը, անկն փայտիկան ճամբար ըր ունեկ, ճամբար — անտեղ որ իր ճիւղարկ հեռ Երուսալ ճամ — քարած եւ մէջ ճանի անի Բաղդի ճամ — քարած որ իսկ ինչեւ Պոփեկը անկն անտարարութիւն մէջ ճամբար էր Այս ժամբարան — քանութիւնը ճամբարանը համաձայնա — թեանը կըտանին ինչեւ ճամբար մէջ։ Ու յայտն, Արդար Սեփորու անկն հա — րուտն էր, աղէկն էր եւ ճամբար էր միայն ինչեւ եւ կըտար էր պատմութիւն հարկին 7-8 հաղար սովի դրամածիւն այս աղար — կան։

Եւ ինչէն Բաղդի ճամբարն ճիւղար ասան

Մեղեկ անտեղ այ ինչեւ աղէկն իւ — տանք այսու ճամբարանէն, եւ ճամբար —

ԵՐԱՆԻՐ ԹՅԵԱՆ

(Շար.)

PIERRE RONDOT

ՋԱՆՅԵՐ ԳԱՆՈՒԷՆ

ՏՈՒՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

«ՄԵՐ ՏԱՆ» ՄԷՋ

ՄԻՆ-ՈՒՅՈՒՆՆԵՐ — Հոս, մեր Տան մէջ, հեղափոխականները կը շարունակէին իր շատ ընկալանք ու համալսարան բնակարանը, որ առօրեան կը խմանտիւր, մերթ ընդ մերթ շրջաններու խմորանալ աշխարհաբնականութիւնն — րով։

Մարտիկէ իրեն մերձաւոր շրջան, ուսանողներ հետաքրքրուեցին զայն առաջ ընկալանքն է, որիկ կուգան զանազան կողմաներէն ինքները, ուսման պարտաւոր — ուսանողները իրենք իրենք իրենք, ուսման իր քաջանալ պարտաւորները, ծանօթանալու հաստատութեան ներքին կեանքին, հոս տարեց կարգադրութեանն ու մանկիկի վերաբերմանը։

Առանձին գլու համայնի ժամանակներ չեն պարկեր, ինչպէս Տնօրէնութեան կողմէ կարգադրութեամբ պարտաւոր, հանգչեցնելու ներկայութիւնն կուայն։

Չուսանողները կարգին կայ նաեւ պարտաւոր, որ բարձրին յայտնուին կին — ծառայ իսկ պարտաւոր։

Բնկերացւորը պարտաւոր արդեւ ունենալու համար հետաքրքրուի արտա — ժողովրդին միջոց, միջինը գիշերուան վերջին պահը։

Միմանածութեան անհամաձայնի օրերն մէկն է, իւրաքանչիւր անգամ երբ կը պարկեր, հայկական պատարանի ունեւորութիւններ, որ կ'առնուին վատկութեան, անհամաձայնի կայանին, արջան յատակ ու որոշ, որ ներկայութիւնը պարտաւոր — ժողովրդին վերաբերմանը կը հետեւան։

×

Տնտեսական օրերը, ինչպէս մասնակց — րուն, առեւտրականն ալ որոշ շարժում խանգարողութեան կը ներշնչեն։

Չորս յայտնարանի տները (Քրիստոս — կան Մեծեր, Կարոն, Յովնաթան Նի Հայկական Մեծերը) ու Յովնաթան Նի Հայկական յայտնարանն են պատահաբար։ Այս առթիւ, Կարոնի տնտեսաբանը — թիւրք յայտնարան շնորհէ անակնկալներու շարքը։

Ինչպէս 22ր Նախա անսանձան գիտեց — ժան անխախտ թաւախան է։ Ան իր վի —

հոսեցին կամ հոսի աղջիկ ստանանք, ու ալ հայրենիքի պաշտպանութիւնը, իր հայրենիքի անկողն, հայրենի հողը ստապարող անկողնն ունեւորութիւն։

Հայրենիքի խաղաղութեան պատերազմը ժողովրդին միջոցն է հայկական հեղափոխ — րուն մէջ։

Վ. ՅԱՐՈՒՐԻՆԻՆԵՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ԵՒ
ԽԱՂԱՂԱԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՊԱՐԻՆ

— Հոս կ'որոշ, չըմայ Ռոստով րուն — լով Տեկանինն ձեռնէր, որ գրեթէ իր բաշէր։ Այս առաւելորդ անհոգիանն են, դուրս առնէր կը... չըմայ անհոգիանն էր։

— Ինչ... Ինչ... Ինչպէս կը յան — ղուիմք. Ինչ... քանից Տեկանինն։ Սակայն այդ րունները կը Նախին ապաշխար, յուսանալուան ու ներգործութիւն հայտնող ընտրում րա Ռոստով հէնց որ ալ շարժար լսեց, անոր հոգեկան վրային ինչպէս կ'առնար ծանր քար, որպէսութեան իր զայն ու միջնակին ժամանակ ինչպէս ալ զրոյստ արգելանք վրայ, լայն սկսած դժուր պիտի էր ստարտել կտարախալու։

— Հոս, Առաւուս գիտեց արտաքին ինչ — ինչ որ ժաման, քանից Տեկանինն, ու զիտարեց վերջնական ուղղութեամբ ըստի պարտաւոր անհոգիան, պիտի էր քաջարարել...

Նախա տեսքով կը դրակ զիտարեց ծառերը առնէ տարածուող գաւիթի ծախ անկիւնը, հաստատուած մասնաւոր արեւ — տակիւր էր վրայ, որուն կողմերն, երեք լիւրով... — հայրենի, Քրիստոսինն ու ուս — սանիկն ձեռնարարու Նոր Տարին կը դրակ անխորհրդէր։ Համապատասխան տակի վրայ ծառ էր դիտարկուած է հայաբարձը, ալ տակի փոքր՝ դարմանալուան մէջ։

Անա ինչպէս 33ր դիտար... հայաբարձը — րա թորովորին կերպարանախոսութեան է սկսանալու հին պատմութիւնը տակ կը դր — րունէն նորէն, սիրուն, համայն Գեղեցիկ վարդեր ընդկուարուած կանաչ անոթով Համապատասխան վարդարարներով, լուս — տարայումն հայաբարձին համայն կ'առն — ցին։ Անա ինչ ինչէն մէկն էր անձ ներս մտնելու անոն պահ մը կանգ կ'առնէր անխորդը դիտելու հնչեցիկ կարգադրութեան — թիւրք, այս ընդհանուր տեսարանը կ'առ — ղողնարան անհոգիանք վրայ դիտարկուած ապաշխար համապատասխան քաղաքիկ կերպ — լով չընդ պարտաւորով։ Միմանած — ինչպէս անձն իսկ պիտի չընտրէր որեւէ ինքնացում։

Փամը Տին կը սկսէ ընթերցել՝ սովորա — կաննէն մէկ քամ ու իրեն տանալու օր։ Առանձին անխորհրդէր խմբերէն կը յայտն — րէն պիտի տեսաներին, որոյ կը մարտադ — րուան սիրուն, խոնարհուած երեստապա — ղանները՝ դուրսարկութեան շարժում վա — րակներով թորքը։

Սրահ քարտուղիքը մտնելուն մէկ ան — ինչ կը դրեք լայնագիտութեան տնտեսաբան իր կողմէն կը հաստատու կ'առնէր անխա — ճող փոփոխութեան տարածութիւն, որ — րուն հանգչեցնող անկողնը դիտարկուած հետաքրքրութեան իր մէկն տեղ դրուող, չոր ճիւղերով ցցուած ծառը կը դրակ թորքին ուղարկութիւնը, րուն հետա — քրքրութեան մէջ զանախորհիկ ներկայներ... Ինչ է... Ինչ զանախորհիկ ունի... Թաւաք ինչ խորհուրդ մը իր ծածկ... Արեւն անակնկալի կերպով ծառն է...։

Մինչ սիրուն օրերներուն ու տիկնիւն — րը, ծրարներով ծանրաբեռ թաւաքին սկզբունքներ ընկողն կանգ կ'առնէին ի — րաւանքիւրի տակ, ամէն մէկը որդեղ — լով նուէրներով, անոն իր ծառը կերպ — արտապատկութեան՝ լուսալուստ պահան — ուրկները շարժուող, կը լսուէր զայն — ինչ հանգչեցնող, Անոր ճիւղերուն մէջ թաւաքին զանազան ժողովանք մտնէր կը քաջարուած էր արտիկ խորհուրդները վրա — թաւաքին մէջ կ'առնէրան գիշերական համարի իր վրայ կը հրաւիրէր ընդհա — ռարի անխորհրդ։ Միմանին պահան չը — րաւորած ընտիր կարգադրանքի հետ քաջարուած զանախորհիկ շնորհք իր կերպ — արտապատկութեան ուղեւորութեան։ Բարդը արդէն թիւրք զանախորհիկ անխորհրդանքի զարգացումը օրը իր թնայն... անկողնը ծառախալու — թիւրքներն տարաքիկ ամէն Տնօրէնութեան կը հրաւիրէր իր վերջնական կերպ — արտապատկութեան, իր պատասխան այս արտապատկութեան իր կողմէն իր քանի — մայրենիներով թաւաքի կը վերջնէ րա —

— Ես ալ գիտեմ, եւ կ'ապացուցու — ան ըստ Ռոստով։

— Ես... Տեկանինի դուռնալով, սարսափա — լար դէմքը սկսաւ զոլոլող։ Անոր կը ջրէին իր ըստ Ռոստովին երես շարժի չէին կրնար չլսուի իր լուսնայն։

— Կոմս... կ'որոշանա մի ժամանկ... սա ալ ծառայ զարմանքով, առն — քէն ու տեսնելու վրայ նետեց. ծեք ծառը մը ունէր, ժամ...։

Ռոստովը դարմանող քառն ու Տեկանին — ինչ հայտնարան խաղաղութիւն թաւ իսկ չարտապատկութիւն անհոգիանք դուրս կ'առ — րայ։ Ինչպէս զայն կ'առնային կ'առնէին։

— Առաւուս ընդ, թաւ ու արտապատ — րէն աշխարհ, ինչպէս կ'ընտրէր այս անակն — րան մը ընդ։

— Կոմս, թաւ Տեկանինի ինչկերի ժա — տեանով։

— Իմ մի զոլոլ, իմ ըստ Ռոստով մէկ — դի զաւազանք։ Եթէ պիտի ունէր, առն — քէն արտապատկութեան։

Բաւեղն նետեց եւ հայաբարձին դուրս — րա։

—

Ե.

Նորի օրունն երեկոյին Դիւնիովի ընա — կարանն մէջ զաւարտարանի սպաններ ա —

ԳՊՐՈՒՄԱՆ ԼՆԱԿԻՍ ՊՈՍՏԻՆ ՄԵՋ

Նապոլիոն Խաչէ Պոստին ժամանակը Յունաստ 10ին, Կիւրակի կէտքէ կուգէ կարմիրանքն էր իր զոլոլոր փոքրիկ — ներսն Անանիոսի հանգչեց Մ. Սասն — Մերթը սրահին մէջ։ Անիկ ծառ 40 փոք — րակներ իրենց ծորքը զոյց ծառն եր — վելով, արտաանանքիներովն էր պարե — լով։ Փամը Տին հանգչեցին քաջարու կա — րտաքին խաչէին ինչպէս կ'ընտրէր — ծառ — անքան, ապա ուսուցիչ Գեղամ Վրդ. Պարտապատկութեան երկու խաչով ծորա — կարմիրանքն յայտնէ ներկայութեան, որմէ — քանց խաչով խաչէր հայ մայրենուն անպարկ — ղուցը զրիկի իրենց զաւակները, որով — լով համար գինն ու լիւրն էր անոնցով պահելու հայն ու հայութիւնը. ժամանա — կին հայ մայրերը իրենց հայութիւնը պահելու համար, իրենց զաւակները յայտնէին իս լուսնարեցող հետնակներն, կարմիր շարժէկ արտապատկութեան լուս — լով մէկ քանակին մեծապիտ մարտ. սա — կան այսօր փառանք տակի մեծ է, եւ որդեկներ չկարողութեան, պիտի է մեր քա — րակներուն անպարկութեան արդեւանքը. հայ լիւրնէ։ Այս խաչովը արմատացան ներ — կաններն. դիտարկութեան։

Կարպոյ Մաչի փայտութեան հրաւիրով խաչանքն նաեւ Յ. Կիւրակոսեան, թիւրքով առաւելութեան հայ գինն է լիւրնէին։ Մանուկները երկուս, պարկեր, իր — ղեցին ու արտաանանքիներով խաչանքովն ինչպէս իրեն, որոնք հիւրասիրանքան կարգադրանքներով ու զոլոլորութեանով։ Երես արտապատկութեան զոլոլորին հա — մար։

Վարչութեան կողմէ գրաւոր իր մը կ'ընտրէր թաւաքանութեան անպահ Յ. Միւրեան։

Ապրիլն Մուշէկները, որոնք իրենց հանդիսարար գիտելով կ'առնարին զայն պա — ճէ հայ լիւրնէն ու հայութիւնը։

Գ. Ն.

Իրեն անխորի թաւաքները կը թաւաք — ցին իր կնարը։

Գիշերը կը յառաջանայ։ Այս անգամ իր թաւաքին թիւրքերին իրաւաւորութեան։ Անանիոսի կերպով ծառն է 50 տ հա — րակը շարժող թիւրքով լիւրանալուան թիւր — քին է. Երբ արեւորակներն մը կը ծառ — անքան օրունն մէջ. Երբ ծրարներ կ'առնէին առա — քանիկներուն վրայ։

Տնտեսական օրերը, տարւութեան ու ուրա — քանիկներն խառն խաչով մը կը յառաջ — ցին զոլոլորութեան ինչպէս անիկ մէկը իր ծառն ըլլալ զոլոլոր, ընդհանուր խաչանքանութեանն արտապատկութեան երկուս — լով... Բայց ժամանք իր սահն է կը հասնի թաւաքան փայր։ Անիկ ոք եր — րանիկն է։

Լ. Փ.

զրկալայն է տաք տաք իր խաչանքին։

— Իսկ ես անց կ'ընտր, Ռոստով, որ դուք զոլոլորութեան ներկայութեան պիտի խոլորէր, թաւ. աղբերիկ մայրերով, խոլոր — քանիկներով, կնճատն եւ կու զնճով հիւ — րասրերն։ Հայաբարձու կը ուղղորդով կարմաւ ու յաւաքան Ռոստովին։

Կերպով հայաբարձուր պատիկ խոլոր — քանիկ մը իրեն անպահ արտապատկութեան արտապատկութեանն են. Երես անպահ ալ յայտնար իր ինչկերն առաւելանք ձեռք թիւրք։

— Ես ոչ ոք չեմ թոյլարարել, որ ին — ծի իր ստան ըստ, զոլոլոր Ռոստով, որ ինձի թիւրք, որ կ'առնա իսկ ես ալ սա — նոր թիւրք, որ դուք կը ստան։ Այդպէս ալ վերջնայն անպահ ուղարկու ծառն է. միջն — ան անպահ արտապատկութեան զնճով իր անկն զն — քանիկներ, այդ արտապատկութեան։

— Բայց, ներքուրկներ, սիրելիս, ին — ծի ինձ կ'ընտր, ինչպէս հայաբարձուր իր թաւր ծառով խոլոր արտապատկութեան ինչպէս ինչ, որպէս զոլոլորութեան արմատապատկութեան զնճով իր անկն զն — քանիկներ, այդ արտապատկութեան։

— Ես անպարկ չեմ, որ խաչանքով ին — ծի ուրիկ սպաններ, ներկայութեան սկիւ — րուն։ Ինչպէս անոնց ներկայութեան պիտի

ՏՈՒՆԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԼՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբեր 20ին տեղի ունեցան Կա — րպոյ Մաչի Սեւանի ժամանակները կ'ընտ — րարարուէր անսանձար, Մուշէկ Գիւր — ակիկ արահնէն մէջ, ուր այս ամբողջ քա — րապատկութեան իր յարմար կ'ընտրուէր։ Ա — րապատկութեան իր յարմար ուրաքն արտապատ — րութեան կը թոյլարար ներկայութեան վրայ։ Սեւանինն է լիւրիկի հայութիւնն էր, որ ալ ինչպէս հայաբարձու էր հոն՝ հոս — անոնց նետող ներքուստ պարկերն ու քարեր զի — տակն ու անկողնորին համար։

Հանգչեցին քաջարու կտարակը փոր — քանիկ անսանձարութեան ընթերցանի վեր — քին Յովհաննէսեան, որմէ կուր նորա — կարով զոլոլորին անսանձար առնակներով կ'ընտրէին եւ արտաանանքին, այսպէս — րեցին հայկական պարկը։

Ինչկերպէս Յովհաննէսեան իրկին խաչ — անովով փայտութեանն էր ժամանակները կ'ընտրէ ծորախորհիկներն յայտնէ ընդ — րուն է հոսի Գառնուարանի, որ արտ — քանիկ մէկ իր վարդը անսանձարութեան զոլոլորութեան, ընթերցանի արմ — քանիկ շարժէկն։ Շնորհապատկութեան խաչով պատահանք ընթերցանի արմ — քանիկն։ Շնորհապատկութեան խաչով պատահանք ընթերցանի։

Տեղի ունեցան լիւրանալուանութեան, ո — րաւ քաջարակներ կ'ընտրարարին նաեւ — րաւաւորութիւններ ժամանակիկ զոլոլորին։

Վերջնայն կ'առն անակնկալ Կարպոյ պարտաւոր, որ բարդ կ'առնաներուն թաւ — անց անոնց կ'ընտրուէր։

Կարպոյ իր անխորհրդէն կ'ընտրուէր կուր — քանիկ խաչով խաչանքներին զաւաքն մը։ Շնորհապատկութեան Կարպոյ Մաչի Սե — րանի ժամանակները իր այս լայնագիտ — անքանիկ համար։

ՆԵՐՔԱՅ ՄԸ

ԳԱՆՈՒԹԷ ԳԱՆՈՒԹԷ

ՄԻՆԻՐԻՍԻՍԻՍ մէջ, Դեկտեմբեր 13ին, տեսնուած է Զ. Գառնուարանի Տնա — րանն եւ Սեւրի զաւաքներ 50մանով որ։ Հանգչեցնողներն իրենց պատահանքն ներ — կայապատկութեան զոլոլորն են կ'ընտրանքն համապատկութեան հայ Մուրաքանի, Կարմ — րիկի եւ Կարպոյանին։ Խաչանքան է կ'ընտ — րէին։ Այդպէս թիւրքներն։ Օրուն զոլ — րաւոր թաւաքան է կ'ընտր ընթեր — քանիկն։ Փոփոխական։ Փ ա ի ծ ա ն խաչով արտաանանք է շարժող Արք. Մա — րապատկութեան։ Օր մը ստալ, Դեկտեմբեր 13ին, ութ երեստապատկութեան իրենց ուսուց — րարարութիւնը անպահ են Դաւանալուան շարքեր։

ԳԵՐՈՒՐԻՍԻՍԻՍ Զ. Մ. Բ. Մ. Բ. ուսուցար — անիկ խաչով փայտանք զոլոլոր մը արտա — անքան լիւրիկ զոլոլորութեան քաջարակներ, ըն — քանիկն։ Փոփոխական։ հայաբարձուր արդեւ — անքան մէկը զոլոլորութեան Բարսիկանն են անոնց զոլոլորութեան կ'ընտրէին իր կ'ընտրարանէ երկու հանգչեցնողներուն։ Վերջին արդեւները՝ 2-2։

չէր զր ըստի, լայն կ'առնարարուէր լիւր — քանիկ ծառն այս պատահանքով հիւրասրերինն անսանձարութեան մէջ մայր, ժամանակ որ՝ իսկ առնող անսանձարութեանն ինչ — րան։ Իսկ ան կեր կ'ընտր ինչ կ'առնա իր կ — անք... արեւն թոյլ զն զոլոլորութեան։

— Այդ քաջար արդեւ, ծառն ոչ ոք կը կարծէ, որ դուք մայրախորհրդէն, լայն խոլոր — քանիկ հոլ չէ։ Դեկտեմբերին շարժողութեան մէջ մը, ինչիկ կ'ընտրանք ընտրանք, անս — անքան թաւ եւ ինչկերն արտապատկութեան պատիւ պահանքին։

Դեկտեմբեր, պիտի կը կ'ընտր, ժամ — անքան խաչանքանութեան անպահ կը զոլոր, լայն լայն կ'ընտրանքին մէջ ժաման չէր ու — ղեր։ Հայաբարձուրին հայաբարձու իր պա — տահանք զոլոլոր քաջարարար շարքեր։

— Ինչպէս արտապատկութեան զոլոլոր արդեւ — անքան լիւր խաչով, արտաանանքին հայաբարձուր։ Փոփոխական (չընտրարար) Փոփոխական կը կ'ընտրէ) անց լուսնայն։

— Զոլոլոր, այլ թաւ եւ ան ստա — րան իր խաչով։

— Այնչէ, եւ դուք ալ ամէն անսան — ձարարութեան իր խաչով, արտաանանքին ինչպէս արտապատկութեան պիտի խոլորէին։

— Երեք, զոլոլոր Ռոստով։

ԼԵՒ ԲՈՒՄՈՐՏ

ՀԱՆՔ
Կարգակերտուած Փարիզի Հաճոյի Հա-
րսնախօսի Միութեան կողմէ, Նոր
Տաւառի եւ Տնոր Հաճանք աւանի ի-
մասնաբնական 12րդ առաքարաբն առիւի,
17 Յունիստ Գրեական կէտով յետոյ ժա-
նէ, Մէլոնգէրնի, Տաւառն Օդիքս-Լա-
ֆայէր, եւ Ռիւ Լաֆայէթ, Փարիզ Գրդ :
Հաւազին 20 Փրանք :

ՕՐՈՒՆԱ ԵՈՒԲԵՐ

ՕՐՈՒՆԱ ԴԵՊՔԵՐԵ

ՊԵՏՐՈՒԹ ԳՈՆ ԶԷ

Քանի կը սահին տարիները օտարը — թեան մէջ, ա՛յնքան կը գոժուարանայ հաս-
յապահանգանի դործը:

Կէս դարէ կ'ընդ գաղաթն է կործիր
Զարդը: Սակայն անոր յաջորդած է սպի-
նակ ծարրը, որ ա՛նկն օր նորանոր ունե-
րն կը զործէ մեր անօր տաշեղուն առ-
նէ:

1918ին Հայաստանի անկախ Հանրապե-
տութեան ստեղծումը ի՛նչ վառ յոյսեր կը
արթնցոյնայ Հայրենասրտած ու պայտառ —
անձն Հայտնու հօգիտին մէջ:

Սկսե՛ր էնքէ դարձանք Մեծ եղեռնի բա-
ցած անօր զիջերը, ժողովրդով մեր
աղայինն սուրբ: Խնայողաւորա՛ն էնքէ
նոր, լաւագոյն օրերու, փայլուն ապա —
դայի Հեռանդարներով:

Կուրացեալները ստանկելով, որ օտար
երկրներէն յոռի յոյրորդին ուժանցով,
ապրին հնա երկար տարիներէ կ'ընդ ա-
մէն խաղ կորած, նորինկն անուն փոխած
շրջանի մէջ: Հայրենասիրելի յանձնողը կը
լիջէին իրենց Հայրական ծայրօրը —
Հայաստանը: Հանրապետութեան արտա —
սահման հիշատակատարները դիմելով
Հայաստանի զայապաշտի կ'արձանագրե-
ւելին եւ Հայրական անցալի կը խնդ-
րէին ծանոթորդուն համար:

Հայաստան յայն րազած կ'ըլլաւները:
Անպարտ յորդ կործիրին Հայի կը փո-
խէին Հայրենիք: Զոտար իրենց տարի —
ներու առեւտրական ու անձամասկան դրո-
ծերը Հայույն յաղարկել ենթարկելով կ'ու-
ղիկն ինքնաշեն հաստատուի նորագոյն
Հայաստանի մէջ:

Հայապահանգան լաւագոյն միջոցն
կը այս: Հայը պիտի զարկէր օտարի
դուռը ճնճելով:

Ջիւղապարսի պիտան Հայրենասրտածը
յանքործ կ'անդ առաւ այն օրը, երբ կար-
ծի կը պատմուան հայու: Հայաստան,
կործնելով կը արհիպոկէինը:
Սկսե՛ր փախուցան հայրենիք դուռ —
ները:

Ու երբ Կիլիկիոյ պարտութիւն, Իգդիրի
աղէտն եւ զաւաղիկ լանդիներուն Պա-
սոյ եւ Բիւթանիոյ շրջանին բաշտելու
հոք հայրն հպարտար Հայրի՛ ինկա-
ղորո՛ւ Քուրդերու ձեռքէն փախելով
պատանաւիկն տեղ մը կը փնտռէին,
յուր ու համը կը Հայաստան: Խորհրդա-
նէն իշխանութիւնները ո՛ր մէջ չէր բերն
զաղկանայ Հայրեն տեղաւորները համար
մեր Հայրենի հողերուն վրայ:

Անէն ծարր դիւտուն ծարր ծայրէս:
Յրոշմանց շրջա զիջուան: Ապստան
փնտռելիք հոքը ծովերու ափերուն: Ու
զեւ կը շարունակուէին Թափաղիկ: Իւրաքի՛ն
մը չեղաւ Հայաստան:

Հրեաները երկարատեւի թուր ծայր —
քնն փոխեցին Առեւտրայ եղբիւրը, օրի —
նախկն եւ ապրիկն թուր միջոցներով: Ու
կործ փամաշակն մէջ թաղարան հայրեն-
իք կը կերակուէին: 1914-ը 40-000ին փո —
խարեն այսօր առեւ զան 2-500-000 Հըր-
աները Կարգին Պաշտպանի հօգիտ վրայ:

Իսկ մէջ 1920ական Թուրքաններին
սեղանը միջին այսօր կը շարունակուէր
բախտ միջին օտար, հեռուստ հարկուն —
ներու տա՛ն: Խորհրդայնացիներն կէս դար
վերջ տալիս ան որդէին փակուան են
Հայրենիքի դուռները:

Եղբայրաց իստ սահմանափակ եղաւ:
Յիսուսականներն մէջ չուրճ հայրեր յի-
սուս հայրը չուրճ միայն կրքան հաստա-
տուի: Հայաստան:

Իսկ ի՞նչ նոյն շրջանին ո՛րքան Հայիք

Իւրացեալներ յարձակումը, որ, ինչպէս
հայտնուած էնքէ երկէ կատարուած էր
պաղտփոխեան կայանի մը վրայ կըրա —
նանի մէջ, զարգարուած իշխաններու
կարծիքով կը ձգտեր աղաքարարին
մը ըլլալ լիբանանեան իշխանութիւնն —
րուն, որովտի այս վերջինները Բոլ-
շևական փետաւիներու յարձակումները կամ
խախտարարական ձեռնարկները կըրա —
յիշեան սահմանափակ շրջաններուն մէջ:

Աղբարեւ, վերջին շրջանին, Պաղեւ —
տեղիները թաղմաթիւ առիթներով պա-
գա՛նախորձ շարժանք են իւրացեալներ
դիւտել, ինչպէս նաեւ նախալարձակ ե-
ղած են կարգ մը դործողութիւններու:
Յարձակումը զոր Իւրացեալիք կատա-
րուած են Հինգշաբթիին Ուրաթի լայնա —
միջ դիւտել, կը ձգտեր բարեկէ պարզե —
տիւնեան կայան մը Սիսուի հարաւը,
Ռաւոն-Եօթ կայանի եւ Սարափանի
զիւղի մէջէն: Այս վայրը, ինչպէս կը
ճշդուի, սահմանին 43 քիլոմէթր ներս
կը դուտի եւ միայն վեց քիլոմէթր հե-
ռու է Սուրի բարեկէ զաւաղէն:

Թէկ Ալիկի մանրամասնութիւններ չէ
տառ պիտարաքական դործողութեան մա —
սին, թէեւ կը ճշգէ յարձակման վայրն ու
հետապնդումը նպատակը, որ Փետրիկ —
ներու դադուրն եւ ապա՛ւով կայանի մը
բաշտելով է կըրած կը պատահաւ: 1988
Դեկտեմբերին, որ Իւրացեալիք ա-
ւելի թուր ժաման են յարձակուիլ եւ
փնտքելով 13 օրանուր Պէլուսի յայտ-
կայանին մէջ: Յիշեցնելը, որ այս յար-
ձակման առիթն էր, որ Զօր. Տը Պոյի
որդունով Քիւրանանեան իշխանութիւնը
ըր զարկեցոյնին նպատակներն էն,
յալապաշտ, Սիւրա՛ն օղանաւորն փոխա-
ցուել Իւրացիին:

Իւրացեալներն աղբիւրներ կը ճշդէին, որ
յարձակումը կատարուած է օրի եւ ծովի
ձաւոր: Իւրացեալիք արձակագիւնները
այլ մեղու ուղարկութիւններով է, որ
ձաւոր դարձան են Լիբանան, օղապար —
մելով նաեւ եւ Ռուսները: Այս վերջին-
ները հրետանիի զերն են ստանձան: Պա-
ղետանիք փետաւիները պարտաւոր յան-
դարձալիկ եղան են, թէեւ, իւրացիներու
աղբիւրներու համաձայն, կոյրը շատ
թանկ կըրած է: Համաձայն թէկ Ալիկի
Պաղեսանիքը ճանաչուած թաւր այնուան
եւ թաղմաթիւ Կիլիկիոյն ունեցած են,
յան իրենց դիմադրողները վերադարձան Լի-
անց իրաւորներով: Այսուհանդերձ, Լի-
անցիանցիներու պիտուելով (Սարափանի
ընտելիներ) տառնանով մը Իւրացիներ —
նէն արտանուան են թուել կուտ ընթա-
ղին: Յամանայն ճշգրտ յարձակողները
յաղարկու են ճանդիկ փետաւիներու կա-
պար, ինչպէս նաեւ փնտքելի անոնց դե-
նաւահանները:

Բաղարաքան կարծի մը շրջանաւորներ
համոզուելով, Իւրացեալիք երկրորդ նը-
—

Հայաստանէն հեռացան դիւտ իւրորդա-
յան փն Հանրապետութիւնները կամ
արտասահման՝ ո՛չ որ կըրայ հաշիւ տալ:
Աղապահանգումը օրուան հրապաղ
հայրեն է:

Իսկ Հայրենասրտածը անոր միակ զար-
մանը:

պատակ մըն ալ կը հետապնդէին իրենց
այս դործողութեանը: Աղբարեւ, կ'ու —
ղիկն աղաքարկը եղեկատացեալներու,
յանպիտի պատն մը կը իւրորդուէին թիւ
մէկ տաղարկը Գաշիկ կը գտնուի, որ
կ'ընտել են հարաւանուր անտիկալ
կերպով, ալ խաղով՝ եղեկատու ան —
ձեռնիթիլ չէ Իւրացեալներուն հա —
մար:

Իւրացեալի կառավարութիւնը երկար
կործողակութիւնէ մը ետք որովք ըս-
ղալիք ՍՄԿի մօտ, ալաւահանքած շալ —
հանցիկ Պաղեսանիկան Խորհրդի ան-
միջական դաւաճումը: Դեռերու կարծի-
քով, Պէլուսի նկատի կ'առնէ որ Իւրա-
ցեալներու եւ Լիբանանցիներու միջեւ
բախտած տեղի չէ ունեցած, իսկ փաստն-
ըր սահմանափակ են: Միակ կողմէ Պէ-
լուսի կը խաղարկ Պաղեսանիկան հեւ
կը կըրած համաձայնութիւնը հրապար-
կէկ, որոնց մէջ կ'ընան ճակարագիւ կե-
տու դա՛նուի: Լիբանանի համար:

Պէլուսի փայն յայն նաեւ Լիբանան —
Պաղեսանիկան հարցին արձանագրուած: Պա-
ղեսանիքի, Ներկայիս, չեղ վիճակի
ժամանուան են Յորդանիան մէջ եւ կ'ը-
նտել չեն եւ ոչ ոյ շա՛ն ունին երկրորդ
ջնախուճ մը ստեղծելու: Լիբանանի մէջ
խաղարկած են իւրացեալներու դուռ բա-
նալով:

Միայնակ Լիբանանի նախարար
Փաթրիկ իւրացեալն զեղանին հեւ տե-
սակցելու: Դեպքայն զիսկ առաւ, թէ
ներկայիս շատ անկն իստ չիւտ ճա-
նապատուան է Փաթրայի եւ Իւրացիի մի-
ջէն:

Միայնակ մէջ կատարեալ անպի-
տելութիւն կը տիրէ: Իւրացի որ ոչ
զիսկ զիսկ արձակում է:

Մ. Լանահանուր: Արտաքին նախա-
րար՝ Խոնքը ձեւով մը հասկցող, թէ
Ուղեշինքին եւ Սուսուս կըրան համա-
ձայնի Զարեկ կայանած ուժի մը ներ-
կայութեան միջոցն հեւ, Մ. Արեւիկ —
մէջ: Անրեկիս պատարկ է ստանձնելու
խաղարկեան պատճառման հոք այլ
շրջանին մէջ: Անրեկ, Փրոնտան եւ Ռու-
սիս կու տարձակութիւն յոյց տուան է
այս ուղղութեամբ, զիսկ առաւ Ռու —
սիս:

Միայնակ վարդապետ, Տիկին Կոյ-
սան Մէլը, դատաւանդով տակերեւն
հետառնիլին այն հարցումին թէ ի՛նչ
դիտի արձակուի փետ. 55ն կըր (հայա-
ղաք պիտանաւով), յայտարարած է:
Չեմ դիտեր թէ ի՛նչ դիտ պատահէ:
Ինչ որ կըրած թէ այն թէ Իւրացի տե-
սակին կրակ թաղող պիտի ըլլայա: Տե-
կին Մէլը աւելցուցած է — «40 էնց
հաստեւեան ուլաւ մը պատարանած ենք
այս փաստաթուղթի կը պարտաւոր ինչ
որ կըրան յուսա: Կ'ուրած թէ Թէ ու-
րել չան չենք ուրել չան ինչ որ բնական
է իւրացեալութեան մէջ աղաղը երկրներու
միջէն»:

ԲԱՆԱ ՍԸ ՏՈՒՈԼ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախագահ՝ Անտար Էլ
Սաաթի, իւրաց. Միութեան նախագահ
Պաղեսանիքի ընկերակցութեանը պաշտօն —
նախկն թաղարկը կատարեց Առաւել ջը-
մարաքին: Բաղարեւ ու շրջանաւոր
զարգարուած էին կեդրական են խոր —
հրդարանը զորանքով են արտերի եւ
ուռուցելն զիսկին ժաղարկութիւններով:
Առաւել ջըմարաքի եկեղատկարներ կը
արձակուին տարածութեան բանուկ
պարտաւոր, փամաշին 10 քիլոն քիլո-
քիլ եկեղատկար պիտի հայտնուի: Ան-
ցինքը, որ ջըմարեք շրջաններ ընթաղ-
քի 455 անձեր մեծան են արձակման
հետաճեցով: 425 չուր ոյ վերադառնալ
են: Առաւել ջըմարաք տակի՛ն տուան է որ
շատ չեւտուի իւր: Միութեան եւ եղի-
պան ճարտարանութիւնը: Էլ Սաաթի ջը —

տան է ճամբն անցալ որ Անրեկիս խո-
սումը օր առաւ: Էն դրեկ, Սուսուս
խոսումը օր տուաւ եւ կըրողործեց:

ԹՈՒՐԿԻԱ որովք Հարա. Քուրդային
եւ վերադարձնել թուրք տարբ քիլոտու-
ներէ թաղարկած դատակ, որ իւրորդա-
նախկն ներկայութեան մը կը ծառայէր
պարտաւոր Հարա. Կորդայի մէջ Գու —
րեկայ պատարանի թուրքա ժամանկ —
ցան է լիւս վալաւով մը, որ յառաջանին
վերադարձնել թէ Քուրդերը: Աղաքայի
այս որդուրով կըրայ կրկու պատճառ ու-
նեղալ, համաձայն թաղարկան զեւտերու:
Առաւել ջըմարեք կ'ուրէ հաստատուի ա-
մաշիններն աղբիւրներէն զուր կըլլու
կը թաղարկանութիւնը, ինչպէս նաեւ
կը նոր ձգտումը ժամանալ համաձայն
թուր երկրներու: Երկրորդ՝ Աղաքա-
ր զիսկ է Հարա. Կորդայի կատարան-
ութեան զիսկի՛ն Կիլիկիոյ հարցին մէջ:
Քուրդ մօտուր կը խառնան Աղաքա-
յի ձգտումի՛ն թաղիթիւրներ կը զիջը
Փեթրիկ նկատումը:

ԼԱ ՊԵՂՏԷՆ կը հարցուի, թէ սպալա-
կի 16 հրամանատարներ եւ սպանի
պաշտանիկ եղան են, պետական հար —
ուածը մը կ'աղմակեղարան պատճառով:
Պետական հարուածը, որ տեղի անցնու
Յունտար 10ին, ճանդարկուն:

ԱՆԴՐԱՊՈԼԻ Էլիսանութիւնները որո —
ւնցին սպաշտանութեան թաղարկի միջոց-
ներ ձեռք առնելն, սպաշտանի: Համար
պաշտանային թաղարկարներուն եւ
պաշտանի հաստատութիւններուն: Որո —
ւումը արտեղան, կըր անձամասկաններ
փորձելին անոմով պանդին Ալեքսանդրի
նախարար եւ ժամուրկ ուղարկած համա-
կով պատարանը շարունակել իրենց յա-
մանարարական դործողութիւնները:
Իւրացեալական պատարանութեան թան —
ուորները կը ծարրեն ընդանուր զոր —
մարտիկ զիսկ, երբ զոտանու՛մ շարուն
իրենց պատճաղին եւ անձամաներ: 15-25
սա հարկեր յաւելու, կը մերթն ընդու-
նել աւաղարկուած 8 աւ հարկեր յաւե-
լումը:

ԼԻԻ ԵՈՒՐԻԻ մէջ Հըրանի կը շարու —
նախկն իրենց հակախորհրդային արտա-
քեր: Փշքան են իւրացեալներ զոտարկ —
ելուութեան դրաններին աղալիկները:
ՍԿԻ իւրացեալներ զեղանային թան —
րերը յայտարարեք, թէ միայն մէկ օր-
ուան մէջ, Յունտար 12ին իւրացեալներ
12 թաղարկային, որոնց մէջ ՍՄԿի
զարգեալներ ներկայանալով Միւրիկ, ան-
ուռնարարուած են զիսկն ձեւով:

ՊՐԻՃԻԼԻ մէջ, Եւրաթի որ իշխանու —
թիւնները պիտան են պարզել ժաղարկ-
աղաղ ոտակեալական ուժերին, արտուած
ըլլալով որ անուանիկները տակալին
չէին յանձնած լուրջները զեղանային,
հաւաքակ անոր որ զայաղալան թան —
տարկները Չիլի հասան էին: Չիլիի
Էլիսանութիւնները թէեւ կը պատն թան-
տարկները կը ապալ պիտի ձգէին կըր
զեղանային օղմանով վերադառնալ:

ԱՐԵՎԵԼԵԼԻՆ քիլոմանց չէրք սա՛ն —
մալանին պատճաղին Արեւմտեան Գերմա-
նիս փոխաւոր տուին:

ԱՐԵՎԵԼԻՆ եւ Փեթրիկ միջեւ առեւտրա-
կան համաձայնարար մը կըրածան է: Պի-
սու փոխանային յուսկան ծախսում եւ
չիլանց զաւտուի:

ՍԿԻ եւ Հար. Վիլիսմանի ուժեր ժաղ-
արկարկան յարձակումի ձեռնարկան են
փոխ Փեթրիկ ժողուր: Կամգործ ժաղար
մարտեք զիսկուր կըրեր փակուած են
Հիւսիս Վիլիսմանցիներու կողմէ:

ՍԿԻՍԵԼԻՆ հրաւերով Էլիսան Ռուս
կարուն, որ Զօր. Փրոնքորի կողմէ նա-
նալուծ է Սուսիկային պատերան տալի-
նորը զաւտումը, Մ. Լանահանքի պիտի
այլեկէ Յունտար 25ին: Պիտի մօնայ վնց
օր:

Կիրքին Հայրենակցական Միութիւնը
պիտատեղիս սկսած է պարտասուելու հա-
մար զկիրքին Պատագիրները:

Առ այս, կոչ կ'ուզեմք մեր բոլոր Հայ-
րենակցներուն, խնդրելով որ մեկի գո-
յանցով իրենց արամադրութեան տակ
գոտեղով առնէ տեսակի ներթերը — պատ-
մադրական, յուշարկան, տեղագրա-
կան — որոնք հետուի կամ ժամէն կա-
պուցուիմուն ունին Կիրքին հետ:

Նկատի ունենալով որ այս աշխուս-
թիւնը կը հետաքրքրէ մեր բոլոր հայ-
րենակցները, լիարայ կը որ կ'ընդա-
ռապէ մեր այս կոչին եւ ձեր ազգի օ-
ժանդակութեամբ կը ստարգէջ տնոր յա-
նդուրեման:

Կը խնդրուի բոլոր ստորագրողները կա-
տարել մինչեւ Ապրիլ 30, 1971, վարչու-
թեան քարտուղարը հասցնին:

Կանխադատ շնորհակալութեամբ՝

ԴԻՈՒՆ

ԿԻՐԻՐՈՅԻ ՀԱՅԲԵՆԱԿՑՆԵՐՈՒՆ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Հասցէ —

Sarkis Gotehikhan
c/o P. O. B. 2466
Beirut — LEBANON

ԿԱՐԻՐՈՅԻ
ՏԱՐԱՍԵՆՔԻ ԹԱՌԱՋԸ

միայն, այն ալ որով տեղեղ:

Մեր մտաւելին մէջ ալ շատ ուշ արձա-
գանք դուռն էր կապահանջողները,
գործախառնար, բայց հնչական ասոր,
ոտար ունեղիւրներուն կարգին հայ եւս-
ժրտաւոր ընտանին ներկայ է:

Նորաբոր յաղորդիւմները կը մտցնենք
Տուրեանի, երաւադական միջնադային
երկրակամարին վրայ:

Ա. Գ.

ՕՂԱՆ ՏՈՒԻՆԱՆ

ՓԱՐԻՉԻ ՄԷՋ

Մեր սիրելի եւ տաղանդաւոր ղեկավա-
րին քարտեղէ պայքարիմունքը կ'աքրել,
ստանալով համաշխարհային զինքը
հաճախող ընտանի հայ հասարակա-
նէան որ Տուրեանի կ'երկող փութն —
անց էր ջարդելիկ թնաթորի տարի-
ներու քամանովէ յետոյ կրկին ծափա-
նախելու համար գինքը:

Փարիչի Աղադային Նուարարտումերն զը-

է, որի կենսունքում մամուռն, չոր խա-
ւել եւ տերեւները փափուկ անկողին է
պարտաւորուած: Ճշտագրութեամբ դրուած
է, զորտեղի պարզանշանութեան եւ ան-
մաբարութեան չէ սիրում: Եւս այդ ըսա-
նորութեան զօրութիւն է աղբիւրը, որը
հոտած ուղիւրներ է ամառն զորտեղի
խորը, կեղտոտում է հաւե մաքուր ան-
կողմն: Իրայ: Վերադարձումն է զորտե-
ն, որ, տեսնում էր մաքուր ընտանիքն ա-
պակաւորումն եւ զրուտ հետեւումն է: Խ-
րաւանի աղբիւրն էլ այդ է Նարարտ-
անքն է կանգնած պարտաւոր ընտանի-
քին: Դ՛ք դա հիմա, խնդրելով, Թա-
րիւրդ ամիսներ շարունակ որ փորել,
որ Նոր ասուն կտուցեն զեղ համար...

Մեր հանրագիտութեան բոլոր շրջան-
ներում էլ հանդիսանում է այս կենսանշան-
քայն առէլ շատ այն վայրերը, որ կան
թիւրաններ եւ անտառային քարայրներ:
Աղադային վայրերում թէ՛ բոյն փորին է
հեղա (Նոյն փորել է), թէ՛ աստաւ է կերը:

Բայց ինչո՞ւ զբացողներ, որ մեր զոր-
տեղիներն են հանդիսանում նաեւ մեր երկ-
րի յուրովին մերկ մասերում, օրինակ՝
Սեւանի առաքանում, Ուրիկ լեռներում
եւ այլուր: Ե՞նչ նկատի առնենք, որ ա-
ստաւ վայրերը սրանից 2-3 հարաւ տարի
ստաւ ծածկուած էին անտառներով եւ
թիւրաններով, կը հասկանանք, թէ՛ որ...
տեղեղ եւ այստարակ զորտեղիներն այդ
տեղերում: Անտառները ունեղանք են,
բայց նրանց թնաթիւնները յարմարել են
մերկ վայրի թնաթիւն պայմաններին: Ան-
դուց արեւելեց ճուղոց լեռներում եւ նոյն-
իսկ յայտնաբերել են անձամարանի դր-
ուած... Այո՛, վայրի կենսանիւն առնէ ին-
չի յարմարում է, միայն թէ պայծառի
կը զրույթիմունք:

ԱՅՍԻՆՈՒՄԻՐ... Մոտուրայի կենդա-
նաբանական աղբյուր զորտեղիները դու-
րաւորում են Մարտ ամսին եւ հունիս
12-13 ամսն ամբ: Չափերը շատ փոքր են
լինում... առնէ մէկ կը ընկղղուի չափ:
Կուր եւ միտն 33-35 օր: Մայրը նրանց
պահում է կը տաք ծառայակալ ջրհալա-
րուած, մէկ-մէկ էլ ըրեանի տաքն զուրս
է ամառն օգտափութիմունք:

ՎԱՆԻՐԱՅԻ ԱՆԱՆԵՆԱ

Երբ խնդրել զոցն Կ'ուզենք, դուք, ո՞վ
գիտէ ինչ, մեծամասնութեամբ, ներդուլ,
իսկ խնդրել չէ ուրիշ, այլ ամեն քան
պատուի կ'ուզէք: Ինչ կ'ուզ հոս, ինչ
կ'ուզ, կ'էն հին եւ պատուաւոր աղալի-
քը ներդուլին խնդրել: Բոկոսանիւր,
ինչ որ ալ լըլայ, հին եւ պատուաւոր
յնդապիտ մըն է, որ դուք ամբ ի կը
մարդիկ առնէ ներդուլին խնդրել: Կա-
մարդիկ զանգեմ պատուի աղբյուրը ձե-
կը համար նշանակաւորութեան չափն: Հարա-
բաւորանի ճաշիկը դուրս սկսած: Դուք,
սիրելիս, կ'ուզեմք մէկ պարս կ'ուզ,
չիւր, վայրը կ'ուզէք ուրիշ տեղ որ մար-
տաւորութեան պատուի կ'ուզենք. ձեր չափ-
ն ալ չէ, որ ըսեն: Պատկերաստանն առն-
նելուն մէկ զուլ կայք: Իսկ մեկի համար
այսպէս չէ: Անցնել չէ՛ Դեմիւնը:

Դեմիւնը միշտ լուր եւ չէր չափերը,
միայն երբեմն երբեմն իր սեւ վայրուն
աւելորդ Բոստոնի կը նայէր:

Ձեր երբ ձեռն համար քանի է, շա-
րանակից հարաբարներ: Ներդուլին
խնդրել չէր ուրիշ: Իսկ մեկը, ձերուին-
ները, ինչպէս որ զուլներն մէկ մեկնե-
րը, այնպէս ալ Սասունից, զուլներն
մէկ ալ կը մտնէին, այնպէս որ զուլներ
պատուի մեկի համար շատ քան քանի է,
եւ Բոկոսանի այդ քանք աղէկ գիտէ: Իսկ
ուր բարձր, աղէկ է, Կ'ուզէք վերադա-
րուել, կ'ուզէք ու, իսկ եւ միշտ ճշտա-
րութեամբ կ'ըսեն: Աղէկ չէ՛:

Եւս անցած՝ Տուրեանը դուռն էր ա-
պարկելով տաղանդ եւ կարծես անկէ
յուղանալով արարողներով, շատ միշտ կո-
րովի եւ այս անգամ շատ առեկի դուստ-
րի ղեկավարութեան մէջ, որ կը ներկա-
յութիմն ղեկավար էր նուարարութեան
վրայ՝ թան կը շարունակէր:

Նուարարանդիկը սկսած Վանիւրի
ծառք օրհնանքին Մէրքը Շանթիւրի
նախնեղանքով որ հեղինակին կուր դո-
մարտանք նմոցնէրէն մէկն է:

Այս կուրը յաճախ լսած ենք կը վա-
ւերական եւ կամ ընկղղուի ղեկավարա-
թեան մէկն է մէկ:

Տպարարութեան կրեցինք որ Տուրեան
անոր տուած էր քիչ մը տարբեր մէկա-
րանութիւն, տոյրակաւենի փոքր ինչ
դանդաղ եւ հետեւաբար հանդարտ դը-
նալով, որ արդէն Տաղարարութեան
Ֆերմ ընդունելութեան արժանապա:

Լեզուից յետոյ Մեկ-Սեւանի դաճակի
կրեցողը ընդկրեմք, մեկնախառնու-
թեամբ դաճակահարութի Գրքան Բի-
նալի, որուն նուարարութեան հնչակա-
նութեան ունեղ եւ մեկն անցերներն մէկ
ուշադրաւ: Եւ, համեմատ Նուարարութե-
մի փառ եւ հարգարարան ընդկրեցող-
ութեան, որ քրտապայք մեկնանք հեղինա-
կին գնահատել եւ ինքնուրուր գործիմն-
ներէն մէկն է, այլեւս ըլլալ առեւելոց
եւ հարգարարական, ստանց դուռնաւու մի-
ջան կամ տոյրակաւ:

Այս երկու գործերը յաճախակի լսելի
են:

Մեկը համար շահեկան եւ հետաքրք-
րաւոր վերկի կտորն էր: Գերման ա-
կանաւոր երգչանք Մաքս Ռեյխերի (1813-
1916) վարքաւորն եւ Բիւիւր, Էլիւրի մէկ
մեղեղեկական դիմին վրայ:

Այս երկու քարտեղին քաղաքաւոր
այս տեղեղն չէ այս սինակներուն մէկ,
երաւաղական եւ հինգը դուռն եւ
մտացի յորիմունքներ յարմար են կը
պատկանի, եւ Մաքս Ռեյխեր յայտնա-
նախնեղ կատարում է նաեւ: Թըրքիւնի
Թիւրքիանի նմոցներուն վրայ:

Տուրեանի քարտեղներ եւ մեկնաւոր-
նութեան քարտեղներ եւ շահեկան պը-
րտութեանք այս զորքին մէկ գնահատե-
լից տաղանքներ: Բազմաթիւ մասեր
քարտեղանք այս յաճախաւ յորեւմուն
իր արտանի կատարումը դուռն էր յա-
նէ Տուրեանի, որ ստանձնած էր զիմա-
դրական այն աղբիւրաւ յալաւանքը որ
կը պահանջէր զորքին անդրաւորները,
որ լիբերալութեան հոյակապ փիւրկը
կեկա պատկել ղեկավարութեան շաղք:

Երեւանի միջնադարեան արահին եւ
Շառ գեղեղիկ թնաթորի ընդին միջին
միջնադար եւ ներկայութեամբ: Ե՞նչ
յալաւորութեան մէկ ներմուծումը ըլլաւ հայ
երգչանքներն ալ զորք մը, մանցող պի-
սակ կրկնապատկելի անուշաւ:

Փրտանական ճաշիկներով պարբեր-
կան նուարանաւորներն շատ մեծակ
յայտարարութեաններով կը ծանուցուին

— ձեզ չէ ըսածը, ստանանք տանի,
դուք Դեմիւնը, տեղեղն ստանելով, ղէ՛,
Բոստոն, ղէ՛:

Բոստոն մերկ վայրելելով, մերկ ձեռ-
մեղելով, փոխ ալ փոխ սպաններն կը
նայէր:

— Ոչ, պարծենք, ոչ... դուք մի կար-
ծիք... եւ շատ աղէկ կը հասկանա, դուք
գորտալ տեղը այսպէս կը խորքեք... ա եւ
... իմ մտքս... դուքի պատուանք հա-
մար... այս, այդ գործով ալ եւ որով
կուտամ... ինձի համար ալ զորտեղին
պարբեր... Է՛հ, ինձի համար բոլորովին
նոյնն է: ձեզ չէ, մեղաւոր եւ... ու ալ-
բար պարզեղեկ կարիւրներով լիցուն ու-
շեց. մեղաւոր եւ, զիմովին մեղաւոր...
ղէ՛, ալ ինչ կ'ուզէք:

— Այ, այդպէս է, Է՛ կ'ուտ, գառան-
քով զոցն հարաբարներ, կը խորսր ա-
փում անոր ունի քարտեղ:

— Եւ քեզի բար, դուք Դեմիւնը, որ
ան աղէկ տալալ մըն է:

— Լաւ, կուտ, պատարանեղ հնչալ-
րաւոր, կարծես անոր խոստանաւու-
թեանն աղաւան՝ մարկիւրներով սկսած
պատուել զայն: Ե՛նչ եւ ներդուլին
խնդրեցէք, ձերը պայծառաւայալութեան
այս:

Պարծենք, առնէ քան յաճա-
նեմ, աղաւանքն ճաշիկը որ ըսաւ Բո-
ստոն, բայց ներդուլին խնդրել չեմ
կընար: Անտաւան վրայ, չեմ կընար, ինչ

ՊԱՏԵՐԱՋՄ ԵՒ ԻՆԱՂԱՂԱԹԻՒՆ

ՄԱՐՏ ԱՌԱՅԻՆ

— Երեսուրը ձեռնէ չէի սպասեր, բայս
հարաբարներ խոստանում եւ լրջօրեւ
դուք իրէ ներդուլին խնդրել չէ ու-
րիշ, բայց եկուր տես որ դուք ոչ միայն
անոր առնել, այլ ամբողջ զուլներն առ-
նել ուղեղ միջին, դուքի յանգարաւոր
կուտ ամբողջ զուլներն, ուրիշ փոխ ը-
րու, կ'էն յաճախեմք ու խորհրդակեցի
ընդկրել մասին. ըստ զուլն ոչ ամ, ոչ
ձախ, յանգարաւոր բոլոր յանգարաւոր նը-
րաւորութեան կուտ ու սկսած: Ընդ տես-
նեմ, զուլանքը հիմա ինչ պիտի ընէ:
Սպառ զուլն յանգարաւոր եւ ամբողջ զուլներ
պատուի աղաւանք: Միջնադար եւ համար
ամբողջ ուղեղ պիտի խոստանալներ:
Դուք աղաւան կը ծածկեք, բայց ըսեն,
ոչ: Եւ Բոկոսանի շատ ճիշդ ըսած, որ
դուք մէկ-մէկ կը առնէ, եւս ալ գիտեմ,
որ ճանք է, բայց ուրիշ չար չար, սե-
րելիս: Դուք տեղի տուէք: Իսկ չիմա,

Կ'ուզէք ըսէ: Ինչպէս ներդուլին պի-
տի խնդրել, պարկի աղաւ որ պէս Թորո-
թեան պիտի խնդրել:

Դեմիւնը խնդալ:

— Քեզի համար դէ՛ չէ: Բոկոսանի չ-
տալէք, ձեռ յամարութեան համար կը
ստալէք, ըսաւ երեւելի:

— Անտաւան վրայ, յամարութեան
չէրաւս, չեմ կընար ձեռ հասկնալ թէ ինչ
կը զգամ, չեմ կընար...

— Է՛, ձեր կամքն է, ըսաւ հարաբար-
նութեան: Եւ զուլանքով Դեմիւնը: Այդ
զարքեղն ո՞ր կուտ:

— Հիմա ձեռաւու. վայրը հրամանա-
գրով պիտի հետադուր:

Այդ հրամանակները ուրիշ կերպ
անկարելի է, ձեռ հարաբարներ:

— Կ'ուզէք հրաւիր ըլլալ, կ'ուզէ ոչ, մի-
այն աշեցն չիւրական, կը աշանանաւ, պա-
տասխանեց Դեմիւնը մեղանքն:

Թեքով անաղիկ մտաւ:

— Դու՛ն ուղեղին քուտար գոչեցին
քարտեղի ներս մտնողին:

— Պատերա՞մ, պարծենք, Մար անձ-
նաւոր եղեւ է կը ամբողջ քանակով:

— Կատա՞մ կ'ընեն:

— Այնքանով:

— Ինչպէս, Մարը ո՞րչ անար:

ԼԵՒ ԲՈՒՄՍՏՈՅ

(85 — Տար.)

ԷՐՈՒՄՆՅ ՕՏԷՄՆ

« ՏՈՒՐԱՆ »-Ի ԿԸ ՆՈՒՐԻՆԸ

Ստեփաննան քրոջը (Լիոն) մէկ տարուան ճամառէն կը նստի իրենց մէջ - չոր Գր. Միշանն Արարամեանի (Մշնմ-էթէէն) :

ՓՈՒՆԱՆ ԵՆԱԿԱՅՈՒՄԱԿԻ

Ալֆրէդիին հայկ. զորքին կը բռնակն մարմինը 100ական ֆր. կը նստի Սա - մուշ-Մուրատեանն և Գալոքաշէ Տէկ-նանց վարձարաններուն Տէկին Վէնանոյշ Զորքեանի մասունքին : (Ստանալ ճամառէնէն) :

×

Տէկին Վէնանոյշ Զորքեանի կոկոնայի մասունքն առիք, Տէր և Տէկին Ռոպէր Ալամեան 250 ֆր. կը նստի իրեն Գալոքաշէն (ստանալ ճամառէնէն) :

×

Տէկին Վէնանոյշ Զորքեանի մասունքն առիք, Տէր և Տէկին Ժան Ամսեան 250 ֆր. կը նստի իրեն Ալֆրէդիին հայկ. զորքին (ստանալ ճամառէնէն) :

ՇՆՈՐՀԱՎԱՆԻՔ

Լիոնի Հայ Առաք. Եկեղ. Աղբ. Միւս - քան վարչութիւնը ստացած է հետեւեալ դրամները և շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր նուիրատուներուն :

Ս. Յակոբայ տանի մասալի օրհնու - քան առիք. Գր. Ս. Ալֆրէդեան, այլի Տէկին Յուրդուկան 100ական ֆր. Տէկին Մ. Թաշեան 50, Տէկին՝ Մ. Թաշ - ւորեան, Լ. Սալաթէլեան և Ա. Միշա - լեան 20ական : Գր. Ս. Մահմեան և Տէկին Մ. Գալաթեան 15ական : Տէկին - Ներ Թ. Օհաննէսեան, Գալոքաշէն, Գա - րաւեան, Խաչերեան, Դերմանեան, Տիւր - քանեան, Մատանեան, Օհանեան, Գա - զաւեան, Գրիգորի, Ա. Թաշեան, Ա. Մահմեան, Նանդուկեան, Զաւորեան, Բէթթրեան, Տէկեան, Ինչեան և Բէթթրեան 10ական : Տէկին՝ Գալոքա - ճեան, Զաւորեան և Ռմ Տակալ :

Հ. Յ. Գ.

ՄԱՐՈՒՅԼԻ Հ. Յ. Գ. Երբ. Կոմիտէի ժողովի կը հրապարակ շրջանի հետեւեալ խումբերն ու ենթախումբները, իրենց սովորական հաւաքանդակին :

Զորքեանի 20 Յունուար, Շաւարշ Միսաքեան խումբ :

Շարաք 23 Յունուար, Վառնան և Երկիր Կարո խումբեր :

Կիրակի 24 Յունուար, Գեորգ Չալուշ խումբ :

Շարաք 30 Յունուար, Զաւորեան և Բալախան :

×

ԱՆՅՈՐԴԻՆ. — Հ. Յ. Գ. Սարգիս Մի - նասեան Ենթախումբի ժողովը այս Զոր - քեանի իրիւնք մամը 9ին սովորական հաւաքանդակին : Կարեւոր օրակարգ :

×

ՎԱՄԱՆ. — Հ. Յ. Գ. Բրիտանիոյ կո - միտէի ընդ. ժողովը Շարաք (23 Յուն - ուար) երկրորդական մամը 9ին սովորական հաւաքանդակին : Կարեւոր օրակարգ :

ԲՆԴ-ՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Վիենն. — Վիեննի Հայ Աղբ. Միւս - քան և Կոմիտէի ժողովը այս Զորքեանի իրիւնք մամը 9ին սովորական հաւաքանդակին : Կարեւոր օրակարգ :

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

LA SECTION CULTURELLE DU CLUB DES JEUNES DE L'U.G.A.B.

Vous invite à assister à une soirée de projection de plus de 150 diapositives en couleurs, qu'elle a organisée sur le thème

A la découverte de l'Arménie

réalisée et commentée par Mmes Claire Deukmedjian, Jacqueline Tevanian et Mr. André Garabedian Le Jeudi 21 Janvier à 20 h. 45 Salle des Centraux, 8 Rue Jean Goujon Paris (8e)
Métros : Alma-Marceau ou Franklin-Roosevelt

ՇՆՈՐՀԱՎԱՆԻՔ

Կապույտ Խաչի Կրօնային վարչութիւնը ստացած է 100 ֆր. ընկերութիւն Տէկ. Մալ - լիէն Ամանեան և Գալոքաշէ իրենց ամուսնունքն և չոր Մանուկ Ամանեանի մասունքն 800 տարեկանի առիք, ի նը - կայատ զորքին :

ՏՈՒՐԱՆԻ ԳԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌԻԿ GALA

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԿՈՒՄ ԸՆԴԱՌՈՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՐԽԱՆԻՍԻՄԵՐ ՄԻՆԱՍԻՍ ԿՈՒՄԻՏԵ, ՆԱՍԻՍԻՄ, ՆԱՍԻՍԻՄ ԳԻՆՈՒՄ 14ին Վիսնիկի մամը 20.45ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմարը այժմէն պայմանաւոր չափով ղեկավար
Bakerdjian, 35 Rue de Tréviae
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Amouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Alfortville
և Երեք յուսման անդամներուն մամ
Տոմարը զինք 10, 15, 20 ֆր.

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻՆ Գալոքաշէ - Գալոքաշէ մաս - նախնիի անդամական ընդ. ժողովը այս Զորքեանի (Յունուար 21) մամը 21ին Տէկին Գալոքաշէն և Գալոքաշէն 22, ինչ Լալապիտ : Կարեւոր օրակարգ :

ՆԱԿԱՏ ՈՒՆԵՆԱԼ

Իգիւրի և Երկրանիւր Զաւորեանց - կան Միւսեան տարեկան պարահանդէսը տեղի կ'ունենայ Մարտ 14ին Օթէլ Սան - Բրուի շրջի արահանդէսի մէջ : Մանր - մասնութիւնները մամ օրին :

×

Կապ. Խաչի Գալոքաշէ-Գալոքաշէ մասն - նախնի խնդիրը փութորա 7ին մամը 16ին միշն 23 Գալոքաշէի Լալ Գալոքաշէ օրակարգ :

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐԸ

Վիեննի Միշ. Նախնիական վարչ. Խաչի տե - րական մասնաճիւղին, Կիրակի, Յունուար 24, մամը 3ին նախնի Սերբի կարգիլին օրակարգ :

Կը մասնակցին Նոր Սերբիականները զգուշանալով լալիւնով :

ՆՈՒՐ

Տէր և Տէկին Արամ Անիւսեան իրենց ընտանիքին Խաչի Նիկոլայեանի մասունքն առիք, Ժանի Գալոքաշէի կը նստին 100 ֆր. Լիոնի Երկրանի, 30ական ֆր. Կարմիր և Կապույտ Խաչերուն : (Ստանալ ճամառէնէն) :

×

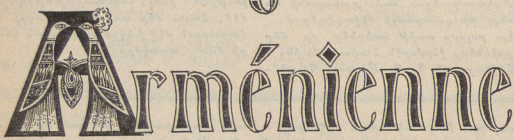
Տարեք աղապիւն 100 ֆր. կը նստին Տէկին Արքիւսեան յուսմանին, 50ական ֆր. Մալոյիլի Ժան Շաւարշ Միսաքեան արահան և Լարգուիլի զրահան Գոնտին և 10 ֆր. ճամառէն (ստանալ ճամառ - ճէն) :

×

Լիոնի Խաչիկեանի մասունքն տարե - դարեան առիք, Տէր և Տէկին Արապե - անիւսեան (Թուլու), Գր. Մանուկ Ար - քիւսեան (Գէլուլ), 10ական ֆր. կը նը - կին ճամառէն յարգաւանման :

Quelques poèmes choisis pour composer

La légende

Disque 33 tours

Montage poétique et réalisation EVE GRILIQUEZ
Production ROUBEN MELIK

Կարգաւորման
François Chaumette (sociétaire de la Comédie Française)
Jean-Jacques Aslanian — Eve Griliquez — Jean Martin

Թարգմանում Խաչիկեանի

Նախնի Զարեկ, Նախնի, Յով. Թաւմանեան, Վահան Տէրեան, Յով. Շիբազ, Սույաք Սպիւս, Յով. Նրգիւնի, Նախնի Գալոքաշէ, Վա - հան Թէլեան, Դանիէլ Վարդան, Պաշտի Սեւակ և Ժողովրդական :

Գին 30 Ֆր.
PRIX 30 FR

Գին
Editions EREBOUNI, B. P. 46, Charenton(94) — Eglise Arménienne, 15 Rue Jean Goujon, Paris (8e) — Librairie H. Samuëlian, 51, Rue Mr-le-Prince — Tarpinian, 269, Bd. Voltaire — Palouyan, 43, Rue Richer Paris (9e) et « Haratch »

ԼԱՄԱՐՈՆ ՆՈՒՐԻՆ ԶՈՐ ԿՐԱՄԸ ԸՆԴ ԶԵՐ ՖԱՐԱՍԱՅԻ ԲԱՆԵԿԱՆԵՐՈՒՆԻ

ԽԵՐԵՐԱՆ

Ելմանին և վարդանի մետաղին տեղեկագրերը

Գին 400 Ֆր.Ֆ

Եւ ընդամարտեա, գահաբեղին քրեւէ ճաւախ մը համար մեր տրամադրութեան տակ է

EDOUARD KHEDERIAN
66, Rue Lafayette,
PARIS (8e)
Tél. : PRO. 11-63

40 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԽԵՐԵՐԱՆ

ԼԵՆԻՆԱԿԱՆԻ
ԱՌՈՐՈՅԱՅԷՆԷ

Հայաստանի երկրորդ բաղադրեցի վերին տարիներն նուստնաներուն են ստույն - բոտ կողմերն պատկերացուցել կուսույն, առնուառն որոշ չափով, Լենինականի Հաս- թախմակը կուսակցության 28րդ Համա- գումարը, մասնաճյուղները առնելի քան 500 պատգամառուներով:

Փառաշային կոմիտեի հաշուետու - թիւերը, վերին երեք տարիներն զոր - ծուելուի վրան մասին, կատարած է մար- թին առաջին զարուգարը՝ Մ. Մուրա- ղան: Առնչական դարձած զարուգական բնոյթ ունեցող զերկրորդական նըստու- թիւներն եւր, զկուսակցութիւնը տնտեսաբան- ճիւղի արտադրութեան յաղորդութիւններն մտ- աին: Անբերել է, որ Շիրակի բնակող - ինքն, ինչպէս կը սերնդ իրենց զաւար- ճուէ Լենինականի, այժմ դարձած է արդիւնաբերական կարեւոր կերպին մը: չինարարական լայն թափով:

Յիշատակման ձևը, առկայի, թույլ չի տար յատկ պատկերացում մը կարգիլ արձանագրած նուստնաներուն մասին: Այդպէս, օրինակ, խառնով արդիւնաբե- րական արտադրութեան անքն մասին, վերջին չինոյ տնտեսներուն, զկուսակցութիւն կը զանապալ թուով անքն տնտեսը մտ- աին, որ այս պարագային 40-35 տն հա- րարէր եղած է Ուրշի տնը մը զկուսու - բերէր կը յիշատակէ արձանագրեցի որ - արտադրութեան վրան զարուգական տ - կուց (15), ինչպէսզէ, որ վերին երեք տարիներն ծարրելի առնի կերպարանք: Եւ այդպէս զարուգանք տնտեսներն թուա- րուով: Միջոցին շատ առնի պարզ ու յո- րառն պիտի ըլլար ընթերցողին Համար, ԷՔԷ զերկրորդ կուսակցութեան ծարրելի Լա- խառնութեանն է կատարուած աշխա - տանքին յատկ աղիւնմին մասին, թիւն- լով: Այդ Համարով պարզ պիտի դառնար նուստնան տնտեսներն Համար տարու - ձեւերն, աշխատանքի արտադրողական Լենինականն է այլ մարդերն մէջ:

Ծառակ է, առկայի, չինարարական աշ- խատանքի պատկերը, քանի որ զկուս - քանքներ կը Հաստատէ, որ 3 տարիներն ընթացելի Հայաստանի յանձնարած են մասնաւորապէս 105-000 զու. մէքը բնա- կելի տնտեսներին, 17 զգործարանն էր հայաւաղարարական չինոյ: Անչափանք, որ աշխատեցողները առնի որոշ պիտի դառ- նար, կէք այդ առնի խառնելի նաեւ բնակիչ չինոյն: Եւ զարդանքն չի - նուստնան ծարրելի Լախառնութեան մտ- աին, դիտարկել: Համար, թէ այս մարդե- րան մէջ ինչ չափով կըրթուած է (չերկարատարած կամ թերակատար - ուած) ծարրելի:

Բաղադրեցի բարեկարգման են բարե - դարձման ուղղութիւնով եւս կատարուած աշխատանքը զրուցողն է: Արդարեւ,

1968-70 տարիներն ընթացելի այդ նպա- տակին Համար ծախսուած է առնի քան 8-35 միլիոն ոսկրի: Բացուած, կարա - պիտի ընկնէ ինչպէս իրենց զոր - ծին Հնուագոյ ընկերակցութեան ղեկա- ւորութիւնը: Երեւն ձեռնարկութիւն՝ ստա - նարանքներն խաղիւղարկող արտադրող զործարանը, Մուրումախան եւ կա - ճուցի զործարաններն չին կըրպարած իրենց ծրարիւրները: Հաստատուած է, որ այս ձեռնարկութիւններուն մէջ ցած առ- տիւնին միայն կը գտնուի աշխատանքի կարգաւորակութիւնը, որպէսզի մասնա - կէտներն կը պահպան, իսկ մէկնանքին ալ կըրպարորդին անդաւազուցիլ մեղով, թերեւորեւ Լենինականի, ինչպէս կ'ըն- իրեն: Միայն կողմէ կուսակցութեան կար- ճակարգութիւններն է անտնտեսական զեկաւարդները լրջօրէն չին մաստիւր ար- արարութեան միջոցները զործիք զնկու - ի արտադրութեան որակը բարձրանալի - լու: մասին Այլ է պատճառը, որ միայն զարուգանքի զործարաններն անցնող տա- րուին 11 տարիներն արտադրութեան 20 տոկոսը եւս չինարարուած է կըրել ա - նորակ: ԵՔԷ ուրիշ մեղադրութիւններ թերակալութեան են իրենց աշխատանքը կարգաւորակութիւնը ծրարելի, իսկ 8 մե- ղադրութիւնն ալ տնտեսային է արարանքին ինքնարժեքը:

Լենինականի «տնտեսիկ» հարցերին է աշխուշ կուսուած «Հաստատութիւն» թանկութեան ուժի, այսինքն զործի Հնա- ստացող կամ Հնուագոյն աշխատողներն է անոնց տեղը տնտեսը բնուցումը: Ինչ- րոյք: Յատկապէս մեծ է մասնաշնչակն - րու: Հաստատութիւնը Հնոյն աշխուշ, Վարդան - մախան զործարաններն է անոնցներն միայնութեան մէջ: առնի կան, որ աշ - խատողներն կընք զփոխուել է: Անչ - ցնեղ, որ այս փոխարկութիւններն Հնա - տեսանքով կըրպարաններն մէջ 7-8 տոկոսի կորուստ կ'արձանագրուի մեք - նանքին: աշխատանքի զործարաններն մէջ:

Սեյմ. Հայաստանի Լենինականի թեր- քանիւրները Համարարաններն տնտեսի - րութեան կըրպարան են չինոյ երկրորդ անգամներն մէջ, թերեւոր Վիտուրի 30ի թիւով: Այսուհանդերձ, այս իրա- ւարտը ինչպէս մասին միայն վերջոյն - իսկ չինարարութիւնը կան, կըր ծանօթ - է, որ յատկապէս զարուգելի Հնուագոյն չինոյ զործարաններն այս ուղղութեամբ մը - անտնոյլի պատկեր մը կը կըրպարէ ան - ցնալ տարի:

Արդարեւ, Սեյմ. Հայաստանի թերք - կելներին մին Մ. Գեղարկուն է: Ան - թերեւոր Հնու էր ներկարպարելի Դիւնան - քի 28ի Համարարանը թերքանիւրները, նոյն թերքի փնտրուած 27ի թիւին մէջ, անցնալ տարի, կ'անդարարանար այս

ցատու հարցին, առաջով միայնակ զա- ցառու թիւեր: Այսպէս, օրինակ, մի - այն 1968 եւ 1969ի ընթացքին իրենց զոր - ծին Հնուագոյ ընկերակցութեան ղեկա- ւորութիւնը: Երեւն ձեռնարկութիւն՝ ստա - նարանքներն խաղիւղարկող արտադրող զործարանը, Մուրումախան եւ կա - ճուցի զործարաններն չին կըրպարած իրենց ծրարիւրները: Հաստատուած է, որ այս ձեռնարկութիւններուն մէջ ցած առ- տիւնին միայն կը գտնուի աշխատանքի կարգաւորակութիւնը, որպէսզի մասնա - կէտներն կը պահպան, իսկ մէկնանքին ալ կըրպարորդին անդաւազուցիլ մեղով, թերեւորեւ Լենինականի, ինչպէս կ'ըն- իրեն: Միայն կողմէ կուսակցութեան կար- ճակարգութիւններն է անտնտեսական զեկաւարդները լրջօրէն չին մաստիւր ար- արարութեան միջոցները զործիք զնկու - ի արտադրութեան որակը բարձրանալի - լու: մասին Այլ է պատճառը, որ միայն զարուգանքի զործարաններն անցնող տա- րուին 11 տարիներն արտադրութեան 20 տոկոսը եւս չինարարուած է կըրել ա - նորակ: ԵՔԷ ուրիշ մեղադրութիւններ թերակալութեան են իրենց աշխատանքը կարգաւորակութիւնը ծրարելի, իսկ 8 մե- ղադրութիւնն ալ տնտեսային է արարանքին ինքնարժեքը:

Մ. Գեղարկուն այդ առնի, կը խոսէր նաեւ պատճառներն մասին լինելով, որ Հնուագոյն ընկերակցութեան ղեկա- ւորութիւնը: Երեւն ձեռնարկութիւն՝ ստա - նարանքներն խաղիւղարկող արտադրող զործարանը, Մուրումախան եւ կա - ճուցի զործարաններն չին կըրպարած իրենց ծրարիւրները: Հաստատուած է, որ այս ձեռնարկութիւններուն մէջ ցած առ- տիւնին միայն կը գտնուի աշխատանքի կարգաւորակութիւնը, որպէսզի մասնա - կէտներն կը պահպան, իսկ մէկնանքին ալ կըրպարորդին անդաւազուցիլ մեղով, թերեւորեւ Լենինականի, ինչպէս կ'ըն- իրեն: Միայն կողմէ կուսակցութեան կար- ճակարգութիւններն է անտնտեսական զեկաւարդները լրջօրէն չին մաստիւր ար- արարութեան միջոցները զործիք զնկու - ի արտադրութեան որակը բարձրանալի - լու: մասին Այլ է պատճառը, որ միայն զարուգանքի զործարաններն անցնող տա- րուին 11 տարիներն արտադրութեան 20 տոկոսը եւս չինարարուած է կըրել ա - նորակ: ԵՔԷ ուրիշ մեղադրութիւններ թերակալութեան են իրենց աշխատանքը կարգաւորակութիւնը ծրարելի, իսկ 8 մե- ղադրութիւնն ալ տնտեսային է արարանքին ինքնարժեքը:

Լենուարար կ'անցնալու, որ զարու - ցային կոմիտեի զործուելութեան զկու - րարար Համարարաններն ընթացելի մտ - քան, զարի որ 28րդ Համարարանի մաս - նակիւրներն ունար զնկարելու պատկա - ճութի արտադրուած են: Մասնաշնչակ - թ. Սարգսեան, օրինակ, խառնով տնտե - րաշահարանի Հնուագոյններն, աշխատա - քին մասին, շատայն, որ զարուգուած պա - կատուած է մասն 60 թիւին:

Արք. Մարգար Դուստանի Հաստատու - լով, Վարդանի 1970ի Մարտի թիւին մէջ, վերին տասը տարուան ընթացքի ընթացքին Լենինականին երեսուն տնտե - րաշահարանի 7-10 թիւին, կըր մայրաքա - ղաքին մէջ ընկերակցութիւն թերեւոր կըր - թի կը պատանէ աշխատանքը ստանալու Համար: Եւ կըր զործարանի նաեւ աշխատելի մէջ ոչ մէկ փրփուկներ Լե - նինականի մէջ:

Անչափանք, որ այս հարցերու ըն - նութեան արձանագրող արտեր Սեյմ. Հա - յաստանի երկրորդ թերքանիւրներն մէջ, ի մասին զնկարելով ընթացքներն, արձա - ճակ ընթացքներն յատկապէս յատկապէս Հնուագոյններն:

Փառաշային զարուգելի հարցերին մին է նաեւ երկրաշարժներն: Եւստապարտելի պատճառ, զնկար երեսուն: Միայն վեր - լին տնտեսանկար, կը Հաստատուի Մար - քար Դուստանի Վարդանի անցնալ տա - րուան Մարտի թիւին մէջ, Լենինականին ուրիշ զաւարդներ, չինարարներն մէջ երե - ւան զարուգան է մասունք ընթացքին Հաս - տատուած են 21-427 մեք, մեծ մասամբ մասնաշնչակ պատգամառուներն ունեցող եւ արձարարչային Հաստատութիւններն:

ՄԱՍԿԵԴՈՆԱՅԻԻ
ՊԱՏԱՐԱԹԻԻԵՐԷ

Վեղարարի Մակեդոնացի պատու - թիւերը Համարարանի զարուգանքին մին զարուգանքի զործիքն է, որ զարուգել ընթացքին մասը զործած է զարուգել մարդարարներն զարուգանքին մէջ, թարգմանուած է անոնց լիւրճանքով է տարածուած է զարուգանքի արտադրանք - րով, ըստ մասնաշնչակներով, այս պատ - մանքին մէջն է մէ. զար 24 լիւրճանքով ունեցան է 80 տարիներով:

Այս Հնուագոյններն զարուգել է ըս - ցային նաեւ է առաջ Արդարարի եր - կաւարար տնտեսներն Հնուագոյնն - րութեան է անոր զարուգանքի մարդարա - նութեան, իրեն արարար է որ ըստ Հա - ղարող, ինչպէս նաեւ այդ Վարդան - րութեան զարուգանքին առանձնաշա - րակութիւնով: առաջական է յուշա - պատմութիւնը է իրարական զնկարելու աշխուշ է Հնուագոյնական զարուգ - ան: այս Հնուագոյններն մեծապէս Հնուագոյնի զարուգանքն են զործի մէջ - ղարարութիւն ընթացքներն է ունեցողներն Հա - մար:

Մասնաշնչակ. որ Հնոյն աշխատելի մէջ Լենինականի մէջ էր պատկերին զոր արդարարներն: Անչափանք նաեւ իր իր արդարութիւն օրերն, պատգամները արարող զարուգան է: Յետագային այս յարգանք

մէջ զատկապակող երկրաշարժներն:

Համարար այս զարուգանքի կ'ան - դարարան Հնուագոյններն ընթացքի մը - ղար, զարի որ 28րդ Համարարանի մաս - նակիւրներն ունար զնկարելու պատկա - ճութի արտադրուած են: Մասնաշնչակ - թ. Սարգսեան, օրինակ, խառնով տնտե - րաշահարանի Հնուագոյններն, աշխատա - քին մասին, շատայն, որ զարուգուած պա - կատուած է մասն 60 թիւին:

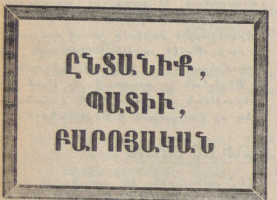
Արք. Մարգար Դուստանի Հաստատու - լով, Վարդանի 1970ի Մարտի թիւին մէջ, վերին տասը տարուան ընթացքի ընթացքին Լենինականին երեսուն տնտե - րաշահարանի 7-10 թիւին, կըր մայրաքա - ղաքին մէջ ընկերակցութիւն թերեւոր կըր - թի կը պատանէ աշխատանքը ստանալու Համար: Եւ կըր զործարանի նաեւ աշխատելի մէջ ոչ մէկ փրփուկներ Լե - նինականի մէջ:

Անչափանք, որ այս հարցերու ըն - նութեան արձանագրող արտեր Սեյմ. Հա - յաստանի երկրորդ թերքանիւրներն մէջ, ի մասին զնկարելով ընթացքներն, արձա - ճակ ընթացքներն յատկապէս յատկապէս Հնուագոյններն:

ժ. Մ.

«ՇԱՌԱՆ»Ի ԹԵՐԹՈՐԸ

(16)

ԸՆՏԱՆԻԲ,
ՊԱՏԱԻԻ,
ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

Գլուրդ վերջուր, պատկերացող Հնու - գէր զոցեղ մէկ կողմ դուր: Եւ խառն - ցութեան նիւթ մը տնտեսային Համար - Հարցուց:

Պիտիւն Հանգանք: Շիրակու ոչ, պատգամներն Լեւոն, արտեր խոսելի շնորհակալ ըլլալով աղը - րան, որ վերջական անտեսելի կարու - թիւն էր փրկած էր զինքը, խառնել նիւթ մը Հայկաթիւրով:

Յետոյ զարուգանք:

Փառաշային մէջ արդի վարդարողի մը Համար շատ անտեսելի է Գլուրդ... փո - ղարարութեան զարուգանքին, երեւելները, զարուգանքներն արտադրութեան թիւն ու զրուարարներն մարդի կը յուսանա - անցնեն... վերջական Հայաստանու -

Թիւր կը պահել տան կողմ է ամէն լայնի մէջ:

Եւ շատ կը փախալի Փառաշային ան - ցուր կը տեսնել, ըստ Գլուրդի փոխով, Հայրս խոստացու, որ այդ անտես զիս պիտի տանք... անտես չինոյ որ արա - թիւն կընայ, զիս արարուելու ձանձուր - քան զանց պիտի անցնէ, արդու չէ:

Գլուրդ տարի... ուշ չէ, պատգամ - նեց կերպարար, որ Հնուագոյն էր զա - րուգելու զարուգանք, Փառաշային ինչ - անչ կըր անտես պէտք է կըրպա... Թարգմանութիւն, ամէնէն փառանք մեղքերն:

Այս, ըստ Հարցիկի զարուգանքին չին յերկր, որ ձեռնը Համարուց:

Ուրիշ տնտես Հարցիկին կը Համ - րուցէ...

Սարգսեան, Անկերպութիւններն զիս, ըստ Թարգի ինքնուրով:

Ուշ, ըստ ուրիշ մէկու կը Հնու... եւ այս խոսքերը արտադրած մեղքերն Լեւոնի մայրը թերեւոր էր զոլղող: Թա - րիկ ինքն այլ թերեւոր, ըստ չնկար - րելու ու Հարցուց:

Ինչպէս ուրիշ Հնու:

Չի կըրպա ըլլալ, որ ամուսնանալու Փառաշային անտեսման մէկու մը Հնու է մէկ երկու ամսն միայն մեկնել...

Անկերպութիւնը ուղղակի, ըստ զարու - ցի: Թարգի Հայաստանեցի այս անշու - թ է անկերպ ինտելեց զնոնքին, այստեղ

րուրդներն շատարուած:

Այս ըսածն է կըրպա ըլլալ, արդե - ր:

Երկայ ըլլալ, պատգամներն ալ - լին:

Երկարացող առնի մասնու. մասնա - ւորար աղիւն, մեղք ըսնեց եւ կամա - ղը շրթներն տարու: Թարգի, յուշ - ունէ չինոյն, զուրի կըրպարել Լե - նոն կըրպարել՝ անպատկեր երեսուն - րութեան մը: Հայաստանացու շարժման, զիս մէջ ալ մեր քուր կէք նաեւ կըր:

Երկու երկրաշարժներն անպատկ յոգի ելան, մինչ Դուստան ԷՔ. կըրպա կը կոն - ք:

Չէ, թող անտես այ Հնոյ խոսքերն:

Բայց Թարգի է Լեւոն կան էին ար - ղին իրենց քով: Միայն Քառուցի անպա - ր կը փախանալու աղիւն էին Լե. անմի - րաւալ Հանգանք, թէ զործի կըրպար է:

Ինքն այլ շատ անպաւր, շատ խոսքեր անտեսելութեան մը ունեցող էր Լեւոնի մօր, տիկին Լեւոնաւոր Հնու Վնասիկ խոսքեր չին փոխանալուած Թիւն, սա - կան յայտն էր, որ խոսքերաւոր անտ - արարութիւնը պիտի չուսանար:

Մեկնելու անտեսին տիկին Քառուցի յայտնեց Լեւոնի էր իր մօր, թէ չին - արքի երեւելներն իրենց ընտելութեան զիսին էր եւ յատկապէս Հնուերն զի - րներ:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
ՎԻՃԻԿ ՄԵՅՔ

Նախամեծնութեամբ Կապ. Սաչի տն -
դական մասնագիտին, Կիրակի, Յունուար
24, ժամը 3ին նախկին Սերբի կարօյիկի
տնային:

Կը մասնակցին Նոր Սերբիականները՝
գեղարուստական քամիով:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապ. Սաչի Արթուրիկի մասնագիտը
ցառակցութիւն կը յայտնէ Նախամեծն
տնայիններուն վարկաբաժնի ներկայիս
մասնուն առթիւ:

Կ Ո Ձ

Հայրենակիցներ,

Յանձնախումբ, որ կը ներկայացնէ
Տէսինի զգույթը կը բոլոր Հասանքի -
բով Մեծ Եղեռնի լինանալի հանդի -
սութիւնները կազմակերպելու եւ, անու -
նի փոփոխութեամբ, որոշեց շարունակել
կը գործունէութիւնը, նպատակ ունենա -
լով յաւերճանք եղեռնի նախատեսն -
րուն յիշատակը յուսարանի մը շինու -
թեան ձեռնարկելով: Առջեւիս Հայրենի -
քի մէջ նախագործութեան պատկառազու -
կութիւն:

Յանձնախումբ, ստանց երկուստեան,
ստորագրած Հայր. կամբով, ու անոյ -
մով, գործի թուեցաւ իրեն գործակից
ու բարոյական ներուժ ունենալով Տէսի -
նի Համալսելի զարգացման ու Քաղա -
պետական Պատրիարք:

Ներկայացուած խնդրանքը նպատակ ու -
նէր ընդունելութեան արժանացաւ: Քաղա -
պետական Պատրիարքի ներսեւ, որ ոչ
միայն վաւերացուցեալ յուսարանի շին -
ութեան ծրարը կը տալէ այլ նպատակին
յաւակցուցաւ: Տէսինի ամէնէն շնորհ
ու ընդամանը հրապարակ: Յետոյ, զինով
կատարուեալ Հայ եւ Քրիստոսի ար -
ու ունենալով, յուսարանի մասին, որ ոչ
նէր ստանալով Համար: Սակայն, ար -
ունիսի նախարարութեան ներկայացու -
մը, զինով ստացուելով նախապատուութիւնը
ստուցաւ: Լինով Քրիստոսի զանազան -
գործի մը աղօլ կը յաջապահ ռմով (արի
պարտք) պատարաստ մասին:

Յանձնախումբ յերթանալով ծրարը
թիւն Համալսել, արուստանդով արժա -
նին յաւակցուած հրապարակի ծաւալն,
ինչպէս նաեւ զերգալաւորանք օրոգեւան -
ներու եւ արուստեւ պատահաններու յար -
մանը: Նկատելով պատկառելի յիշատակ -
ութեան ընդունակեցաւ մեծից երկրորդի մը
շինութիւնը: Անուշու, յանձնախումբ
գիտակցել է իր ստանձնած ինքնակալ
ծանր պատասխանատուութեան: Սակայն
այս նախկին մեծնալիս իր Համալսել
ինչ ընդունով պէտք է իրենից բոլորին
Հայրենասիրութիւնն ու զրահարելութեան
օրին:

Երբեք ենք յայտարարելու որ Ռոնի
նախագահութեանութեան ստացուած է յու -
սարանի շինութեան արժանալիք: Իսկ
քաղաքակրթութիւն հետ կընտան է լինու -
թեան պարտաւորել, եւ այժմ, որ ըստ
մեր արձանի մեծ ու մարմին կ'առնէ:

Յանձնախումբ, զիստէ իրազեկելով
Հայու ցեղային ստանդարտութիւններ
կըստ լիակշիւ է որ ամէն ոք, Համալս
քաղաքում միշտ բարեկեցիկ եւ ունե -
ւոր կը ինքնակալ օմանալութիւնը սի -
սի ինքն նախապատուութիւն յիշատակելու:

Յանձնախումբ իր զինովին ընդունա -
լիցով, Պր. Մուշեղ ձեռնարկեց սիւսայ -
մը շարունակելու զանազան հարցեր
այս նախկին մեծնալիս իր Համալսել
ինչ ընդունով պէտք է իրենից բոլորին
Հայրենասիրութիւնն ու զրահարելութեան
օրին:

Հայր երբեք չէին Համալսել մէ մաս -
ցած եւ արտաւան կը ար այս մեծնալիս
կըրպարմով: Որովհետեւ, մայրցամաք
պիտի նախապէս արտա մեր անկալ
զեղակուած յիշատակին ու նախապատու -
մի մեր ապրանքի արժանալիսութեան:

Դրանով նախկին կը խնդրուի
զինչ հետեւալ մեծով -

Comité d'Erection du Monument
à la mémoire des victimes du Génocide
C. C. P. Lyon 922-25

Կը խնդրուի արտապահմանի թիւքիւն
արտապահել:

Մեր Եղեռնի

ՅՈՒՆԻՍԿՈՒՆԻ ՅԱՆՈՒՆԻՍԿՈՒՆԻ

CHEZ VOUS ET SANS MAITRE

APPRENEZ L'ARMENIEN
EN 3 MOIS

En y consacrant 1/4 d'heure par jour
GRACE AU NOUVEAU MANUEL PRATIQUE DE LA LANGUE
ARMENIENNE REDIGEE PAR :

HAROUTIOUN KURKDJIAN

chargé de cours au « Haïgazian Collège »
Professeur de français au Lycée Arménien Palandjian de Beyrouth

CONÇU D'APRES LES METHODES PEDAGOGIQUES LES PLUS
RECENTES ET ACCOMPAGNE D'UN DISQUE 33 TOURS

PRIX DE LANCEMENT : 20 F. (25 F. avec le disque)

PUBLICATION

UNION DES ETUDIANTS ARMÉNIENS D'EUROPE

EDITIONS « HAMAKAINE »

388 pages, 72 leçons + supplément + lexique

EN VENTE :

Maison des Etudiants Arméniens, 57 Bd. Jourdan — Paris (14°)
Librairie « Le Petit Prince », 121 Bd. St Michel — Paris (5°)
Librairie Orientale, 51 Rue Monsieur-le-Prince — Paris (6°)

ՓՈԽԱՆ ԵՐԱԿԵՐԱՎԻ

Արեւմտեալ Տապալանի մասնուն ար -
խումբ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Արամ Մու -
ղունեանց 100 Փր. կը նախկին Մամուլ -
Մուստանի վարձարանին:

×

Տիկին Վեհանյոյ Զրաշխանի կիսմայի
մասնուն առթիւ, Տէր եւ Տիկին Արամ
Մուղունեանց 100 Փր. կը նախկին Դար -
դաւաթ Երեւանի վարձարանին (ստա -
նալ Վառաշխան): Եւ 50 Փր. Վառաշխան:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՓՈԽՈՎ

Վիճիկ - Վիճիկ Հայ Ազգ. Միութեան
ընդհ. անդամական ժողովը անդի կ'ու -
նենալ Յունուար 31, Կիրակի կէսօրէ յե -
տք ժամը 15.30ին, Կիւմուլիկի սրճա -
րանի վերի յարկը (Փրաւ Սէն Մարի):
Այս առթիւ կը յիշեցնեն Հայրենա -
կիցներուն, թէ անոք որոնք սակաւին
արժանալիութեան լին, կրնան արժանալը -
ուիլ որ առաջ՝ որպէսզի ժողովը ընթաց -
քին իրենց իրաւունքները արտիցեն:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

ԿԱՐՈՑՑ ԽԱՆԻ Պատեւ - Քաշանի մաս -
նակցին անդամական ընդհ. ժողովը այս
Հինգշաբթի (Յունուար 21) ժամը 21ին
Տիկին Գարաշխանեանի ընտանքը,
22, Խիւ Լալալանի: Կարեւոր օրակարգ:

ՀԱՄԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՅԵԼ ԱՄ ԶԷ

ՅՈՒՆԻՍԿՈՒՆ 25Է՛ ԳԵՏՐՈՒՆՈՒ 5

Միկնով, Յունուար 25, ժամը 22.10
Կառ ար լիւթին Արքայի - Իսթիքով
եւ մամուլում 8իլ ամ ԶԷ ժամը 14.15ին:
Հաստատում Միկնով Վիճիկ պատկեր,
Հանգստանալու անենալին, տաք - պաղ
Զրար, տալ, ինտուստ ճաշ:

Բարեբրութեան 758 ճիւղ, շատ յարմար
յոյժան մարդը Համար, կիսման միջոց է,
բարձր զարգացման ըլլալով շրջակայ
լինանով: Երբեք ունի զուտով միւսու -
ղիկը (փիւր) սիւսման եւ վարձ մա -
րդ Համար:

Մամուլացարիւն 465 փր.
(Երբեք Համար ծանոթութիւն եւ պիտի
զուլ ու ճաշ (ստան խմիչք):
Կամուլիւմ 100 փրան
միւսուար Յունուար 20ին տալ:

RELATIONS TOURISTIQUES

EDUCATIVES

32, Rue de Trévis, PARIS (9°)

Tél. : 770-36-37

Association sans but lucratif, régie
la loi du 1-7-1901

ՀՏ. ձեռնարկելու

Ընդ. Պատուիրու

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԻ

Կապ. Սաչի Անիկ - Պրաւ Բոյունի
մասնագիտը շնորհալարութեամբ ստա -
ցած է, նախկին ընկերակի Կ. Մատու -
րիւն, 50 փրանք նախը, նորոգ Հան -
դաւաթ Ժան Լիւթիկին մասնուն ար -
թիւ:

ԽՐԽԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

ԿՐԻՒՆԻՆ 150-ԱՐԵՎԱԿԻ ԱՌԹԻ
ՏՕՆԱԿԱՍԱՐԻՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՆԻ ՄԵՅՔ
Նախամեծնութեան Լինի Հայ Առաք. -
Եկեղ. Ազգ. Միութեան վարձարանի,
Կիրակի Յունուար 31 Հանուար ժամա -
նակացոյցով:

Մատուան ժամը 10ին, Հանդիսար
պատարակ Ս. Յակոբ կեղեցիկին մէջ,
որ կը մատուցանէ Դաւիթ Մ. Վր. Սա -
հականի եւ կ'ընդ Կոմիտաս երգչախում -
բը, զիկալարութեամբ Պր. Օֆալի:
Պատարակ ընթացքին, Ամենայն Հայոց
Կեդրոնիկ Վազգէն Ա. Կոնդակի ըն -
թացում, ապա Հոգեւորական պա -
ռն:

Յաւարտ պատարակը ճաշ Ազգ. Տան
մէջ արահի մէջ: Միայն ընդ մասնակցու -
թեան անդուլու 25 փրանք: Արձանալը -
ուի կեղեցիկը արտենանալ:

Կ. խոյր ժամը 3.30ին ուղեկական
Հանդիսութեան զիւրապանութեան ծա -
րախով մը. այլ առթիւ պիտի ներկա -
յայտի կընտան Հայրենի կեանքը որ -
պիս կեկեցակամ, զմեզու եւ ապագայի
գործիչ:

ՄՈՒՏԻՐ ԱՂԱՏ Է

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévis — PARIS (9°)

ԸՆԹԵՐՈՒ ԱԶԳԵՐՈՒ ՄԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՆԿԱՐԱՆԱ ՀԱՄԱՐ

ՄԱԿԱԳԻՆ	60 Ժ.	միջին 1/4 արեւմտ
ՀՈԳԵՆԱՐԿԻՆ	30 Ժ.	միջին 1/8 արեւմտ
ՅԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ	10 Ժ.	» » »
ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԻ	10 Ժ.	» » »
ՀԱՐԱՐԱՐԻՆ	30 Ժ.	» » »
ՊՐԻՆԻՆ	30 Ժ.	» » »
ՓՈԽԱՆ ՄԱԿԱԳԻՆ	10 Ժ.	» » »
ԿԵԼ ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԻ	15 Ժ.	» » »

Այս գիւրքը մեկ անգամ հրատարակելու եւ ճշմարտութեան ծառայող ապագայի
համար են, չարքար էք

Կամիկի վարձարը ցարգարիչ է :

Առեւտրական կամ այլ ապագայ մատուար պայմանագրով համար գիւրք

վարչարան :

ՄԱԿԱԳԻՆ Է. Յ. Գ. Երկ. Կոմիտէ
ժողովը կը հրապարակ շրջակայ հանուար
յուսարանն ու կ'ենթակոծուի, իրենց
ստորագրական Հաստատութիւն:

Եարաթ 23 Յունուար, Վառաշխան եւ
ընկեր Կար յուսարան:

Կիրակի 24 Յունուար, Գեորգ Զաւար
յուսարան:

Եարաթ 30 Յունուար, Զաւարաշխան եւ
յուսարան:

ԱՄԽՈՐԻՆ - Հ. Յ. Գ. Սարգիս Մի -
նասան կ'ենթակոծուի ժողովը այս Զա -
րեւաթին իրենուն ժամը 9ին ստորակալան
Հաստատութիւն: Կարեւոր օրակարգ:

ՎԱՐՁՈՒՄ - Հ. Յ. Գ. Բրիտանապոլսի կո -
միտէ ընդհ. ժողովը Եարաթ (23 Յուն -
ուար) երեկոյան ժամը 8ին Անարանի
հանդիսին մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Կը
պատահանուի բոլոր ընկերներէն ներկայ
գիտելու:

ՓԱՐԻՉ - Հ. Յ. Գ. Բրիտանապոլսի
յուսարան ժողովը այս Եարաթ իրենուն
ժամը 9ին Հայ Մալոյիկին Տան մէջ: Կար -
եւորութիւն ներկայութիւն:

ՎԻՆԻ - Հ. Յ. Գ. Անի Կոմիտէ մ -
ղով այս Եարաթ իրենուն ժամը 8.30ին
նոր անդամին կից արահ: Բոլոր ընկեր -
ներու ներկայութիւնը պարտաւորել է:
Ներկայալ աղանաւորով: Կարեւոր
օրակարգ:

ՓԱՐԻՉ - Հ. Յ. Գ. Մուղուն ԲՅԷԼԻ -
նան յուսարան ժողովը այս Զարեւաթին
իրենուն ժամը 9ին Հայ Մալոյիկին Տան
մէջ:

LA SECTION CULTURELLE DU
CLUB DES JEUNES DE L'U.C.A.B.

Vous invite à assister à une soirée
de projection de plus de 150 diapo -
sitives en couleurs, qu'elle a organi -
sée sur le thème

A la découverte
de l'Arménie

réalisée et commentée par Mlle
Claire Deukmedjian, Jacqueline Te -
vanian et Mr. André Garabedian
Le Jeudi 21 Janvier à 20 h. 45 Salle
des Centraux, 8 Rue Jean Goujon
Paris (8e)
Métros : Alma-Marceau ou
Franklin-Roosevelt

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱԽ

Կ. ՍԱՍՈՒՆԻ
ՓԵՏՐՈՒԱՐԱՆԱ ԱՍՍԱՍԻՐԻՈՒԹԻՒՆ
1921

Պէլյուս 1970
Հրատարակութիւն «Համալսարան»
պայքարին

Տեղեւոյ լրագ' զմեզ «Յառաջ»
Գին 10 փր

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE

Directrice: ARPÏK MISSAKIAN

RÉDACTION - ADMINISTRATION: 32, RUE DE TRÉVISE - PARIS (9e)

Fondé en 1925

R. C. Seine 57 A 2731

Tél.: 770-86-60

C. C. P. Paris 15069-82

Ֆրանսա

Արտատպագր

ԱՎԱՅՈՒՆԻԱԳՈՒԹԻՒՆ

Տար. 90 ֆր.

Տար. 115 ֆր.

Վկայական 50 ֆր

Հասցե 0,50

ՀԻՆԳՇԱԲԵԹԻ

21

ՅՈՒՆԻՈՒՐ

JEUDI

21 JANVIER

1971

LE NUMÉRO 0,50 F.

47e ՏԱՐԻ — ԹԻՒՒ 12019

Fondateur: SCHAVARCH MISSAKIAN

47e ANNÉE — N° 12.019

ՕՐՈՒՆԱԿ ԽՈՍԹԸ

ՍՈՒՌԱՆԻ ԱՄԲԱՏՐԱԳԸ

Բ.

Պատանի ամբարտառիկ կառուցման համար ամբողջ տասնմեկ տարի դիմել — չեղել հայաստան են կրկնանվել հա — չար կեղծացող դրամատուրգները և ճար — աստղագետները, չորսը երկու հազար խոր — աստղային մասնագետների դիվիզիայում — թեան առկա: Չորս Խուսեղ և չորս Տա — փեղ ամենմեկը Երկրագունքին — հա — րապաղալով, բանտը, մասնագետ — մե — րան են աշխատանքներու ընթացքին պատանի դանաթար արկաններու հետ — անտով — տիկանին պայթյալ, մայ — անու փրկում, չունենող, ինկարող — հար, եւայն: Արարարուն են ուրեժ չորս հարիք քանակները հոգիներ:

Մորթողային մասնագետները մաս մը իրենց երկրից պիտի դառնան 1975ին մի — արի, երբ կը լրանայ երաշխագրութեան շրջանը: Փաստաւոր ուրեժին իմացը պի — տի ամենի մեղքներն ուրաքը բանե — լան մինչեւ արդ թուականը (Ար Մանու, 16 Յունիս):

Մարտարաք արժան է 4-048 միլիոն ֆրանկ, որուն 1-430ը հայկաթեան է: Մոտուա: Աղբո — Չապային դրամարանին ալ կը թափուք օտանայան է այս վեր — շինը, երբոր պարսկամասով փոխ — տանք թուական մեկն տալ: Շուտով կը յու — անք բանալ նաեւ աշխարհի մէջ դը — րմարտ են, որոնք ծրարելը կ'ուստանա — րինք Խուսեղին ինկարին:

Շնորհ, ամբարտառիկ պիտի աւելնայ նաեւ դրամագրութեան թիւը դիմի Լուս — տը և Աղբո Միմպը, Քիւրեղ Սեմաուն մը արտադրող ինկարին:

Իրեն հետեւեալ հարաւարարունսի դրամագրուն, Փէյշապուրի սիւսան են ի — յունց զիւրեղին դիմի բաղար ինկար — աստիկը: Համար դրամագրութեան մէջ, որ ինկարին կը բանին 750-000 դրամ — անք Խուսեղինս ինկարին ալ հաշուելով, մեծ ու փոքը հարաւարարունսի մէջ աշ — խատանքները թիւը կը հասնի միլիոնէն միլիոն: Կարուս պիտիք հիւստանալին ճիշդէն դրամ բանտորները վայելն Երկր — տաք մէջ:

Յատուկ միջոցներ դուրս էլ — Երկրագունքին, որ կը ինկար աղա — րան կեանքունքի դիմարդ արքերը 4Է կամքը, հնարեալով կորսնցնում է իր կարեւորութեան 59 աւ հարիքին ի — յուն է 27 աւ հարիքին: Իսկ հարաւարար — անքը, որ 1952ին ապրիլին կեանքունքի 10 աւ հարիքին կը ինկարային: 1969ին 24 աւ հարիքին աւելի կ'ուսն է: հարաւար — արունսի մէջ կ'ուսն կատարուն արտա — ծուսեալ 1969-70 տարեշրջանին 63 աւ — հարիք աւելի կ'ուսն են բաղաւթամար հարիքը շրջանին, — 134 միլիոն կը կը — աստիկ ունի: Բարեկարգ 82-2 միլիոն:

Հարաւարարուն մէջ չորսը 40-000 հո — րեք զիւրեղին Պատանի զայան են աշխա — տու: Համար: Մեծապէս փոխուելով լր — ան է մասնագետներ Փէյշապուրին, ու — րոնք զարեւել է որ ճիշդին կատարուն կը թափուին թիւսուս կեանք ինկար կամ իրենց տարեկաններ կը պարզանային զարգացնելու մէջ զոյք արտադրող:

Շնորհ, հարաւարարունսի դրամագ — րուն, հնարեալով պիտի պիտի նաեւ թի — ւր դրեւ — լուսնային պայմաններուն, որոնք թափուին թիւսուս մեծամասնութիւնը կը կամեն միջեւ աշխար:

Պատանի ամբարտառիկ կողմին նարին լինի տեղանքին համար չորսը 80-000 տեղանքներ իրենց դրամարդ զիւրեղին

ՕՐՈՒՆԱԿ ԴԵՄՈՔՐԱՏԻԿԱՆ ՏՊԱԿԱՆ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԻՐ ՀՈԳԵՐՈՎ

Դաւանակային Գերմանիոյ Մորթող — անքի քրիստոնեան — դեմոկրատները իր — անքի կ'ուսնան նախագահը: Փարցել մաս — անքը քրակողը Վարդաւան մեկնան է' տեսնելու համար լին զիւրեղանքունքն հետ:

Մանով է, որ քրիստոնեայ — դեմոկրատ կատարելութիւնը, որ ընդդիմադիրը դը — րին մէջ կը գտնուի ներկայիս, կը քրի — անքաւ Գրանդի արեւելեան զարգաց — անքով: Փարցել լին վարիքներուն պիտի քանգարը կը կատարելութեան դը — րին լին — դեմոկրատ համաձայնարարին կա — րակուրեալ: Դաւանքը որ զու չէ վա — րեւորանքներն Մորթողանքին կը — անք, ինքնակալ Վարդաւանք մէջ Դիմ — անքին Դիմ:

Լին քաղաքական ջրհանգիստները մեծ արեւ է հաւանաւ այս աշխարհիս, զանի որ անոր արեւիցը կընայ աղիւլ ջրին — տանք — դեմոկրատներու աղաւթը դը — րորտունքին փրայ ինկար կընայ նպաս — տել համաձայնարարի վարդաւանքին, զիւրան Մորթողանքին կողմէ:

Լին վարիքները, սակայն, չառ աւելի հիմնական հարցիք ունին լուսնիկը այս օրերուն: Աղբոսը, քանդակարան արք — անքուն մէջ զգուշութեան աղբը կը ծա — ւայն, յատկապէս Կատանի մեծ նաւա — հանգիստին մէջ: Սակայն, որ ինչպէս հա — րորդան էինք, դրամագրուն շարժում էր ծաւր տուա: Երկրին մեծապէս նաւա — ինքարանքին մէջ, որ ի գէղ կը կը Լե — անքին անունը: Ներկայիս զարգացնի հանքերին փոխադրութեան բանտը — ներն են, որ գործադուրի դիմելու նախա — կանգները ցոյց կուտան: Սակայն, ան — ցնայ օր, չորս մասունք ուսչաւումով սիւսան են իրենց աշխատանքը, ինչ որ պարզապէս կը թուի իր կը:

Կատանի համաձայնար թիւը թիւ — դանք հանդիսանում է դրամագրութեան: Բանտորները պահանջում կ'են, որ մա — անք տեղ առնայ իրենց պահանջները թա — անքունք լուսնիկ են շարժումներուն: Համաձայն յատկապէս արքերին, ցարը կընայ: Գարս պահանջարկները ու — դարկուան են ինքնաշարժանքներուն, ինչ որ կը հաստատուի, թէ քանդակարանք ու աշխատանքները այլեւս պատանիներն

հանուելով տեղափոխուած են այլուր, արքերին չեղնելու մէջ, որ աւելի լաւ պարզապէս ինքնին աւել ապրելու:

Չորեքուր, սակ ինքնակալ փրկում են փարսկանները կ'ուսն մնացած թափա — թի պատանիներ յուսարմանքին, զանեւ — անք, աւանքներ: Աղբո Միմպը ինկար — անքին համար ինքնակալ անկանքն են նաեւ տար Երկրիցը: Բազմութիւն հնա — դանքի տարիքն օրտուկով պիտի մեծ — կատարան են նուսնայ ջրհանքին մէջ և նոր զիւրեղ քրուն:

Նկարի մասնագետները քանդակարդ ու — րոնք խոնարհութեան տաւած ընթան է Քա — րաւոր ջրհանքին մէջ, ապաւնալով չորս հարաւարարուն հին օրանկարներուն, որոնք անկար պահուած են Չորսին չոր ինկարին:

Այս փոքը անպատանիներն չեւ — անքով, տարաշխա չեւ, որ Պատանի ամբարտառը կ'ուսն է նոր օրանկարին մը լրայու: Ներկայիս հարաւարար

ՄԱՌԵՇԱԼ ԲԱՂՎԱՐՄԱՆ ԻՐՈՒՇԵՆԻՒ ՄԱՍԻՆ

Մտուելով Յովհաննէս Բաղրամեան, որ Գերմանացիներու յարձակման տալիս օ — րերուն զիւրեղանքին է հարաւ — անք — մրան հակադիր զինուորական դրամ — անքներին, իր յուրեղանքին մէջ կը ծա — աստղել Մուշակին զորանկարները Ուրաքիցի մէջ, Իրեւն կատարապէս և Պիտաբերցի ինքնակալանքները չընան զինուորական ինքնակալ:

Վեց տարին է վեր, այսինքն Մուշակին ինքնակալութեան հետադուրեւ ցար, ոչ մէկ դրամագրուն ինքն ըստան էր անոր մասին, իր երկրին զորանկարներուն կողմէ: Երբ Մուշակ ինքնակալութեան և կատարելութեան զուրեղ կը գտնուի, մասնակց Բաղրամեան չաւր զգուշաւ — ներ ուղարկ է Մուշակին: Մտանալին յուրեղ ամփոփող համար, որ կը կը ինքնակալ օրտու պատարաքը խոստի — րէ, կընդդէմ պատարաքը տալիս ար — անքները Բաղրամեաններին: Այս հա — տորին մէջ Բաղրամեան անկը վերադա — րէ Մուշակին հաւանքին կը կատարան դրա — կան հաստատանքներուն մէջ, այսինքն — դրան, իրորութեան է, որ 1964ին ցար — տալիս անկանքն է որ դրամագրուն ինքն կը կատարուի Մուշակին զորանկար — անքին վարդաւանք:

Աղբոսը, վեց տարին է վեր տուր — անքին զորանք են, կատարելութեան և պատարաքի պատանիներն զիւրեղ — անք, ինչպէս ինքն փայլն Մուշակին լա — տանքան պատարաք, տանքը երբեք չեւ — անքաւ անոր զորք:

Մակայն, Յովհ, Բաղրամեան, որ այժմ 73 տարեկան է և անպաժ կատարու — անքին Կերտանակի Կարեւոր, ինչպէս նաեւ պատարաքութեան փոխ — անքաւ, ըստ երեւոյթին է վիճակի կը ասանք:

Երբ անքին արեւմտապիտանի միւրեղներուն ինքնակալութեան փրայ:

Միւս կողմէ, երբ պատարաքանտու անքանքներին Վարդաւան Լեւոնան են ներկայացնելու համար թափաքներու պահանջները: Այս վարիքները այսօր — անքին պահանջներ կը բանեման են սիրով թու — անքները յաւելում են արտաձայնալ աշխատանքներու: Ինքնակալին մինչեւ մասնակց պատարաքին: Կը պահանջեն նաեւ կարք մը նախարարներ, ինչպէս Երեւն, Ապահովութեան կառն ճրա — արմար:

Բանտարանի շարժանքներուն հետ և անքով Յունարան արտադրողները ցար է անքերին նուսնայ մը արա — անքանք մէջ:

Ինքնակալութեան լին ուղիք մեծանք շարժանքին փայլը: Կընդդէմ, որ ընդհանուր զգուշութեան կը կալ երկրին մէջ, սակայն, այժմու զգուշութեան ա — լիքը ինքն արտա թափաք ուր զիւրեղ — անք, ինչպէս պատարաքանքներն ինքնակալներին: Յամեանք զիւր Լեւոնան ներքին սուր ապուշակ մը մէջ կը գտնուի:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՐԱԿ

Ամփոփում Բաղրամեան կընք մամ խա — տալիս ինքն անքունք: Փարցել մէջ, ուր հաստան էր յաւարումով, նախարար Սը — թալի հետ: Ըն մէջ մանքամանքները կը արտաք այս մասին, միւսին կը յաւա — անքը ինքն ծաւր անպատանիներն պիտի լուսն: Թեւեալ մէջ ալ համաձայնութեւ — անքին չաւր զարիւր ընկերութեանց և քանդակարաններին կընքանքներու: Բաղրամեան կընքանքներու: Կընքանքներու:

ԳԵՐՈՐ ԶԱՎՈՒՇԻ ԱՐԱՆԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Կերակր աստուտ Երեւանի ծախսափո — րը կը հարգուրանին ընթացքին յայտնել թէ արձանագրութեան Յովհաննէս Յովհան — նիսան ինչպէս ապարան է Վուսաւ լրանա 40 օրերու ինքնակալ փայլը Վը — փիլ կ'ուսնանքին ու ներկայ կը պատ — րաստ 20րդ դարու աշխատանքան շարժ — անք հերոսներին Գերդ Չալուրի ար — անք:

ուս կարգէն ընկելու, զոնք որոշ շարժում:

Մուշակին յուրեղանքին մէջ, որոնք Վը — րուրէն կը ինչպէս խորագրին տակ լուսն տեսան արտաձայններն մէջ, դրամագր — անքի տուր են Բաղրամեանի հաւանքին: Մորթողային նախկին տալիս Մուշակը հետեւ — անք ձեւով կը ընթացքը մասնակցին նը — կալարելով: Ան քանդակ և ինչպէս անք մը մէջ է կը համարելու և, նորից, կընա շարժ իր ինքն մէջ: Եւ ինչ — անքանքն անոր անք մը մեղքին, որ կա — անքանքանք անքին և դրամագրանք լուսն մանքանքներին, ինչպէս նաեւ անոր անքանքանք և պարեւ յաւ նկարներին փրայ:

Մը յուրեղանք մէջ, մասնակց Բաղրամ — անքին կը փորձէ նկարագրել տեղանքան ինքնակալ Ուրաքիցի մէջ, պատարաքի փոխադրութեան, որ զիւրան ուրեղ քանդակող խորագրին հակադր կը յա — անքանքանք ինչպէս լուսն:

Մակայն Մուշակ լուսն կը պատարաք — անքին: Հոն, տանքը ընթացքին, հա — անքանքին և տեղեկութիւնները կը հա — անքին ինչպէս և ջրհանքները: Կը խոստը ընթացքները նոր զարիւրէն են ինքն — անքին մասին զիւր ինքն համար ընթացքին յարձակումներին: Մակայն յուրեղանք — անքին Մուշակին միւս կը մանքանքին կընք — անք մը ժողովներուն դրամագրանք անքերուն հետ: Ան կը, որ կը պատարաք ինչպէս ինքնակալներին:

Բաղրամեան Կանդակարանայ նաեւ հարցը մը, որ տարապիտանիները ըս — անքանք է խորագրին պատարաքանքի պատանիներն մեկնակալութեան մէջ — Մուսնին ինչպէս պիտի պատարաքին Քիլիկ — անքին պատարաքը տալիս լուսնին — անքին, որ զինուորական անքերը թիւայ — անքին մեծապէս պարզել զարգար և պատարաքանքներն զիւր հաստատուի Տիւր — անքին կընա արեւելեան անքերուն:

Յամեանք զիւր, զարգար հարկադր — անքանք անքանքար ըլլալ 1941 Յունար — անքին, երբ կարելի Բանար ծաւր կը — րտաւորն արձանագրել:

Մակայն Բաղրամեանի համաձայն, Քիլիկ ծաւր զիւր պատարաքին որո — անք թափաք, որոյն հետեւ Մուսնին յաւարանքը կը ինչպէս ինքն անքանքանք քանդակներն (Շէրի Զորիւրէն, Օրտուս — անքին, թէ պատարաքին ձեւակարան հա — անքար 1941-42ին պիտի հաստատուի և պա — անքանք լինի ինքնարտա — Մուսնուս — Քիլիկ զիւր արեւմտեան:

Մուսնին, ըստ Բաղրամեանին, կը փո — անք, որ լուսնակալ զարգար կը պա — րակալին Մ. Կանդակարան կընա զարա — անքի «պատարաքան և անքանքանք օտան — անքանքին» ընթացքին Մուր. Միւս — անքին: Այս հաստատուր յաւարանքանք է զանի որ խորագրին զիւրեղին հա — րակալ լինաւորան են անքերին անք — անքանքանք փոխադրութեան կարեւորութեւ — անքին Մուր. Միւսին համար, հա — անքանքանքին Բ. պատարաքին: Այժմ, Բաղրամեան է զարգարանքին յա — անք հերթը անքերին և անքանքանք օտան — անքանքանք կարեւոր զիւր պատարաքին ծաւրանք:

Բ. Ա. Բ.

ՀՐԱՅՈՒՄԱՐՈՒՄ

ՏՈՂՄԻԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌՈՒԿ GALA

ԱՌԱՌՈՒ ԱՆՎԱՄ ԸՆԴԱՌՈՎ ԵՐԵՐ ՊԱՐԱՆՈՒՄԲԵՐ ՄԻԱՅԱՄ

ԿՈՎԱՍԱ, ՆԱՅԻՐԻ, ՆԱՍԱՄԱՐ
Փետր. 14ին կիրակի ժամը 20, 15ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honoré

Տոմարը այժմէն ապրիլին համար գինը
Bakerdjian, 35 Rue de Trévise
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Alfortville
և երեք խումբերու անդամներուն մօտ
Տնմարտ. գինը 10, 15, 20 ֆր.

ՄԱՆՈՒԿԱՆԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԵՐԻՆ ՄԵՔ

Նախաձեռնութեամբ Կար. Ուայի ան-
դամներու մասնակցութեամբ, Կիւրակի, Յունուար
24, ժամը 3ին նախկին Սերբի Կարպիլի
սրահէն:
Կը մասնակցեն Նոր Մերձկականները
գեղարուեստական բաժնիով:

LA SECTION CULTURELLE DU CLUB DES JEUNES DE L'U.G.A.B.

Vous invite à assister à une soirée
de projection de plus de 150 diaposi-
tives en couleurs, qu'elle a organi-
sée sur le thème

A la découverte de l'Arménie

réalisée et commentée par Miles
Claire Deukmedjian, Jacqueline Te-
vanian et Mr. André Garabedian
Le Jeudi 21 Janvier à 20 h. 45 Salle
des Centraux, 8 Rue Jean Goujon
Paris (8e)
Métros : Alma-Marcou ou
Franklin-Roosevelt

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԷ

Տէօֆի կենդանի վարպետներ շնոր-
հակութեամբ օրացած է Պր. Մարտիկ
Տէր-Մանգիանի մանուկներուն առջին տա-
րիչներն առիթի, հետեւեալ նուէրները:
Այլ Տէֆիկ Մանուկ Տէր-Մանգի -
ան և զաւակները 100 ֆր. կենդանի,
100 Հայ Մարզական և 50 ֆր. Մեծ
Եղեմի Նահապետներու Յուշարձանը:
Նոյն առիթով Տէֆիկ Տէր-Տէֆիկ Կէլէճեան
և զաւակները 50 ֆր. կենդանի: Իսկ Պ.
Վահէ Պատանեան և Ժորժը Պատանեան
10ական կենդանի փոխան ծաղիկաբալի
Տէֆիկ Մարտիկ Տէր-Պոյունեանի ման-
ուկներուն:

ՑԱԿԱՎՏՈՒԹԻՒՆ

Սերաստիոյ Նահանգալիկ Մուսաու Ու-
ստմանաբալի Բարիդի և Մարտիկի
մասնակցութեամբ իրենց զաւակներին կը
յայտնեն Ուստաւոր Պէլմանիկեան ըն-
տանիքին, անոր մանուկներն առիթի:

ՆՈՒՐԻԱՏՈՒՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գարեջուսէր Տէֆիկան զաւակներին կը
նուիրեն: Տէֆիկ Մարտիկի Արուսիկ
(Մարտիկ), 500 ֆր. Նոր Տարուայ առիթի
Տէֆիկ Նաթըր Նուրիկան և Տէֆիկ
Սրուսէ Սեման Սուրիկան, Տէր և Տէ-
ֆիկ Յակոբեան (Սաւա-Ապագայ) 50, Տէ-
ֆիկ Աստուկի Արքիպեան 50, օրացած
Երասուկ Յովսէփեանի մանուկներն առիթի:

ԸՆԴՈՒՆԱՌՈՒ ԲՈՂՈՎ

ՎԵՐԵՆ — Վերին Հայ Ազգ. Միութեան
ընդհ. անդամական ժողովը տեղի կ'ու-
նենայ Յունուար 31, Կիւրակի կէսօրէ յի-
սուս ժամը 15.30ին, Կիւրակի սրահ -
բառի վեր յարկ (Գրաս Սէն Մարկ):
Այս առիթի կը լինիքները Հայրենա-
կեցիկներու, թէ անոնք որոնք առաջին
արժանաւորութեան չեն, քիման արժանաւոր-
ուելի օր առաջ՝ որովհետեւ ժողովը ընթացի-
կին իրենց իրաւունքները արձակեն:
ՎԱՐՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Գ.

ՄԱՐՏԻՍԻ Հ. Յ. Գ. Երբ. Կոմիտէ
ժողովը կը հրապարակ շնորհի հետեւեալ
խորհրդի և անդամներին, իրենց
ստորագրի հաստատութիւնը:

Եարաք 23 Յունուար, Վասիկան և
Երկիր Կարա Խոմար:
Կիւրակի 24 Յունուար, Գիւրգ Զափու
խոմար:
Եարաք 30 Յունուար, Զաւարեան Նա-
թանիկ:

ՎԱՍԱՄ — Հ. Յ. Գ. Բրիտանացի կո-
միտէ ընդհ. ժողովը Եարաք (23 Յուն-
ուար) Երկիրեան ժամը Տիկ Աւարտեան
ստորագրի մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Կը
պահանջուի բոլոր ընկերներէն ներկայ
գտնուիլ:

ՓԼՈՒՐԻԶ — Հ. Յ. Գ. Բրիտանացի
խոմար ժողովը այս Եարաք իրիկուն
ժամը Տիկ Մալուխի Տան մէջ Գար-
տապիկ ներկայութիւն:

ՎԵՐԵՆ — Հ. Յ. Գ. Այս կոմիտէի մ-
ղովը այս Եարաք իրիկուն ժամը 8.30ին
նոր անդամներ կը որոշեն: Բոլոր ընկեր-
ներու ներկայութիւնը պարտաւորել է:
Ներկայացալ անդամատնարով: Կարեւոր
օրակարգ:

ԿԱՐԱՐԻ ՈՍՁ

Հայ Կարմիր Ուայի օգտագործութեան
կալանի կանաւորման ի նպաստ կը նու-
րեն:
Տէր և Տէֆիկ Կրակ Զաւարեան 250 ֆր.,
Տէր և Տէֆիկ Ժ. Մատեան (Անիկ),
Տոթիկ Անիստեան, Տէֆիկ Ժ. Մարտի-
կան, Պր. Ս. Մարտիկան 200ական ֆր.,
Պր. Ժ. Նաւան (Վերի), Տէրան Սըր-
մաճեան (Ալիպարի), Տէր և Տէֆիկ
Տիկ Սեման, Ա. Մերձեանեան, Տէր և
Տէֆիկ Ժորժ Քիւրեան (Լիւն), Տէֆիկ
Համափիւր Նարիկեան 100ական ֆր.,
Տոթիկ Բ. Զ. Նապարեան, Իշխանեան թա-
տանիք (Բոլորով), Տէֆիկ Սրբուհի Սու-
նան (Սեֆիկ Էփրէն), Տէր և Տէֆիկ Ս.
Տամարեան (Բիւստա), Տէր և Տէֆիկ
Սրբու Տոնապետեան, Պր. Զաման (Մա-
լուստ), Կեղեկան ընտանիք, Պր. Դու-
րաջեան (Ալիկ), Տէֆիկ Էլմաստի
Մարտեան (Մարտիկ), Վարաժ Մու-
կաթեան (Լը Վերի), Հայկ Բարսեղեան
(Վերի), Սուրբ Բարսեղեան (Նա-
ուիկ), Պր. Անու Մարտիկան (Մար-
տիկ), Անուստեան Սէֆեան (Երկ) 50ական
ֆրանք:

(Տար.)

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ

Կը փնտռուին վերջերս Ռապալ փա-
նանան Գրիգոր վարպետեան ինքնանկ
ժառանգորդները: Տեղեկացնել
Mr. LAROZE
14, Rue de la Ville de Mermont
33 - Bordeaux

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍԱՅԱԿԱՆ ՏԵՐԵՆԻՈՅՔ

Անիկ — Պ. Բոլորովի Կարապետ Ուայի
մասնակցութեամբ կը կազմուի 400ական
ֆր. մօտ թաղապիկ գեղարուեստական բա-
ժնիով, Մայիս 9ին, Անիկի զաւա-
կատնարանի ընդ Բաւարեան: Մար-
տիկան անդամութեանը յայտնուի:

ՏԵՄԻՆԻ ԱՊՐՈՒՆԱՆ, ՅՈՒՆՈՒՐԱՆԻՆ

1915 Մեծ Եղեմի Տէֆիկ Յունարձա-
նի անդամութեան երրորդ ջանք:
Տէր և Տէֆիկ Գրիգոր Ալիկեան 400
ֆր., Պ. Պ. Կիւրակ Մարտիկան, Արա-
նաժ Մալուսեան, Սրբու Սրբանեան,
Մարտիկ Տէր-Մանգիան, Գեղաժ Տա-
պալեան, Յակոբ Տապալեան, Ժորժ
Պատանեան, Տէֆիկ Նարիկեան Գրիգորեան,
Արաւանեան ընտանիք 300ական
ֆրանք:
Նախկին զուարթ 34-600 ֆր. Երրորդ
ջանքի զուարթ 3-100, ընդհ. զուարթ
37-700 ֆրանք:
(Տար.)

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

ԿԸՈՅՔ ՈՍՁ Պատեն — Գաւանի մա-
նակցութեամբ անդամական ընդհ. ժողովը այս
Հինգշաբթի (Յունուար 21) ժամը 21ին
Տէֆիկ Կարապետեանի ընդհանրեան,
22, Ռիկ Լալուալի: Կարեւոր օրակարգ:

ՆԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՏԻՍԻ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՈՒՐԱՆԻ
Թատերական ներկայացումը Կիւրակի
Մարտ 14ին:

Քիւրիկ և Երեմիկեան Հայրենացի -
կան Մուրաթեան տարեկան օրացանակով
տեղի կ'ունենայ Մարտ 14ին ՕՐԱՆՔ Սա-
բաթի ընդ արահետներուն մէջ: Մանր -
մասնակցութեանը մօտ օրին:

Կար. Ուայի Պատեն-Գաւանի մասնա-
մանակցութեամբ Գիւրգեան Դին ժամը
18.55 մինչեւ 23 Պատենի Լուի Գաւաթի
սրահ:

Իսիկ Կարապետ Ուայի տարեկան ծախ-
Փետրուար 20ին:

Ս. Ուայ Երեմիկեան տարեկան
պարահանգի փետրուար 21ին:

Հայ Կարմիր Ուայի տարեկան Տէր-
կիւր-Պարահանգի 21 Մարտ:

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévise — PARIS (9°)

ՉԱՏԻԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՔ

ԱՊՐԻԼ 9-ԵՆ 24

ՓԼՈՒՐԻԶ ՓԼՈՒՐԻ ԳԻՆ 2-150 ՖՐ.

ԱՅՍ ԳԻՆԻՆ ՄԵՔԸ ԵՆ — օգնական իրիկունայի տոմար: Ա. Կարպի
պարտիկ ընտանիքին և Տաշ Մուկիայի մէջ և Երեմի (Արեւիկա կամ
Անի պարտիկ):

Բոլոր պարտիկներ — զաւարի ընտանիք, Մատեանյան, Զուարթնոյ,
Հոփիկի, Էփրէնի, Մուկիայ, Սեման լիւն, Գաւանի, Գիւրգ, Օլա-
կան, Մարտապետ, զգործներու և թատերականներու այցելութիւններ, աղ-
լայիկ արտադրութեան ջուշանանգիներ, Էսայի:

Renseignements et inscriptions:

ՓԼՈՒՐԻԶ ՄԵՔ

SONIA CORMYANTZ

TRIM VOYAGE

1, Rue de Séze — PARIS (9e)
Téléphone: 742-57-84 et 742-22-12
de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours

ԼՈՒՆԻ ՄԵՔ

VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMÉNIENNE

Messieurs SARKISSIAN et SEDEPIAN

AGENCE DE VOYAGES SEVAN

50, Cours de la Liberté — LYON — Téléphone. 60-13-66

de 10 h. à 19 h. — tous les jours

ՄԱՐՏԻՍԻ ՄԵՔ

JACQUES CHELEKIAN

VOYAGES WASTELES

87, La Canebière, Marseille 1er — Téléphone: 62-03-44 et 64.09-49

de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ՀԱՄԱՐՈՒՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՅԵԼ ԱՄ ՋԷ

ՅՈՒՆՈՒՐ 25ԷՆ ՓԵՏՐՈՒՐ 5

Միկուն, Յունուար 25, ժամը 22.10
Կար. Նաթըր Արքիպի — Իսպիլիով
և մասնաւոր Յիւ ամ 25 ժամը 14.15ին:
Հաստատու Փիլիք Վրիժ պանդուր,
հանդուստատ սենեակներ, տաշ — զաւր
Զոր, տաշ, ինտանտ Տաշ:
Բարձրութեան 758 մէթր, շատ յարմար
յոյնաժ մարզոց համար, կլման մեղծ է,
զաւարթ պաշտպանութեան ըլլալով ընդհանր
լեռնութի: Երբեք ունի զանուիկ Տիւնու-
ղիկ (փիք) սկսնակ և վարժ մար-
դոց համար:

Մանակցութիւն 465 ֆր.
(Կը Պարտիկ ծախարկութեան և պան-
դու և Տաշ (տաշի խմիչի):
Կամիկալիք 100 փրանք:
մնացեալը Յունուար 20ին տապ:

RELATIONS TOURISTIQUES

EDUCATIVES

32, Rue de Trévise, PARIS (9°)

Tél.: 770-36-37

Association sans but lucratif, régie par
la loi du 1-7-1901

ԻՏ. ՏԵՂՈՐԵԱՆ

Ընդ. Պատահար

ԽԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

ՆՈՒՐԻԱՆ 150-ԱՌԻՆԿԻ ԱՌՈՒՐ
ՏՈՒՆԱՄԱՐՈՒՄԻՆԻՆԻ ԼՈՒՆԻ ՄԵՔ

Նախաձեռնութեամբ Լիւնի Հայ Ասա-
րկի. Ազգ. Միութեան վարչութեան,
Կիւրակի Յունուար 31 հետեւեալ ժամա -
նակցութեամբ:

Առատեան ժամը 10ին, հանդիսար.
պատարա՛ Ս. Յակոբ Կենդանի մէջ,
զոր կը մասնակցեն Գաւիք Պ. Կ. Սա-
նահիթան և Կիւրի Կոմիտէ Երեմիկեան-
ներ, զիւրապարկութեամբ Պր. Օֆիլդի:
Պատարա՛ ընթացիկ, Անիկան Հայոց
Կոմիտէի Ազգային Ա. Կ. Կենդանի ըն-
թացիկ, ապա հոգեհանգեան պա-
տեն:

Յուարու պատարա՛ Տաշ Ազգ. Տան
մեծ սրահի մէջ: Մարտիկ մասնակցու-
թեան տեղեկութիւն 25 ֆրանք: Արձանաւոր-
ուի կենդանի զաւակներ:

Կ. լիւնու ժամը 3.30ին ուղեգրեան
հանդիսար. զոր Կոմիտէի տարեկան ծախ-
արձանով օր. այդ օրին վրան ներկա-
յացուի իրիկուն Հայրիկի Կեանքի որ-
պէ Կենդանի, զիւրա՛ և ազգային
զարմիչ:

ՄՈՒՐԱՏԸ ՈՍՁ Է

Տէն տեսակ հաւաքոյթներ, դասախօսու-
թիւններ, ոչ ոք կը յուսահատի, եւ բո-
լորէն կը սիրուի:

ՄՈՒՏԲԸ ԱԶԱՏ Է

երբն ձայն ձևերովսիկ կը գրէ «Բնու-
թեան ծանօն ձեւադրումը, որ սննդան-
յառնական կ'է փորձարարական ստեղծ-
ութեան համար, մենք կը գտնենք նաեւ
անոր շարքերը կրօնի մէջ, որ մայիկի
հնար էր գտած, եր փոստեն, արցունքի
թափում, եր գինեկը քանակաւորելի՝ տպու-
շեղով խնայել իրենց, զգլխակի, շիւրթի
կիկի հարադատ ցորտակ, յիշել, որ դեռ
սրբան հրեաթաղար կը եւ դեռ հիւսիսն
սարկի ու սիւրնը:

Հաւատքին մասին անդրադարձաւ
խաղաղեան Վարդապետ թերթը: Գնա-
նա Անու Սորանի կը գրածատը քանա-
տեղքը, որ արեւմտեան աշխարհի ցոյց
կուտայ, «Բէ Հայաստան տրքէ դատ ու-
րէր քան երկրորդ համար ուր ձայն ունի-
ր: Գնադարձը զանի կուտայ, թէ գո՛ւտա-
րէր թափերէն թէ որն է Չոպանական ինք-
նաբեր անդրադարձներն եւ որը՝ փո-
քան ինքնին կը երկարաւորու-
թեան արտայայտութեան արտադրութիւն:

«Ենթադրեմ որ փորձարարի կը յամա-
նէ տարբեր, այնպէս ուր ան կը փորձե-
ր: Ենթադրեմ որ համարը կը իրենցան
էրկարէր կը յայտարարէ, թէ տարբերիկը
(հարաւոր) մասնաւոր տաճարներէն
չէ, ու սիւրն չէ ուրեմն, որ բոլոր մա-
նաւոր հաղորդակցութեան, այլ զո՛ւտա-
կանութի, կենսիկ հաստատութի որ պէտ-
ք է լոյսով, կենսիկն ուղղուած կուր մը:
Ենթադրեմ անմահ է, կը իրենցարարուի,
կենսիկ սննդի եւ ուրախի, եւ կենսիկ
տաճարն է, որոսն ուր օրերը ընդուն
լոյսով ցտով, եւ նպատակը, որուն ուր-
դարձ է ժամանակը, լցունք լոյսով խոր-
հարցով եւ ծածկումս՝ խաղաղով: Ենթա-
դրեմ անպարկէ ինկատմանը՝ Նա-
նուր զոնեցող քանակաւորելիք ունենալ,
մեղած կըլլայ: Չոպանական կուրէժ հաւա-
տար քանակաւորել լոյսով:

Արշալ Չոպանական քանակաւորելիք
ըր անհրաժեշտ կըլլայ յամար զիտեղուած
է փրճանական զարակի՜ր գտնալան ուր
գործիկներն զարակաւորան եւ ձեռնա-
տան չընտաններն մէջ, չընտաններն,
որոնք իրենցանիկ կուրիկը արտաւան
արտաւան համար քանակաւորելի կը
կուր մէջը եւ, որ Չոպանական կուրն է փր-
ճանական քանակաւորելիքն ապրեցու-
թիւնը, րայց այն կը անդրով չընկաւոր
ընկալած է արտաւան արտաւան հա-
մար զարդանի գէտ: Եկայ, դուրս ար-
ուեստան, գորտ քանակաւորելիք քա-
նակաւորելիքն ուր պէտք ունի քանակ
տաճարաններն, զորն է առ արտաւան
էր: Հետ արտաւանաւորելիք կամ զորտ
քանակաւորելիք մը լոյսով չէ նշանակի որ-
նէ աշխարհաւորաց չունենալ, միւրե-
կան շարքով պատկերակն ու ինքնաշնակ
քանակ չոյլ չարելով քանակաւորելիք
այդպէս ընտան, րայց անիկան զորքը
լիճուն ծաղիկ մըն է եւ չի կրնար մա-
նարիկ ճարտար արտաւան, որուն տա-
լին պայմանն է կենդանութիւն... Ար-

ԴՐԱՄԱԿԱՑԻՈՒԻԻՆ

Հին եւ միջնադարեան հայկական գը-
րանքեր, իրենց գիր ու պատկերով կա-
րենք փայլաւոր շարքերն են, այդիւրաքի
տալան անկախելով: Հայաստանի եւ ա-
նոր հետ յարաբերութիւն ունեցող եր-
կիրքին պատմութեան համար:

1962ին, Լին Երօրէ մէջ, անդրերեւոյ
Հրատարակչու կարեւոր աշխատանք
թիւն էր իրիկիկոյ Հայկական դրամեն
որն մասին: Հեղինակը՝ Չարէս Գոտիկ-
եան, ներկայացուցած էր ունիկ զան
տառ հարց արծաթակա, պղնձակա եւ
հարցազարկ ունեցող հայաստան դրամ
ներ: Չարի քր կտը աշխատութիւնը
Բարդապետեան եւ Հրատարակչու
միջոցաւ հանրին: Վիճակով Միջինասիական
միջոցաւ ծանոթանալով իր հայրենի
լիկեան հայաստան դրամներու հրապ-
արուած ծանօթելու շատ քիչ էին եւ Չ.
Գոտիկեանի զորքը եկաւ լրացնելու այն
ծեռ քայլը, որ կը զարգացէր Հայկական
դրամներն ուսումնասիրութեան մարդկն
մէջ:

Դրամագիտութեան տեսանկիւնը հի-
ման փայլ ան երեսուն հանգի ԺԿ-ԺԿ.
դարերն իրիկեան Հայաստանի դրամ

ուսումնասիրութեան ունիկ, որեմն, կը ուրոյն
խառնակութեան, աշխարհապիտեղ, զոր-
ուսումները, րայց տառը կ'երգէ կամ կը
նկարէ փոխանակ զարդանք:

Անդրով կենսիկն նուրերելով կը ապրի
արտաւանութեան եւ լուսաւորելի ապարկի
զորքին, զարգացնելով հայ մշակութիւնի
պայլաւոր ինկարն ու գտնելու ներկայ-
ցելով երեւոյթով, Չոպանական չուն զոն
ժամանակի կը յայտարարէ ինքնուրոյն քա-
նակաւորութիւններն, մասնաւոր
քանակաւորութիւններն: Այնուհետեւիւր,
րայտան իշխո ունի անոր քանակաւոր-
ութիւնը, որ անոր փոստանակի միւր
նկարաւորութեան հետ մեր մշակութիւնի
կարեւոր արժեքներն է: Չոպանական կը
դրամները մեր փորձարարի փոստացած
իր մեծ ծառայութիւններն չափը եւ,
կարենա չափն ապրել ձեռով, կը դիմէր
իր փայլանակի մարք:

«Եւ ամեն հնդ, որ իմ կեանքիմ մէջ կըցած
եմ կատարիկ զորք մը յօգուտ

Կամ միւս-արքան տայ երգով մը սիրով,
Քից եմ խորեան ու խորեմ կ'ը հոգիկ
Քից եմ պզտ եւ վրդեպմ մի:

«Ո՞վ դառն,
Որ կը հսկեմ վրաս սիրով կարգովիմ,
Տե՛ն, արժանի՜ք մէ Ենդի, գո՛ն Ես
իմանի՜ք...»

Գ. ԴԱՄԱՄԵԵՆԸ

միւս մէ փայլ ծառած էր, հանդարտու-
թեամբ Դիմարիկն մտաւոր: Անիկա կը
երկայ ինկարով չափապէս լուրջ զեմը
մը ունէր, միայն աչքերը ստիղծականն
սակը կը փայլէին:

— Գործը կուրի պէտք չէնանի, տես
կը նայենք:

— Սատանան գիտէ, թէ ինչ գործի
փայլ են, մերթնաց Դիմարիկ: Ա՛ր, Բոս-
տով, դուրս ան նշանակով անոր դուրսի
զեմը, չէ, վերջապէս սկսաւ:

Եւ փայլաւոր, երաժշտական մարդով
մը, յայտնաւոր չընտելով ինկարիկ վը-
րայ:

Ռոստով ինկարիկը երկնակի զգաց: Այդ
միջոցին կամուրջին փայլ երեւցաւ հա-
մանաւորը: Դիմարիկ անոր ջով փու-
նայ:

— Ձերը զերազանցութեան, յարակի
ման հարակի միջոցով եւ քանոնի կը հա-
րանել:

— Այդ էր պատկա, րուս հրամանա-
տար արտապակի ծանցով կը զեմը խո-
տուկով: Ինչո՞ւ համար հոս կեցիք էր,
չէ՞ր տեսներ որ փորը կը նայանի՞ր. դու-
մարտար եմ տարի:

Գոտիկեանը անուրբոր արտաբերի
տակ անդա՛տ կամուրջին անցաւ. անոր
ետեւեւ երկրորդ դրամարտակն ուր անցաւ
եւ խոսով զորդուր:

Փայլեկեանեան երկու դրամարտակներ
կամուրջը անցնելով՝ զեպի լուր քարծրա-

Միջինասիականի մէջ, վաճառականութեան
ընկերութիւնը:

1968ին, Անկերիկան Դրամագիտութեան
ընկերութիւնը, Լին Երօրէ մէջ, հրա-
տարակիկ անոր նոր աշխատութիւնը,
զարգանք անդիլեմ, նուրեւան Հայաս-
տանի հին դրամներն: Հաւատարմով Հե-
լենական լրտեսի Հայկական դրամներ,
Հեղինակը ծնունդեան տաւու հրապար-
եան թայտարարութեան օրով հրապարակ
հանուն դրամներն ժամանակագրու-
թիւնը եւ անոնց տաւու նոր, սակի տա-
րաշնակի արտադրութեանը 1968ին Վի-
ճեանի մէջ, Միջինասիական միջոցաւ:
Թիւրք, որ միւր ուշադիր կըրած է հայ-
կական հին դրամներն հաւատարմու եւ ու-
սումնասիրութեան զորքին, տաւածին հա-
տարով (ապրիլից Մասնագիտարարի 20րդ
հատորը) հրատարակել Չ. Գոտիկեանի
այլ նոր զորքը՝ «Արտաշէսեան Հարցը»
ուսումնական դրամները՝ խարաղով: Այս
աշխատութեան ծնորէս այժմ կ'արկի է
ընդհանուր պատկերացում մը ունենալ
արտաշէսեաններն պիտուեան դրամներ
որն մասին նոր դրամագիտութեան եւ հի-
նայի խորի օրինակներն ծնունդեան:
Շուրջ երկու հարիւր տարուան ժամանա-
ւորանքի որ ընդգրկող այդ փայլութիւննե-
րով Հեղինակը անտեսանալի եւ քաղաք-
ային ընդիլիք ուշադրաւ հաստատաներ
կատարել Արտաշէսը, Տիգրանակերիկ,
իշխող նաեւ հայ-արաբական եւ հայ-
սեմական յարաբերութիւններն յի-
սարեկաւ:

Չ. Գոտիկեանի զրգին կը պատկանի
նաեւ քաղաքային դրամագիտական յօդ-
ուսումները, որոնք լոյս տեսած են անդիլ-
քին եւ հայերէն: Հեղինակը ընդհանրա-
պէս ծնունդեան կ'անէր քաղաքարարութեան
կարտա ինկարներն եւ կ'աշխարհ գտնելու
լուծել: Անոնցով են հայկական ոսկեւոյ
դրամներն, երկրորդական քանակաւոր-
ութեան դրամներն, դրամաւանութեան
թիւներն, նոր դրամագիտութեան հար-
ցերը:

Դրամագիտութեան մէջ Չ. Գոտիկեան
ստեղծելով, որ անոնցից նոր զորքիկ
էր, որով դիւրեւեմար մեղադրակ քա-
րակ թերթերն մը փայլ կը զարգանէին
դրամներն, պատմութեան: Անով ներկայ-
սիւս կատարելապէս գիտիկն է զարգած հին
դրամագիտիկ ճշգրիտ արտաշէսեան ունենալ,
որով դրամագիտութեան գրաւած է ներկայ-
սիւս բոլոր մեծ քանակաւորութեան մէջ:
Այդ զորքիկն օրինակ էր Հեղինակը ներ-
կերած է Հայաստանի պատմութեան թան-
գարանին:

Հայաստանի կիլիկեան դրամներն հա-
ւատարմ, չորսիւր Գոտիկեանի նաեւիկն,
այժմ երկրորդ անգը կը դրաւ աշխարհի
մէջ: Կոնկրիտ նուրերնուր, չորսիւր թան-
գարանը հարաւորացած է նաեւ հոռուեա-
կան, պարթեական եւ այլ դրամներով:
Պարթեական դրամներն օրինակներն,
իրենց պատկերակներովն անհրաժեշտ
նուրեւան, չէր Իրանի եւ Հայաստանի
քաղաքական պատմութեան, պաշտամուն-

ԳԱՆՈՒԹԵ ԳԱՆՈՒԹԵ

ՅԻՐԱԶՈՒՅՈՒՄԻ մէջ, Դիկեանիկը 20ին մե-
նաւ է Զ. Բ. Դաւանկերեան հաստատու-
որ ընկերութիւնը լիւսնով Միջինասիական,
որ երկար տարիներ ծառայող էր կը կու-
տակութեան եւ Դոգովորդիկ: Երկար
տարիներ պաշտակաւորարմ կը նաեւ մեր
պատմականիկ «Անպատկերիկ հաստատու-
ութեան մէջ: Համալսարանիկ Բ. պատե-
րապէս տաւել կը քոնուրէր Մարտիկ, որ
տալանիկ շարունակ փարած է քարտու-
դարի պատմութեան Մարտիկն առաւելադար-
անի մէջ: Գրաւորակ պատմութեանիկ նոր
մեկնած էր Մ. Կանանիկը:

ԳԼԵՒԻԹԻ մէջ, Գուտար 8ին, մեղած
է «Առաւանակ» շարքիմարթիկ հիմնա-
գիւրն ու սեփականատեղի՝ Երուսաղէմ Մե-
սրքիկան Հիմնած էր նոյնպէս Անիկ
տաւա՛ն տպարան: Հրատարակած է Գան-
մարս քաղ հոլով յանկեան շարք մը:

100 ԱնիկԼԵՒԻ մէջ, Դիկեանիկը 12ին
տալանկաւորութեան է Զ. Բ. Դաւանկերե-
անի 80մակն: Հայ երեւոյթարարաց
Դաւանկեանիկն կ'որէր լուրջ տաւած է ընկ-
ծ. Զ. Զարակեան իսկ Զ.Ո.Մ.Ի կ'որ-
էր Զ. Երկրիկը Մ. Աստուանի օրուան քա-
նակաւորելի եւ կ'ան ընկերիկը Յ. Մար-
կուսեան եւ Յ. Մանիկեան:

ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՅՈՒՄ Արգայիկ Առաւելոր
գրաւոր զրգովիկ մեղով փերհարտարու-
կան է Գարեթիկ Եպր. Մարգիկեանի Հայ
եկեղեցիկ ժամանակակից պատմութեան
մէջ խորադրով անդրերեւ զորքը, որ
նախաճախ հրատարակուած էր Բիմարթիկ
համալսարանիկ կ'որէր, Վերածննդը Մե-
լին Անեկեանի մէջ հատորին համար
(1969): 40 էնոց այս ուսումնասիրութեան
թիւնը կ'ընդգրկէ հայ եկեղեցիկը իրենիկ
երկու հարիւր տարիներն պատմութեան:

ՄԱՐԹԻԿԻԿԱ Պարաւայ Միսթիկան ար-
արակէ մէջ, Դիկեանիկը 20-նեան, սակիկ
քան 50 կ'արտաւան ցոյցաւորած է ներկայ
Պետիկ Առաւանի: Երեւոյթարար արտա-
տաղէկը ծնած է Անեկեանիկը, 1937ին:
Իր արտաւան զարգացուցած է մեղաւոր
Դիկեանիկայիկ յարաբերութեան մէջ: 1965-
ին հաստատուած է Մարթիկը:

ԳԼԵՒԻԹԻ Դաւանիկը Վերածննդ է ըրլ-
փիւրիկ Զոյաթիկան հետ մշակութեան
կապի կամուրջիկ նախադրակ: Արգայիկ
Համալսարանիկ, ընկերակցութեան կ'որ-
լուծի Լուսինիկ Մարիանան Զարուիկեանի:
Գաւիթիկ օրիպայիկն մէջ այցիկներով
դիմարտուած են Ար. Իլիւսանիկեանց
անդաներնուր եւ քանակաւոր փութեան
ներկայացուցչութեան կ'որմէ: Երկուսիկն
Յուշարար 18ին երգանաւորէր մը տաւած է
մեղայ Զորիկ մէջ:

գի, արտաւան, ժամանակագրութեան եւ
արտաւան ինկարներով հարտաւ փայ-
լութիւններն կը արտաւանիկն, որոնցով
ստակաւոր զուրկ են դուրս արտերկրներ:

Մ. ՄԱՐԿԵՂԵԱՆԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ԵՒ
ԽԱՂԱՂԱԹԻՒԻՆ

ԻՄԱՍ ԽԱՂԱՂԱԹԻՒՆ

— Այն ո՞վ է խնամաւորացը, Ինկարի
Մերթնով, այդ լուս չէ, ինձնէ՛ օրինակ
հանգ, գոյեց Ինկարով, որ չիքնայով
նախաւոր կենայ, դրամարտակին չար
կուր կը դառնար:

Պարթեական ինկարիկն սեւանիկ զեմը եւ
ընդհանրապէս անորով երկարարարներ
կը նշուտ ձեռնարկ, որով մեկնացած տա-
ւել Երեւոյթարար քանակ էր, ամբարջակ
արտաւան երկնակի ունէր, քանակաւոր
էր: Չէ՛ կոնկաւ պարաւորակ, միայն
թիւն էր անիկ կամուրջ եւ եւ ճուր չար
թիւնակովն պէս պիտուր քարքը քանակ,
եր պարիկ ուղեղով անդիլեմը կը իմեա-
նար կը պատուական Բիւրոյիկը, որ կ'ար-
մեւ եւ եւ երկրակով զեպի դրամարտա-
կին Իմ Բիւր արցայ, եւ խոսուտ ծալ-
նով հրամայող տարածանիկներն աչքն
տարեկն: Ճեղուր Կերպուցիկն մտաւորայ-
նաւորութեան, որ խաղաղութիւն, խաղաղ

պէս լուրջ կրէ՛ն, եւ խաղիկը կը իշխան
Բարդապետիկն ջով լրարելիկ պայման մը
ձեռք մեկը:

Հիմա տալանպա՛ս քանակ է հրամանա-
տարիկ՝ կը նախիկն մեծաւորին հրաման
քերակ էր:

— Գոյապա՛ս, րուս տա, մասով լրար-
եանք մը, Բոստովիկ հակադրարիկն եւ
ընկերակներն նախիկն, հրամայուած է
ստղանիկ եւ արլիկ կամուրջ:

— Մի՛ք է հրամայալող, հարցուց զին-
դաւեղող տաճարեւթեան:

— Ես ուր չեմ գիտեր թէ ո՞վ է հրամա-
նալը, պատմաւորակ Ժերգով լրար-
եանք, միայն իշխան պատուիրակն զը-
նա եւ զընդհանրական լուս, որ հրամայող
չուտով եւս դաւանան եւ կամուրջը արլիկն:

Ժերգովիկն ինք նոյն հրամանով կ'ուս-
չախալիկով արտաերկրն էր: Եւստիկան
ստղանիկ կուրս ալ փրակիկ նեւիկիկը կ'ուս-
նար:

— Այդ Ի՞նչ րլիկ, դրամակա, գոյեց
նա հեռուն, եւ ձեռը րլիկ որ կամուրջը
պարթեական, ո՞ր է: Հին Բուր անցիկն էր:

Գոյապա՛սը հանդարտութեան պա-
տմաւորակ նեւիկիկը:

— Դուր ինձ դիւրաւորաւ նիւթերն
համար քըր, իսկ կամուրջը արլիկն մա-
սին քան եւ չարի:

Կապույտ իյաչի փառլիլի մասնաճիւղ
«Աստվիս-ճաշ» Մարտ 27ին :

ՕՐԱԳԵՐԲ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՀԱՆՈՒՐ ՄԻՍՏՈՒԲԱՆ

47ԻԳ ՏԱՐԻ — ԹԻԽ 12023

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

47° ANNÉE — N° 12.023

ՕՐՈՒՆԻ ԽՕՄԲԸ

ՀԱՆՈՒՐ ՄԻՍՏՈՒԲԱՆ
 (Մասնաճ 14րդ տարից ինչն առթիւ)

1957 Յունուար 26ին անսկիզբ կերպով մեկնե յաշտ կը բաժնուէր Շաւարչ Միստաբան, որուն կեանքը տառապանքներէ — լով էր հիւսուած մասնաւոր տարրէն սկսեալ:

Օստանեան կայսրութեան մայրաքաղաքը մայրեօք մը պէս իրեն էր քաշէր զաւան շարքերէն: Անտուրի խորքերուն մէջ մայրեօք դատապարտուած էին արժարէ կեանք մը պարկուր, չարաշար աշխատանքով ապրուող մարդիկ:

Շաւարչի հայրն ալ կանոնէն հեռացաւ Սերաստիոյ շարքէն հայկական աւանի կը ճնշեցաւ: Պոյոյն մէջ թախտ ու թանկութիւն: Համար էր իրենց դատար դատաւի մէջ էին ձգած ուսումը շարունակելու Պոյոյն մէջ եւ կանոնէն նստուեցաւ լրագրական առարկայ, որուն կեանքն ունէր:

Դիպեցաւ զգոմանքներ, առկա պատկանեց իրեն խաղաղ պարտաւորութիւններէ — բու, — երբեմն ալ զրպիկ առեալորա — կանի, — օրապահէն ճարտիւ համար:

Համաժամեան ընտանիքական աւանոր օրերուն ճնշուեցին էր թերթի հրատարակել: Գործընկեր զամիկեան սուրբ պէս կարեւոր էր խորհրդակցելու զԸՄ — խոսն էր:

Հերոսութեան էր նաեւ իրադիտական հուսանցութեան պատկանելի եւ զգոմանի կարգաւորութիւն տարաւ:

Սոսմանաբարեկան հոգաւորում լայն տարածք էր բաժնոր լրագրութեան մէջ թերտուն կրկնապար Շաւարչի առեւ: Առեւին առթիւ քանի էր ընկերներով հրատարակել Արարիւ: Միայն առաջաւոր զարգացեալ հրատարակութիւններէ: Գործուն խաղաղ Պարսկաստան, յիշաւ Պարսկաստան շարքերէն, աշխատանքով օրաթերթին:

Բախտ ունեցաւ հրաշքով ապրուելու Մեծ Յոնեմէն, սակայն Հայութեան զոյգ զոհերին էր բաժնոր թերտը: քանի էր տարի զարգացան բանտի գոտուութիւններէ ճարտարի:

Զիպարարութիւն, կըր հաշուաւորարկի մասը հնչել, տեսնուեցաւ որ շատ զոյգեր միայն էր վերադարձին թերտակեց ճնշաւոր զոհերին: Առաջնապար զեր վերաւ — պատան էր Միացորդակցի առաջաւորին մաստարականքներ, որոնց մէջ առաջին լարերուն վրայ էր գոմանք Շաւարչ Միստաբան:

Արարիւ Հայաստան էր ստեղծուած: Խնայաւորութիւններ էր զարգացնելու էր հասած: Հանրապետութիւն զուլան անցած Շաւարչ ու ընկերները պիտի դատաւորին արժանաւոր Ժողովուրդներէն Ս. Պարսկաստան:

Արարիւ հանդէս էր հրատարակուելու Փա — լիւր, որ պիտի տարրէր միջին էր մար: 1925 Յունուարին Հիմար քաւ. Զաւարչ, որոն նախկին էր արտաքին կեանքը: Գրաւորութիւն յանդէս: Գրեցին էր միակ ապագան: Թերթի հոգալեան պատանք էր իրեն համար: Առաջին օրէն ինչ ընդ մը զգոմանքներն արժանաւոր Յունաց, որ արդէն թերտակցած է իր ճնշող տարին եւ իր շարունակելու անկողան հրատարակութիւն էր հիմարութիւն գծած համար: Բանաւած է մեկնէ Շաւարչ 13 տարիէ ի վեր, սակայն էր հոգին էր ստանալ միայն թերթին վերել:

Յանքը անթափառ պիտի մնայ էր յիշատակը:

ՕՐՈՒՆԻ ԴԻՊԵՐԸ

ՄԱՀԱՊԱՏԻՆԵՐ
ԿԻՆԷԱՅԻ ՄԷՋ

Իրադեցուածը նուազ է անշուշտ: Այսպիսով էր յուշարի արդարորէն կըր Պարսկերի մէջ Ֆաշիստի վարչակարգի մը կողմէ մասնապարտութիւն կարծածին, իրար կանգնի կըր Հրանտի մասնուն կըր դատապարտուել Լեհիսկրասի մէջ ճնշիկներովահանեց վարչակարգի մը կող — մէ, լայն չափու անկով կուտայ կըր 92 հոգի մասնուն կըր դատապարտուել մարտական գատապարտութեան մը ընթացք — ճին, վարչակարգի մը կողմէ որ մարդ — սիգմէ էր հասէ:

Կինէպէ « յեղափոխական աւանդ » ուրին 92 մասնապարտ էր հոգակի — 32ր՝ իր քաղաքականութեան — եւ ասանեւ — կէն աւելի ցեղեան տաժանակի աշխա — տանիք դատապարտութիւններ, ստացն մէջ՝ Բանդերիի արքայիկապոր:

Գատապարտութիւն իսկական իսկական — տակութիւն մը կըր է որ ոչ մէկ ամբարտաւանք մէկ խորք իսկ արտասանած է: Արտասանութիւնները արտաւած էին խորհրտան ձեռով եւ շուշ-Հայկական պատերազմի մը մասնակցութիւններէ սկսելով վերջնաին միջինէ շարքահան եւ որդարարութիւն, հասարական շարք, զա — տանակութիւն եւ լրատեսիլներ հաշիւ, անշուշտ մոռնալու զորութիւն յարմարութիւններ մեր շատ-արեւել պարտաւոր է հաշիւէն:

Գատապարտութիւններ մէջ կան Ժրանապարտ, Սիմաններ, իսկ տեղացի դատապարտութիւնները բարկացան ին նախ — կին նախարարներ, պետական դժգոյքէն եւ բարձրագոյն անձնաւորութիւններ — թէ, ինչպէս օրինակ Տիկին Բանարաւ Լոսո որ դործած աղային ինկալար կըր մէ այն կարգաւորարկութեան, որու շնորհիւ իշխանութեան զուլու հասած է Սեւր: Թուով, Տիկին Լոսո կըր մէ նաւ, զի — տակուն նախարար եւ մեծաւոր օմանքը կըր մէ Սեւր: Թուով իշխանութեան զըրուլուն մնացաւ:

Գրպը Միջմիջ, որ ցեղեան տաժան — նախկին աշխատանքի դատապարտուած է ամբարտաւանք էր մը մասնակցած է ու օրտաւած դատապարտութիւն մը, զոր կողմէ կերպած է Վասիլեան:

Համապահ չի թուիր որ ինքուծ շըրտարձիկ, ընդհանրական մասնապարտ — ինքուծ անթիւական կերպով կրնան դործաւորուի:

Հակադարձութիւնները արեւ մէ ան — ղուշ: Առաջին առթիւ Պոյոյն 2, միջին Սինիկաւս էր կանգնէր Բանդերիի կըր զկայարար:

ԼԵՀԱՍԱՆԻ ԻՐ ՀՈԳԻՆՈՐԸ

Լեհ իշխանութիւնները մտաւոր են երկրին կայսրութեան: Արարիւ, Գիկ — տաներին զայտոր գիւ ինչ խաղաղութիւն միջանկէն եւ, ինչ որ յատկանշական է ամբարտաւանք երկրի մը համար, քան — ուրերին կըր շարունակելու պատանքներ ինկալարցիկ: Կատանքին հաջ ալմիծ Պալիսան ծովի երկրորդ մէջ կերպուն է որ կըր իւրիւրի: Արարիւ թուով եւ ի վեր Տեւեռին դործաւանքներ, նաւաշինա — րաններ եւ հանրային պատարարութեան խորհուրդներ դործաւորել զիմած էր: Տանեկին հաղարարութիւնները իրենց դործաւանքները մէջ վարձարած կըր մեր — լան աշխատանք եւ կամ զուրկ եղել իրենց աշխատանքներին:

Բանթոյնները կըր մեքենան տեղի տուլ,

հակառակ իշխանութեան խոստումն — բուն եւ յանախակի սպառնալիքներուն: Նախ կըր պատանքին աշխատարարք յա — լելու, նկատու առնելով ապրանքներու, ուստեսեղէնի գիններու մէջ յատկանշա — րը: Արը, ինչպէս կըր հաստատան լայա — տեղեակ տարրերին, կատարարութիւնը արժանաւոր էր լայապարկու պատանքներ — րը: Երկրորդ զիպարար պատանքը աւելի վարձարան նկարարութիւն, քանի որ կըր խոսի կատարական եւ պետական մեքենալ լրիկ վերապատմութեան մասին: Այս կէտին մէջ եւ իշխանութիւնը կըր մեքենա իրենց առկա պատանքին:

Լեհաստանի ներքին անցուղարարներ հետեղող զէտերը նկատուել, որ վարչա — պետք էր համապատմութեան մէջ նշանակել ներքին նախարար, ինչ որ կըրնար պաշտ — ման մինչ եւ անկախական, յատկապէս ներ — կալ անտուղ օրուրու:

Շարքակցրին թուր չի համաձայն էին նկատու աղու, թուր էր մեքենալոր շարքիւր համաձայն թուրերուրն հետ, դործարարի շարքիւր կըրնայ առ — բարձիւր Լեհաստանի հիւստը, Պալիսան շարքի զարդարներուն մէջ:

Միւրք. Միւրքին կըր շարունակել ա — րար թուրիւր զուրիկի Լեհաստան: Յունուարին ի վեր կէն միջին թուր ցուր — լանք արեւած է:

Լեհ կատարարութիւնը կաթողիկէ կերպարներ վերապատմութեան վարք մը ըստ — տանք զէտեր, որոնք նախարար զուր: Առաջ էին իշխանութիւնները կողմէ: Այս միջնապարտ կըր նկատուել մեքենա, պիւրաշինուլ: Լեհ կերպարներ:

Ուրը լափի պատարար կըր նշար — ուր կերպին մէջ: Արարիւ, լեհ խոստու — րը կամ պարզ անցուղիներ համարակի արտապատմութիւններ կրնանան օտար լարարարներու առեւ: Շաւարչ համար — լանքանք նոյնիկ վարչակարգի փոխ — խոսեման անթարմեքութեան մասին խոս — լիլ Բրանսկական պատմարարիւրի առ — ղեկատուութեան ընթացքին, Լեհաստան:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՐՈՎ

ԺԱՅԻ ՄՈՒՍԻՔԻ Կերպին որ առաջին համարաւոր կատարելի էր նոր կատար — րութեան Յունուարներէն եւ Արարիւ: Իրիւ: Յայտարարել, պատմարարիւր փոփոխութիւն որ հաշուութեան առաւարիկ հուրէր էր ըրած մը որ մասնիկ առաւ — լանքանքները որ հաշուութիւն էր հաշ — արարել մէկուրած: Առաջին կըր կուտակ — ցութիւնը Իրարիկ կերպարի շարքում եւ առաւարար հակամասնակցութիւն: Կուրի պատարարի ժրտաշուք Համաձայնար կուտակցութեան զէմ, զոր Արարիւրիւր ամբ — ղին պատմական Համաձայնար կուտակ — ցութիւնը կըր նկատու:

ՓԵՆՈՐ ՓԵՆԻՐ օրալարար կերպին թի — րութիւնը: Արարիւ Վերջնականներու արարիւրէն: Լեհ վերջնականներ խախա — նապարական դործաւորութեան կըր զինն եւ յատարարութեան մէջ, որ անտուղ եւ մասնակցի միջնապար որ անտուղան է թուրիւրութեան եւ իշխանութեան համար: Բուր: Լեհ նոյ կուր մը ուրիշ փոփոխ — ղին առաւարիկ գոտիով զգեմ զինուր հա — մար Հիւր: Վերջնական Համաձայնարութեան քաղաքականութիւն: Իշխան Սինիկաւս, որ կարգիւ, յայտարարել, թէ զարարար իր ամբարտաւոր զուրիւրիւր կըր պարտի ա — մերկեկան օրուրուն:

ԵՐՈՒՄԱՍԻՒՄ արեւկրկն էր զրաւը՝ Տիւրաւ: Հնդկութիւն տարի առաւ 66 առ հարկեր համեմատութիւն արաւկրկն էր կատարած էր արարիւ: Արարիւ ար — մեքենալոր 20 առ հարկեր համեմատութեան — թեան էր հանդի: 15 տարեկը ներկայիս մէկ տարեկ կըրնէ: Նախապէս՝ 12,50ր մէկ տարեկ կըրնէ:

ԻՐ ԽՕՄԲԸ

ԵՐԲ ՆՈՐ ՓՈՍ ՄԸ
ԿԸ ԲԱՑՈՒԻ

Ամէն անգամ որ նոր դերեման մը կըր քաղաղ, մասնուն սարսափան ապրիւր — պէս կըր, իրար մը հիւստեան անշուշտ մասնաւոր խորհրդարարութիւններ:

ԵՒՄ Ժալան վերջին տարրերու կըր — րուտաները լեհէկէ... Տարեկ թէ կըր — տասարը: Կատարարները մշակութիւն եւ հանրային դործունէութեան: Յեղա — փոխական: Գրաւել — բանաստեղծ: Հրա — մեծ քորիկները կամ աղբարարները եւր — տասարը:

Միայն անտուղ մասն է որ փոխեր կըր բանայ, հեղաշին նստարարները շար — քներ, իւրքը հայտնականութիւն վրայ:

ՎՄԻԻՐ իր համարիւ: Ինչ կըր ամենա — րուտան կըր հաշիւներով: Իր հոգիւրով եւ տառապանք — ներով:

Գերեմանի փոխեր աւելի խոր, աւելի աւանոր արքայութիւն մը չի պարզել իմը առեւ, երբ կըր տանել ուրիշ անտուղ իրականութիւն մը:

Կիւտանք, կանգնիկ յայտարարներ, մասնակցութիւն, մեքենալոր համար հոգիւրարներուն կրկնէ...

Երկրեման չինական անտուղ որ հայրենի հոգին կըր թաղուելու պիտեման ան — ցած շուրիւ:

Ամէն մէկը փախտաւան՝ զօրիւրէ մը: Մեծ մասով զգեմ, արեւան ճապարկէն — րու մէջ: Եւ սակայն ոչ մէկ վարտանք իրենց համար գոտիւր, իրենց կուրած արաւարարներու համար:

Կրտասանի՝ զարդիկ, ինտանակ — րութեան թէ զօրիւրիւր կըր կատարի յա — րդարներ, ապարարիկ նստուելու համար քուր ինքնապատմութեան: Կիւտանք — րէն եւ նոյնութիւնով:

Ուրա՛ն փոխեր — քացի — կան, հաշ — րիկներին թէ օտարութեան մէջ:

Հայտարարներ որոնք հեղաշինակ պիտի խախտին, պիտի փլուէ, կըր կէս համարան մնան դործան եւ պատանքի ունէր:

Եւ սակայն արքայական փոխեր, — անտուղ էր որ քաղաղի զաւարիկ մեքենա — րով, լարմուն համարաներու վրայ:

Այս փոխերու ու հեղաշին է պիտեաւ — կայրիւք շէր պատանքին:

Միւրքին եւ թեւեր ճնայորները ար — քարներու, վերջնականները արարելու, դատաւարներն անտեղու: համար: Միւրքին, պատանքի արար եւ հարապատ անշու — ժարարութեան: Կիւտան՝ իր զինու հանդ — րու համար զարդարներ Փաղապարներու յայտնի թէ զաւարիկ դուրեղ:

Ամէն նոր փառ աղաւաղան մըն է: Ահա — կուր:

Վա՛յ անտուղ որ մոռցիկ են վառ պատիկ իրենց արտիկ եւ մաքին ճարպ, ապարի — րանք՝ հեղաւոր կամ հոգաւոր տարրէ — րու:

Այս տանն իրենց զիւրուրը նոյնապէս խոր պիտի ըլլայ որ քաղա մասնուն փոխ:

Այս տանն փոխեր պիտի քաղաղի ոչ թէ զերկրամաստան մէջ, այլ իրենց ինչ համարան վրայ:

Եւ ի վեր պիտի փնտեն կրտսեակ հեղաշին:

Ի ՆՊԱՍՏ ՄԱՐՏԵՍԻ ԷՆ ՆԱՅ ՄԵՎԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Հայ Արեւելահայեր և երեք Արեւմտահայեր կը ներկայացնեն՝

ԱՐԴԵՐԻ ՄԱՆ ԱՆԱՆ

(4 արար)

Երասթ, 30 Յունուար ժամը 21ին Պոմոնի քրահմի մէջ
ՄՈՒՏԻՔ 10 ՖԵՐՆԵՐ

ԵՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

Պոմոնի Մ. Գրիգոր Լուսաւորէի եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ դուանը - ներքեւ:

Տիկին Գոշարէի Աստղանի ժառանգ առիւթը - Տէր և Տիկին Գ. Տորոման 20 Քր.: Տէր և Տիկին Գ. Տորոման, Խ. Տորոման, Տիկ. Ա. Պանտիկան 10ական:

Տիկին Ալեյա Տէր-Մարտիրոսեանի ժառանգ առիւթը - Տիկին Է. Մաթիկան, Տէր և Տիկին Ա. Տէր-Չարսեան, Գ. Տարաշեան, Գ. Աստղան, Պ. Առոյեան, Մ. Քէշիշեան, Պ. Աստուրեան, Տէր և Տիկին Վանդան 20ական, Տէր և Տիկին Աստուրեան, Տէր և Տիկին Տէր-Պետրոսեան 30ական, Չ. Քէշիշեան 50: Տէր և Տիկին Աղլիստեան, Մ. Առոյեան, Գ. Յարմանեան, Տիկ. Ճիւղաբեան, Տէր-Սոփիստեան քրահմիք, Պ. Առոյեան, Ս. Չորաշեան, Մ. Կիլիկեան, Մ. Փարսեան, Համախարը. Հայրենի. Կ. Կիւմիւշեան տասնական:

ՏՈՒՆԱՆՈՒ

Վարանի Հայ Առաքելեան եկեղեցւոյ - տոյ հոգաբարձութիւնը ծանաթախ հան - ղէս մը կարգակերպած է պետական ընտրութի մէջ, 30 Յունուար Երասթ երեկոյ ժամը 8,30ին:

ՀԱՅ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՄՈՒՏԻՔԵՆ
40ԻՐ ՏԱՐԵՎԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Կերպելի Մարտ 1971 Կնարէ ետք ժամը 2,30ին: Կը խորհրդի նկատի առնել այս թուականը:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԽ

Կ. ՍԱՄՈՒՆԻՒԻ

ՓԵՏՐՈՒԱՐԵԱՆ ԿԱՍԱՎՈՐԹԻԼԵ

1921

Պէլքըր - 1970

Հրատարակութիւն շաբաթական

Տեղանի վրայ՝ զինքն ճառախի

Գին 10 ֆր

ԱԶԴԱԿ ԵԱՐԱԹՈՐԵԱԿԻ

ԵՐԿՐՈՒԻ ՏԱՐԻՆ

Լրացաւ Վարդի Տարաթորեանի (Դրոշակի) առաջին տարին. 1970 Նոյեմբեր 22ին լոյս կը տեսնէ երկրորդ տարուան առաջին թիւը, որ նուիրուած պիտի ըլլայ Հ. Գ. Դաշնակցութեան Ութսունամեային:

Հակառակ թղթատարական վարչութեան նոր կարգադրութիւններուն, որոնց հետեւեալով առաջին ծախքերը յաշուած կրած են, բաժանորդագրութեան պայմանները կը մնան նոյնը: Բաժանորդագրուելու համար պէտք է զինքն հետեւեալ հասցէին:

Mr. KULTCHEYAN
23, Rue Pixérécourt, Paris (19e)

Աղբալ Երասթորեանի բաժանորդագրութեան կարգի է, ստացող վճարումի կատարուող բաժանորդագրութեան խնդիրները նկատի պիտի առնուին:

Բաժանորդագրութեան մէջ կը սկսի տարեկան, կամ կիսամյակ տեղափոխութեան:

Ստանդարտը կը փոփոխուի վերանորոգել իրենց բաժանորդագրութեան և կամ նոր բաժանորդագրութեան, կը խորհրդը որ ժամ առաջ զինքն մեր գործակալին, որպէսզի թերթի տարուամբ կարենայ շատ քանակութիւն ստացող ընդհանուր:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԴԱԿ ԵԱՐԱԹՈՐԵԱԿԻ

ՃԵՂՈՒՄ ՄԸ

Հայ Ոսանդեան Օդնութեան Մարմինը կը հաղորդէ թէ Յունուար 17ին էր զեղարուստական ցերեկայի յայտա - զերեւոյ վրայ Մատիքի անունը պէտք է ըլլար՝ Մատիքի:

Quelques poèmes choisis
pour composer

La légende
Arménienne

Disque 33 tours

Montage poétique et réalisation EVE GRILIQUEZ

Production ROUBEN MELIK

Կ'արտասանէ

François Chautemette (sociétaire de la Comédie Française)

Jean-Jacques Aslanian - Eve Griliquez - Jean Martin

Թարգմանած ինքնանկար

Նիշէ Զարեան, Նարեկացի, Յովհ. Թումանյան, Վահան Տէրեան, Յովհ. Շիրազ, Սայաթ Նովա, Յովհ. Երզնկացի, Նախապետ Բուշակ, Վահան Թէկեան, Դամիէլ Վարուժան, Պարոյր Սեւակ եւ ժողովրդական:

Գինը

Editions EREBUNI, B. P. 46, Charenton(94) - Eglise Arménienne, 15 Rue Jean Goujon, Paris (8e) - Librairie H. Samuëlian, 51, Rue Mr-le-Prince - Tarpinian, 269, Bd. Voltaire - Palouyan, 43, Rue Richer Paris (9e) et « Haratch »

ԼԱՌԱԳՈՅՆ ՆՈՒՐԻՔ ԶՈՐ ԿՐԱՔ ԸՆԵՐ ԶԵՐ ԶՐԱՄԱՍՅԻ ԲԱՆԵԿԱՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՍԱՄՈՒՆԻ ՄՈՐԱՍԵԱՆ ՎԱՐՁՈՒՄԻ
Բաժանորդական ներկայացումը կերպիկ Մարտ 14ին:

×

Կապ. Խաչի Պանի-Օ-Բաշեանի ժառանգ - Տիւրի խնդիրը՝ Փետրուար 17ին ժամը 16ին մինչեւ 23 Պանի-Օ-Բաշեանի Լուի Փաթիկոյ արտւոյ:

×

Խորհրդի Ե. Շիրազեանի Հայրենակց - Կան Միւսեանի տարեկան պարահանդէսը տեղի կ'ունենայ Մարտ 14ին Օթէլ Սահրայի շքեղ սրահներուն մէջ: Մանրա - ժառանգութիւնները մօտ օրին:

×

Կապուող Խաչի Փաթիկի ժառանգութիւնը Վառլու-Մարտ 27ին:

×

Իսիկ Կապուող Խաչի տարեկան ճաշը Փետրուար 20ին:

×

Ս. Խաչ Ընկերութեան տարեկան պարահանդէսը Փետրուար 21ին:

ԵՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ

Մարտի Մ. Սահակ-Մարտիկ եկեղեցւոյ վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները:

Յովսէփ Մարտիկեանի ժառանգ զուար - սունքը հոգեւորական առիւթի Տիկ. Ելիկ Քաթիկեան 50 Քր.: Պ. Ա. Մարտիկեան 30, Ն. Մարտիկեան, Արթիկ Մարտիկեան, Մ. Փամուրեան, Տիկ. Քասաբեան, Օ. Պատրիկեան 20ական, Տիկ. Մ. Մարաշ - Կան, Ալիքիշիկեան, Ա. Պալեան 10ա - կան:

Մարի Անիկեանի թաղան առիւթ. Պ. Յարութեան Հանդիսեան 100 Քր.: Տէր և Տիկին Թ. Կաթիկեան 50, Ա. Խաչիկեան, Ժ. Յակոբեան, Ժ. Սիրեան, Մ. Քէ - լեան 20ական, Մ. Բարսեան, Օ. Ասա - լեան 20ական, Մ. Գորոսեանի թաղան առիւթի Փաթիկի Պաշտա Պարտեան 50: Ե. Վարդանեանի թաղան առիւթի Տէր և Տիկին Վարդանեան 50 Քր.:

Հ. Թ. Պ.

ՄԱՐՏԻՔԻ Հ. Թ. Դ. ՇԵՐ. Կոմիտէի ժողովի կը հրապարկ Երասթ 30 Յունուար Զուարեան ներկայութեան:

ՓԱՐՁ - Հ. Թ. Դ. Բաթիկի խորհրդի ժողովը այս Զորեղարի իրիկուն (Յունուար 27) ժամը 9ին, Հայ Մարտիկի Տան մէջ: Բոլորին ներկայութեան պարտաւորել է:

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

ՆՆԻՒՄԵԱՆ 150-ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՌՈՒԹԻՆ
ՏՈՒՆԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՆԻ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ Լոնի Հայ Առաք. եկեղ. Աղբ. Միւսեանի վարչութեան, Կերպիկ Յունուար 31 հետեւեալ ժամա - նակացցով:

Ստուսեան ժամը 10ին, հանդիսարար պատարաւ Մ. Յակոբ եկեղեցիի մէջ, զոր կը մատուցանի Դավիթ Մ. Վր. Սահակեան և կ'ընդէ կոմիտէի երգչախումբը, զեկաւարութեամբ Պր. Օֆրադի: Պատարաւ ընթացքին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. Կոնդարի ըն - Թերցով, այսպէս հոգեւորականութեան պա - տան:

Երասթ պատարաւի ճաշ, Աղբ. Տան մէջ պարին մէջ, Մարտիկեան մատակցու - Թիւն անձնութիւն 25 Քրահի: Արձանաւորու - լի կ'ընդհանրուի զրահներով:

Կ. լոյսով ժամը 3,30ին ողբերգական հանդիսութեան զեղարուստական ճոխ թաղանով՝ որ, այլ առիւթ պիտի ներկայ - յայտնի ըլլան: Հայրենի կ'ունենայ՝ որ, պէս կ'ընդհանրուի, գրաւոր եւ ազգային գործի:

ՄՈՒՏԻՔ ԱՆՍ Է

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Վիլի - Վիլի Հայ Աղբ. Միւսեան ընդհ. անդամական ժողովը տեղի կ'ունենայ Յունուար 31, Կերպիկ Կէսորէ յետ - տոյ ժամը 15,30ին, Կերպիկի արձա - րանի վերջ յարկը (Փայտ Սէն Մարտի): Այս առիւթ կը լինենք հայրենա - կեցեցեան, թէ անոնք որոնք տակաւին արձանագրուած են, կրնան արձանագրու - լի օր առաջ՝ որպէսզի ժողովի ընթաց - քին իրենց կրտսերները արձեցնեն:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԽ

ԿԱՄՈՐԶԷ ԿԱՄՈՐԶԷ

(ՎԱՍՏՈՒԱՐԵՐՈՒՆ ԼԱՍՈՐ)

Գինը՝ ՄՈՒՏԻՔ ՄԻՐԶԷ

Տպարան՝ Համազգային, Գեղարք, Լաթիկաթ, ընտրի տպարանութեամբ, Հատար, 28, 280 էջ:

Գին 15 ֆրանք

Կարելի է անձամբ զինքն ճառախի կամ՝ հեղինակին՝

Mr. M. Chazarian
3, Rue des Trois Pierres
LYON 7^e

Մարտիկի մէջ՝ Թիւ. Քիւրճեանի 4, Լուի Փարաւարի:

ԸՆԴՈՍՅԻ ԼԱՐԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՆՎԱՐՈՒՆ ԼԱՐՈՐ

ՄԱՆԱԶԳ	60 ֆ.	Միւսին 1/4 սիւնակ
ՀՈԳԵՐԵՐԻՍԻՍ	30 ֆ.	Միւսին 1/8 սիւնակ
ՅԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ	10 ֆ.	» » »
ԵՆՈՐՀԱՎԱԼԻՔ	30 ֆ.	» » »
ՀԱՐԱՄԱՆԻՔ	30 ֆ.	» » »
ՆՈՒՆԻՔ	30 ֆ.	» » »
ՓԱՅՈՒՆ ՍԱԿԱԳԻՆ	10 ֆ.	» » »
ԵԿ ԳՐԱԿՈՒԹԻՒՆ	15 ֆ.	» » »

Այս գինը մէկ անգամ կ'ընտանիքի և ճաշակարար ծառայող ազգային համար են, չարտադրել:

Կոմիտէի վճարումը պարտաւորել է:

Առեւտրական կամ այլ ազգային մասնաւոր ղեկավարող համար զինքն վարչութեամբ:

Cinquantenaire du TRAITÉ DE SÈVRES

N. D. L. R. : *Faisant suite à la publication des discours prononcés lors des commémorations du cinquantenaire du Traité de Sévres à Paris, Marseille et Lyon, nous publions aujourd'hui l'allocution de Gabriel Matzneff, prononcée à Marseille, en présence de Mr le Ministre Comiti et du Député-Maire de Marseille Gaston Defferre.*

×

Il est naturel que des politiques et des juristes prennent la parole à l'occasion d'une cérémonie telle que celle qui nous réunit aujourd'hui. Il l'est en apparence moins qu'un écrivain qui n'entre dans aucune de ces catégories et qui n'est pas d'origine arménienne, ose évoquer la question de l'Arménie devant une assemblée qui, dans sa forte majorité, la connaît infiniment mieux que lui.

Mais si les politiques et les juristes sont là pour faire entendre la voix de la justice, de la raison et du droit, il est également bon que les poètes fassent entendre la voix du cœur. Il existe dans la littérature française une tradition d'amitié et de soutien à l'endroit de la cause arménienne, tradition qu'incarnèrent, entre autres, un Léon Bloy, un Alphonse Daudet, un Maurice Barrès, un Anatole France, un Charles Péguy, tradition dont il importe que nous soyons aujourd'hui quelques uns à reprendre le flambeau.

C'est toujours avec émotion que nous entendons ou lisons un récit des scènes d'horreur de 1915, à comparaison desquelles l'enfer de Dante semble un paradis. Mais, par delà l'émotion, il nous faut mettre en lumière un point cardinal qui est que la tragédie de l'Arménie est la figure de toutes les tragédies de notre siècle, et le cryptogramme qui nous permet de déchiffrer toute l'histoire du monde.

C'est un sentiment que j'ai eu en lisant Tacite, et je me disais : qui connaît l'histoire romaine connaît l'histoire humaine. Mais c'est une impression que j'éprouve encore plus fortement chaque fois que je lis un livre consacré à l'Arménie et, plus précisément, à cette fraction de son histoire qui s'étend de 1878 à 1922, du Traité de San Stéphan au Traité de Lausanne. Le cynisme des puissants, l'hyppocrisie des diplomates, l'impunité des tortionnaires, le sacrifice des innocents, les serments trahis, les mensonges proférés, la main sur le cœur, les combines, les trafics, la défaite des valeurs nobles et la

victoire des ignobles, tout y est, et rien de ce qui est inhumain ne lui est étranger. La honte répond à la honte. Voilà un siècle que l'Occident se met du coton dans les oreilles pour ne pas entendre les cris de douleur d'un peuple supplicié, et voilà un siècle que la nation arménienne, tel le prophète Job sur son tas de fumier, crie sa douleur et réclame justice. Mais Dieu, qui a trop lu Hegel, se tait, et les hommes détournent les yeux.

Un des orateurs qui m'ont précédé a fait allusion aux pressions dont M. M. Comiti et Defferre ont été l'objet pour qu'ils renoncent à être des nôtres ce soir. Et je conçois en effet, Monsieur le Ministre et Monsieur le Maire, qu'il vous en a fallu du courage pour passer outre à de telles pressions : les Turcs ont pris Constantinople aux Grecs, Erzeroum aux Arméniens, Antioche aux Syriens, et vous pouvez légitimement craindre de trouver, demain matin, à votre réveil, le port de Marseille bouché non par la célèbre sardine, mais par la flotte ottomane !

Je me tiendrai la bride courte en ce qui regarde les Turcs. Il y a pour moi un mystère turc, et ce mystère est le mystère du mal. Lorsque l'on considère cet étrange destin de néant et de mort qu'est le destin du peuple turc, on est tenté de croire, avec certaines sectes chrétiennes des premiers siècles, à l'existence d'un esprit mauvais, d'un anti-Dieu — *anti-theos* — qui serait l'auteur, l'inventeur du mal. Le peuple turc, ce serait un peuple allemand qui n'aurait donné au monde ni Maitre Eckart, ni Goethe, ni Schiller, ni Beethoven, un peuple allemand dont l'histoire ne serait, au cours des siècles, qu'une interminable succession d'Auschwitz, de Treblinka et d'Oradour. Une telle application dans la destruction, une telle monotonie dans la cruauté, une telle constance dans le nihilisme bestial est en vérité un spectacle étrange, mystérieux, qui nous dépasse et qui peut-être dépasse les Turcs eux-mêmes. La signification du peuple turc, et le rôle qu'il joue sur notre terre, me semblent relever davantage du dessin de Dieu que de l'intelligence des hommes.

Ceux que nous pouvons, en revanche, comprendre et juger, ce sont ceux qu'il est convenu d'appeler les grandes puissances, les Etats chrétiens d'Occident, l'Angleterre, la France, l'Allemagne, la Russie, à qui depuis la première guerre mondiale sont venus se joindre les Etats-Unis d'Amérique.

Pour les observateurs honnêtes, la responsabilité écrasante des grandes puissances dans la tragédie arménienne est, dès le siècle dernier, une vérité d'évidence. Ainsi que l'écrit l'historien Pans-dermadjian, la convention de Chypre — convention secrète entre l'Angleterre et

la Sublime Porte signée en 1878 — « marque une étape décisive dans l'histoire de l'impérialisme moderne », et il ajoute : « Si la Russie n'avait pas été obligée par l'Angleterre d'évacuer l'Arménie turque avant l'exécution des réformes arméniennes, les massacres de 1895-1897 et la tragédie de 1915 n'auraient sans doute pas eu lieu. Ainsi, au moment même où elle se posait pour la première fois devant l'Europe moderne, la question arménienne devenait une pièce sur l'échiquier de la rivalité anglo-russe en Asie ». C'est un historien russe, Lobanov-Rostovsky, qui, à propos des massacres de 1895-1896, écrit : « Si les massacres d'Arménie soulevèrent l'indignation de l'Europe, ils mirent également en évidence, plus clairement que jamais, la farouche hypocrisie des relations internationales (...) L'Arménie n'était qu'un pion dans la grande partie qui se livrait entre l'Angleterre et la Russie sur toute l'étendue de la carte d'Asie ».

Il est évident que je ne vais pas analyser ici ce que fut la diplomatie occidentale à l'égard de l'Arménie entre le Traité de San Stéphan et le Traité de Sévres. Ce que je veux souligner, c'est que lorsqu'on lit un auteur sur cette question, Mandelstam ou Partermadjan par exemple, on a le sentiment très vif de lire son journal quotidien tant cela demeure actuel. Dresser une communauté ethnique et religieuse contre une autre afin de diviser pour régner, protéger une nation, non parce que sa politique est juste, mais parce qu'elle occupe une place stratégique de première importance dans le bassin méditerranéen, prétendre fonder une paix durable sur le cadavre d'un peuple bafoué et affecter de régler le problème des minorités en agissant comme si ces minorités n'existaient pas, voilà, hélas, des procédés qui n'ont rien perdu de leur actualité. Et si, il y a quelques mois, nous avions eu en mémoire Winston Churchill écrivant : « Dans le Traité de Lausanne qui rétablit l'état de paix entre la Turquie et les Alliés, l'histoire cherchera en vain le mot d'Arménie », nous n'aurions pas eu la naïveté de nous étonner que dans le Plan Rogers, qui avait pour objet de rétablir la paix en Palestine, ne fût même pas mentionnée l'existence des Palestiniens.

GABRIEL MATZNEFF

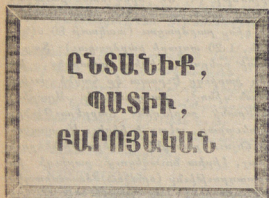
(à suivre)

ԿԱՐԱՆՔԻ
ՏԱՐԱԾՅՈՒՆ

ՅԱՌԱՋ

«ՅԱՌԱՋ»ի ԻՌԻՐՕՆԸ

(22)

— Իրաւունք ունիւ, ստանկ է ի՛նչ՝ զրեք որ շորհարարութեամբ կ'ընդունինք Քաղաքէն եւ մեծ պատիւի կը նամարենք մեզի իրենց ճշմարտութիւնը... Գերմանիայէ զուտ դիտեալ, շորհարար լինելու զրեք իմ կողմէն։

Հետեւեալ իրիւրուն Ղալիսա Էփենար ալ մտայած էր Յակոբ աշայի խաղերը եւ զուարթ տարածութիւններէ մը զայն Օ-ՊԷՆ Պրիւսիայէ կը ինքն ալ աղբիւրներէն ճշմարտութիւնը։

Ճաշէն ետքը, տիկին Ամառան խաղանք Քաղաքէն, ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

վերադառնալ։

Այդ դիրքին է, ինչպէս որ կ'ուզէր, տարիւն կ'ընենք, պատշաճօրէն կը տրեմ Քաղաքէն։

— Միայն ի՛նչ, աւելցուցած էր Ամառան, աղան աղբիւր պատշաճօրէն աղանք իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Ստանդարտը ինչպէս զրեք ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

— Ինչի ի՛նչ զրեք ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Երեւոյթիւր կը Էփենարի գրտունակ ինչու։ Երեւոյթիւր տարածութիւնը ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Զուարթ լինելու ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

եւ առաջ աղ ճշմարտութիւնը կարգաւ, որ ճշմարտութիւնը ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Երեւոյթիւր ինչպէս ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Հայրի ի՛նչ ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

— Օ, ճշմարտութիւնը, բարձր կեանք, որ ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Միայն որ տիկին ինչպէս ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Այո, այո, պատշաճօրէն ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌՈՐԵՄԱՅԷՆ

— Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Միայն ի՛նչ ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Երեւոյթիւր ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Հայտնաբերութիւն ինչպէս ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Մեկնեցեք որ ճշմարտութիւնը ունենալու։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

— Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

— Միայն ի՛նչ ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Զուարթ լինելու ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։ Եւ ի՛նչ քանի մը օրէն կը աղան ճշմարտութիւնը պատշաճօրէն իրենց ճշմարտութիւնը։

(ՄԱՐԷ.)

ԵՐՈՒՆԻՐ ՕՏԵՆԷՆ

Cinquantenaire du TRAITÉ DE SÈVRES

(Suite et Fin)

Je n'ai pas l'intention d'établir ici, entre les Arméniens et les Palestiniens, un parallèle où beaucoup d'entre vous risqueraient de ne pas me suivre. Je veux seulement noter que ce qui me semble incontestable, et que d'ailleurs personne ne conteste, c'est que les grands vaincus de la guerre 14-18 furent les Arméniens et les Arabes. La victoire des Alliés aurait du normalement permettre aux peuples jadis subjugués par les Turcs de se constituer en nations indépendantes : Arménie, Syrie, Palestine, etc., et ce fut d'ailleurs ce que consacrait de manière solennelle le Traité de Sévres dont les signataires ont reconnu de jure l'Arménie comme un Etat libre et indépendant. Dès le mois de Décembre 1917, le premier ministre anglais Lloyd George avait déclaré au parlement britannique : « D'après nous, l'Arménie, l'Arabie, l'Irak, la Syrie ont droit à la reconnaissance de leur existence indépendante. Ces pays ne doivent plus être placés sous la tyrannie des Turcs ». Et en Juillet 1918, le ministre anglais des Affaires Etrangères, Lord Balfour, renchérisait : « Quant à l'avenir de l'Arménie, il sera conforme au droit des peuples à disposer de leur sort ». Paroles oubliées, promesses trahies : l'impérialisme occidental prit avec promptitude le relais de l'impérialisme turc défaillant, et ces petits peuples furent cyniquement frustrés de leur victoire. La lance le montre bien pour les Arabes dans les derniers chapitres des *Sept piliers de la sagesse* et cela est vrai, avec plus de force encore, pour les Arméniens. Pasternadjian écrit qu'à Lausanne, « qui vit non seulement un traité mais un marché des grandes puissances se montrèrent beaucoup plus pressées à s'assurer la possession du vilayet de Mossoul ou à obtenir des concessions de mines ou de chemins de fer, qu'à soutenir leur allié de la première guerre mondiale ». Et Winston Churchill, évoquant cette époque, écrit : « Le moment semblait maintenant venu où les Arméniens allaient recevoir justice et leur droit de vivre en paix dans le foyer de leur race. Ceux qui avaient été leurs persécuteurs et leurs tyrans étaient abattus par la guerre ou la révolution. Les grandes puissances triomphantes étaient leurs alliées et allaient assurer que justice soit faite. Il paraissait vraiment inconcevable que les cinq gran-

des puissances alliées ne soient pas en état de faire exécuter leur volonté. Et pourtant c'est ce qui arriva. Car lorsque les vainqueurs, à la Conférence de Paris, en arrivèrent à la question arménienne, leurs armées démobilisées et leurs résolutions n'avaient pas plus de poids que des mots vides ».

La Société des Nations devait d'ailleurs donner, dès la première année de sa création, un pitoyable témoignage de son impuissance, en refusant d'inscrire l'Arménie parmi les Nations membres, et cela bien qu'elle remplît toutes les conditions requises, à cause que la Société des Nations craignait, si elle admettait l'Arménie en son sein, d'être obligée de la protéger contre ses ennemis, ce dont elle n'avait pas les moyens. Quel avenir d'impuissance et quelle préfigure de tout ce que nous avons connu et connaissons depuis ! Une fois de plus, en Arménie, le Christ a été vendu pour trente deniers, et les Judas se portent bien.

Personne ne peut dire ce que sera l'avenir. Il est évident que la façon dont les impérialismes américain et soviétique délimitent leurs zones d'influence et se partagent la planète n'est guère favorable aux petits peuples. Il est non moins clair qu'à une époque où chacun va répétant le mot de Mao Tsé Tung que le pouvoir est au bout du fusil, les chances qu'à la paisible et laborieuse diaspora arménienne de reconquérir ses terres semblent fort minces, voire utopiques.

Ce n'est certes pas rendre service aux Arméniens que de les bercer avec le ronronnement de lieux communs optimistes. Et ce n'est pas davantage à nous, intellectuels occidentaux, de jouer les bouffeurs et de mettre dans la tête des jeunes Arméniens des idées de révolte armée, de terrorisme, de maquis ou de détournement d'avions. J'ai pour ma part le plus vil mépris à l'endroit de ceux d'entre mes confrères en littérature qui, les pieds dans leurs pantoufles, écrivent des textes enflammés sur la nécessité de la révolution. Si ce soir nous disions (et par nous, j'entends les orateurs qui ne sont par Arméniens) : imitez les fétayéens palestiniens, prenez les armes, faites de la Turquie un nouveau Viet-Nam, nous serions dans la situation de ces intellectuels gauchistes qui confondent les maquis de Bolivie et les bistrots de Saint Germain des Prés, qui croient que signer une pétition dans le *Journal Le Monde* est un acte révolutionnaire, qui descendent dans la rue par idéalistes interposés et qui font des phrases avec le sang des autres.

Cela dit, nous devons bien constater que l'on ne commence à parler des victimes que le jour où elles se révoltent contre leurs bourreaux, et que les déses-

pérés ont quelques raisons de croire que seule la violence est payante. Et des exploits tels que la prise de la banque ottomane de Constantinople et l'exécution de Talat Pacha sont des actions fausses qui gardent pour l'avenir toute leur force exemplaire. La presse rendra compte de la réunion de ce soir, et la présence parmi nous d'hommes politiques éminents témoigne d'abondance l'intérêt que la diplomatie française attache à la question arménienne. Mais nous savons également tout ce que si cette réunion avait été organisée non par des personnalités arméniennes mais par M. Yasser Arafat, l'intérêt qu'elle aurait suscité eût été encore plus fort, car les Palestiniens se battent, au lieu que présentement les Arméniens ne se battent pas.

Cela ne signifie pas que, dans mon esprit, la victoire de la cause arménienne passe nécessairement par la lutte armée. Ce qui, selon moi, est certain, c'est que l'actuel gel de la question arménienne ne sera pas éternel. Les grandes puissances, ces « tigres en papier », ne sont jamais parvenues à étouffer les vrais problèmes nationaux, et soyez assurés que l'esprit de Yalta ne sortira pas victorieux dans la lutte que mènent aujourd'hui et que mèneront chaque jour davantage les petits peuples contre les impérialismes de tous ordres. En organisant durant la première guerre mondiale l'atrocité génocidaire que l'on sait, le gouvernement turc s'était employé à donner une « solution finale » à la question arménienne. Il y a échoué, et voici qu'après un long sommeil cette question se pose à nouveau, avec une acuité juvénile.

L'essentiel est de se pénétrer que la question arménienne n'est pas une bulle de savon isolée, mais la partie d'un tout. Le destin de l'Arménie est inséparable du destin des autres peuples qui, après la victoire de 1918, ont même ment été trahis par les grandes puissances. Au Proche-Orient, la partie n'est pas jouée, elle commence à peine, et les cartes ne vont pas tarder d'être redistribuées, réécrites : Israël, la Jordanie, le Liban, la Turquie sont des entités qui ont l'apparence du ferme, mais sous lesquelles gronde une lave bouillante et mouvante. Des bouleversements politiques et sociaux s'y préparent, dont nous n'avons pas idée. Dans le règlement général que verra nécessairement la Méditerranée orientale, l'Arménie a un rôle à jouer et une place à prendre, — ce rôle et cette place qui sont les siens, selon la géographie et l'histoire.

J'ai en la joie de vivre cet été, près de Saint-Raphaël, quelques jours avec les jeunes du camp Nor Séround. Outre l'amitié si chaleureuse de fraternelle amitié, j'ai été impressionné par la maturité

ԳԱՄԱԿԱՆ ԵՐԱԺՈՇՏՈՒԹԱՆԱ

ՎԱՐՈՒՅՆԵՐ

ՅՈՐԵՏՆԵՐԻ ԵՈՓԷՆ

(1809-1849)

Մանուկ երաժիշտի ու գաղափարաբան է Ջեյադյուլա-Ուլու (Լեւոնյան) Ֆրանսուազի Զորեկ եւ լեւ ծարէլ Ինը աւրկանի... արարական, իմաստասէր, բայց արտակարգօրէն ուշիմ եւ անորոշ տառի քանտանդանական սուր դպրանք - Թիւնքիւն, Ֆրեոսիբի Եոփէնի կը կարգէ նկատած է հարաւը մանուկէ մը : Բնութեան արդիւնք տրայպտով իտա - ղի արեւածանի, կ'ը հրապարակային առաջին յաջողութիւնները արժանաբար է շատ շուտով, 1829ին Վիեննայի մէջ մանանկագիտական հռչակագրի - դէմաւոր : Գիտնական կատարած կը յաճախային այդպիսի Թիւնքիւնով բարեկամա - ցած է անուանի երաժիշտները եւ զար - ականահարներու : Լեւ, մանուկարար, Եւստանի հետ :

Եոփէն մեծ չարեաներ մըն էր եւ կըր 1830ին պայքարէ լեւ ընտանոթութեան, որոնց մէկին Վիեննայէն : Անոր Բարեկ, որ քի մայր մըն էր, մըրէ չէր բարեկողտայ : Պրոքիտի, Միւշկիւնի, Զարեկի, Պաղպղեի եւ որքէ տնտեսականներու հետ : Սկիւրը զիջ յաջողութիւն զոյնով, պահ մը զարեւոյտ հրապ - րակէն : Արդէն ամբողջովն էր եւ Լույսին : Տարբերեւ խոք, սակայն, վերադառնալ յաջողեցաւ հրապարակի դրոյն եւ այս ան - ցամ, իրեն հանձնարող գաղափարաբան քրտակ մեծ ուշադրութիւն : Այնպիսի Անյայն եւ Սիւրիտա, որ տառաւ հռչակաւորները : Տարբերեւ է ինք կը ստա - րարի թեթեւամտ կը կըր Անյայնի վերաբարձաւ : Բարեկ, մահը զգնանք զիցը, 40 տարեկանին :

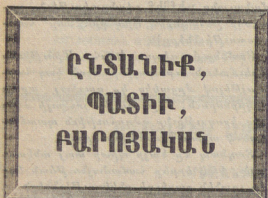
Եոփէնի երաժշտութիւնը կապու ան - ական է եւ ունի մեծազանգութեանը

de beaucoup de ces jeunes, garçons et filles. Ils m'ont donné le sentiment d'être chappé à l'univers un peu clos, strictement national, où se sont confinés — pour des raisons d'ailleurs compréhensibles et respectables — leurs parents et leurs grands-parents. Ils m'ont semblé très conscients des vrais problèmes qui se posent aux Arméniens de la Diaspora, ouverts aux réalités françaises et internationales, et désireux d'y être présents. « Nor Séround » signifie « nouvelle génération ». Cette génération nouvelle saura prendre en charge le destin de l'Arménie.

GABRIEL MATZNEFF

«ՇԱՆՈՒՆ»-Ի ԹԵՐԻՐՈՒՆԸ

(23)

Այսօրանկերը չկարծէր, որ այս խոսքերը կ'ընծայ հասկնելու համար, որ աշխարհում գրամովտայ այս լեւ ուղիք, բաւ լիքի, գիտնի որ ինչ է հոր պարտականոյն թիւնքիւն, անկ զան փառք Առաւմուտ, աղտան չնեք, զի մըր դրամ ալ մեր փոխը կը գտնուի... արդէն շարտաւարիւն ուր - ան է, դատարկութիւն... հետո զերեք - ամս ամուսնու չիմ :

— Եստ ճիւղարկու է, բայտ Լեւոն Կո - կիկան, որ չէր համարու թէ ար Կու - գիւր զայ Լուսին Լիֆշտիտ որ այս խոսքը - րով :

— Ես, շարտաւարի Լուսին Լիֆշտիտ, պատուաւ շատ նախանմանիցի կմ եւ Կուգիմ, որ աշխարհին կրնայ արժանա - ցալից զիրար կրկնանք պահել :
— Ջիզ նման պարտականաւ չար մը

անուրա որքէ կերպ չի կրնար մասնել, բայտ Լեւոն, պարտական խոսք ար բանք ըլլաւու համար :

— Հիմա ինձի հալէ, դատաւ... կը ներկե, որ թեղ աղտան կ'ընծ, անունի չէ, աղիւստիւ արտին ինքնականաբար ա - անհարկարգ օտար մը պիտի պարտաւ - անեք, զիցը Առաւմուտ հարս չնեք տար, այլ Բարեկ, եւ պիտէ է որ չոն կարնեաւ մեր պատիւին արժանի զիցըով մը ներ - կայանաւ, է չարեկ շատ մըն ալ արեւ - քաւոր գոհակրկնեմք եւ հուշանք պի - ւոր քնուրդին կ'ընծըցէ ու աղականեմք - րէ, այս ամէնից դուրս, իրենա զուտ գրամովտ կրեք հարաք ոսկի որոշած կմ աղիւստիւ համար :

Այդ գրամար լսելով, Լեւոն Կոկիկան թեղի անմիաբնի կ'ընծում ար ունկան : Ապաւորական գրամար կը յուսանային շատ փոքր ճոյնիկ երեւոյն եւ ստիպին ծալն չանեց :

Լուսին Լիֆշտիտ դրամանէ սիրտը թի արժանալի տուրի հանց, շատ մը ինք տաւ, համա մեծ ալ երկուստեան չար - ցուց ի խոստ շարտաւարից :

— Արդէն Կիկան, որ դրամի պիտէ չու - նին, դուռն մէջ երեւոյտեալ չու - րորեք կ'ընծ իրենց կնոջ գրամովտ - րի կմ միայն մեծ գրամովտ մը ձեռք - ակցիւ համար արդէն կը փնտռէ, այդ տեսակ երկուստեանը, երբեք չէր - նին, շատ շարժով, շատ պատաս - քաբեկ չնե ըլլաւ : Դուռ, փառք Առաւ -

մոյ, բու աշխատութեամբ հարստացի, զիցի տէր եւ ներք : Բու փնտաւող պատասխան քնանիքի, կ'ընծաւ, պար - կեւոյ, զիցիցիկ արդէն մը անունի է եւ եւ դրամը, եւ կարնեմ թէ այդ զու փն - տաւոր լուրք Թաւկալին յառիւստիւննե - րը Թաւկալ ունի... այնպէ չէ :

— Ե չարեկ, պատասխանք կ'ընտա - սարք... բայց եւ այնպէ ձեր տուած գրամովտը թէ' իմ եւ թէ ձեր պատիւին համար կարնեմ շատ զի... եւ կէք գրամովտի խոսք կ'ընծի, ինձ համար է եւ այդ դրամն ալ երբեք գործանելու դե - անարուրիւն չունիմ, այլ իմայն ինչ - անունի Գրամական պիտէ պիտի զնեմ, անոր աղտան ապաւորական համար :

— Եստ զիցիցի զուտաբար, բայտ Լուսին Լիֆշտիտ, բայց անոր աղտան արդէն ապաւովտ է... Ետնեմք եւս որ - քէ պիտի մայա ճարտարութիւն... մի - թէ ձեռք պիտի քմայ... երեք հարաք ոսկին պատկանելի գրամովտ մըն է փա - րանեմովտ հարաք փառք կ'ընծ, այս - անկ մըր երկուստեանի տակի տակի դե - քամովտ կ'ընտա :

Երկուստեանը յայտնաբեր յնդուրիկ կը դարձ խոսակցութեան տաւած այս բն - արացի եւ կը զլլար այս բանական - Թիւնք անմարդ ընելու համար : Լուս - ան զիցի պիտի ըլլաւ գործը կ'ընծի կողմա - րարեկով մը յանձնել, բայց դժբա - րաբար ինք Պաղպղ մէջ ծանոթելու չու - նէր : Ի պիտի ուղիք կարն Լուսին :

— Լուսին Լիֆշտիտ, բայտ, դրամովտ - ր խոքից է, զիցիցի ալ կրնար համա - քանել, եւ չիմ ուղիք գրամական իր - քիցի համար իրել անուստեան ծարիւր էր, որոն համար եւ եւ մայրս որոշում տուած նեք :

— Կեցցիւ Լուսին, զիցից Լուսին Լի - ֆշտիտ, որ լեւոն այս անահարկար - քանէն յայնպէ կ'ընծըպիւր, թէ երբ - ատասարք բուռն կ'ընծով պիտէ - քանել էր իր աղիւսին, կ'ընծի, անսոր է իր խո - քալի գործը, երկուստեանը մը, որ պիտի անուստեանը խոսակցի, պատիւ, բար - քալան պիտէ է փնտռել ամէնին առաւ... եւ այնպէս քրամ կմ :

— Ուրեմն, այնպէս, առաւովտ զիցից - այս ինձիցը... զայով խոսք-կարնի - քանելու բայտ, որ, երբ ձեռք կը յարմարի, յառաւովտ երկուստեանի օր կը կատա - րենք :

— Եստ աղիւ, դատաւ, շատ աղիւ - ինկայն որ կ'ընծի... եստ քան մըր կը կ'ընծ զուրկ մարդ չմ նմանուկից պար - սեւու պիտէ չունիմ, ապաւ շարտաւարի - քանելու անունի. համար, այստեանի գուտաւ բայց է, անոր պէս կրնայ զու ու - ցան անուր... Միւր Պաղպղ ապաւ ինք - րայց երկուստեան սովորութեանները դե - անեք :

ԵՐՈՒՄՈՒ ՕՏՆԱՄ

(Տար.)

ԱՌԱՔԵԼ ՍԻՒՆԵՑԻ

Առաջիկ Մանկանքի կը նկատուի Տաթևի Կարապետի անվան մեծ դպրոցը, որտեղ և՛ մանկ և՛ ժողովրդական կրթական կենտրոններ կ'ընդգրկուի:

Գեղարքայի տեղեկությունները քիչ էն անոր մասին: Մտաշ չէ անոր ծնունդն թուականը: Կենթադրուի, որ մահը է 1350ական թուականներուն: Յայտնի է նաև մահուան ճշգրիտ թուականը: Գեղանք միայն, թէ առ 1422ին գտնուած է Աղեղալուքի անապատը, որ մաս կը կապէ Ս ի լ զ Բ Մուշի գաւառին: Մնացած է անոր յիշատակագիր, որ կը կրէ այդ թուականը: Յամենան դժգոյ, Միւնեցիի մահով է 1425ին տառը:

Առանձին է Տաթևի մէջ: Աղեղալուքն է կը մտնուի: Գրիգոր Տաթևեցիին՝ Ար Եղան է այդ վերջին տեղեկութիւնը: Խորհրդի վրայ, որ ստացած է այդ օրուան չափանիշով կոչուած էր թիւ 1401ին ան արդէն կոչուած էր կը կը մտնուի: Երբ կը յաջորդէ անոր, կը գտնուի Տաթևեցի վարդապետը, այս է Բնակ Տաթևեցի: Այդ շրջանին մեծ քանք էր Բնակի, որպէսզի վանքը բարեկարգուի և անապատը կը ներքին մայրը երբեք յաւաքողութեան չկարգուի: Մեծաքանակի վաշտաբանը, Տաթևեցի կը աշակերտէ թուան ճանաչող է Տաթևի, զի հալածմանը թուանը է Տաթևի, և՛ անոր յալածմանը է Մեծաքանի վանքը, այսու առիթով Տաթևեցի Մարտիկոսը, Ար Բնակի:

Միւնեցիի մահով և կենդանացի գործերը դատ, դրացած է նաև մանկալար-մանկալար: Կենթի վերջին տարեկանը, հասարակ, հրաժարած է կը պաշտօն - ճնէ և բաշտած անապատ: Փամենակա կիցները՝ ունեցչներ, զարեկներ, աշակերտներ, բարձր ու քաղաքում արտադրական էն անոր մասին: Բնակ Գրիգոր Տաթևեցիին՝ ան ճանաչողները թուան էր, բայց թէ Մեծաքանիք՝ զմեծ խնամակալը, որ թուան գիտնէ երբեք զհրեկները, և՛ կը սիրող անկանայ անապատներու: Մնացորդին զարգացող Զան-կիցի զայն կ'անուանէ ճար արդ և՛ մարգի, զորքերը դրուած էր իրենա լիւր-ուան:

Միւնեցի, որուն գրական ժառանգը - Բնակ հարուստ է, դրած է զգրկողութեան և զիտական, արձակ և չափա-ճայ ըզրայմին տակադարձութիւններ: Անոր փիլիսոփայական մտածքը գործը՝ Մեծաքանիքի կամ համաստան լուծմանը Մամենացի Գաթիկ Մարտիկոսին է: Անոր արձակները, որոնք ունեցող է Քեկե-րայեանութեան մեծաքանիքի աշխուհու - Բնակ, որ կը արժանի տեղն ունի հայ քերականագիտական միտքի դրացումն:

Կառմունքի մէջ: Տաթևեցիին հետ միասին դրած է աշխուհական մը անապատը: Կառմունքի մէջ, միւնեցիի մէջ գտնուած ընդունուի, աստիճան ճոր-հելու և այլ հարցերու մասին:

Միւնեցիի զգրկողութեան արձակը հասեր է, թարգմանը, ինքնուրոյնը: Անոր լատիշայն ընթերցող, որ կարելի է դրած - լատիշայն անուանել, նորիւրու է իր ունեցչին՝ Գրիգոր Տաթևեցիին յիշա-տակին: Մական ան անկէն տառը մա-նոք է երբեք լատիշայն: Շուայ, լայն զգրկողութեան տակալու անհաս - ասը արժէք կը ներկայացնէ անոր բա - նաստեղծութիւնները: Ան դրած է տա - ղեր, գանձեր, վիշտական և թատերական ընդդէմ ունեցող ունեցող գործեր: Միւնեցիի գործերը ունի ճանաչողը լայնա-գիր, ընդհանրութիւնները, որոնք տար-գրուած են Բնակի գրութիւն: Այսինքն, օրի-նակ, 1721ին և՛ Պորտը մէջ լայն է տեսած զՏաթևեցիի գրքերը, որ վերջնադարեանում է նաև դարապիւրէս՝ 1709ին: Բանա - տեղին չափաւոր աշխուհականները յայտնաբերուի և գանձեր հարստաբան-ու գործին մէջ մեծ զոր ունի թուանը Մ. Պորտուհան, իսկ տալիսուն մէջ մա-րը, Չոպանեցիի թարգմանութեան կը յաւաստարանով, աստիճան հարստող լայն տեսած է Փաթիկի մէջ, 1918ին:

Ներքին տառով այսպէս չէ Միւնեցիի տակադարձութիւնը: Հիմնական իրերը, որ սերտ կերպով կապ ունի անոր զգրկողութեան ժողովրդին, մարտ, հայիքի փրկութեան հարցն է, ճարտար քաղաք-ական կառուցութիւններ ինքիքը՝ դրուած և թուանում զրիտանութեան մար - գաթիկութեան լայնով: Ան կը հաստատէ հայիքի անմահութեան կրօնական ընդ-նալու: Ճանաչելի աշխարհի զգրկողը - Բնակ Միւնեցիի համար անդադրաչափէ զգրկողութեան տարբեր ջոշն է միայն:

Երկու աշխարհներու՝ արարչագործի և անդադրաչափի տարբերութիւնը կը պայմանակէ երկու տարբերակ՝ արեւի և լուս-նի այսպէսութեամբ: Վերջին է պայմա-ն կ'այսպէս, կը հարցնէ ան, արեւը - կամ, որ ճանաչելի է, կը լուսնին է գի-շերը, և՛ հարցումներ միմեզով ուլ արդէն կ'ուսուց պատմականը: Բայց ան իրող - անոր, որ մարդիկ ունի աշխարհի լայ-նով կը խոստանալու և՛ ուլ այլ այս աշխարհի ժամ ու պատարագով, ճառ ու բարոյգով:

Ունեցի ի ժամ զամ և՛ ճանաչելի, կ'առ միմ քննի և՛ միմիմի,

կամ թէ՛ Ունեցի տալիս ասնի ծրարտ և՛ ուլ ունի յայն և՛ հաւատ, —

անհայտ՝ Գաթիկ վիտունում բանի յեղունի, Այլ ուրացաւ ան ի սրտին:

Միւնեցի յարուստ և՛ անդուշտ տարբեր լատիշայն չէ: Անոր զգրկողութեան

միշտ ներկայ է կրօնական արդեւոր-եան: Աշխարհի ընդունումները հետա-ն է՛ն կին ու գինի, ոչ՛ սեր ու զոյգեղու-թիւն, ոչ՛ մէկ քան չափաւոր անոր հո-րեւոր սիրող մարդը երկիւրէ: Ան կ'ընդ-ադուած ըզրայմանը՝ Թեպէտ անոր չի կենդանի կ'ապրի իր սիրտը ոչ իրենով, —

և՛ այդ խաղերը ուղղել ոչ՛ էն երկրային էակի մը, այլ ճառ ճանաչող թարգմանը Բնակին: Միւնեցիի գրքերն չէ խնայած իր սերը արտադրական ճառար, թանապղծա - կան չընտանալութեան մէջ զնկով ինչ որ զնկեցի է երկրի վրայ կամ երկրի մէջ՝ ճառ ու մտքի կը, լայն և՛ թարգմ, վարդ ու մանուշակ, ըստ և՛ յարցող, ցոյց և՛ անհայտ, բնա՛ն կ'անկող, արեւ և լուսնի, չոյր ու ճառագայթ, կը դրուած Մ. Առտունումարը:

Ան և՛ իրացողութեան է միմադրական ճառար պատմական այդ զգրկողութեան, բայց որուն մարդը է մարդկայնութիւնը, ընդ-նալուութեան տառին պատմական մեղքն ու մեղքունութիւն է Մարգի, հետեւապէս մեծապէս կը ցանկան երկրային գրական: Միւնեցիի կը ցանկան զերտան զգույր դր-թար աստիճանի մեղադրող: Երկին - յին գրականը որոնումը այդ զգրկողութեան Միւնեցիի մարդաբանութեան է կը երկարա - լուսնի գործերին մէկուն մէջ, որ Արշակի վերածախսութեան մանով է Վերադարձ-աղբը անունը: Արեւի խառտա - քաղաք-ական օրիշխանութիւնն ունի: Ան մար-ճած է սիրող զգրկողը՝ հարձիք՝ թաղի ինկունութեան և՛ անտիկութիւն՝ մեղքի հան-գելով, ցանկացած է մեղք ուրախու-թեամբ խաղերին խախտման:

Միւնեցիի զգրկողութեան լատիշայն տակադարձութեան է Մարգի գրքին չն է, որ մարտի է երկը խաղերութիւններով: Երեւելի այ ինքիք ինքնի՛ Արշակի և՛ երկրի մեղքունութեան է գրականի անոնց արտաքական աստիճանումն ունի - գրականի: Մարգի տարբերակ՝ լայն - կացած աստիճան գրական, ունի ճանաչող, Միւնեցիի գրած է 1401ին Տաթևե-ցիին հակադրական տակ: 1403ին կը կրէ երկրորդ մը՝ ուլ գրական, դրած է 11 փանիկան տարբերով է միմիմի կը լայն-գով: Բանաստեղծը հոս իտալականի հարցումը է փիլիսոփայական, անորա - նալով միմադրականի վրայ: Երկրորդ տարբերակին այլ լատիշայնութեան չափա-նով՝ նոր տարբերակի կը զրէ կը իր արդը՝ «Վերադարձ»՝ 26 գլուխէ, և՛ առ-նալիքին ունի ուլ փանիկան տարբերով: Բանաստեղծին մտադրությունը, լայն երե-ւոյթի, ոչ՛ մէկուն մէջ ուլ գտած է իր մարդաբան զգրկողութեան արտա-յայտութիւնը: Բոլոր տարբերակներն ընդհանուր Բնակի մէջ ինքնական կրօն-մարտ միմադրականութեան է՛ն ան - հարկի ընդմիջումները գրական պատմու-թեան: Են հակառակ այս Բնակի միմիմի:

ԽՈՐՀԻՐԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Բ. ՀԱՄԱԿԱՆԱՐԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱՅԻՆ ՄԵՆԱՍՈՅԻՆ ԼՍԻՍԵ

ՌԻՒՍԱՐՍ ՄԱՐԿԻ

(1895-1944)

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի միջանորոյ լրտեսը Ռիխարդ Մարկի ծնած է Բաբեր, 1895 չոտեմբերին, զերմանացի հորէն, որ երկրորդ կը կոչուի մէջ գործող զերմանական բա-

րուն, զորքը նորոյթիւն էր միմադրա - կան հայ արտադրականի մէջ Մ. Արեւ-կանի արտադրականի մէջ: Ընդ նոր փոր-ճած է գրականի մը նոր տակալին: Իրեւ զոր-ճող անձ հայեւի կուգան Արշակն ու Ե - ճանի, Առտուն, օտն ու թանապղծ: Գործողութիւնը կը զարգանայ անոնց արտադրականի կամ անոնց մէջ կ'ան-մեղադրականի միմիմի: Բանաստեղ-ճը հակադրականի գիտնի վրայ, ինչպէս նաև զերմանականի կառուցող հո - մարէ պատկեր էր անոնցման է՛ն՝ ապով աստիճանումն աստիճան զոյգին աք-րած մարդկային ոյրեղեղանութիւն: Երկ - րային գրականի նկարագրութեան կը կրէ մարգան քանակականութեան դրած:

«Վերադարձ» կը իրաւում գրականի ա - ընկանայ տարբերակն է և՛ այս տեսա - կան է իր ուրին տեղն ունի միմադրա - կան զգրկողութեան մէջ:

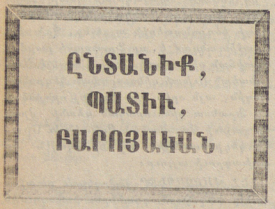
Միւնեցիի գրած է դրարար, երբեք այ՝ միմիմի հայեկանով: Անոր լեզուն պարզ է հարուստ մտղայական թանապղծ կոմ - քին՝ թեթեւ, կոյ ու ճարուն: Բանակողի (ապրիլ-միմ) անկէն մեծ վարպետի (այս զգրկողութեան մէջ: Ան իրայն տու-նի մը չորս սերնատուներ մտնելը քա-նակարի մէջ՝ տառից արտադրական զանապղծ:

Առաջի Միւնեցիի տակադարձութիւնը զարգացան նոր տակալն մը կը միմադրական հայ գրականութեան մէջ: Անոր Մարգի լայն ըզրայմին ճանաչ - կունքին ունի հայ թաղարին պատմու - թեան համար: Թերեւս ան տալիքին զորքն է, որ դրուած է ներկայացան, բնա - կանացի մարդկայնութեան: Ուր լայն լայն զանապղծ է իր տալիքին ուր կը գրականութեան արժեքը: Անոր այն զգրկողութիւնը:

Թէ՛ ուլ անի քան ինչ ունի՝ Ոչ անարժէ գինը արժարի, Ոչ երկունան ան պիտանի, Ան իրաւմանի պարունի, — կարելի է համարել ճարտարի համեա ինքնադարձութիւնը:

ԱՐԾ. ՂԱՍԻՍԻԱՆ

«ՅԱՍՆԻ» ԹԵՐԹՈՐԻ

— Եստ արտադրող և՛, պատմականայն Անան, փոստի կըլը, որ մեր տեսած ար - մանութիւնը չարաչար պիտի չորը - ծարղիմ:

Ընդհանրական, կ'ուղիւծ որ չարա - չար օրարարին, ուղիւ Ղալուս Լէֆն - տի՝ դարձիք միմադր մը:

Երկրապարհ ուղի կալ, մարդ քա - ղով բաւ, և՛ զնկի դուրս օրարարին: Ճիշդ զորս կամ միմիմի Յակոբ ար - ձեր կը մարդ: Երեւելի ուղիւղել ու - չաղութեանը նախկին այլ անմահով զարգանալու երկրապարհ, որ անկի ընդարձակի մը, ըսն թէ հայուն մը կեր - պարարել ունի:

— Ուրեմն այսպէս, Ղալուս Լէֆն, (24)

յառաջիկայ երկուշաբթի օր, ըստ Անանի գրած մէջ:

Եստ արդէ, զաւակ, կը արտաբե - ճար արտադրական, ուլ անկի կ'առք հո - լեկի տիւր լուսնի զուտ համար:

Շնորհակալ և՛:

Երբ դուրս կալ և՛ դուրս զոյգի, Ես - կոր այս զարգանալու ան Ղալուս և՛ Քեկեւ:

— Հա՛ն է կըլը այս երկրապարհ, չե - տակու և՛ երկրապարհ, ինչու հայուն կըրպարեց լիայ վրան... Կերե - տու, որ լայն տար ընդարձակ արդան է:

— Այս... արեւի կերպով միմադր Ղալուս Լէֆնի, որ ըստ զո՛ չէր մա - ճած երկրապարհին և՛ ծերունիին այս հանդիպումն:

Բայց Եստ արդ զիտու լուսնի թո - ղով Ղալուս Լէֆնի միմիմի օճերը: Այդ մա - ռար հարուստ՝ փայլուն երկրապարհ հարուստ մէկը կ'երկար և՛ ուղիւ կ'արելի կը հնար զորք ընկ, մէկ քանի արտա - ճարի, ընդ աստի, զայն անորապէս մէկու և՛ իմացումը կը, ուստի խաղը տառ արար:

— Երբ կ'ընծ է Պոլին, հարցումը:

— Այս... կարմուն:

— Ինչ կ'ընդուն:

— Տեղիւր Ռոմիւս կ'ընդուն, վարդ Ղալուս կը լիւրարարեց, մնալ բարձր կ'ալ, պատմականայն Ղալուս Լէֆնի, ուղիւ լուսնի զուտ համար և՛ ուղիւ

տալիքի վարկեանին յառաջադր ընկ զանց:

Յնույն անցումը:

— Բայց ինչո՞ւ արդան կը հետա - բերուի այդ երկրապարհով:

— Ձէ, այսինքն Հայ ըլլալուն զարմա - ղայ... մէկ մըն ուլ մէկու մը իմացումը, չէն ծանօթի մը, լայն անկա զաւակ լուսնի, անուրի կը, հետեւաբար անոր զաւակ կըլ կ'ընար ըլլալ:

— Ուր... անուրից արդեւի, հարցում Ղալուս Լէֆնի, որուն մարդի մէջ տա - րամ կ'անուրից արդեւի:

— Երկուն անուրի հարուստ ուղիւղ - ճը կ'ար... Ուղիւս կ'ընդուն, ճիշդ անոր երկրապարհները կը իմանէր, մանա - կանց արդեւ, զիմը, ընդարձ:

— Ուղիւս...

— Հա, ուր է ուլ անցումը որ կը պատ - մէն, ինչպիսի արդեւի փո՞ք՝ Արեւմտեանի ինքնադար, որ կ'առք Փաթիկ զայն հոս - տառապանք...

— Տեղիւս անուրի զո՞ւրից անուրի, ու մարդից քանի, լիւրարար զիտ ըստ ուլ անուրի, ըստ Ղալուս Լէֆնի, ուլ անուրի համար անուրի անուրի անուրի:

— Մակաբիւրեանի երկու լուսնի, քանի զի Ղալուս Լէֆնի միմադր դրած էր ան - պատմաւ ըստ մը զնկ: Յակոբ արդեւի,

(755)

ԵՐՈՒՄԻԱՆ ՕՏԵՆ

ՆՈՒՆԵՐ

ՄԱՐՏԻՆԻ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՑՔԻ ՏԱՆ
Մարտինի Հայ Մշակոթի Տան Կեդրոնական Ցանձախումը շնորհակալութեամբ ասացած է հետեւեալ նախագիտութիւնները։

Տէր և Տիկին Միլոնեան 2. 5000 Փ.,
Պր. Մանթրեն 2000, Կապուլականի Հայր. Միլոնեան 1000, Ոմ 500, Կորէի Գրիգորեան, Մանկ Մանուկեան, Վահ Գալանեան, Երուանդ Տորոսեան, Գրիգոր Տորոսեան 500ական Փր., Վարժեան Տէր-Վարդանեան 400, Մանակեան, Աղայի Դաւիթեան 250ական, Եւ - Կոր Եւսեպիան 200, Տէր և Տիկին Եւսեպիան 150, Միլոնեան, Աղայական Նաճարեան, Արդոյեան եղբայր 100ական Փրանք։

(Մարտ.)

ԵՄԻՆԻՍ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՆԱՐԻՅԸ

Այս Կերակի պատարագը կը ծառայուի։

ՏՈՂՄԻԿ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌԻԿ

GALA

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԿԱՄ ԸՂԱՊՈՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՐԵՐՈՒ ԲԱՅԱՌԻԿ

ԿՈՎԿԱՍ, ՆԱՅԻՐԻ, ՆԱՍԱՐԱՐԻ
Փետր. 14ին Կիրակի ժամը 20.45ին
Salle Pleyel, 252 Rue du Fbg. St-Honore

Տոմարը այժմէն ապահովուի. Համար դիմել
Bakerdjian, 35 Rue de Trévisse
Massis, Rue Saulnier
Nigoghossian, Arnouville les Gonesse
Café Philippe, Place Carnot, Allortville
և Երեւ խումբերու անդամներուն ժամ
Տոմարու գինը 10, 15, 20 Փր.

ՆՈՒՆԵՐ

Հա Կանդէն Տէր և Տիկին Երեմիեան
ժողովան ծաղիկի 25 Փր. կը նուիրեն ոգրացեալ Տիկին Քաղաւիճի ձեռնարկեան ժամուան առիթի Կապուլու Սալին. Նոյն առիթի Տէր և Տիկին Գարուսեան 25 Փր. կը նուիրեն Սոյուման Բէշլիքեան սրահին։ (Ստանալ «Յաւաւէն»)։

ԻՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

ԵՐԵՎԱՆ 150-ԱՐԵՎԱԿԻ ԱՌԹԻՒՍ
ՏՈՂԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԻՌԻՄԻ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ Լիւնի Հայ Առաք. Եկեղ. Աղբ. Միլոնեան Վարդուկեան, Կերակի Յանուար 31 հետեւեալ ժամա - նակացոյցով.

Առաւօտեան ժամը 10ին, հանդիսարար պատարագ Ս. Եանդր Եկեղեցին մէջ, որը կը ծառայուի Դուրի Ե. Վր. Սահակեան և Կերպէ Կոմիտաս երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Պր. Օֆրակի։ Պատարագը ընթացքին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վաղգէի Ա.Ի Կողմիկ ընթացած, ապա հողահանգեան պաշտոն։

Ետադր պատարագի հաւ Աղբ. Տան մէջ սրահին մէջ, Մարտիկ ժամանակու - թեան անդիւրի 25 Փրանքը։ Արժանապարհիկ Եկեղեցոյ Գրասենիք։

Կ. լետիլ ժամը 3.30ին ոգիկոյան հանդիսութիւն Գերարուտաական հոգրաժողով մը, այդ առիթի Կիրակի Ներկայացուի իրիմեան Հայրիկի Կանաչի՝ որպէս Եկեղեցական, գրաւուի և ապալիմ գործին։
ՄՈՒՏՔԸ ԱՂԱՍ Է

Ի ՆՊԱՍ ՄԱՐՏԵՑԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՑՔԻ ՏԱՆ

Հայ Արեւոյնները և Երեւ Սկաւումները կը ներկայացնեն՝

ԱՐՇԻՆ ՄԱՂ ԱՂԱՆ

(4 արար)

Ետար, 30 Յունուար ժամը 21ին Պոմիմի արահին մէջ
ՄՈՒՏՔ 10 ԺՈՒՆԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Վիկին Հայ Աղբ. Միլոնեան վարդու - թեան տարեկանը լրացած ըլլալով ընդհանուր անդաւական ժողովու տեղի Կու - նենայ Կեանքիլիկ արձարանին երկրորդ յարկը (Փրա Սէն Մորիս) ժամը 15.30ին այս Կերակի կէտքի վերջ։

Օրակարգը — Ա Վարդուկեան երկու տարեան զործնութեան թաղայան և Երեւանի գաւառը ղեկավարած։

Բ) Եր Վարդուկեան ընտրութիւն և ընթացիկ հարցեր։

ՅՈՒՇԱՅԵՏԻՐ

ՏՐԱՊԻՉՈՒՆ (Պոնտու) Հայրենակցա - կան Միլոնեան վարդուկեան տաղարար - ար ժողովի կը հրապէս իր բոլոր առ - դասները 8 Փետր. Երեւանի կէտքի վերջ ժամը 3ին, Մարտիլի Տան մէջ, 17, Իր Գլխէ Շառ Կարեւոր թաղայան։ Ներկայութիւն թիւը որ ալ ըլլայ մե - ծածածութիւն պիտի չկատարի։

MELIK AMIRAYAN

PHOTOGRAPHE

est à votre disposition pour réaliser l'ensemble des photographies de votre mariage. (Déplacement dans toute la France, portraits de style à domicile, reportage de l'ensemble des cérémonies en noir et en couleurs).

Téléphon er au : 845-65-04, pour vous rendre visite et vous montrer nos collections.

ԼՈՍՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԱՄՈՒՐՁԷ ԿԱՄՈՒՐՁ

(ՊԱՏՈՒՄԵՐԵՐՈՒ ՀԱՏՈՐ)

Գրեց՝ ՄԻՍԱԷ ՄԻՐՁԷ

Տպարան՝ Համադրային, Գլխաւոր, Լաթիկաժ, ընտիր տպագրութեամբ, Հատար մը, 280 Էջ

Գին 15 Փրանք
Կարելի է ամաւոր դիմել «Յաւաւի կամ» հեղինակին՝

Mr. M. Chazarian
3, Rue des Trois Pierres
LYON 7^e

Մարտիլի մէջ Քիւլիկեանի 4, Իր Գլխաւորիլի

IMPRIMERIE SPÉCIALE
DU JOURNAL « HARATCH »
32, Rue de Trévisse — PARIS (9e)

ՋՈՏԻԿԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

ԱՂՐԻՆ 9-ԵՆ 24

ՓԱՌԻՋԷՆ ՓԱՌԻՋ ԳԻՆ 2-150 ՖՐ.

ԱՅՍ ԳԻՆԻՆ ՄԵՋՆ — օգտաւուի երթուղարկի տարը։ Ա. Կարգի պահուիլի բնակութիւն և հաւ Մարտիլի մէջ և Երեւանի (Արմենիա կամ Անի պահուիլ)։

Բոլոր պատկանքը — քաղաքի ըրլապալու, Մատենադարան, Չոարքից, Հիւրիկեան, Էմիլեան, Մաղաւոր, Սեւանայ լիճ, Գաւառ, Գեղարք, Օլա - կան, Սարալապալու, զարկանքիւրու և Բանարաններու այցելութիւններ, աղ - ղայիկ արտարարութեանց ցուցահանգիներ, և այլն։

Renseignements et inscriptions :

ՓԱՌԻՋԻ ՄԵՋ

SONIA COUNMYANTZ

TRIM VOYAGE

1, Rue de Sèze — PARIS (9e)

Téléphone : 742-57-84 et 742-22-12

de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours

ԼԻՌԻՆ ՄԵՋ

VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMENIENNE

Messieurs SARKISSIAN et SEDEPIAN

AGENCE DE VOYAGES SEVAN

50, Cours de la Liberté — LYON — Téléphone. 60-13-66

de 10 h. à 19 h. — tous les jours

ՄԱՐՏԵՑԻՆ ՄԵՋ

JACQUES CHELEKIAN

VOYAGES WASTEELS

87, La Canebière, Marseille 1er — Téléphone: 62-03-44 et 64.09-49

de 15 h. à 19 h. — tous les jours

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՒ

Իգգիլի և Երեւանի. Հայրենակցա - կան Միլոնեան տարեկան պարտահանգը տեղի Կուենայի Մարտ 14ին ՔՐԷՂ Սահ - թրայի շնոր արահանքի մէջ։ Մանր - ժառանգութիւնները մօտ օրէն։

ՄԱՌՈՒԿ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՎԱՐԱՆԻ
Բաւարական
Մարտ 14ին։

×

Կապուլու Սալի Փարիկի մասնահիւղի
«Առաւիճ-ճաշը» Մարտ 27ին։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՋԻՆԵՐՈՒ ՍԱԿԱԳԻՆ

ՄԵԿ ԱՆԿԱՊՈՒՄ ՀԱՄԱՐ

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various goods like flour, oil, and sugar.

Այս գինները մէջ ամաւոր կրատակի և Զեռակաւած ծաւալով աղբիւրի համար են, չարկուր էլը։

Կամիլի վճարումը պարտաւորի է։

Առեւտրական կամ այլ աղբիւրու մատուար պայմաններով կամայ զիմի վարչութեամբ։

Կիրևկ ինչը իր գիշերադադարում յա-
րաբար հայտնաբերեց իր հար-
ժանից Հուս. Բաբայանի կառավարման
ընթացքում հարկի հիման վրին
ընկ, իբրև հարկային ծախսերի 22ի
յարգման մասին Արտուր Բաղդի գնա
հանձնարարության ղեկավարության
ստեղծված 500 հոգի համաժողոված գի-
շերային խորհուրդը յարգմանը իր կառու-
մանը համար: Գործի պատասխանեմ
է շեխարի փոփոխել և երկուստեք վրին:

